

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

หอศิลป์วัฒนธรรม จังหวัดลำพูน
LAMPHUN ART AND CULTURE CENTRE

นางสาว กนกวรรณ ตระกูลยิ่งเจริญ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 41154
วัน, เดือน, ปี 18 S.A. 2544

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2543-2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

51112

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

(ผศ. กุลธร เลื่อนจวี)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

รศ. กุสุมา	ธรรมธำรง	ประธานกรรมการ
ดร. สมชาย	ศรีสมพงษ์	รองประธานกรรมการ
อ. อนรรักษ์	ศรีสวัสดิ์	กรรมการ
อ. ไชติวิทย์	พงศ์เสริมผล	กรรมการ และ เลขานุการ

(รศ. วิวัฒน์ เตมียพันธ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อ. สุพัฒน์ บุญยฤทธิกิจ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใช้ในประโยชน์ด้านการค้า
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	หอศิลป์วัฒนธรรม จังหวัดลำพูน
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกนกวรรณ ตระกูลยิ่งเจริญ
ภาควิชา	สถาปัตยกรรม
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2543-2544

บทคัดย่อ

ข้อปัญหาและความเป็นมาของโครงการ

ภายใต้การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐทำให้การสนับสนุนจนก่อให้เกิดการขยายตัวของเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย ทำให้เกิดการขาดดุลระหว่างความเจริญในด้านวัตถุกับจิตใจของคนในชุมชนที่ได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม ในบางชุมชนได้เกิดลักษณะของการขาดศูนย์รวมทางด้านจิตใจและ ศูนย์รวมในการทำกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของคนในชุมชน การสร้างให้ชุมชนในท้องถิ่นต่าง ๆ นั้นมีความแข็งแกร่ง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เป็นไปในปัจจุบันเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น จึงเกิดเป็นความร่วมมือระหว่างคนในชุมชนกับผู้มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น จนนำไปสู่การสร้างสรรคกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการที่จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของคนในชุมชน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน โดยใช้ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนอยู่แล้วนำมาพัฒนาให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น

ในเขตพื้นที่ภาคเหนือเป็นภูมิภาคที่กำลังเกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว เนื่องด้วยปัจจัยสนับสนุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การเดินทาง-ขนส่ง ตลอดจนการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทำให้พื้นที่ภาคเหนือนั้น ค่อนข้างได้รับผลกระทบที่ชัดเจน ดังเห็นได้จากการกำหนดให้พื้นที่บางส่วนในเขตจ.ลำพูนที่ถูกกำหนดให้เป็น "การนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ" ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8(พ.ศ.2540-2544) เพื่อเป็นการตอบสนองและสนองแนว

ต่อนโยบายของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ตลอดจนความต้องการของชุมชนในพื้นที่จังหวัดลำพูนที่ต้องการดำเนินงานด้าน

เอกสรณีย์ เป็นรองคณบดีที่สวนไว้ซึ่งค่านิยมความต้องการของชุมชนในพื้นที่จังหวัดลำพูนที่ต้องการดำเนินงานด้าน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นของจังหวัดลำพูนเอาไว้ จึงได้จัดทำการศึกษา และจัดทำเป็น

โครงการวิทยานิพนธ์ "หอศิลป์วัฒนธรรม จังหวัดลำพูน" โดยใช้นโยบายของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นแนวทางในการศึกษา และวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการออกแบบโครงการที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

การดำเนินงานและรายละเอียดโครงการ

ในการศึกษา เพื่อเข้าสู่การออกแบบได้ทำการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการจากหลายๆด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่หนึ่ง แบบบริการในพื้นที่ที่ตามแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ภารกิจศูนย์วัฒนธรรมของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ กิจกรรมโครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมศึกษาและพิพิธภัณฑ์ชาวยองโดยคณะกรรมการโรงเรียนบ้านเวียงยอง บทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจากเอกสารสัมมนาวิชาการเรื่อง "พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย" ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร ทำให้สามารถกำหนดอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่โครงการได้ประมาณ 80 คน

องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยโครงการ

จากการศึกษาข้างต้น รวมทั้งการศึกษาประเภท, จำนวนและพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ ทำให้สามารถกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการและทราบพื้นที่ใช้สอยโครงการ ดังรายการต่อไปนี้

1. ส่วนบริหาร	350 ตรม.
2. ส่วนงานวิชาการศิลปวัฒนธรรม	180 ตรม.
3. ส่วนงานบริการทางการศึกษา	991 ตรม.
4. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ	3,948 ตรม.
5. ส่วนงานเทคนิค	264 ตรม.
6. ส่วนลานกิจกรรมกลางแจ้ง	932 ตรม.
7. ส่วนบริการสาธารณะ	1,200 ตรม.
รวมพื้นที่ใช้สอยของโครงการ	9,438 ตรม.

การออกแบบโรงการ พิจารณาจากความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนต่างๆของโครงการให้สอดคล้องและตอบสนองต่อการใช้งานของผู้มาใช้โครงการให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงทั้งในด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม ด้านการออกแบบสถาปัตยกรรมเขตร้อน ผังเมืองรวมเมืองลำพูน

การอนุรักษ์ศิลปกรรมท้องถิ่น เทคโนโลยีทางด้านวิศวกรรมงานระบบที่มีความเหมาะสมกับโครงการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนเดานการค้า กฎหมายควบคุมอาคาร การออกแบบส่วนจัดแสดงนิทรรศการซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโครงการ ไม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาลักษณะของอาคารในเขตกำแพงเมืองลำพูน ตลอดจนคติความเชื่อและเรื่องราวของ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจ.ลำพูน โดยศึกษาจากอาคารตัวอย่างทั้งในและต่างประเทศเป็นกรณีศึกษา โครงการที่มีลักษณะของหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยที่มีความใกล้เคียงกัน เช่น ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นต้น

ที่ตั้งโครงการ

การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ ได้นำเอาหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการของอาคาร ประเภทพิพิธภัณฑ์ จึงพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการโดยยึดจากจุดที่มีเป็นศูนย์รวมของคนในจังหวัด อยาง วัดพระธาตุหริภุญชัย ซึ่งในบริเวณฝั่งทางทิศตะวันออกของวัดซึ่งเป็นริมแม่น้ำกว๋งนั้น จะเป็นส่วนที่ถูก สงวนไว้เป็นพื้นที่สีเขียวตลอดสองฝั่งน้ำเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนของคนในจังหวัด อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจังหวัดลำพูน สโมสรข้าราชการบริเวณสะพานท่าขามซึ่งอยู่ห่างจากวัดพระธาตุ หริภุญชัยไปประมาณ 200 เมตร และเป็นสถานที่ที่มีการสำรวจจากประชากรในจังหวัดลำพูนแล้ว พบว่า ที่สะพานท่าขามนี้เป็นจุดที่ประชาชนนึกถึงเป็นจุดแรกเมื่อมีการพูดถึงพื้นที่บริเวณเมืองลำพูน หรือมี ลักษณะเป็น Node ของเมืองลำพูนนั่นเอง โครงการตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 114 (ลำพูน-ดอยติ) ห่าง จากสะพานท่าขามประมาณ 700 เมตร ตั้งอยู่เยื้องกับศาลจังหวัดลำพูน ห่างออกไปทางทิศตะวันออก อีก 5 กม. จะถึงทางแยกไปทางซูเปอร์ไฮเวย์(ลำพูน - เชียงใหม่) เชื่อมเข้าสู่ตัวเมืองเชียงใหม่ซึ่งอยู่ห่างออกไป ประมาณ 26 กม. สภาพของที่ตั้งโครงการเป็นที่ดินเอกชนเป็นพื้นที่โล่งไม่มีการปลูกสร้างสิ่งก่อสร้าง ใดๆ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ทางหลวงหมายเลข 114 ฝั่งตรงข้ามเป็นที่โล่ง และ	
		แนวอาคารพาณิชย์บางส่วน	
ทิศใต้	ติดต่อกับ	พื้นที่โล่ง และชุมชนชาวยอง	
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านพักอาศัย	
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทางสาธารณณะกว้าง 6 เมตร	

แนวความคิดในการออกแบบ

จากการศึกษารูปแบบของศิลปสถาปัตยกรรมของลำพูน และนำลักษณะบางประการของงาน สถาปัตยกรรมในลำพูนมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบโครงการ เช่น การนำเอาลักษณะของช่่วงบ้านมา ใช้ในการออกแบบพื้นที่โล่งในส่วนตรงกลางฝั่ง เพื่อเชื่อมองค์ประกอบของโครงการในแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน การออกแบบหลังคาให้มีความชันของหลังคาในลักษณะของสถาปัตยกรรมในจ.ลำพูน ลักษณะการ เปิดช่อง จังหวะในการเปิดช่อง การเปิดcourt การตกแต่งภายใน รวมไปถึงการจัดภูมิสถาปัตยกรรมที่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการนำเอาพรรณไม้ในท้องถิ่นมาปลูก ซึ่งนอกจากจะสร้างความร่มรื่นยังสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง สำหรับคนในท้องถิ่นที่เข้ามาใช้โครงการ เป็นต้น

งานระบบที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบโครงการ

ระบบโครงสร้าง

โครงสร้างโดยรวมของโครงการจะใช้ระบบพื้นเป็นระบบเสา-คาน แต่ในส่วนของหลังคาที่มีความชันมากและมีการยกชั้นหลังคา เพื่อเปิดช่องแสงนั้นพิจารณาเลือกใช้ระบบโครงสร้างแบบโครงถัก (Truss) เพื่อลดน้ำหนักของโครงสร้างและสะดวกในการก่อสร้าง อีกทั้งยังสะดวกต่อการติดตั้งระบบต่างๆ เช่นระบบไฟฟ้า การให้แสงสว่าง การดูแลรักษา เป็นต้น

ระบบปรับอากาศ

ใช้ระบบปรับอากาศจากส่วนกลาง (Air-cool system) ในส่วนของอาคารที่มีการใช้งานเป็นเวลาและมีช่วงระยะเวลาการใช้งานที่ใกล้เคียงกัน คือในส่วนของอาคารบริการการศึกษา อาคารจัดแสดงนิทรรศการ โรงละคร และใช้ระบบแยกส่วน (Split type) ในส่วนของอาคารบริหารโครงการ ส่วนในพื้นที่จัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมนั้นจัดให้เป็นพื้นที่ใต้ถุนโล่ง เพื่อช่วยในการระบายอากาศและมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนประโยชน์หน้าที่ใช้สอยได้ดี อีกทั้งยังสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

ระบบเสียงและการควบคุม

เนื่องจากที่ตั้งโครงการอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 114 ซึ่งมียานพาหนะวิ่งผ่านด้านหน้าโครงการด้วยความเร็วสูง ดังนั้นจึงป้องกันเสียงที่จะเข้ามารบกวนในส่วนของอาคารบริการการศึกษาซึ่งอยู่ด้านหน้าสุดของโครงการ โดยจัดเป็นพื้นที่สวนสาธารณะสำหรับประชาชนให้เข้ามาพักผ่อนหย่อนใจและชมนิทรรศการศิลปวัฒนธรรมกลางแจ้งที่มีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนอยู่เสมอ ซึ่งแนวต้นไม้ที่ปลูกโดยตลอดด้านหน้าโครงการนั้นจะทำหน้าที่ดูดซับเสียงจากภายนอกได้ในระดับหนึ่ง

ระบบรักษาความปลอดภัย

ใช้ระบบการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยในจุดเข้า-ออกต่างๆ ของแต่ละกลุ่มอาคาร เช่น โถงทางเข้า ในกลุ่มอาคารนิทรรศการและอาคารบริการการศึกษาได้ออกแบบให้เป็นใต้ถุนโล่งซึ่งสะดวกต่อการดูแลรักษาความปลอดภัยโดยใช้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เป็นต้น

ระบบรักษาความปลอดภัย

มีการจัดเตรียมน้ำสำรองเพื่อให้พอเพียงต่อการดับเพลิง มีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยและทางหนีไฟให้พอเพียงต่อความต้องการ การเว้นระยะห่างระหว่างกลุ่มอาคารเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบสุขาภิบาล

การจ่ายน้ำใช้ระบบUp-feed System มีการจัดเตรียมถังน้ำสำรองให้เพียงพอต่อปริมาณความต้องการของผู้ใช้อาคารในแต่ละวัน จัดระบบระบายน้ำทิ้ง และระบบบำบัดน้ำเสียแบบAerobicก่อนปล่อยสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ

ระบบจัดเก็บขยะ

จัดเตรียมห้องจัดเก็บขยะในส่วนอาคารบริการซึ่งจะมีที่จอดรถและขนขยะออกนอกโครงการได้โดยสะดวก

ระบบไฟฟ้า

ใช้ระบบเครื่องกำเนิดแสงสว่างฉุกเฉิน และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยจากการโจรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สภาพสังคมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะแตกต่างกันออกไป และในลำพูนนั้นก็ประกอบด้วยกลุ่มชนต่างๆที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งในความหลากหลายนี้ ก็ได้มีการผสมผสานและแลกเปลี่ยนกันไปตามกาลเวลา ไม่ว่าจะเป็นคนยอง คนเมือง กะเหรี่ยง ลัวะ เจิน ล้วนต่างก็มีวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันไป ดังนั้นในการส่งเสริมหรืออนุรักษ์ให้วัฒนธรรมท้องถิ่นดำรงอยู่จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

โครงการหอศิลปวัฒนธรรมจ.ลำพูนเป็นสถานที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมและบริการ ข้อมูลวัฒนธรรม จัดนิทรรศการศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และให้การสนับสนุนในด้านวิชาการแก่คนในท้องถิ่น และทำการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมจ.ลำพูน แก่ชาวชนรุ่นหลังและบุคคลที่มีความสนใจทั่วไป ได้รับทราบ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีชื่อที่ต้องแก้ไขปรับปรุงอีกมากและยังขาดข้อมูลที่ เป็นเรื่องของหัวใจของศิลปวัฒนธรรมจ.ลำพูนอย่างแท้จริง ผู้เขียนหวังว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจที่จะทำการศึกษา ค้นคว้างานทางศิลปวัฒนธรรมได้ตามสมควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์โครงการ “โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมจังหวัดลำพูน” ขึ้นนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ โดยผู้จัดทำได้รับความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ซึ่งขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย ได้แก่

- คุณพ่อ – คุณแม่และพี่น้อง รวมทั้งญาติๆที่คอยให้กำลังใจและความช่วยเหลือในทุกด้าน มาโดยตลอด

- รศ. วิวัฒน์ เตมียพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

- อ. สุพัฒน์ บุญยฤทธิกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ในส่วนของข้อมูลภาคเอกสารได้รับความอนุเคราะห์ จาก

- เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

- เจ้าหน้าที่ห้องสมุด สถาบันศิลปกรรม กรมศิลปากร เทเวศร์ กรุงเทพฯ

- เจ้าหน้าที่สำนักสำรวจและแผนที่ สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ

- เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จ.อยุธยา

- เจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม จ. เชียงใหม่

- วิศวกรผู้ควบคุมงานตกแต่งภายใน หอศิลป์วัฒนธรรม จ. เชียงใหม่

- เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วัฒนธรรม จ. ลำพูน โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ จ. ลำพูน

- หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย จ. ลำพูน

- เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการการท่องเที่ยว จ. ลำพูน

- เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลเมือง จ. ลำพูน

- เจ้าหน้าที่งานรังวัด สำนักงานที่ดิน จ. ลำพูน

- เจ้าหน้าที่สำนักงานสถิติ จ. ลำพูน

- ท่านเจ้าอาวาสวัดพระยืน จ. ลำพูน

- พระครูพิศาลธรรมนิเทศก์ รองเจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน เจ้าอาวาสวัดมหายัน จ. ลำพูน

- อ. อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว อาจารย์ประจำสถาบันราชภัฏ จ. เชียงใหม่

- อ. แสง มาละแซม อาจารย์โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จ. เชียงใหม่

- คุณโกศล ช่อผกา เจ้าหน้าที่ราชบัณฑิตยสถาน

ในส่วนของงานภาคปฏิบัติ ขอขอบพระคุณที่ – น้องรหัส 01 และพี่อ้อ รวมทั้งเพื่อนๆ สท5

และน้องๆทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือจนงานสำเร็จลุล่วงลงได้ และขอขอบคุณ จี๊ป สท5 มข. ที่ให้ความ

ช่วยเหลือตลอดการติดต่อหาข้อมูลในเขต จ. ลำพูน-เชียงใหม่ เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพประกอบ	ฅ
สารบัญแผนที่	๕
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์โครงการ	4
1.3 ประโยชน์ของการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ	6
1.5 ที่มาข้อมูลและเอกสารอ้างอิง	8
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการ	9
2.1 ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ	9
2.2 การศึกษาผู้ใช้โครงการ	10
บทที่ 3 การกำหนดที่ตั้งและรายละเอียดทางกายภาพของที่ตั้งโครงการ	15
3.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	15
3.1.1 ลักษณะทั่วไปของจังหวัดลำพูน	17
3.2 การเลือกทำเลที่ตั้งโครงการ	26
3.2.1 การพิจารณาระดับอำเภอ	26
3.2.2 การพิจารณาระดับตำบล	28
3.2.3 การพิจารณาที่ตั้งตามความเหมาะสม	32
บทที่ 4 การศึกษาอาคารตัวอย่าง	36
4.1 การศึกษาอาคารตัวอย่างภายในประเทศ	36
4.1.1 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	36
4.1.2 ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับดูตัวอย่างเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2	การศึกษาอาคารตัวอย่างภายนอกประเทศ	47
4.1.3	Stiklestad Cultural Center	47
บทที่ 5	การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ	58
5.1.1	วัตถุประสงค์ของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 : พ.ศ. 2540 – 2544 โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ดังตารางที่ 3.1.1)	59
5.1.2	หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่ 1 แบบบริการในพื้นที่ตาม แนวทางการจัดตั้งและ ดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมของ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ดังตารางที่ 3.1.2)	87
5.1.3	ภารกิจของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จากเอกสารของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (ดังตารางที่ 3.1.3)	91
5.1.4	กิจกรรมของโครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมศึกษาและ พิพิธภัณฑ์ชาวยอง โดยคณะกรรมการโรงเรียนบ้านเวียงยอง (ปัญหาวิสาขประชานกุล) สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จ.ลำพูน (ดังตารางที่ 3.1.4)	108
5.1.5	บทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จากเอกสารการ สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย" ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร โดย ผศ.อภิญา บัวสรวง (ดังตารางที่ 3.1.5)	110
5.1.6	ตารางแสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบหลักของโครงการ จากการวิเคราะห์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลัก ของโครงการหอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน	115
5.1.7	สรุปแผนภาพองค์ประกอบโครงการจากตารางที่ 5.1.6	
	1) สรุปแผนภูมิหน่วยงาน	123
	2) สรุปการกำหนดอัตรากำลังและพื้นที่ของแต่ละหน่วยงาน	127
5.2	แผนภูมิแสดงการจัดพื้นที่ใช้สอยสำหรับส่วนต่างๆของโครงการ	139
5.3	สรุปรายละเอียดองค์ประกอบโครงการ	142
5.4	การวิเคราะห์ประเภทและจำนวนผู้ใช้โครงการ	147
5.5	การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	151
5.6	การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ	155

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6	อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบโครงการ	202
6.1	การป้องกันความร้อนเข้าสู่ภายในอาคาร	202
6.2	กระแสนลมและการระบายอากาศ	207
6.3	ระบบการป้องกันเสียงรบกวน	209
6.4	เทคนิคการป้องกันภัย	211
6.5	ระบบการป้องกันอัคคีภัย	214
6.6	ระบบไฟฟ้า	216
6.7	ระบบปรับอากาศ	217
6.8	ระบบสุขาภิบาล	218
6.9	ระบบป้องกันน้ำท่วม	221
6.10	การป้องกันและกำจัดสัตว์ที่ทำความรบกวนแก่ผู้อยู่อาศัยและ ทำความเสียหายให้กับอาคาร	223
บทที่ 7	แนวความคิดในการออกแบบ	228
7.1	แนวความคิดในการวางผัง	228
7.2	แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม	230
ภาคผนวก		
	ลำพูน : จากเมืองยงถึงหริภุญชัย	237
บรรณานุกรม		250

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ 3.2.3	ตารางการพิจารณาเปรียบเทียบความเหมาะสมในการเลือกที่ตั้งโครงการ	35
ตารางที่ 4-1	แสดงการจัดงานแสดงส่วนนิทรรศการในหอไทยนิทัศน์	38
ตารางที่ 5.1.1	ตารางการวิเคราะห์เบื้องต้นหาองค์ประกอบหลักของโครงการจาก : วัตถุประสงค์ของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ	59
ตารางที่ 5.1.2	ตารางการวิเคราะห์เบื้องต้นหาองค์ประกอบหลักของโครงการจาก : หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่ 1	87
ตารางที่ 5.1.3	ตารางการวิเคราะห์เบื้องต้นหาองค์ประกอบหลักของโครงการจาก : ภารกิจของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่	91
ตารางที่ 5.1.4	ตารางการวิเคราะห์เบื้องต้นหาองค์ประกอบหลักของโครงการจาก : กิจกรรมของโครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมศึกษาและพิพิธภัณฑ์ชาวยอง	108
ตารางที่ 5.1.5	ตารางการวิเคราะห์เบื้องต้นหาองค์ประกอบหลักของโครงการจาก : บทบาทหน้าที่พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	110
ตารางที่ 5.1.6	ตารางแสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบหลักของโครงการจากการวิเคราะห์ ในรูปแบบต่างๆ	115
ตารางที่ 5.1.6ก	ตารางสรุปกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆของโครงการหอศิลปวัฒนธรรมจ.ลำพูน	129
ตารางที่ 5.4.1	ตารางสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญไชย จ.ลำพูน ปี พ.ศ. 2538 - 2542 (ย้อนหลัง 5 ปี)	149
ตารางที่ 5.4.2	แสดงอัตราการเพิ่มเป็นร้อยละของตารางที่ 5.4.1	149
ตารางที่ 5.4.3	แสดงจำนวนผู้ใช้บริการของหอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน	150
ตารางที่ 5.6.2	ตารางแสดงพื้นที่การจัดงานนิทรรศการในโครงการ	167
ตารางที่ 5.6 ก	ตารางแสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ	197
ตารางที่ 6-1	ตารางแสดงความสามารถในการสะท้อนรังสีจากดวงอาทิตย์ของวัตถุ	203

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	ภาพถ่ายทางอากาศเมืองลำพูนปี พ.ศ.2539	3
ภาพที่ 2.2.3	แผนที่จังหวัดลำพูน	15
ภาพที่ 3.2.3ก	ผังเมืองรวมจ.ลำพูน	30
ภาพที่ 3.2.3ข	ที่ตั้ง ก และ ข	31
ภาพที่ 3.2.3ค	บริเวณที่ตั้งโครงการ	35
ภาพที่ 4-7	ทางเข้าศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	42
ภาพที่ 4-7ข	ผังพิพิธภัณฑ์	43
ภาพที่ 4-8	ภายในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	44
ภาพที่ 4-9	นิทรรศการภายในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	45
ภาพที่ 4-10	รูปแบบนิทรรศการภายในโครงการ	46
ภาพที่ 4-11	รูปแบบนิทรรศการภายในโครงการ	46
ภาพที่ 4-12 ถึง 4-26	ภาพโครงการStiklestad Culture Centre	47
ภาพที่	แผนภาพแสดงองค์ประกอบโครงการจากการเปรียบเทียบ	121
ภาพที่	แผนภาพแสดงโครงสร้างขององค์ประกอบโครงการ	122
ภาพที่	แผนภูมิหน่วยงาน	123
ภาพที่	แผนภูมิหน่วยงานที่มีความสมบูรณ์	124
ภาพที่	แผนภูมิแสดงหน่วยงานหลักและหน่วยงานรอง	125
ภาพที่	แผนภูมิหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมจ.ลำพูน	126
ภาพที่	แผนภูมิสรุปอัตรากำลังและพื้นที่ของแต่ละหน่วยงาน	127
ภาพที่ 5.2.1	แผนภาพแสดงการจัดแบ่งส่วนต่างๆของโครงการ	139
ภาพที่ 5.2.2ก,ข	แผนภาพแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้หอศิลป์วัฒนธรรม	140
ภาพที่	ผลงานการออกแบบ	228

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ภาคเหนือเป็นภูมิภาคที่ยังคงมีร่องรอยทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมหลงเหลืออยู่ให้เห็นอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะทางสังคมวัฒนธรรม นิเวศวิทยา และความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อย่างชัดเจน จังหวัดลำพูนนั้นจัดได้ว่าเป็นเมืองที่เก่าแก่ที่สุดเมืองหนึ่งในดินแดนทางตอนเหนือของประเทศไทยในปัจจุบัน จากการสำรวจและขุดค้นแหล่งโบราณคดีในบริเวณเมืองโบราณในจังหวัดลำพูน ทำให้ประวัติศาสตร์จังหวัดลำพูนเริ่มขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษที่ 13-14 ตรงกับยุคสมัยของแคว้นหริภุญชัย ซึ่งเป็นแคว้นสำคัญแคว้นหนึ่งในอดีตก่อนเกิดอาณาจักรล้านนา (มีอาณาเขตส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนในปัจจุบัน) แคว้นหริภุญชัยมีอาณาเขตอยู่ในแถบที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงกับแม่น้ำวัง โดยมีเมืองหริภุญชัยเป็นศูนย์กลางของแคว้นซึ่งตั้งอยู่ในเขตจังหวัดลำพูนในปัจจุบัน

จากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อันยาวนานประมาณ 1,400 ปี ทำให้กล่าวได้ว่าเมืองลำพูนเป็นเมืองที่มีความสำคัญในด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะเป็นแหล่งความรู้ให้แก่คนรุ่นหลังต่อมาแล้ว ลำพูนยังเป็นเมืองเกษตรกรรม หากแต่จากสถานการณ์ในปัจจุบันก็คือ การขยายตัวของเมืองเชียงใหม่ที่ส่งอิทธิพลต่อ จ.ลำพูนอย่างเช่นในกรณีการขยายตัวของนิคมอุตสาหกรรมบริเวณ อ.สารภี จ.เชียงใหม่ จากการพัฒนาดังที่กล่าวมานี้เอง ทำให้ภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นมีนโยบายในการที่จะรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดเอาไว้ แต่ทางจังหวัดยังขาดซึ่งศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย , สถานที่เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของ จ.ลำพูนให้กับประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว ตลอดจนหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม, การขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และการขาดบุคลากรในการดำเนินงาน เป็นต้น ทำให้มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของ จ.ลำพูนได้เริ่มสูญหายไปอย่างน่าเสียดาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับในการจัดตั้ง "หอศิลปวัฒนธรรมจังหวัดลำพูน" จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะเนื่องจากการดำเนินงานโครงการจะเป็นทั้งศูนย์กลางทางการศึกษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมของไปให้

ชุมชน การเผยแพร่เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนในเขตจังหวัดลำพูนที่ดีขึ้น ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการประสานงานให้กับหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่นต่างๆของจังหวัดลำพูน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของเมืองที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันยาวนานสืบไป

1.1.1 ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองลำพูน(หริภุญชัย)

จากการสำรวจและขุดค้นแหล่งโบราณคดีในบริเวณเมืองโบราณในจังหวัดลำพูน ทำให้พอจะสามารถสรุปได้ว่าประวัติศาสตร์จังหวัดลำพูนเริ่มขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษที่13-14¹ ตรงกับยุคสมัยของแคว้นหริภุญชัย ซึ่งเป็นแคว้นสำคัญแคว้นหนึ่งในอดีตก่อนเกิดอาณาจักรล้านนา (มีอาณาเขตส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนในปัจจุบัน) แคว้นหริภุญชัยมีอาณาเขตอยู่ในแถบที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงกับแม่น้ำวัง โดยมีเมืองหริภุญชัยเป็นศูนย์กลางของแคว้น มีที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดลำพูนปัจจุบัน

การกำเนิดเมืองหริภุญชัยนับเป็นสัญลักษณ์ของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งใหญ่ที่นำความเจริญรุ่งเรืองให้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในภาคเหนือ ซึ่งเป็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลงก้าวขึ้นสู่สังคมเมืองที่มีขนาดใหญ่และมีการจัดระเบียบสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น²

เมืองหริภุญชัยได้เกิดขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 13-14 โดยเป็นศูนย์กลางของความเจริญของยุคสมัยนั้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1.2 ภูมิประเทศและผังเมือง

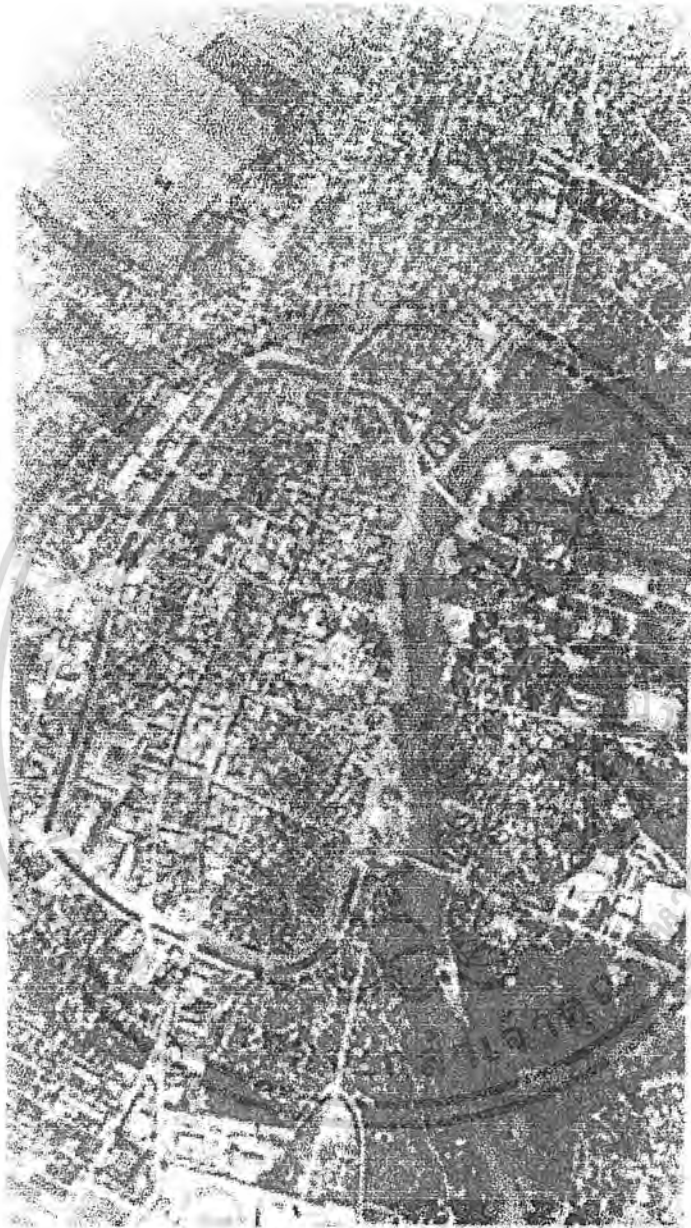
เมืองหริภุญชัยหรือลำพูน อยู่ในพื้นที่ลุ่มต่ำทางตอนใต้สุดของที่ราบลุ่มเชียงใหม่ ตัวเมืองตั้งอยู่บนเนินสูงรูปสี่เหลี่ยมรีขนาด 1100 x 500 เมตร มีลำน้ำขานาน 2 สาย คือลำน้ำปิงเก่าทางด้านตะวันตก และลำน้ำกวางทางด้านตะวันออก (รูปที่ 1.1 ภาพถ่ายทางอากาศ) จากภาพจะเห็นแนวคูเมืองเดิมที่ยังคงสภาพรูปร่างของผังเมืองหริภุญไชยเดิม ซึ่งจะพบว่าลักษณะของชุมชนในเขตอำเภอเมืองจะขยายตัวออกทางแนวทิศเหนือได้ตามทิศทางของลำน้ำกวาง

ปัจจุบันแนวกำแพงเมืองก่อด้วยศิลาแลง ซึ่งยังคงเหลือปรากฏอยู่บ้างเพียงบางส่วนนั้นก่อขึ้นภายหลัง เมื่อเมืองลำพูนถูกรวมอยู่ในแคว้นล้านนานานกว่า 200 ปีแล้วในรัชกาลของพระเมืองแก้ว พ.ศ. 2063

¹ ผาสุข อินทราวุธ, สันชัย กระบวนแสง และเพียรวิภา นาคเวก "การศึกษาร่องรอยอารยธรรมโบราณจากหลักฐานทางโบราณคดี ในจังหวัดลำพูน ก่อนพุทธศตวรรษที่ 19." (รายงานการวิจัย ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2536), หน้า 96-68; เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

² สวัสดิ์ อ่องตฤณ "เวียงกุมกาม : การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณในล้านนา." (รายงานผลการวิจัย ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537), หน้า 4.

รูปที่ 1.1 ภาพถ่ายทางอากาศในปีพ.ศ.2539(ที่มา : กรมแผนที่ทหาร กระทรวงกลาโหม)

1.1.3 ประวัติศาสตร์สังเขป

ตำนานต่างๆของภาคเหนือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา โดยย้อนขึ้นไปถึงสมัยพุทธกาลและต่อเนื่องลงมาจนถึงสมัยที่เขียนตำนาน เพื่อบอกเล่าถึงความเก่าแก่ของท้องถิ่น เน้นความสำคัญอันศักดิ์สิทธิ์ของพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้า เช่น ตำนานจามเทวี พงศาวดารเมืองทริภุญชัย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวางไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประการค่า ตำนานมูลศาสนา ชินกาลมาลีปกรณ์ ซึ่งล้วนแต่งขึ้นเมืองครั้งหลังพุทธศตวรรษที่ 20 ลงมาทั้งสิ้นไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ดีเค้าเงื่อนที่ได้จากตำนานเหล่านี้ ก็ช่วยให้นึกถึงภาพรวมของกลุ่มชนระยะแรกเริ่มของการสร้างบ้านแปงเมือง ที่ประกอบจากผู้คนต่างเผ่าหลายตระกูลกระจายกันอยู่ มีชนเผ่าเมงหรือมอญคงเป็นชนกลุ่มใหญ่ รวมกันในบริเวณที่ราบดอยสุเทพ ใกล้ลำแม่น้ำขานอันเป็นสาขาของแม่น้ำปิง ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเผ่ามาเป็นสังคมเมือง มีความเด่นชัดของกลุ่มชนชั้นปกครอง ซึ่งรับนับถือพุทธศาสนา อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมส่วนที่เป็นพัฒนาการทางสังคมอย่างรวดเร็ว

ตำนานกล่าวถึงฤๅษีวาสุเทพสร้างเมืองหริภุญชัย โดยอัญเชิญพระนางจามเทวีจากเมืองละโว้ (ลพบุรี) เสด็จขึ้นมาครอง พระนางมีคณะนักปราชญ์ราชบัณฑิตติดตามเสด็จขึ้นมาด้วย สะท้อนให้เห็นว่ามีอารยธรรมจากภาคกลางแพร่หลายขึ้นมาในระยะแรกของการสร้างบ้านเมืองในภาคเหนือ

การเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมมอญทางตอนใต้ของประเทศพม่า ปรากฏหลักฐานในตำนาน ซึ่งระบุว่าก่อนหน้านั้นชาวเมืองหริภุญไชยเกี่ยวข้องกับชายใกล้ชิดกับชาวมอญหงสาวดีหรือพะโค เกิดจากชาวเมืองหริภุญไชยอพยพหนีโรคระบาดมาอยู่ที่เมืองสุวรรณวัตติ์(สะเทิม) แต่เนื่องจากมีปัญหาบางอย่างชาวอพยพจึงไปอยู่ที่หงสาวดีอยู่ราว 6 ปี ก่อนกลับสู่บ้านเกิดเมืองนอน ตำนานระบุว่าอีกว่า ชาวอพยพกับชาวหงสาวดีรักใคร่กลมเกลียวกันเพราะพูดจาสื่อสารด้วยภาษาเดียวกัน

ศิลปวัฒนธรรมของชาวหริภุญชัยมีหลักฐานที่กล่าวได้ว่า น่าจะเริ่มเจริญรุ่งเรืองที่สุดในช่วงเวลาหลังจากกลับจากการอพยพ คือราวปี พ.ศ. 1600³ จนถึงระยะเวลาที่สูญเสียอำนาจให้การปกครองตนเองให้แก่ เจ้ามังราย ปฐมกษัตริย์แห่งแคว้นล้านนา และเมื่อเมืองหริภุญชัยถูกรวมอยู่ในอำนาจการปกครองของแคว้นล้านนา ชาวหริภุญชัยได้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของตนแก่ผู้ยึดครอง แต่นานเข้าวัฒนธรรมของชาวหริภุญชัยก็ถูกผสมผสานกลืนกลายเป็นวัฒนธรรมล้านนาไปในที่สุด⁴

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2.1 เป็นสถานที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมและบริการข้อมูลวัฒนธรรม
- 2.2 เป็นสถานที่จัดนิทรรศการด้านวัฒนธรรม
- 2.3 เป็นสถานที่ฝึกอบรม และสนับสนุนการฝึกอบรมวิทยากรและบุคลากรวัฒนธรรม
- 2.4 เป็นสถานที่ตั้งสำนักงานองค์กรเครือข่ายเครือญาติวัฒนธรรมหรือสภาวัฒนธรรมหรือองค์กรด้านวัฒนธรรมอื่นๆ ตามความพร้อมและความต้องการของศูนย์วัฒนธรรมนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ทวีระ ไกรฤกษ์, คือประวัติศาสตร์ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญชัย (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2522), หน้า 5.
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 สันติ เล็กสุขุม ศิลปะภาคเหนือ : หริภุญชัย-ล้านนา (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ 2538) หน้า 55.

- 2.5 เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการด้านวัฒนธรรม แก่สภาวัฒนธรรมจังหวัด หรือสภาวัฒนธรรมอำเภอ หรือสภาวัฒนธรรมตำบล หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 เป็นศูนย์กลางเครือข่ายทางวิชาการด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 2.7 ทำหน้าที่ทางวิชาการอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติหรือการขอความร่วมมือจากสถาบัน หน่วยงาน องค์กร และสภาวัฒนธรรมต่างๆแล้วแต่กรณี

1.3 ประโยชน์ของการศึกษา

1.3.1 ด้านสังคม

- (1) เป็นสถานที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดลำพูนให้แก่คนในท้องถิ่น ประชาชน คนทั่วไปที่สนใจ
- (2) ทำให้ประชาชนในจังหวัดลำพูนเกิดความรู้สึกหวงแหนและเกิดภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของตนเอง
- (3) เป็นสถานที่สร้างให้เกิดความเข้าใจในคุณค่าของความเป็นมาของตน ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนด้วยตนเอง

1.3.2 ด้านการศึกษา

- (1) เป็นสถานที่รับผิดชอบด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารโบราณ เอกสารการค้นคว้า วิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- (2) เป็นสถานที่ให้บริการด้านข้อมูล เพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัย สำหรับ เยาวชน ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป นักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (3) เกิดระบบ ระเบียบในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาถึงพัฒนาการความเป็นไป ตลอดจนบูรณาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อให้นักวิชาการและประชาชนที่สนใจสามารถนำเอกสารไปใช้เพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัยได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตามเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อให้นักวิชาการและประชาชนที่สนใจสามารถนำเอกสารไปใช้เพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัยได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

- (5) เป็นการส่งเสริมให้เกิดแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่เหมาะสม โดยมีคนในชุมชนเป็นผู้อนุรักษ์

1.3.3 ด้านสภาพแวดล้อม

- (1) เป็นการสร้างให้เกิดที่ว่างที่ประชาชนในท้องถิ่นใช้เป็นสถานที่ในการพักผ่อนหย่อนใจ
- (2) เป็นสถานที่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นกับประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นสืบไป

1.3.4 ด้านนโยบาย

เป็นการตอบสนองนโยบายของหน่วยงานในภาครัฐดังต่อไปนี้

- (1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)
- (2) แผนวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ส.ว.ช.) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)
- (3) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2526 เรื่อง แผนพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

1.4 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ

1.4.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

- ๑ ลักษณะการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม และหน่วยงานสนับสนุน
- ๑ ศึกษาประวัติศาสตร์ ความสำคัญของ จ.ลำพูน
  - ช่วงสมัยทริภุญไชย
  - ช่วงสมัยล้านนา
  - ช่วงสมัยเป็นมณฑลที่ 5 ของสยาม จนถึงปัจจุบัน
- ๑ ศึกษาขนบธรรมเนียม ประเพณี รูปแบบศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม การละเล่น งานหัตถกรรม ศาสนา ความเชื่อ พิธีกรรม ของ จ.ลำพูน
- ๑ ศึกษาชาติพันธุ์ที่เป็นชนกลุ่มน้อยใน จ.ลำพูน (เนื่องจากลำพูนอยู่ในเขต-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ (ไทยวัน) การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งที่ไทยอง (ไทยวัน) เป็นคนส่วนใหญ่ ประมาณ 80 % เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไทใหญ่ (เงี้ยว)
  - ยาง (กระเหรี่ยง)
  - ลัวะ
  - เขิน
- 1.4.2 ศึกษาในรายละเอียด และส่วนประกอบโครงการ
- ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร
  - ศึกษาถึงขนาดพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบต่างๆให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานจริง
  - ศึกษาถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เพื่อจัดระบบการสัญจรภายในและภายนอกอาคารให้สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพโดยรวม
  - ศึกษาตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกัน
- 1.4.3 ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับที่ตั้งโครงการ
- ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อที่ตั้งโครงการ
  - ศึกษารายละเอียดและลักษณะของระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็น
  - ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อโครงการ
  - เส้นทางสัญจร และการเข้าถึงโครงการ
  - ประวัติศาสตร์และความสำคัญของที่ตั้งและบริเวณโดยรอบที่ตั้ง
- 1.4.4 ศึกษาถึงอิทธิพลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและมีผลกระทบต่อโครงการ
- กฎหมาย และข้อกำหนดที่มีผลต่อการออกแบบ
  - ระบบโครงสร้างที่เหมาะสม
  - งานระบบต่างๆ
  - งานระบบและเทคนิคพิเศษต่างๆ
  - ศึกษาลักษณะรูปแบบของอาคารในห้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์
- 1.4.5 ศึกษาวิเคราะห์ด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม และสรุปผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งรายละเอียดในการออกแบบทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ที่มาของข้อมูลและเอกสารอ้างอิง

1.5.1 หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง

- (1) สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- (2) สถาบันศิลปกรรม กรมศิลปากร เทเวศร์ กรุงเทพฯ
- (3) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กรุงเทพฯ
- (4) สำนักสำรวจและแผนที่ สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ
- (5) ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จ.อยุธยา
- (6) กรมแผนที่ทหาร
- (7) ศูนย์วัฒนธรรม จ. เชียงใหม่
- (8) ศูนย์วัฒนธรรม จ.ลำพูน โรงเรียนสวนบุญโอบุญปถัมภ์ จ.ลำพูน
- (9) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย จ.ลำพูน
- (10) สำนักงานเทศบาลเมือง จ. ลำพูน
- (11) สำนักงานสถิติ จ.ลำพูน
- (12) สำนักงานที่ดิน จ.ลำพูน

1.5.2 แหล่งที่มาข้อมูล

- (1) ห้องสมุดสถาบันศิลปกรรม กรมศิลปากร เทเวศร์ กรุงเทพฯ
- (2) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพฯ
- (3) ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ
- (4) หอสมุดแห่งชาติ ท่าवासูกรี กรุงเทพฯ
- (5) ห้องสมุดสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- (6) สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- (7) เจ้าอาวาสวัดพระยืน จ.ลำพูน
- (8) พระครูพิศาลธรรมนิเทศก์ รองเจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน เจ้าอาวาสวัดมहांวัน จ.ลำพูน
- (9) อ.อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว อาจารย์ประจำสถาบันราชภัฏ จ.เชียงใหม่
- (10) อ.แสวง มาละแซม อาจารย์โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จ.เชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.7 ทำหน้าที่ทางวิชาการอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติหรือการขอความร่วมมือจากสถาบัน หน่วยงาน องค์กร และสภาวัฒนธรรมต่างๆแล้วแต่กรณี

2.1.8 เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น

2.1.9 เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่คนในท้องถิ่น

2.1.10 เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการสร้างกิจกรรมเสริม โดยการสร้างหอสมุดวัฒนธรรม สร้างโรง/ลานการแสดงต่างๆ เพื่อสอดคล้องให้เกิดความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของ

สังคม

2.1.11 เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

2.1.12 เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการสร้างงานที่เกี่ยวกับโครงการให้กับเยาวชนและคนในท้องถิ่น

2.1.13 เป็นองค์กรที่เสริมสร้างให้คนในท้องถิ่นเองได้รู้สึกถึงความนิยมในท้องถิ่นของตน และ เข้าใจในรากเหง้าของตนเอง

2.2 การศึกษาผู้ใช้โครงการ

2.2.1 ประเภทผู้ใช้อาคาร

การแบ่งประเภทผู้ใช้อาคารเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารแต่ละกลุ่ม ซึ่งแตกต่างกันออกไป สำหรับกลุ่มผู้ใช้อาคารโครงการหอศิลป์วัฒนธรรม

จ.ลำพูน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ผู้มารับบริการ
2. เจ้าหน้าที่ของโครงการ
3. บุคคลภายนอก

ซึ่งในแต่ละประเภทแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยดังนี้

1. ผู้มารับบริการ - เป็นผู้ใช้ที่เข้ามาในลักษณะของผู้ใช้จริง

- 1.1 ประชาชนทั่วไป (General Public) เป็นกลุ่มคนทั่วไปในจ.ลำพูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้เพื่อการค้า
 เป็นสถานที่พักผ่อนในช่วงเวลาว่าง เป็นสถานที่ให้บริการการศึกษา
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแบบลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- นอกระบบให้กับประชาชนในท้องถิ่น และเป็นสถานที่ที่ประชาชน บุคคลทั่วไปในจังหวัดเข้ามาร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆทางวัฒนธรรม
- 1.2 นักท่องเที่ยว (Tourist) ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะเข้ามาใช้โครงการในทุกช่วงเวลาไม่ว่าจะเป็นช่วงที่มีกิจกรรมทางวัฒนธรรมหรือวันหยุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันที่มีประเพณีประจำปีต่างๆ เพราะจังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้เชียงใหม่ในลักษณะของ " เมืองบริวารของเชียงใหม่"³ มีระยะทางห่างประมาณ 27 กม. มีรถประจำทางสัญจรระหว่าง เชียงใหม่-ลำพูน และเป็นทางผ่านที่นักท่องเที่ยวเข้ามาแวะเที่ยวชมก่อนไปจังหวัดอื่นๆ เช่น ลำปาง เป็นต้น
- ความต้องการในการใช้โครงการ* -โดยส่วนใหญ่จะมาเป็นกลุ่มของนักศึกษารหรือกลุ่มทัศนศึกษา จะมีความสนใจในเรื่องเนื้อหาวิชาการมากกว่าประชาชนทั่วไป มีความต้องการในการชมการแสดงหรือกิจกรรมต่างๆทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 1.3 นักวิชาการ เป็นกลุ่มคนที่จุดประสงค์เข้ามาใช้โครงการเป็นสถานที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัยข้อมูลทางวัฒนธรรม มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับโครงการเป็นอย่างดี ได้แก่ นักวิชาการจากสถาบันต่างๆ นักวิชาการจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- ความต้องการในการใช้โครงการ* - ส่วนใหญ่จะเข้ามาเป็นกลุ่มของนักวิชาการที่เข้ามาทำการวิจัยเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ในบางครั้งก็อาจจะมีกลุ่มขนาดใหญ่ เนื่องจากการการจัดสัมมนาวิชาการของโครงการเอง
- 1.4 นักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มของผู้ใช้ที่จะเข้ามา เพื่อการศึกษาหาความรู้ควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบ เป็นกลุ่มของเยาวชนในท้องถิ่นที่เข้ามาทำความเข้าใจในความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง
- ความต้องการในการใช้โครงการ* - เป็นกลุ่มของผู้ใช้ที่เข้าใช้บริการครั้งละจำนวนมาก มีความต้องการทางด้านวิชาการอย่างจริงจัง มีการติดต่อโครงการล่วงหน้าก่อนเข้าใช้บริการ มีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมวิชาการประกอบการเข้าชม เช่น การจัดบรรยายหรือ สัมมนา เพื่อชี้แจงรายละเอียดของนิทรรศการต่างๆในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
³พรชัย สุนันไชยนนท์ "การศึกษาจิตตภาพเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์"

ให้บริการข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสาร สื่อต่างๆ เป็นต้น จะเป็นประโยชน์
อย่างมากต่อผู้ใช้บริการกลุ่มนี้

2. **เจ้าหน้าที่ของโครงการ** - เป็นผู้ใช้อาคารในลักษณะของผู้ใช้ประจำ
โดยมีหน้าที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ อำนวยความสะดวกต่างๆ

ความต้องการในการใช้โครงการ - เป็นผู้ใช้ที่ต้องเข้ามาโครงการ

เป็นประจำ เนื่องจากเป็นสถานที่ทำงาน โดยจะทำงานในส่วนต่างๆของ
โครงการ มีลักษณะการแบ่งฝ่ายดังนี้

- ฝ่ายบริหาร
- ฝ่ายวิชาการ
- ฝ่ายนิทรรศการ/เทคนิค
- ฝ่ายชุมชนสัมพันธ์

3. **บุคคลภายนอก** - เป็นผู้เข้ามาติดต่อ ประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ซึ่งกับการดำเนินงานของโครงการ รวมทั้งนักวิชาการที่ถูกเชิญมาเป็น

วิทยากร ผู้บรรยาย อภิปราย

ความต้องการในการใช้โครงการ

ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีจุดมุ่งหมายใน
การติดต่อว่าต้องการมาติดต่อใคร เพื่อทำธุระใด เมื่อเสร็จธุระก็จะกลับไป
หรืออาจเข้ามาแวะใช้บริการส่วนของร้านอาหาร อาจจะมาเป็นกลุ่ม หรือ
เป็นบุคคลก็ได้

2.2.2 จำนวนผู้ใช้โครงการ

จำนวนผู้มาใช้โครงการ จะเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดขนาดโครงการ

และรายละเอียดปลีกย่อยแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งจำนวนผู้ใช้โครงการที่มีผลโดยตรงดังกล่าว ได้แก่

1) **จำนวนผู้ให้บริการ** จะพิจารณาจากองค์ประกอบหลักของโครง
การ 2 ส่วนคือ

- ส่วนนิทรรศการ
- ส่วนบริการข้อมูลและหอสมุดวัฒนธรรม

(ก) การคาดคะเนผู้ชมโครงการ

จากการศึกษาจำนวนผู้เข้าชมโครงการหอศิลป์วัฒน
ธรรมนั้น เนื่องจากเป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อตอบ
สนองความต้องการของคนในท้องถิ่น ฉะนั้นโครงการ

ที่น่าจะมีสถิติผู้เข้าชมจากคนในท้องถิ่นมากที่สุด

คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หรืออุทยาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่อผู้เห็นเห็นเป็นประโยชน์จะแจ้งในด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องยกย่องแหล่งข้อมูลต้นฉบับที่มีการนำไปใช้

2.2.3 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมต่างๆของผู้ใช้อาคาร จะกำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบอาคาร พฤติกรรมผู้ใช้อาคารเหล่านี้ จะศึกษาจากผู้ให้พินิจทัศนสถานแห่งชาติ หรือคนไทยเป็นแนวทาง จึงสามารถแบ่งพฤติกรรมผู้ใช้ออกเป็น

(1) ผู้มารับบริการ แบ่งออกได้เป็น ;

ก) ผู้มาเข้าชม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- มาเป็นส่วนตัว โดยรถโดยสารรับจ้าง

รถส่วนตัว

- มาเป็นหมู่คณะ ได้แก่นักเรียน นักศึกษา

กลุ่มทัศนจร และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย

ชาวต่างประเทศ

ข) ผู้ศึกษา ค้นคว้า

ส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการ เป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานเป็น

อย่างดี จุดประสงค์ของคนกลุ่มนี้ คือการศึกษา ค้นคว้า

ข้อมูลทางวัฒนธรรมต่างๆของท้องถิ่นเพื่อประกอบงานวิจัย

ของตนเอง ไม่คำนึงถึงการแสดงหรือนิทรรศการต่างๆมาก

นัก ดังนั้นทางโครงการจึงจัดให้มีส่วนบริการการศึกษา

เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เช่น

ห้องทำงาน บริการข้อมูลเอกสารและสื่อต่างๆ การจัดการ

รวบรวม บรรยาย อภิปราย เป็นต้น

ค) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

เป็นกิจกรรมที่มีทั้งที่ทางโครงการเป็นผู้ดำเนินงานเอง หรือ

หน่วยงานราชการอื่น องค์การอื่นเข้ามาให้บริการสถานที่

ในการจัดกิจกรรม จะมีตารางกำหนดการที่แน่นอน โดย

มากมักอยู่ในช่วงเวลา 9.00 – 21.00 น. เนื่องจากอาจมีกิจ

กรรมบางอย่างที่ต้องการบรรยากาศในการจัดเป็นช่วงเวลา

หลังการทำกา

(2) ผู้ให้บริการ

พฤติกรรมหน้าที่ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของแต่ละบุคคล ซึ่งเจ้าหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ยนต์ จักรยาน รถยนต์ เป็นต้น หรือมาโดยรถโดยสาร-ประจำทาง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
และรถขนส่งของของโครงการ ซึ่งทางเข้าของเจ้า-หน้าที่จะแยกกันกับ

ทางเข้าของผู้ชม เพื่อความสะดวกในการเข้าชม การควบคุมการ
ปฏิบัติงานเชิงเจ้าหน้าที่ในเวลาทำการ

9.00 น.	ลงเวลาทำงาน
9.00 - 10.00 น.	ช่วงปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่าย
10.00 - 12.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 16.30 น.	ช่วงปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่าย
16.30 น.	เวลาเลิกงาน

(3) ผู้มาติดต่อ-ประสานงาน

เป็นบุคคลภายนอกผู้เข้ามาติดต่อกับโครงการ อาจจะมาติดต่อทาง
ราชการ ธุรกิจ หรือ ขอข้อมูลต่างๆ โดยจะเข้ามาติดต่อฝ่ายต่างๆ
แล้วกลับออกไป ซึ่งในบางครั้งอาจเข้าชมส่วนนิทรรศการ หากเกิด
ความสนใจก่อนกลับออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การกำหนดที่ตั้งและรายละเอียดทางกายภาพของที่ตั้งโครงการ

3.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมเป็นโครงการที่มีจุดประสงค์เพื่อตอบสนองต่อชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน มีคุณค่าในทางศิลปวัฒนธรรม แต่ยังคงขาดสถานที่สำหรับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งจากการศึกษา ค้นคว้า พบว่าในเขตทางภาคเหนือ นั้น มี จ.ลำพูนซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีพัฒนาการอันยาวนาน และเคยเป็นเมืองหลวงของแคว้นหรือรัฐขี้เหล็ก ซึ่งมีความสำคัญในทุกๆด้าน เช่น ศูนย์กลางทางการค้า ศูนย์กลางทางพุทธศาสนา และศูนย์กลางทางศิลปวัฒนธรรม ส่งผลให้ปรากฏเป็นหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ และโบราณคดีสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน แต่เนื่องจากเป็นเมืองเล็กใกล้เมืองใหญ่จึงถูกละเลยในการให้การเอาใจใส่ในการอนุรักษ์พัฒนาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น และเริ่มถูกบุกรุกจากการกำหนดให้เป็นแหล่งนิคมอุตสาหกรรมของภาคเหนือ¹

เนื่องจากเป็นโครงการที่ต้องการให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆที่ทางโครงการได้จัดขึ้น ฉะนั้นการเลือกที่ตั้งจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบที่จะมีอิทธิพลต่อการบรรลุจุดประสงค์ของโครงการ ดังนั้นจึงขอเสนอแนะหลักในการเลือกที่ตั้งโครงการจากหนังสือ "วิชาการพิพิธภัณฑ" ของ นายนิคม มุสิกคามะ มาประกอบการพิจารณาดังหัวข้อต่อไปนี้

เกณฑ์ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการ

1. ความเป็นย่าน (Zoning) ควรตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางของเมือง ย่านชุมชน ที่มีผู้ใช้บริการทั้งนักเรียน นักศึกษา ประชาชนผู้สนใจและนักท่องเที่ยว สามารถเดินทางเข้าถึงโครงการได้โดยสะดวกและไม่เสียเวลาในการเดินทางมากนัก
2. การจราจร (Traffic) มีการคมนาคมได้สะดวก สามารถติดต่อกับแหล่งชุมชน

¹ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 พรชัย สัตินันท์, การศึกษาจินตภาพเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์ (วิทยานิพนธ์หลักสูตร
 วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธาและโครงสร้างพื้นฐาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 ปริญญาโท ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) หน้า 305.

และหน่วยงานต่างๆได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทั้งโดยรถยนต์ส่วนตัวและรถประจำทาง ถนนที่ผ่านหน้าโครงการต้องอยู่ในสภาพที่ดี มีความกว้างของผิวจราจรมากพอที่จะรองรับยานพาหนะที่จะเพิ่มขึ้นจากโครงการได้ และการจราจรไม่ติดขัด และยานพาหนะสามารถเดินทางไปได้สะดวก

3. การเข้าถึง (Accessibility) ที่ตั้งของโครงการเป็นที่รู้จักของกลุ่มผู้ใช้ สามารถเข้าถึงโครงการได้โดยสะดวก กลุ่มผู้ใช้โครงการโดยส่วนใหญ่สามารถเดินทางมาสู่โครงการได้โดยใช้เวลาไม่มากนัก และเมื่อมาถึงแล้วสามารถเข้าสู่โครงการได้โดยสะดวก ทั้งผู้ที่มาโดยรถยนต์และการเดินเท้าตลอดจนควรเป็นเส้นทางที่มีรถประจำทางผ่านเป็นประจำ

4. สภาพแวดล้อม (Environment) บริเวณโดยรอบที่ตั้งโครงการควรมีลักษณะที่จะเกิดประโยชน์และส่งเสริมในด้านความงาม ความถูกสุขลักษณะ เช่น มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และสุนทรียภาพของประวัติศาสตร์ สุนทรียภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่มีปัญหาทางด้านมลภาวะ ไม่มีปัญหาทางด้านเสียงรบกวน มีสัญญาณเครื่องหมายต่างๆบอกแหล่งที่ตั้งและการเข้าสู่โครงการ มีสถานที่จอดรถยนต์ได้สะดวก ไม่อยู่ในย่านอุตสาหกรรมหรือย่านการค้าแออัด และไม่อยู่ในส่วนอันตรายที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม อากาศเสียและอัคคีภัย เป็นต้น

5. การดึงดูดเข้าสู่ที่ตั้ง (Approach invitation) บริเวณที่ตั้งรอบโครงการควรมีส่วนช่วยดึงดูด ชักจูงผู้ใช้โครงการได้เป็นอย่างดี เช่น ควรสัมพันธ์กับศูนย์วัฒนธรรมอื่นๆ อยู่ใกล้สถานที่ที่มีผู้คนรู้จักมากหรือมีผู้เข้าไปใช้บริการมาก เป็นต้น

6. ความสัมพันธ์กับย่านการศึกษาและสถานที่ราชการ (Institution zone) อยู่ใกล้กับสถานศึกษาที่สำคัญ โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีการศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งหน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถติดต่อบริการได้โดยสะดวก

7. สอดคล้องกับผังเมืองรวมและทิศทางการขยายตัวของเมือง (Urban planning) ควรอยู่ในเขตที่ผังเมืองกำหนดไว้ และอยู่ในพื้นที่ที่มีแนวโน้มของการขยายตัวของเมือง

8. ความปลอดภัย (Security) ลักษณะที่ตั้งโครงการไม่ควรอยู่โดดเดี่ยวห่างไกลจากสภาพแวดล้อมโดยรอบ และควรสะดวกต่อการควบคุมรักษาความปลอดภัยภายใน - นอกตลอดจนพื้นที่โดยรอบโครงการ ควรมีความสัมพันธ์กับองค์การ กองดับเพลิง สถานีตำรวจ และเขตที่อยู่อาศัยของประชาชน เพื่อเอื้ออำนวยต่อการรักษาความมั่นคงและปลอดภัยที่สะดวกยิ่งขึ้น

9. ขนาดที่ดินและการขยายตัวในอนาคต (Area of site & Future Expansion) ขนาดเนื้อที่กว้างพอสมควรสำหรับโครงการและการขยายตัวของโครงการในอนาคต โดยที่ยังสามารถรักษาความงามทางภูมิสถาปัตยกรรมและมีส่วนเปิดโล่งของที่ดินอย่างเพียงพอ ในการจัดกิจกรรมบางประเภท เช่น การจัดการแสดงต่างๆกลางแจ้ง เป็นต้น

10. สภาพที่ดิน (Site existing) สภาพที่ดินเอื้ออำนวยและไม่เป็นอุปสรรคต่อการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภาคเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปประโยชน์อื่น การค้า
ดำเนินโครงการ เช่น ไม่มีปัญหาน้ำท่วม ไม่มีปัญหาการระบายน้ำ มีการทรุดตัวของดินในพื้นที่
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
น้อย เป็นต้น

11. สาธารณูปโภค (Infrastructure) ตลอดจนสาธารณูปการต่างๆสามารถเข้าถึงโครงการได้โดยสะดวก
12. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยว (Source of Tourist) ที่ตั้งโครงการควรอยู่ในตำแหน่งที่มีความสัมพันธ์กับสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวในเชิงศิลปวัฒนธรรม
13. ระยะทางจากที่พักของนักท่องเที่ยว (Tourist zone) นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมโครงการได้ในระยะเวลาเดียวจบ และมีความสะดวกในการเดินทางมายังโครงการ

3.1.1 ลักษณะทั่วไปของจังหวัดลำพูน

(ก) ลักษณะทางภูมิศาสตร์

1) ที่ตั้งและขนาด

ที่ตั้ง

จังหวัดลำพูนตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ ที่สามารถจะใช้เป็นศูนย์กลางความเจริญ ของพื้นที่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจในอนาคต โดยตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 18 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯ 689 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์ และ 729 กิโลเมตร โดยทางรถไฟ

ขนาด

จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดของภาคเหนือ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 4,505.08 ตร.กม.² หรือประมาณ 2,815,675 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.85 ของพื้นที่ภาคเหนือตอนบน บริเวณที่กว้างที่สุดประมาณ 43 กม. และยาวจากเหนือจรดใต้ 136 กม.

- อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อ.สารภี , อ.สันกำแพง
		จ.เชียงใหม่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อ.เถิน , จ.ลำปาง ,
		อ.สามเงา จ.ตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ.ห้างฉัตร , อ.สบปราบ ,
		อ.เสริมงาม จ.ลำปาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำพูน ข้อมูลเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2541

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ.ฮอด , อ.จอมทอง,
อ.หางดง, อ.สันป่าตอง
จ.เชียงใหม่

2) ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดลำพูนตั้งอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งตามตำแหน่งที่ตั้งจะอยู่ในเขตร้อนที่ค่อนข้างไปทางเขตอากาศอบอุ่น ในฤดูหนาวจึงมีอากาศที่ค่อนข้างหนาว แต่เนื่องจากอยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดินห่างไกลจากทะเล จึงมีฤดูแล้งที่ยาวนานและอากาศจะร้อนถึงร้อนจัดในฤดูร้อน มีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกันอย่างชัดเจน 3 ช่วงฤดู คือช่วงเดือนมีนาคมกับเมษายนมีอากาศร้อน ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมจะมีฝนตกชุกเป็นฤดูฝน และช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์มีอากาศหนาวเย็นเป็นฤดูหนาว ซึ่งฤดูหนาวและฤดูร้อนนั้น เป็นช่วงฤดูแล้งที่มีระยะเวลาติดต่อกันประมาณ 6 เดือน ในช่วงฤดูฝนอีก 6 เดือนนั้น อากาศจะไม่ร้อนจัดเท่ากับในฤดูร้อน และไม่หนาวเย็นเท่าฤดูหนาว คือ มีอุณหภูมิปานกลางอยู่ระหว่าง 2 ฤดูดังกล่าว

3) สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดลำพูนมีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบหุบเขา และพื้นที่ภูเขา ที่ราบอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบเชียงใหม่ – ลำพูน หรือที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง กวง ลี้ และแม่ทา เป็นที่ตั้งของอำเภอเมืองลำพูน อำเภอป่าซาง และตอนเหนือของอำเภอบ้านโฮ่ง มีความสูงเฉลี่ย 200 – 400 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตัวเมืองลำพูนมีระดับความสูง 290.29 ม. จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ค่อยๆลาดสูงขึ้นในตอนกลาง ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้

กรมพัฒนาที่ดินได้แบ่งลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดลำพูนออกเป็น

3 ลักษณะคือ

(1) พื้นที่ราบเรียบและค่อนข้างราบเรียบ

(FLAT TO NEARLY FLATLAND)

มีลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดเอียงส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 0 – 2 % เป็นบริเวณทางตอนเหนือของจังหวัดลำพูนทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำปิง และบริเวณสองฟากฝั่งแม่น้ำกวง ตั้งแต่ทางตอนใต้ของบ้านสบทา ตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง บางแห่งพบที่ราบแคบๆ ระหว่างเขาซึ่งเกิดตามสองฟากของลำน้ำสายต่างๆ เช่น แม่น้ำลี้ และแม่น้ำแม่ทา เป็นต้น แต่มีพื้นที่ไม่มากนัก โดยปกติแล้ว น้ำจากแม่น้ำไม่ค่อยท่วมถึง ส่วนบริเวณที่ราบเรียบ เกิดอยู่ต่ำสุดไม่กว้างไกลๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงพื้นที่และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการเข้าไปใช้ใกล้กับลำน้ำในปัจจุบันโดยเฉพาะพื้นที่บริเวณใกล้กับแม่น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัง และช่วงระหว่างแม่น้ำปังกับแม่น้ำวงในฤดูน้ำหลากจะถูกน้ำป่าท่วมเป็นประจำทุกปี ส่วนตามริมฝั่งแม่น้ำปังนั้นขณะที่น้ำป่าท่วม ตะกอนขนาดใหญ่ก็จะตกจมอยู่ริมฝั่งน้ำทำให้มีลักษณะเป็นคันดินธรรมชาติแคบๆ ขนานไปกับลำน้ำ มีพื้นที่สูงกว่าที่ราบต่ำห่างฝั่งออกไปเล็กน้อย ซึ่งใช้เป็นที่ตั้งบ้านเรือนของราษฎรที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำปัง

(2) พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดและลูกคลื่นลอนชัน

(UNDULATING AND ROLLING TERRACE)

มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 24 ของพื้นที่ทั้งหมด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 350-600 เมตร มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นสูงๆ ต่ำๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีหรือภูมิอากาศ ทำให้น้ำไหลกัดเซาะลึกลงไปในแนวตั้งทั้งบริเวณที่เป็นดินตะกอน บริเวณเหล่านี้ในปัจจุบันจะมีลำห้วยและทางน้ำไหลผ่านกัดเซาะอยู่โดยทั่วไป

(3) บริเวณเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อน

(HILLS AND MOUNTAINS)

เป็นลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งประกอบเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดลำพูน มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 64 ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อนต่อเนื่องกันไป จากทิศตะวันออก ซึ่งติดต่อกับเขตจังหวัดลำปาง เป็นแนวลงมาถึงทางทิศใต้ของอำเภอฝาง ติดต่อกับจังหวัดตากแล้วเลาะลำน้ำแม่ปิงขึ้นไป ทางทิศเหนือจนจดเขตจังหวัดเชียงใหม่ทางทิศตะวันตก ส่วนใหญ่ของพื้นที่มีความลาดเอียงมากกว่าร้อยละ 16 ขึ้นไป มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 600 - 1,000 เมตรบริเวณเนินเขามีน้ำไหลเฉพาะฤดูฝนเท่านั้น

(ข) การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดลำพูน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ

51ตำบล 519หมู่บ้าน 1องค์กรบริหารส่วนจังหวัด 1เทศบาลเมือง 12เทศบาลตำบล 45 องค์การบริหารส่วนตำบล และ 2 สภาตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อ.เมืองลำพูน
- อ.ป่าซาง

- อ.บ้านไผ่
- อ.แม่ทา
- อ.ลี้
- อ.ทุ่งหัวช้าง
- อ.บ้านธิ
- กิ่งอ.เวียงหนองล่อง

(ค) สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

1) การคมนาคมขนส่ง

ก. ทางบก

จังหวัดลำพูนสามารถติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงได้หลาย
จังหวัด ดังนี้

- ทางรถยนต์

- (ก) ติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่ ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 11 ระยะทางประมาณ 33 กิโลเมตร (สายซูเปอร์ไฮเวย์ ลำปาง - เชียงใหม่) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 ระยะทางประมาณ 26 กิโลเมตร
- (ข) ติดต่อกับจังหวัดลำปาง โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ระยะทางประมาณ 70 กิโลเมตร และจากจังหวัดลำปางสามารถติดต่อกับจังหวัดพะเยา และเชียงราย โดยอาศัยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1
- (ค) ติดต่อกับจังหวัดเชียงราย โดยเดินทางจากจังหวัดลำพูนเข้าสู่จังหวัดเชียงใหม่แล้วไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1019 ระยะทางประมาณ 210 กิโลเมตร
- (ง) ติดต่อกับจังหวัดแพร่และน่าน โดยอาศัยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ผ่านจังหวัดลำปาง จนถึงอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ และเลี้ยวเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 สู่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
เส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอเมืองกับอำเภออื่นๆ

1. จากอำเภอเมืองลำพูน ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 ลงสู่ทิศใต้ประมาณ 11 กิโลเมตร ก็จะถึงอำเภอป่าซาง และจากอำเภอป่าซางไปอีกประมาณ 29 กิโลเมตร ก็จะถึงอำเภอบ้านโฮ่ง และจากอำเภอบ้านโฮ่งไปอีกประมาณ 65 กิโลเมตร ก็จะถึงอำเภอสี่ ซึ่งสามารถติดต่อกับอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร

2. จากอำเภอเมืองลำพูน ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 ลงสู่ทิศใต้ผ่านอำเภอป่าซาง และจากอำเภอป่าซางประมาณ 19 กิโลเมตร เลี้ยวเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1184 (แม่อาว – หุ่นหัวช้าง) ไปอีกประมาณ 75 กิโลเมตร ก็จะถึงอำเภอห้วยช้าง

3. จากอำเภอเมืองลำพูนตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ลงไปทางทิศใต้ประมาณ 25 กิโลเมตร ก็จะถึงอำเภอแม่ทา และหากขึ้นไปทางทิศเหนือ โดยใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1147 ประมาณ 26 กิโลเมตรก็จะถึงอำเภอบ้านธิ

4. จากอำเภอเมืองลำพูน ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 ลงสู่ทิศใต้ผ่านอำเภอป่าซางถึงแยกสันห้างเสือ เข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1031 ก็จะเดินทางเข้าสู่กิ่งอำเภอเวียงหนองล่องรวมระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร

ทางรถไฟ

มีขบวนรถไฟขึ้นและลงผ่านสถานีรถไฟจังหวัด

ลำพูนเป็นรถขบวนสินค้า 6 ขบวน และรถโดยสาร 16 ขบวน โดยส่วนใหญ่แล้วจะจอดรับ – ส่ง ผู้โดยสารที่สถานีรถไฟลำพูนทุกขบวน ระยะทางรถไฟที่ผ่านจังหวัดมีความยาว 68 กิโลเมตร สถานีรถไฟจังหวัดลำพูนมี 6 สถานี คือ สถานีรถไฟป่าเล้า ลำพูนหนองหล่ม ศาลาแม่ทา ผาชมพู และขุนตาน ระยะทางจากลำพูนถึงกรุงเทพมหานคร ประมาณ 729 กิโลเมตร

ข. ทางอากาศ

สามารถเดินทางมายังจังหวัดลำพูนได้โดยตรงโดยสารมาับเครื่องบินสายกรุงเทพฯ – เชียงใหม่ ที่ท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งใช้เวลาบินประมาณ 45 นาที ส่วนการเดินทางไปท่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อชิงเงินรางวัล เมื่อผู้ลงทะเบียนแข่งขันแล้วชนะการแข่งขันการแข่ง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ จากลำพูนจะใช้เวลาประมาณ 30 นาที

2) การสื่อสาร

จังหวัดลำพูนมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 9 แห่ง ดังนี้ คือ

1. ที่ทำการไปรษณีย์ลำพูน
2. ที่ทำการไปรษณีย์อุโมงค์
3. ที่ทำการไปรษณีย์ป่าซาง
4. ที่ทำการไปรษณีย์ท่ากาศ
5. ที่ทำการไปรษณีย์บ้านธิ
6. ที่ทำการไปรษณีย์แม่ทา
7. ที่ทำการไปรษณีย์บ้านโฮ้ง
8. ที่ทำการไปรษณีย์ลี
9. ที่ทำการไปรษณีย์ทุ่งหัวช้าง

นอกจากนี้ยังให้บริการโทรคมนาคม และไปรษณีย์อนุญาตเอกชนอีก 15 แห่งซึ่งมีการให้บริการ ได้แก่

1. โทรศัพท์ระหว่างประเทศ
2. โทรสาร
3. วิทยุติดตามตัว
4. วิทยุเฉพาะกิจผ่านสถานีทวนสัญญาณ
5. เทเล็กซ์
6. วงจรให้เช่าภายในประเทศ
7. วงจรให้เช่าระหว่างประเทศ
8. โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบแอมป์ 800 แบนด์เอด
9. โทรเลข
10. ไทยแพค

(ง) ด้านวัฒนธรรมชนบทรรมนิยมประเพณี

จังหวัดลำพูนมีแหล่งข้อมูลและความรู้ด้านวัฒนธรรม ดังนี้

- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ 1 แห่ง
- พิพิธภัณฑ์วัด 6 แห่ง
- พิพิธภัณฑ์เอกชน 1 แห่ง
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด 1 แห่ง
- ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ 6 แห่ง
- โบราณสถาน 15 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้
ด้านศิลปกรรมและผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมของชาติ จำนวน 3 คน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะและต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พระครูเวฬุวันพิทักษ์ สาขาช่างฝีมือ(การก่อสร้าง-
ปฏิมากรรม)
- นายปรีชา บุญเกียรติ สาขาช่างฝีมือ(ทอผ้า)
- นายตาไหล กันทะวัง สาขาช่างฝีมือ(ช่างชอ)
(ปัจจุบันนายตาไหล กันทะวัง ได้เสียชีวิต)

ด้านการสืบทอดวัฒนธรรม จากบรรพชนจนถึงลูกหลานในปัจจุบัน ได้มีการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งได้มีการจัดการเรียนการสอนขึ้นในชุมชนของตนเอง เช่น หมู่บ้าน โรงเรียน โดยได้เชิญบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านวัฒนธรรม และมีความชำนาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการมีดังนี้

- ๑. การเรียนการสอนในวัด ได้แก่
  - การอ่านและการเขียนอักษรพื้นเมือง
  - การตีกลองหลวง
  - การเรียนศิลปการฟ้อนรำ เช่น ฟ้อนเล็บ ฟ้อนยอ
ฟ้อนหริภุญไชย
- ๒. การเรียนการสอนในหมู่บ้านและสถานศึกษา ได้แก่
  - การฝึกสอนดนตรีพื้นเมือง เช่น สะล้อ ซอ ซึง
  - การฝึกสอน จ้อย คำว ซอ
  - การทอผ้าพื้นเมือง
ช่างฝีมือ เช่น การแกะสลัก จักสาน
- ๓. ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
  - ประเพณีสงฆ์พระธาตุหริภุญชัย
  - ประเพณีทำบุญสลากภัตต์(ตานก๋วยสลาก)
  - ประเพณีบวชนาค (แห่ลูกแก้ว)
  - ประเพณีทำบุญปอยหลวง ปอยน้อย
  - ประเพณีวันสงกรานต์ (ปีใหม่เมือง)
  - ประเพณีวันลอยกระทง (ยี่เป็ง)
  - ประเพณีก่อเจดีย์ทราย

ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภาษาในการเรียนการสอนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีภาษาพูดเป็นของตนเอง เรียกว่า "คำเมือง" นอกจากนี้ยังมีภาษา "ยอง" ซึ่งเป็นภาษาของชนพื้นเมืองดั้งเดิมของเมืองลำพูน

๑. การแต่งกาย

มีลักษณะของชาวล้านนา คือ ชาย - นุ่งกางเกงสะดอ (กางเกง-ขา กว้าง) สวมเสื้อผ้าฝ้าย หรือผ้าเมือง คาดผ้าขาวม้าที่พุง , หญิง - นุ่งซิ่น สวมเสื้อแขนกระบอก ไว้ผมมวยทัดดอกไม้ปัจจุบันได้รณรงค์ให้แต่งชุดพื้นเมืองในวันศุกร์และงานประเพณีพื้นเมืองต่างๆ

๒. การเล่นดนตรี และขับร้องดนตรีพื้นเมือง

ใช้ในการบรรเลงในงานมงคลต่างๆ และใช้ในการประกอบพิธีพืชมงคล เช่น ระบายขอ เครื่องดนตรีประกอบด้วย สะล้อ ซอ ซึง ขลุ่ย การกล่าวคำ การร้องจ้อย ซอ ซึ่งเป็นลำนำพื้นบ้านของล้านนา

๓. การแข่งขันตีกลองหลวง

เป็นวัฒนธรรมเก่าแก่ของเมืองลำพูน จะมีการจัดการแข่งขันกันในงานทำบุญประเพณีต่างๆ เช่น ปอยหลวง ปอยน้อย โดยการเอากลองไม้ขนาดใหญ่ของแต่ละวัดหรือหมู่บ้านออกมาประชันจังหวะ ลีลา และเสียงจากการตีกลองหลวง เพื่อให้ผู้เป็นคณะกรรมการเป็นผู้ตัดสิน

๔. ประเภทวัฒนธรรม หมู่บ้านชาวเขา ผลผลิตและกิจกรรม วิถีชีวิต

- หมู่บ้านชาวยอง อ.เมือง, อ.ป่าซาง และอ.บ้านธิ
- หมู่บ้านหนองช้างคืน (สวนลำไย เทศกาลลำไย) อ.เมือง จ.ลำพูน
- บ้านหนองเสือก (หมู่บ้านทอผ้า) อ.ป่าซาง
- หมู่บ้านกระเหรียงแม่ชะนาค แม่เหล็กใน อ.แม่ทา
กระเหรียงบ้านป่าแป๋ อ.บ้านโฮ่ง
กระเหรียงพระบาทห้วยต้ม อ.ลี้

(จ) การท่องเที่ยว

ลำพูนหรือนครหริภุญชัยในอดีตเป็นเมืองที่เก่าแก่ที่สุดในภาคเหนือ มีอายุกว่า 1,300ปี มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีความเป็นอยู่ที่น่าสนใจของหมู่บ้านชาวยอง หมู่บ้านชาวเขาเผ่ากระเหรียง หมู่บ้านผลิตสินค้า ศิลปวัฒนธรรม ผลผลิตกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอยู่แล้ว และมีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวควรค่าแก่การอนุรักษ์และการจัดการอย่างเหมาะสม แบ่งออกเป็น 3

ประเภท

ไม่มีที่ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ดอยชะม้อ บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์(อ.เมืองลำพูน) ถ้ำเอราวัณ(อ.ป่าซาง) น้ำตกวังหลวง ถ้ำหลวง(อ.บ้านโฮ้ง) อุทยานแห่งชาติแม่ปิง ถ้ำป่าไผ่ น้ำตกก้อหลวง(อ.ลี้) อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล อ่างเก็บน้ำแม่เส้า ถ้ำจำนมาฟ้า(อ.แม่ทา)

(2) ประเภทโบราณสถาน ได้แก่

- วัดพระธาตุนริภุญชัยวรมหาวิหาร วัดจามเทวี
- วัดพระยืน วัดมหาวัน วัดรมณียาราม
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นริภุญชัย
- อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี อนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย
- กู๋ช้าง - กู๋ม้า ร่องรอยกำแพงเมือง - ประตุนเมืองโบราณ ฯลฯ (อ.เมืองลำพูน)
- วัดพระพุทธรูปตากผ้า วัดหนอนหม่อนช้าง
- วัดเกาะกลาง (อ.ป่าซาง)
- วัดพระเจ้าตนหลวง วัดตีนดอย วัดป่าปวย (อ.บ้านโฮ้ง)
- วัดจอมสหรีศรีทรายมูลเมือง(วัดบ้านปาง)
- วัดพระธาตุน้ำดวง เวียงห้าหลัง วัดพระบาทห้วยต้ม วัดพระพุทธรูปนาาม (อ.ลี้)
- วัดดอยครั้ง วัดดอยแต ศาลเจ้าพ่อขุนताल (อ.แม่ทา)
- พระธาตุดอยเวียง วัดห้วยไทร (อ.บ้านธิ)
- วัดโขงขาว แหล่งโบราณสถานบ้านเวียง (กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง)

(ฉ) ลักษณะชุมชนของจังหวัดลำพูน

บรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในตัวจังหวัดลำพูนที่มี

ความแตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ อย่างไม่เห็นได้ชัด ประกอบด้วยความเป็น "เมืองที่มีความเงียบสงบ" ทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่จังหวัดลำพูนอยู่ไม่ไกลจากจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางความเจริญของภูมิภาค ส่งผลให้ผู้คนไม่เข้ามาลงทุนในกิจการต่างๆ ในตัวจังหวัด ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดลำพูนเป็น "เมืองเล็กใกล้กับเมืองใหญ่" ทำให้ลำพูนหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะใช้บริการจากจังหวัดเชียงใหม่ ในส่วนที่จ.ลำพูนไม่มี อีกทั้งเมืองลำพูนยังเป็น "เมืองแห่งพุทธศาสนา" ตั้งแต่สมัยนริภุญชัยตลอดมาจนถึงในสมัยที่ตกเป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรล้านนาในช่วงแรกเมืองลำพูนก็ยังคงเป็น "ศูนย์กลางทางศาสนาของภูมิภาคแห่งนี้"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การเลือกทำเลที่ตั้งโครงการ

ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการนั้น เพื่อให้เหมาะสมกับโครงการ จะมีการพิจารณาเพื่อหาที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุด โดยแบ่งออกดังนี้

3.2.1 การพิจารณาระดับอำเภอ

3.2.2 การพิจารณาระดับตำบล

3.2.3 การพิจารณาตัวเลือกที่เหมาะสม

ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการนั้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับโครงการ จะพิจารณาเรื่อง "ความสะดวกในการเข้าถึงของคนในท้องถิ่น" เป็นหลัก

3.2.1 การพิจารณาระดับอำเภอ

เนื่องจากเป็นจังหวัดขนาดเล็กที่มีประชากรโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงทำให้ประชาชนโดยส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างกระจัดกระจาย โดยจะมีความหนาแน่นอยู่แค่เพียงบริเวณ อ.เมือง เท่านั้น โดยมีอำเภอต่างๆดังต่อไปนี้

- อ. เมืองลำพูน

- อ. ป่าซาง

- อ. บ้านโฮ้ง

- อ. แม่ทา

- อ. ดู่

- อ.ทุ่งหัวช้าง

- กิ่งอ.บ้านธิ

รวม 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ

การพิจารณาสภาพทั่วไประดับอำเภอ

- อ. เมืองลำพูน

เป็นอำเภอแรกที่พบเมื่อเดินทางมาจากเชียงใหม่ มีระยะทางห่างจากเชียงใหม่ 27 กม. มีประชากร 138,035 คน มีสถานที่ท่องเที่ยว คือ วัดพระธาตุนครภูมัยมหารวิหาร วัดจามเทวี อนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย ดอยชะม้อ

- อ. ป่าซาง

เป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงในการทอผ้า มีประชากร 83,462 คน มีสถานที่ท่องเที่ยว คือ พระพุทธบาทตากผ้า วัดหนองเงือก วัดป่าเหยง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อ. บ้านไผ่

เป็นอำเภอที่ประชากรมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีประชากร 45,345 คน

มีสถานที่ท่องเที่ยว คือ ถ้ำหลวง น้ำตกวังหลวง

- อ. แม่ทา

เป็นอำเภอที่ประชากรมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีประชากร 41,420 คน

มีสถานที่ท่องเที่ยว คือ อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล (อุโมงค์ขุนตาล, บริเวณยอดเขาสูง, น้ำตกแม่กลอง, น้ำตกตาดเหมย, อ่างเก็บน้ำแม่เฒ่า)

- อ. ลี้

เป็นอำเภอที่ประชากรมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีประชากร 61,746 คน

มีประชากรมาเป็นอันดับ 3 ของจังหวัด มีสถานที่ท่องเที่ยว คือ วัดพระบาทห้วยต้ม

อุทยานแห่งชาติแม่ปิง หุ่นก๊ก - หุ่นนางู แก่งก้อ - แก่งสร้อย

- อ. ห้วยซ่าง

เป็นอำเภอที่ประชากรมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีประชากร 17,534 คน

มีประชากรน้อยที่สุดในจังหวัด

- กิ่งอ. บ้านธิ

เป็นอำเภอที่ประชากรมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีประชากร 18,175 คน

จากการพิจารณาเปรียบเทียบความเหมาะสมที่ตั้งโครงการทั้งหมด พบว่าอ.เมืองลำพูนมีความเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งโครงการ โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้

1. เป็นศูนย์กลางของจังหวัด ซึ่งมีลักษณะของความเป็นย่านศูนย์กลางชุมชนที่เหมาะสม นักเรียน ประชาชนทั่วไปในจังหวัดส่วนใหญ่ ซึ่งอาศัยอยู่ในอ.เมืองลำพูนนั้น สามารถเข้าถึงโครงการได้สะดวก และไม่เสียเวลาเดินทางมากนัก

2. เป็นพื้นที่ของจังหวัดที่มีการคมนาคมได้สะดวก สามารถติดต่อกับแหล่งชุมชนและหน่วยงานต่างๆได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

3. เป็นพื้นที่ที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปทั้งในจังหวัดและพื้นที่จังหวัดข้างเคียง มีการสัญจรที่สามารถไป-มาได้โดยสะดวก ทั้งโดยรถยนต์และการเดินเท้า เป็นบริเวณที่มีรถประจำทางผ่านเป็นประจำ(สายเชียงใหม่ - ลำพูน)

4. มีลักษณะที่จะเกิดประโยชน์และส่งเสริมในด้านความมั่งคั่ง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน จึงมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และสุนทรียภาพของประวัติศาสตร์ที่จะส่งเสริมบรรยากาศในการสร้างสรรกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆอีกด้วย

เพราะมีโบราณสถานอยู่มากมายซึ่งเป็นที่ช่วยเสริมสร้างสุนทรียภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโครงการ การค้าไม่ได้อื่นใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เป็นพื้นที่ของจังหวัดที่มีทั้งหน่วยงานราชการ และสถานที่สำคัญที่เป็นที่รู้จักมากมาย ซึ่งเป็นปัจจัยในการดึงดูดผู้คนให้เข้ามาใช้บริการ มีความสัมพันธ์กับสถานที่ที่เกี่ยวข้องทางศิลปวัฒนธรรมและศูนย์วัฒนธรรมอื่นๆในสถาบันการศึกษาต่างๆในจังหวัด เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำพูน โรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน โรงเรียนจักรคำคณาทรลำพูน วัดจามเทวี วัดมหาวัน เป็นต้น

6. เป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้จากชุมชนพอสมควร มีความสัมพันธ์กับองค์การ กองดับเพลิง สถานีตำรวจ และเขตที่อยู่อาศัยของประชาชน ไม่อยู่โดดเดี่ยวห่างไกลจากสภาพแวดล้อมหรือชุมชนโดยรอบ ซึ่งจะเป็นการสะดวกต่อการควบคุมรักษาความปลอดภัยภายใน-นอกตลอดจนพื้นที่โดยรอบโครงการ และสะดวกต่อการรักษาความมั่นคงและปลอดภัย

7. บริเวณนอกกำแพงเมืองซึ่งไม่ไกลจากแนวกำแพงเมืองนั้นยังคงมีพื้นที่ว่างโล่งซึ่งเหมาะสมสำหรับจะเป็นที่ตั้งโครงการ ตลอดจนการขยายตัวของโครงการในอนาคต โดยที่ยังสามารถรักษาความงดงามทางภูมิสถาปัตยกรรมของเมืองเก่าเอาไว้ได้

8. เนื่องจากอยู่ในอ.เมืองลำพูนจึงมีความสะดวกในการจัดการและการเข้าถึงของสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่างๆ

9. อยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวในเชิงศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญคือ

- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย
- วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร
- วัดจามเทวี
- วัดมหาวัน
- วัดพระยืน
- ฯลฯ

10. นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปมาในบริเวณอ.เมืองได้สะดวก อีกทั้งตัวอำเภอเมืองลำพูนเองนั้นจัดได้ว่าเป็นเมืองขนาดเล็ก ซึ่งมีความเงียบสงบ มีบรรยากาศที่ดีในการเดินทางท่องเที่ยว และปลอดภัย

3.2.2 การพิจารณาระดับตำบล

เนื่องจากในเขตอำเภอเมืองลำพูนนั้น มีเชื้อสายของชาวยองเป็นส่วนใหญ่ของประชากร (ประมาณ 80 % ของประชากรของเมืองลำพูน) ซึ่งจากบันทึกเอกสารทางประวัติศาสตร์เป็นกลุ่มชนชาวไทยลื้อที่ถูกกวาดต้อนมาจากเวียงยอง ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำสาละวิน หรือแม่น้ำคง (ปัจจุบันอยู่ในเขตรัฐฉาน ฝ่ายตะวันออกของสหภาพมา) ซึ่งเป็นการอพยพเข้ามาในเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งวนเวียนสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ลักษณะ "เทครัว" เป็นจำนวนมาก โดยให้ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเมืองลำพูน(เนื่องจากในระยะนั้นลำพูนตกไม่มากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ติดต่อและต้องอ้างองค์เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ในสภาพเป็นเมืองร้าง) เมื่อปีพ.ศ. 2348 ผลจากการอพยพครั้งนั้น ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ใน
ของเมืองลำพูนเป็นชาวยองและเป็นชนนั้่นมาจนถึงปัจจุบัน³

จากการอพยพในครั้งนี้ ชาวยองทั้งหมดถูกกำหนดให้ตั้งถิ่นฐานในเขต ต.เวียง
ยอง (หรือฝั่งตะวันออกของแม่น้ำกวง)เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งชาวเมืองลำพูนเชื้อสายยองนี้ก็ยังคงสืบทอด
วัฒนธรรมของตนเองสืบมาถึงปัจจุบัน อีกทั้งชาวไทยเชื้อสายยองเหล่านี้ได้มีความพยายามในการดำรง
รักษาศิลปวัฒนธรรมของตนเองเอาไว้ โดยประชาชนในท้องถิ่นได้ร่วมกันจัดทำออกมาในรูปแบบของ
โครงการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมภาษา วัฒนธรรมและกิจกรรมของโรงเรียนบ้านเวียงยอง ต.เวียงยอง
อ.เมืองลำพูน จ.ลำพูน⁴

ดังนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะเลือก " ต.เวียงยอง " เป็นที่ตั้งโครงการ
เนื่องจากมีคุณสมบัติที่เหมาะสมดังต่อไปนี้

1. เป็นบริเวณที่อยู่ไม่ไกลจากแนวเขตกำแพงเมือง โดยมีที่ตั้ง
อยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำกวง สามารถติดต่อสัญจรไป-มากับ
หน่วยงานต่างๆในจังหวัดได้โดยสะดวก
2. เป็นแถบที่มีการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางและเป็น
แถบที่มีแนวโน้มของการขยายตัวของเมือง เนื่องจากเป็น
ตำบลที่อยู่ระหว่างเส้นทางจาก ต.ในเมือง ไปเขต ต.บ้านกลางซึ่งเป็น
เขตที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
3. เนื่องจากเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้สถานที่ที่เป็นที่รู้จักของคนในชุมชน ซึ่งก็
คือ " สะพานท่าขาม " ซึ่งจัดได้ว่าเป็นศูนย์ชุมชน (Nodes)ของเขตเทศบาลเมืองลำพูน อีกทั้งยังเป็นบริเวณที่มีการรวมตัวของกิจกรรมที่
มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา เป็นสถานที่ตั้งของสวนสุขภาพ
สโมสรข้าราชการลำพูน ทำให้ผู้คนในเมืองนิยมมาใช้บริการตอนเย็น
4. เป็นบริเวณที่น่าจะมีผลกระทบต่อสภาพเมืองเก่าลำพูนน้อยที่สุด
โดยที่โครงการจะยังคงอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับบรรยากาศของเมืองเก่าลำพูน
ซึ่งมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และมีสภาพภูมิทัศน์ที่ถูกรักษาไว้
เป็นอย่างดี
5. เป็นบริเวณที่ประชาชนในชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรม

³แสวง มาละแหม , คนของฮ้ายแผ่นดิน , หน้า 178.

เอกสารนี้เป็นเอกสารประกาศโรงเรียนบ้านเวียงยอง (ปัญญาวิไลทศประชานุฎ) ไม่เรื่อง " แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการค้า
ไม่ดำเนินการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมศึกษาและพิพิธภัณฑ์ชาวฮองและการสอนภาษาพื้นเมือง(อักษรธรรม)"
วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2542.

ผังเมืองรวมจังหวัดลำพูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งที่ตั้ง ก และ ข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างๆในโครงการได้โดยสะดวก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้าง
ความรู้สึกร่วมกันของการมีส่วนร่วมให้กับคนในชุมชน

3.2.3 การพิจารณาตัวเลือกที่เหมาะสม

การพิจารณาเลือกที่ตั้งของโครงการ หอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน เมื่อ

พิจารณาถึงปัจจัยต่างๆและข้อกำหนดในการใช้ที่ดิน จะพบว่า บริเวณที่เหมาะสมที่จะเป็นที่โครงการ
นั้น อยู่ในเขตอ.เมืองลำพูน ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 แห่งคือ

- ที่ตั้ง ก. บริเวณริมแม่น้ำกวางฝั่งตะวันออก ใกล้วัดหัวขัว ต.เวียงยอง
- ที่ตั้ง ข. บริเวณริมทางหลวงหมายเลข 114 เยื้องศาลจ.ลำพูน
ต.เวียงยอง อ.เมืองลำพูน

ที่ตั้ง ก.

ตั้งอยู่ติดริมแม่น้ำกวางทางฝั่งตะวันออก ห่างจากสะพานท่านางประมาณ 250 เมตร ซึ่ง
บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของบ้านเรือนที่มีอาชีพทำสวนผลไม้ เป็นเขตการใช้ที่ดินที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
อยู่ใกล้วัดหัวขัว และสะดวกในการเดินทางไปยังสถานศึกษาและสถานที่ราชการต่างๆ เช่น โรงเรียน
บ้านเวียงยอง โรงเรียนชุมชนสันป่ายางหลวง สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดลำพูน เป็นต้น ข้อมูลราย
ละเอียดมีดังต่อไปนี้

- ห่างจากศูนย์กลางเมืองประมาณ 1,000 เมตร สามารถเดินทางไปยังสถานที่
สำคัญทางศิลปวัฒนธรรมได้โดยสะดวก

- ถนนหน้าโครงการกว้างประมาณ 8 เมตร เป็นถนนภายในชุมชน ไม่ใช่ –
เป็นเส้นทางหลักในการสัญจรของชุมชน

- ห่างจากวัดพระธาตุหริภุญชัย ซึ่งเป็นย่านที่มีสถานที่สำคัญทางศิลป-วัฒน
ธรรมมากมาย เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญชัย

- หอสมุดแห่งชาติ จ.ลำพูน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดพระธาตุหริภุญ-ชัยม
หารววิหาร เป็นต้น ประมาณ 1,200 เมตร ซึ่งเป็นระยะทางที่สามารถเดินทาง
ไปมาได้สะดวก

- อยู่ห่างจากวัดช้างรองประมาณ 400 เมตร

- อยู่ห่างจากสวนหนองโบสถ์ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นที่ตั้ง เพื่อการนันทนาการและ
รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ประมาณ 100 เมตร

- ไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่านที่ตั้งโครงการ

- เป็นที่ดินของเอกชน ที่มีการครอบครอง แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์

- สภาพโดยรอบเป็นอาคารที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลางถึงเบาบาง พื้นที่โดยรอบ
ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัยสลับกับสวนผลไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะโครงการนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งหากมีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของโครงการนี้ ให้เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
กฎหมายผังเมืองรวมกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลาง

- สภาพที่ดินเป็นที่ราบ มีต้นไม้เบาบาง หญ้าขึ้นรก ระดับดินต่ำกว่าระดับถนน ประมาณ 1.50 เมตร สภาพดินเป็นดินร่วน สามารถปลูกต้นไม้ได้ดี
- มีระบบสาธารณูปโภคสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้ง ข.

ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 114 ซึ่งเป็นเส้นทางที่สามารถใช้สัญจรไปยังจ.ลำปาง และ จ.เชียงใหม่(เป็นทางตัดเข้าสู่ถนนซูเปอร์ไฮเวย์) ซึ่งเป็นเส้นทางที่มีการสัญจรของประชาชนในท้องถิ่น อย่างพลุกพล่านโดยตลอด อยู่ใกล้ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จ.ลำพูน สโมสรข้าราชการ-การจ.ลำพูน และอยู่ใกล้สะพานท่าขามซึ่งเป็นศูนย์ของชุมชนที่ประชาชนในเขตกำแพงเมืองเก่า เข้ามาทำกิจกรรม ต่างๆในเวลาเย็น มีข้อมูลรายละเอียดดังนี้

- อยู่ห่างจากสะพานท่าขามไปประมาณ 300 เมตร ซึ่งสะพานท่าขามนี้เป็น สถานที่ที่ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักและนิยมเข้ามาพักผ่อนในบริเวณ สวนสาธารณะสะพานท่าขามริมแม่น้ำกวังฝิ่งเมืองเก่า และยังมีศูนย์บริการ-นัก ท่องเที่ยว จ.ลำพูน และสโมสรข้าราชการอยู่ที่บริเวณสะพานท่าขามอีกด้วย
- อยู่ฝั่งตรงข้ามเยื้องจากศาลจังหวัดลำพูนประมาณ 50 เมตร
- ห่างจากวัดพระธาตุหริภุญชัยมหารวิหาร ประมาณ 850 เมตร ซึ่งเป็นย่านที่มี สถานที่ที่สำคัญทางศิลปวัฒนธรรมมากมาย เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญ ชัย หอสมุดแห่งชาติ จ.ลำพูน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดพระธาตุหริภุญ ชัยมหารวิหาร เป็นต้น
- ทางหลวงหมายเลข 114 ซึ่งเป็นถนนด้านหน้าโครงการนั้นเป็นเส้นทางที่สามารถ ออกไปสู่ เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ถนนซูเปอร์ไฮเวย์เพื่อเข้าสู่เชียงใหม่ ทางไปสู่จังหวัดลำปาง
- การคมนาคมสะดวกมีรถประจำทางโดยสารขนาดเล็ก ซึ่งรับผู้โดยสารจากแยกแม่ ทา-ดอยติ ผ่านหน้าที่ตั้ง เพื่อไปสู่ใจกลางเขตกำแพงเมืองเก่า
- การคมนาคมสะดวกมีรถประจำทางสายเชียงใหม่ - ลำพูน จากสะพานนารัฐฯ มายังตัวเมืองลำพูนผ่านด้านหน้าโครงการ
- ห่างจากโรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ ซึ่งมีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำพูน(ประเภท2 - ศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา) ประมาณ 1,500 เมตร
- เป็นที่ดินของเอกชน ที่มีการครอบครอง แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์
- สภาพโดยรอบเป็นอาคารที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลางถึงเบาบาง
- กฎหมายผังเมืองรวมกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลาง
- สภาพที่ดินเป็นที่ราบ มีต้นไม้รก ระดับดินต่ำกว่าระดับถนนประมาณ 1.50เมตร สภาพดินเป็นดินร่วน สามารถปลูกต้นไม้ได้ดี
- มีระบบสาธารณูปโภคสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2.3 การพิจารณาเปรียบเทียบความเหมาะสมในการเลือกที่ตั้งโครงการระดับอำเภอ

ข้อกำหนดในการพิจารณา	ที่ตั้งโครงการ	
	ที่ตั้ง ก.	ที่ตั้ง ข.
1. ความเป็นย่าน	2	3
2. การจราจร	1	3
3. การเข้าถึง	1	3
4. สภาพแวดล้อม	3	3
5. การดึงดูดเข้าสู่ที่ตั้ง	1	3
6. ความสัมพันธ์กับย่านการศึกษาและสถาบันราชการ	3	3
7. ความสอดคล้องกับผังเมือง	2	3
8. ความปลอดภัย	3	3
9. สภาพที่ดิน	2	2
10. สาธารณูปโภค	2	3
11. ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยว	2	3
12. ใกล้กับแหล่งที่พักนักท่องเที่ยว	3	2
13. ขนาดที่ดินและการขยายตัวในอนาคต	1	3
รวมคะแนน	26	37

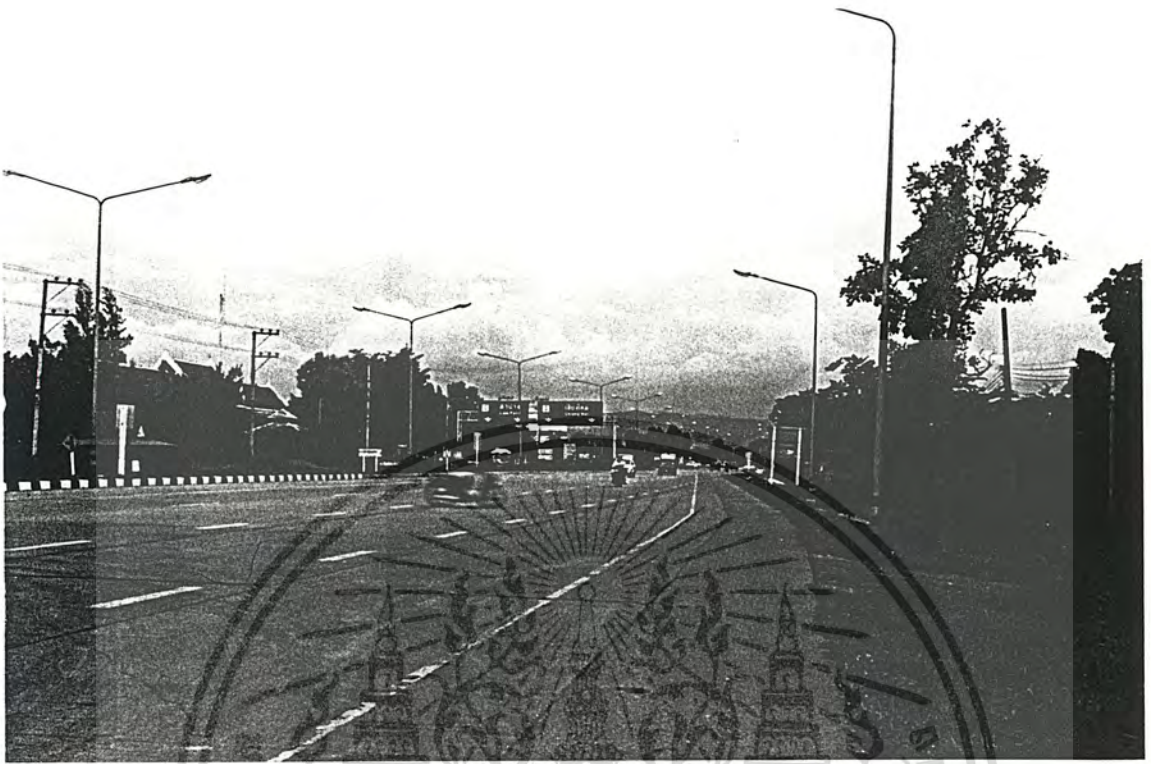
*หมายเหตุ - การให้คะแนน 1 = พอใช้

2 = ค่อนข้างดี

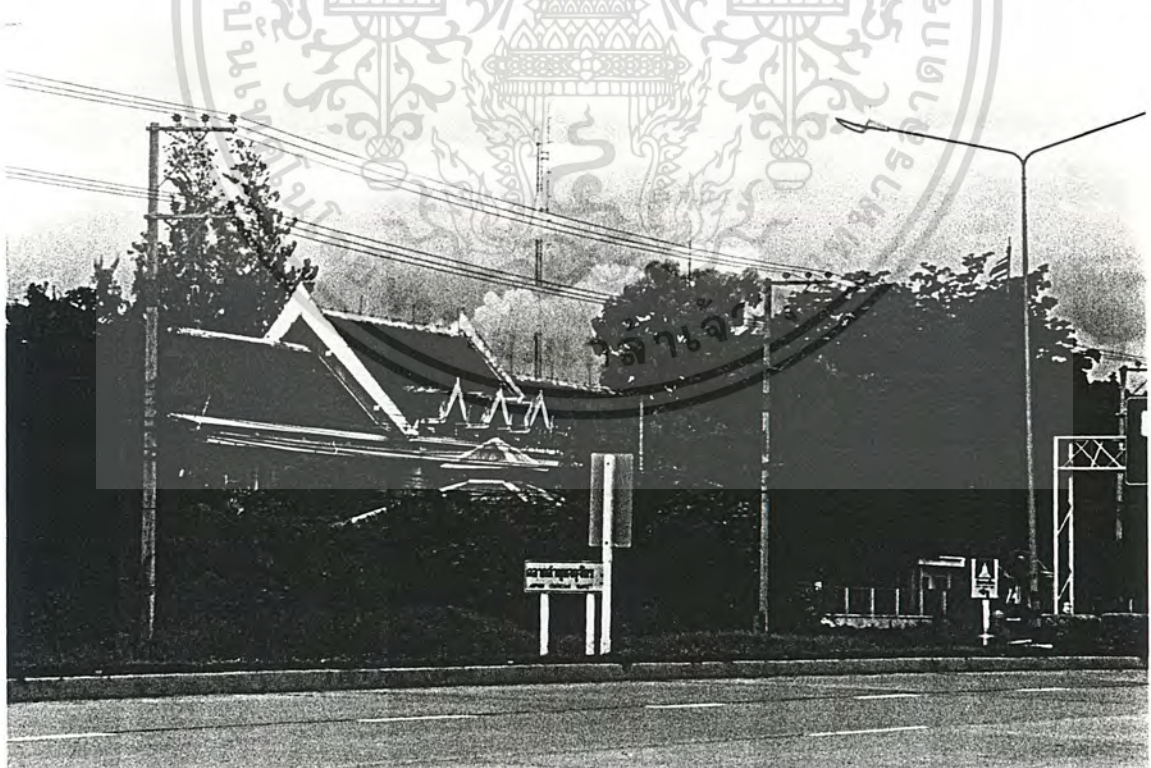
3 = ดี

จากตารางที่ 3.2.3 ได้ให้คะแนนเปรียบเทียบที่ตั้งโครงการทั้ง 2 ตำแหน่งข้างต้นจะเห็นได้ว่า ที่ตั้ง ข. บริเวณเชิงศาลจังหวัดลำพูน ริมถนนทางหลวงหมายเลข 114 มีความเหมาะสมจะเป็นที่ตั้งโครงการ "หอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน" มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณด้านหน้าทางหลวงหมายเลข 114 (ลำพูน - ดอยตุง) ด้านทางไปเชียงใหม่

ศาลจังหวัดลำพูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณด้านหน้าทางหลวงหมายเลข 114 (ลำพูน - ดอยตุง) ด้านทางเข้าเมืองลำพูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
อาคารสโมสรข้าราชการ จ.ลำพูน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การศึกษาอาคารตัวอย่าง

4.1 อาคารตัวอย่างภายในประเทศ

4.1.1 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

โครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เป็นลักษณะอาคารแบบไทยประยุกต์ มีลักษณะการวางอาคารเป็นกลุ่ม บนาริชของอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย คือได้เป็นที่จัดแสดงงานเกี่ยวกับทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ในหลายด้านทำให้ประชาชนได้ศึกษา เป็นสถานที่สำหรับให้บริการทางด้านวัฒนธรรมแก่ ประชาชน หน่วยงานราชการ เอกชนเป็นที่สำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมสัมมนา อารลาชิด และงานแสดงดนตรีต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ในการชมการแสดง ศึกษานางสิ่งสืบหาความทางด้านศิลปวัฒนธรรม และอาคารต่างๆ รวมทั้งการพักผ่อนนั่งเล่น หรือการรับประทานอาหารภายในร้านที่ศูนย์จัดได้

ส่วนประกอบของโครงการอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

1) ส่วนหอประชุมใหญ่

ประกอบด้วยห้องขนาด 2,000 ที่นั่ง จัดเป็น 3 ระดับ มีเวทีขนาดใหญ่พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบฉาก แสง และเสียงอย่างครบถ้วน ในส่วนบริเวณทางด้านหน้าหอประชุม จะมีโถงทางเข้าและส่วนห้องรับรองพิเศษ และชุดห้องประทับ มีส่วนเตรียมอาหาร ส่วนบริการปฐมพยาบาล

ส่วนทางด้านหลังเวที จะมีห้องพักและแต่งตัวของนักแสดง มีห้องฝึกซ้อม ห้องควบคุมแสงเสียง ห้องแปลภาษา นอกจากนี้ยังมีสวนพักผ่อน ระบบแผงสะท้อนเสียง ระบบป้องกันอัคคีภัย และระบบการสื่อสารด้วยระบบวงจรปิด

ส่วนหอประชุมใหญ่นี้ ให้เปิดบริการทางด้านการแสดงต่างๆได้

ประมาณปีละ 20 - 30 รัชการ นอกจากนี้ยังใช้จัดการประชุมทางวัฒนธรรมอีกด้วย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ส่วนหอประชุมเล็ก และโรงละครกลางแจ้ง

เป็นอาคารอเนกประสงค์ ประกอบด้วยห้องประชุมขนาด 600 ที่นั่ง

พร้อมด้วยลานบริเวณที่เป็นโถงและห้องรับรอง ภายในห้องประชุมมีที่นั่งชมแบบอัฒจันทร์ที่สามารถพับเก็บได้ ซึ่งทำให้ภายในสามารถปรับเปลี่ยนการใช้สอยให้มีความหลากหลายได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีฝ้าเพดานที่เคลือบที่สามารถเปิด-ปิดได้อัตโนมัติ เพื่อประโยชน์ทางระบบเสียง หรือปรับปริมาณแสงให้เหมาะสมต่อการปรับอากาศ

หอประชุมเล็กใช้ในการจัดงานแสดงทางวัฒนธรรม จัดการประชุมสัมมนา การจัดงานนิทรรศการ และงานประกวด และงานเลี้ยงทั่วไปได้ประมาณปีละ 150 รายการ

ส่วนทางด้านหลังหอประชุมเล็ก เป็นส่วนของโรงละครกลางแจ้ง มีขนาดรองรับผู้ชมได้ประมาณ 1,200 คน มีเวทีสำหรับแสดงดนตรีหรือการละเล่นพื้นเมืองต่างๆ ประมาณปีละ 20 - 30 รายการ และใช้ส่วนที่พำนักแสดงร่วมกับหอประชุมเล็ก

3) ส่วนอาคารนิทรรศการ และบริการทางด้านการศึกษา

จัดตั้งห้องสมุดสำหรับประชาชนที่สนใจ วรรณสารและนิทรรศการทางศิลปวัฒนธรรม และมีบริการทางการท่องเที่ยว และมีศูนย์ศึกษาทางดาราศาสตร์และอวกาศ

ส่วนบริการทางการศึกษา ประกอบด้วยห้องบรรยาย ห้องประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการงานสอนภาษา ศูนย์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เยาวชน และส่วนสำนักงานบริหาร ศูนย์คอมพิวเตอร์ และศูนย์ศึกษาค้นคว้าวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนงานแสดงนิทรรศการหอไทยนิทัศน์ เป็นผลงานที่จัดแสดงเรื่องราวของอารยธรรมไทย เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจสู่สาธารณชนในวิหิตประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และอารยธรรมนักเรียน นักศึกษา โดยใช้สื่ออันทันสมัย เช่น หุ่นจำลอง วัตถุจำลอง แผงวงจอไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ ไลต์-มัลติมีเดีย วิดีทัศน์ เป็นต้น ห้องนิทรรศการมีเนื้อที่ประมาณ 1,200 ตร.ม. โดยมีหัวข้อการจัดแสดงดังนี้

ตารางที่ 4 - 1 แสดงการจัดงานแสดงส่วนนิทรรศการในหอไทยนิทัศน์

ส่วนงานแสดง	เนื้อหาการจัดแสดง	วิธีการแสดง
หัวข้อที่ 1 ความเป็นมาของชาติไทย		
ส่วนที่ 1 ความเป็นมาของวัฒนธรรมต่างๆในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องประเทศไทย - ชื่อชาติพันธุ์ ภาษา ภาษาราชการกลุ่มชน - วัฒนธรรมที่อาศัยในประเทศไทย - วัฒนธรรมอารยธรรมของโลก และแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย 	<ul style="list-style-type: none"> - ไลต์มัลติมีเดีย - แผนที่ - คอมพิวเตอร์ - แผนที่
ส่วนที่ 2 การตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย		
- สมัยสังคมล่าสัตว์และหาพืชในป่า	<ul style="list-style-type: none"> - มนุษย์ล่าและการใช้เครื่องมือหิน - ภาพเขียนสีถ้ำเขาปลาร้า อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี - แลตสังคมเลี้ยงสัตว์ - เครื่องมือหินจำลอง - เครื่องมือโลหะจำลอง - ภาชนะดินเผาก่อนประวัติศาสตร์ - หอสมุดขุดค้นทางโบราณคดี 	<ul style="list-style-type: none"> - หุ่นจำลอง - ภาพจำลอง - หุ่นจำลอง - หุ่นจำลอง - หุ่นจำลอง - หุ่นจำลอง - หุ่นจำลอง
- สมัยสังคมหมู่บ้านเกษตรกรรม	- ชุมชนเกษตรกรรม	- หุ่นจำลอง
- การตั้งถิ่นฐานชุมชนเมือง	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวร่องรอยอดีต (5 นาที) - ชากเมืองโบราณคูบัว จ.ราชบุรี - ชากโบราณสถานเมืองคูบัว จ.ราชบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - ไลต์มัลติมีเดีย - หุ่นจำลอง - หุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูผู้สอนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนงานแสดง	เนื้อหาการจัดแสดง	วิธีการแสดง
- การติดต่อกับต่างประเทศ	- เส้นทางทางการติดต่อระหว่างตะวันตก และ ตะวันออก พุทธศตวรรษที่ 7 - 15 - วัสดุจำลอง ที่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียและจีน - การติดต่อรับอารยธรรมภายนอก (3 นาที)	- แผนที่ - แผนที่ - วีดิทัศน์
- สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม	- การพัฒนาของเมือง 4 ภาค โบราณสถานใน พุทธศตวรรษที่ 11 - 18 - เรื่อง จวกรัฐ จุฬาลงกรณ์ไทย (9.5 นาที) - แสดงการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของ 4 อาณาจักรไทย - โบราณวัตถุ แสดงการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของ 4 อาณาจักรไทย - เรื่องอาณาจักรไทย 4 ภูมิภาค	- ภาพเรื่องแสง - หุ่นจำลอง - จดโดมัลติมีเดีย - ภาพเรื่องแสง - หุ่นจำลอง - คอมพิวเตอร์
หัวข้อที่ 2 ข้าวกับชีวิตไทย		
ส่วนที่ 1 ข้าวในประเทศไทย	- ต้นข้าวชนิดต่างๆ - แผ่นผังแสดงสายพันธุ์ข้าวและการกระจายของข้าวชนิดต่างๆ พุทธศตวรรษที่ 11-23	- หุ่นจำลอง - แผ่นผัง
ส่วนที่ 2 กระบวนการผลิตข้าวในประเทศไทย	- เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนาขนาดใหญ่ - เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนาที่มีคม - กระบวนการผลิตข้าว และการนำมาปรุงอาหาร - ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม ที่เกี่ยวกับข้าว	- เครื่องเล่นภาพนิ่ง Photo CD - วัตถุจริง - คอมพิวเตอร์ - คอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ปฏิบัติงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนงานแสดง	เนื้อหาการจัดแสดง	วิธีการแสดง
<p>ส่วนที่ 3</p> <p>วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมู่บ้านชาวนา 4 ภาค - การขนส่งและการค้าข้าว - พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ - ภาษาในวัฒนธรรมข้าว - ลมุดไทย เรื่องช้างกับกฎหมาย - มาตรา ชั่ง ตวง วัด ตามประเพณี 	<ul style="list-style-type: none"> - หุ่นจำลอง - วีดิทัศน์ - คอมพิวเตอร์ - หุ่นจำลอง - วีดิทัศน์ - ประติมากรรมหุ่นสูง - คอมพิวเตอร์
<p>หัวข้อที่ 3 ภาษาและวรรณคดีไทย</p> <p>ส่วนที่ 1</p> <p>เรื่องราววิวัฒนาการของภาษาไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ภัยความลี้ลับของภาษาไทย - การวิวัฒนาการของตัวอักษรไทย - ศิลปจารึก โบราณ เครื่องเขียนต่างๆ - การวิวัฒนาการของตัวอักษรไทย ความสัมพันธ์ของภาษาไทยและต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพเรื่องแสง - หุ่นจำลอง - คอมพิวเตอร์
<p>ส่วนที่ 2</p> <p>เรื่องดอกไม้ ต้นไม้ และสัตว์ในวรรณคดีไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพดอกไม้ ต้นไม้ และสัตว์ในวรรณคดีไทย - ลวดดอกไม้ประติมากรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพเรื่องแสง - ลวดจำลอง
<p>ส่วนที่ 3</p> <p>ภาพตั้งฉากจากวรรณคดี</p> <p>เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบุคลากรไทยเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ทำซ้ำ ตีพิมพ์ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราววรรณคดี ประกอบทำนองเสนาะ 	<ul style="list-style-type: none"> - หุ่นจำลองไดโอรามา

ส่วนงานแสดง	เนื้อหาการจัดแสดง	วิธีการแสดง
ส่วนที่ 4 เรื่องราวเพลงกล่อมเด็ก	- ปลดและเด็ก - ปลดเด็ก 4 ภาค - เพลงกล่อมเด็ก	- หุ่นจำลอง - ภาพเรื่องแสง - รูฟิ่งสำหรับฟังเพลง
ส่วนที่ 5 ห้องฝึกอ่านทำนองเสนาะ	- แผ่นผังฉันทลักษณ์ร้อยกรอง - ภาพประกอบคำประพันธ์ร้อยกรอง - ทำนองเสนาะ โคลง ฉันท์ กาพย์	- ซีดีทัศน์ และเครื่องโสตทัศนูปกรณ์
ส่วนที่ 6 เรื่องภาษาถิ่นไทย	- วรรณกรรมพื้นบ้าน 4 ภาค - การแต่งกาย 4 ภาค - เครื่องดนตรี และเสียงประกอบ	- ภาพเรื่องแสง - ภาพเรื่องแสง - หุ่นจำลอง - คอมพิวเตอร์
ส่วนที่ 7 เรื่องคุณค่าวรรณคดีไทย	- คุณค่าวรรณคดีไทย - ภาษิต ถิ่น ถิ่น นวน สุภาษิต - ราชาศัพท์ และคำบัญญัติ	- หุ่นจำลอง - คอมพิวเตอร์ - คอมพิวเตอร์

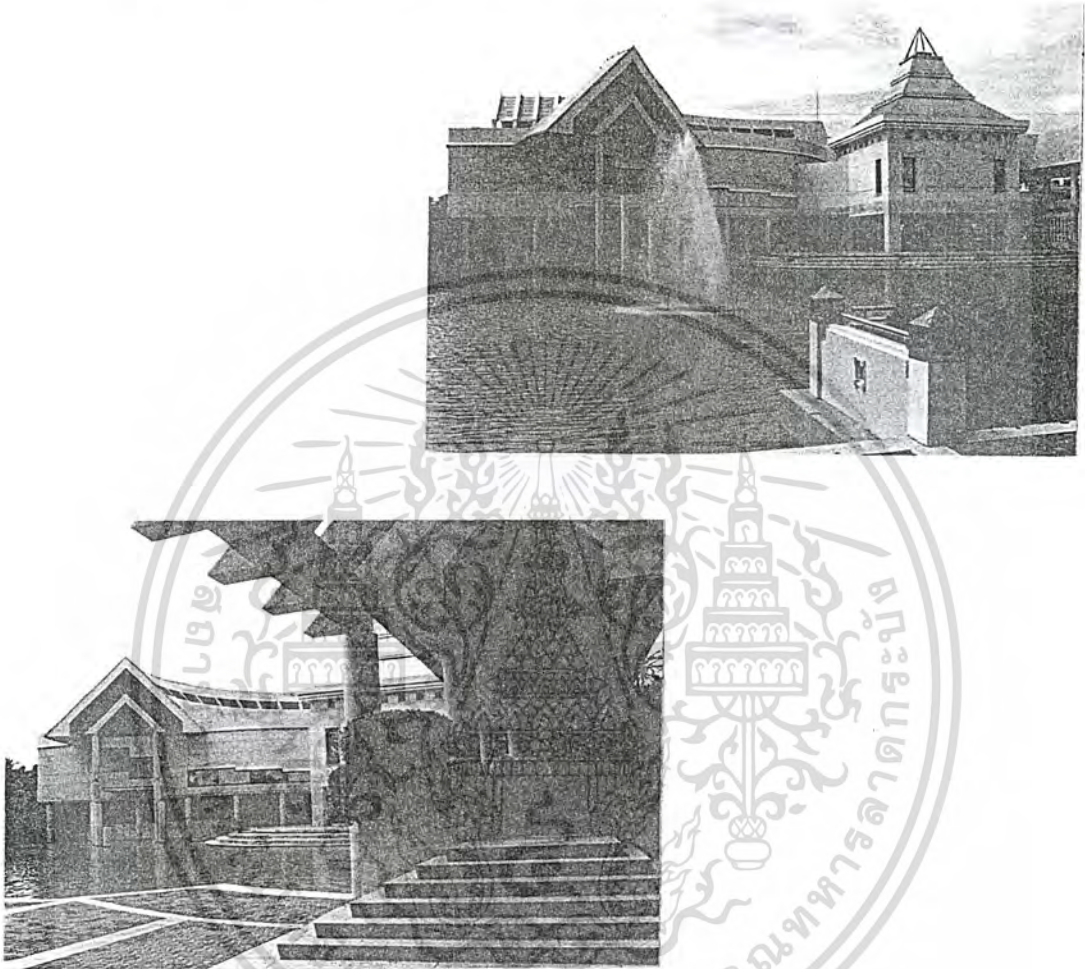
4) สวนศาลาไทย และศาลาญี่ปุ่น

เป็นส่วนที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสดงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทยและญี่ปุ่น

ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงสัมพันธ์ไมตรีอันดีของรัฐบาลไทยและญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑ ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

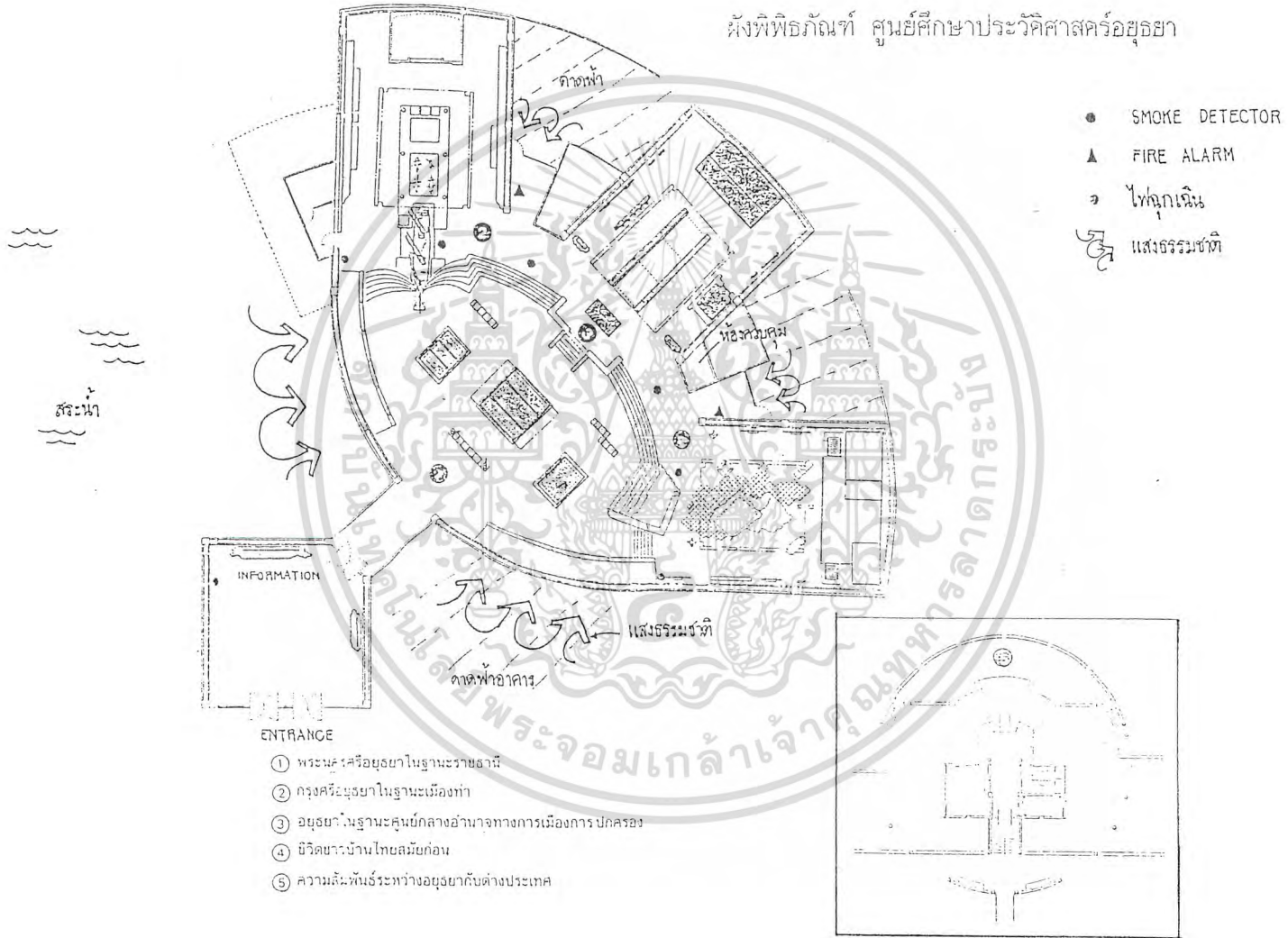

รูปที่ 4-7 ทางเข้าโครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

- สถาปนิก : บริษัท NIKKEN SEKKE ร่วมกับบริษัทสถาปนิกไทย 7 บริษัท
- ปีที่สร้าง : 2532
- ปีที่เปิด : 22 สิงหาคม 2533
- พื้นที่ตั้ง : พื้นที่ 6 ไร่ 1 งาน 12 ตารางวา ที่ดินราชพัสดุ
- ที่ตั้ง : ถนนโจนนะ มนเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา
- พื้นที่อาคาร : อาคารหลัก มีพื้นที่ 2,773.35 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังพื้นที่บริเวณที่ ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

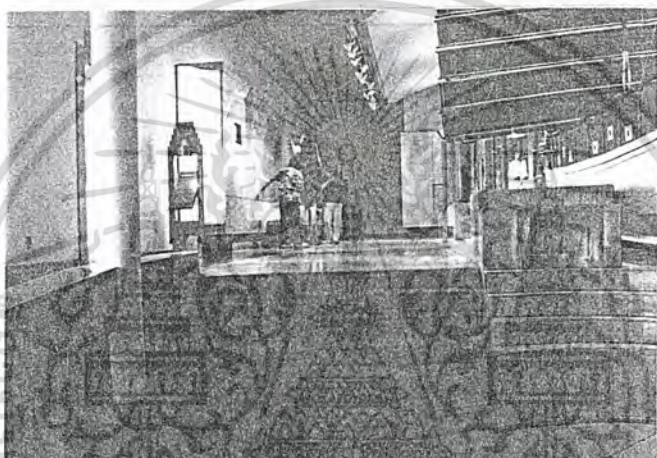
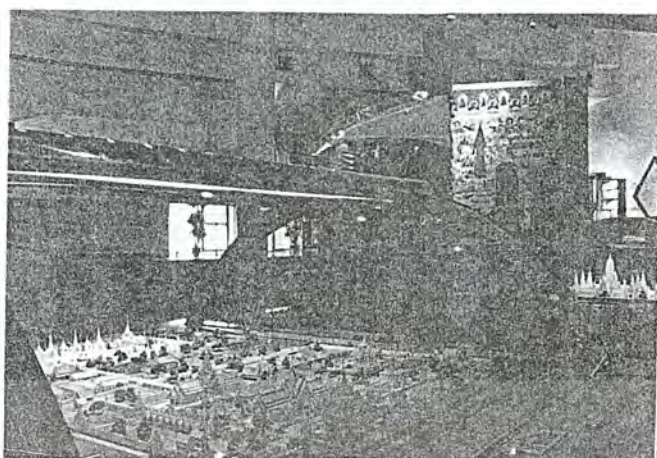
- ENTRANCE
- ① พระนครหรืออยุธยาในฐานะราชธานี
  - ② กรุงศรีอยุธยาในฐานะเมืองท่า
  - ③ อยุธยาในฐานะศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองการปกครอง
  - ④ นิเวศวิทยาบ้านไทยสมัยก่อน
  - ⑤ ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของอาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

- 1) อาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นสถาบันวิจัยระดับชาติ ด้านอยุธยาศึกษา ทำการศึกษาโดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทยในสมัยอยุธยาเป็นราชธานี
  - 2) อาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ มุ่งให้ความรู้แก่ประชาชนโดยไม่เป็นทางการ การจัดนิทรรศการเป็นลักษณะการพยายามฟื้นฟู ภาพชีวิตและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา ด้วยการจำลองอาคารสถานที่ ชุมชน กิจกรรมและสิ่งของที่ สูญหายไป
  - 3) อาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นห้องสมุด และศูนย์ข้อมูล ทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์อยุธยา โดยจะเป็นสถานที่รวบรวม ค้นคว้า ข้อมูล บทความ บันทึก วัตถุ ภาพเขียน และมีหนังสือบริการประมาณ 3,000 เล่ม
- ลักษณะพิเศษของการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ของอาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ อยุธยา นี้ แตกต่างจากพิพิธภัณฑ์อื่นในประเทศไทย คือ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีได้มุ่งเน้นในการ รวบรวม จัดแสดง สิ่งของที่มีค่า โบราณ เช่น พระพุทธรูป เครื่องประดับ เครื่องถ้วยชาม เป็นต้น แล้วให้ผู้เข้าชมจินตนาการเอาเองตามภาพของสิ่งของที่ตั้งเรียงรายอยู่นั้น ซึ่งอาจ ก่อให้เกิดความไม่ต่อเนื่องและไม่เข้าใจในการชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรนำมาใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 4-8 แสดงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโครงการอาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4-9 แสดงการจัดนิทรรศการในโครงการอาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในอาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จึงเน้นการสร้างภาพชีวิต สังคม วัฒนธรรมของอยุธยา ในอดีตกลับขึ้นมาใหม่ โดยการจำลองอาคารสถานที่ ชุมชน กิจกรรมและสิ่งของที่หายไปขึ้นมาใหม่ ให้ปรากฏในรูปแบบที่คล้ายจริงตามประวัติศาสตร์ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้สามารถเห็นภาพในอดีตได้ง่าย โดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีทางการจัดพิพิธภัณฑ์และการจัดนิทรรศการสมัยใหม่เข้ามาช่วยด้วย

โครงการอาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ตั้งอยู่บนถนนโรจนะ ใกล้กับวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา ในตัวเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ตัวอาคารแบ่งเป็น 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นที่ทำงาน ห้องสมุด ห้องเตรียมการแสดง และเก็บของ ชั้นบนเป็นส่วนงานจัดแสดง และห้องอเนกประสงค์ เพื่อการจัดแสดงชั่วคราว หรือการบรรยายประมาณ 100 ที่นั่ง ภายนอกมีสระน้ำอยู่ข้างหน้าอาคาร บาง

เอกสารนั้นของอาคารด้านใต้เป็นได้ถูกปล่อยใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาทางงานนิทรรศการใน อาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ได้แบ่ง
เนื้อหาออกเป็น 5 หัวข้อ คือ

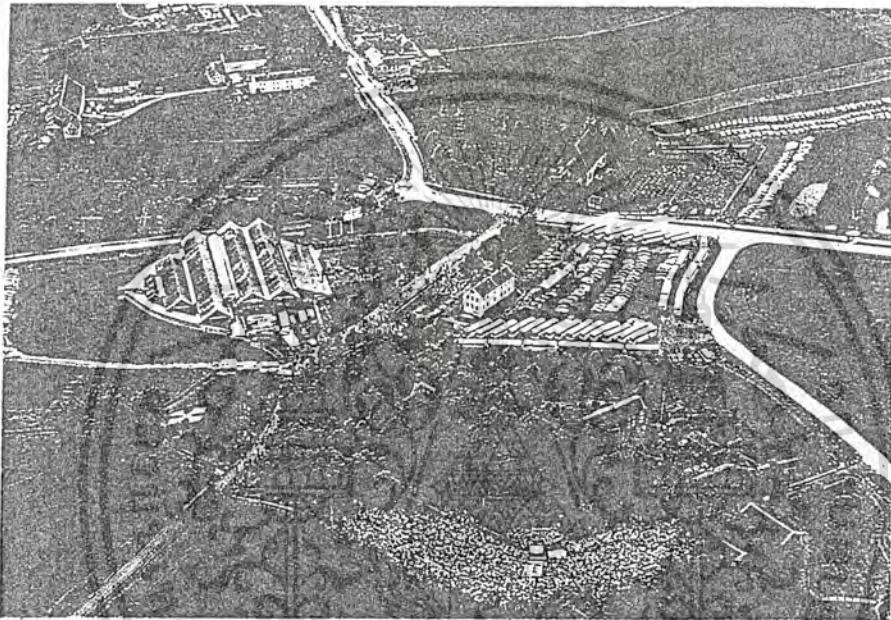
- 1) พระนครศรีอยุธยาในฐานะเป็นราชธานี แสดงความรุ่งโรจน์ของ
อยุธยาในฐานะเมืองหลวง มีการจำลองพระราชวังโบราณ และสถานที่สำคัญในอดีตต่างๆ
- 2) พระนครศรีอยุธยาในฐานะเป็นเมืองท่า แสดงความสัมพันธ์ของ
อยุธยากับต่างประเทศ โดยมีเรือสำเภาไทยจำลอง สมัยอยุธยา และจำลองบริเวณป้อมเพชร
ซึ่งแสดงถึงวิถีชีวิต ตลาด และการค้าในเมืองอยุธยา
- 3) พระนครศรีอยุธยาในฐานะเป็นศูนย์กลางอำนาจและการเมืองการ
ปกครอง แสดงพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับ
ประชาชน อิทธิพลความเชื่อในเรื่องไตรภูมิ และทศชาติชาดก
- 4) ชีวิตชาวบ้านไทยในสมัยก่อน แสดงความเป็นอยู่ ความเชื่อ พิธี
กรรม มีการแสดงหมู่บ้านไทยจำลอง จิตรกรรมฝาผนัง ชีวิตชุมชน การกินจุก การแต่งงาน
และการละเล่นของเด็ก
- 5) ความสัมพันธ์ระหว่างพระนครศรีอยุธยากับต่างประเทศ แสดง
ภาพแผนที่เมืองอยุธยาที่วาดโดยชาวต่างชาติ และเอกสารติดต่อกับชาวต่างชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 4-10 แสดงรูปแบบการจัดนิทรรศการภายในโครงกา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 อาคารตัวอย่างภายนอกประเทศ

๑ Stiklestad Cultural Center

รูปที่ 4-12 แสดงมุมมองทางอากาศ ทั้งหมดของโครงการ

สถาปนิก : Jens Petter Askim, Sven Hartvig.

ปีที่ออกแบบ : 1985

ปีที่สร้างเสร็จ : 1992

ที่ตั้ง : Stiklestad, Norway.

ภาพถ่าย : Bard Ginnes, Jens Petter Askim.

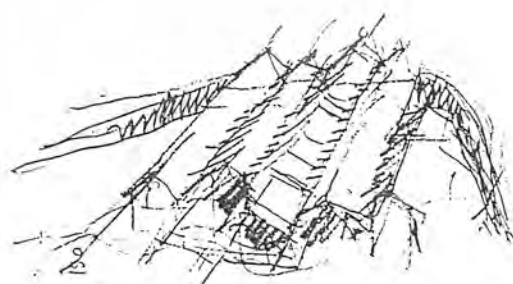
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นมา

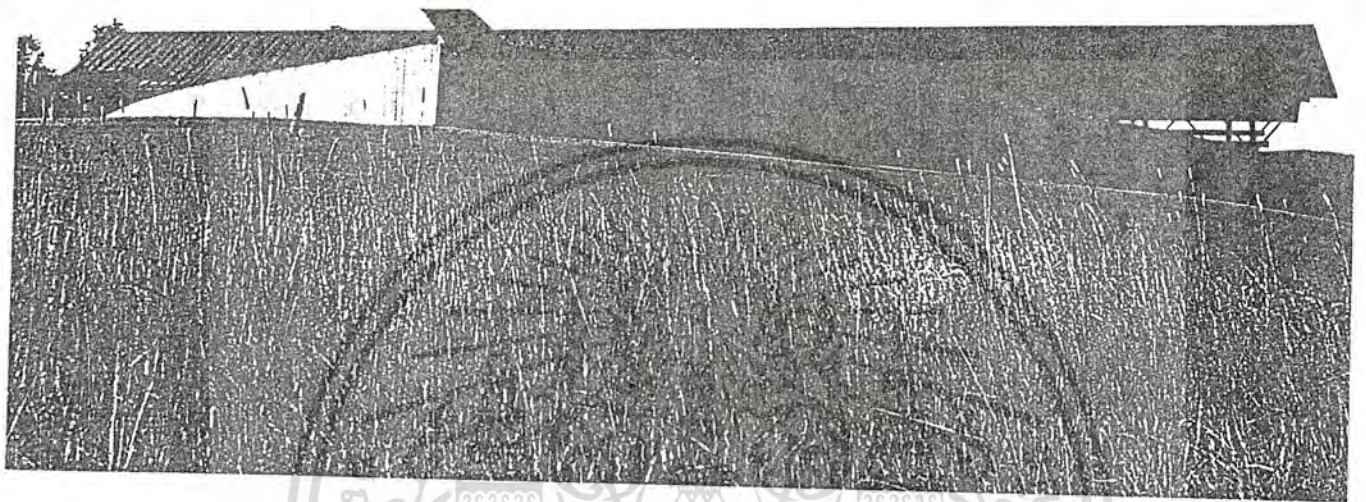
ในวันที่ 29 กรกฎาคม ค.ศ. 1030 สงครามแห่ง Stiklestad ก็ได้เกิดขึ้น และนั่นก็เป็นหนึ่งในเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์ของชาวนอร์เวย์ อีกทั้งยังเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์จากยุคของ "ชาวไวกิง" เข้าสู่ยุคกลาง ถึงแม้ว่าในสงครามคราวนั้น กษัตริย์โอลาฟได้พ่ายแพ้แก่ ผู้นำของชนพื้นเมือง และจากความทุกข์ทรมานอย่างมากตลอดจนการตายของกษัตริย์โอลาฟได้เป็นเบื้องหลังที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จในการรวมแผ่นดินชาวนอร์เวย์และการสร้างคริสตจักรขึ้นมา ดังนั้นในปัจจุบันกษัตริย์โอลาฟก็ได้กลายเป็นนักบุญที่ได้รับการเคารพสักการะมากที่สุดองค์หนึ่งในแถบสแกนดิเนเวีย และ Stiklestad ก็ได้กลายเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับนักจาริกแสวงบุญ

จุดประสงค์โครงการ

ในการออกแบบ Jens Petter Askim ได้วางเป้าหมายไว้หลายอย่าง โดย Jens ได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าต้องการให้ลุ่มภูมิ Stiklestad เป็นอนุสรณ์สถาน ซึ่งจะมีรูปปั้นของนักบุญโอลาฟ และมีการจัดแสดงเพื่ออธิบายถึงลำดับเหตุการณ์และความเป็นมาของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ดังกล่าวมาข้างต้น ฉะนั้นพิธีกรรมที่จึงควรลำดับการจัดแสดงถึงวัฒนธรรมของชาวไวกิงเรื่อยมาจนถึงสมัยของนักบุญโอลาฟ ซึ่งจะเป็นเรื่องราวของสงครามที่เกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ที่มีผลต่อประเทศนับตั้งแต่นั้นมา ในที่สุดคุณวิวัฒน์ธรรมชนเผ่าไวกิงก็ได้เป็นสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์สำหรับทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์และเป็นที่ยอมรับของผู้จาริกแสวงบุญ ซึ่งก่อนหน้านี้จะมีโครงการนั้นพวกเขาได้พักอยู่ตามเมืองข้างเคียงที่ Trondheim หรือพักบริเวณที่ตั้งกันเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4-14 แสดงด้านข้างโครงการ

โครงสร้าง

โครงสร้างของพิพิธภัณฑ์นั้นเกือบทั้งหมดเป็นงานที่นิยมใช้กันในแถบแคว้นดินเวิญ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผ่านการประจักษ์ที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยโครงการที่คณะกรรมการประกวดนั้นเป็นของ Jens Petter Askim และ Sven Hartvig ซึ่งวีธีเสนองานได้ชื่อ "There Were People on Every Path"

รูปแบบอาคาร

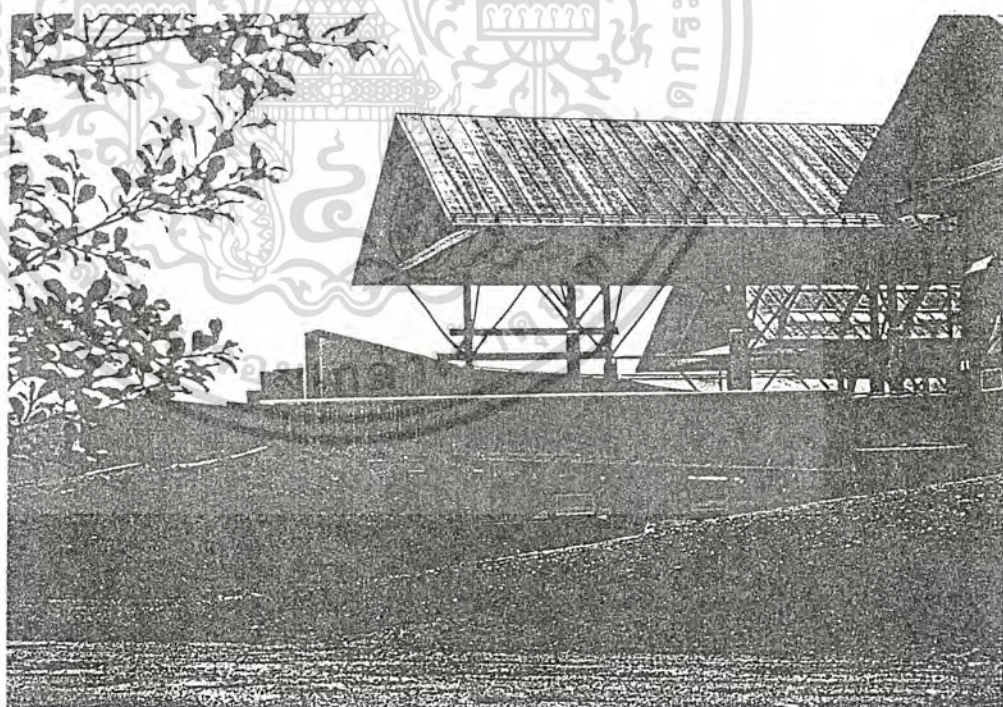
อาคารจะมีลักษณะของแนวความคิดแบบโมเดิร์น ที่แสดงออกถึงการคำนึงถึงลักษณะทางภูมิสถาปัตยกรรมเป็นหลัก และยังออกแบบภายใต้หลักการของความเป็น "Common Architecture" ดังนั้นจึงมีการออกแบบหลังคาให้เป็นแบบ double-pitched และใช้ระนาบของผนังปิดล้อมทางทิศใต้ของcourtyard สะพาน แนวคันดิน ซึ่งอยู่ในบริเวณที่อาคารตั้งอยู่ หรือแม้แต่วิวโครงสร้างของมันเองก็ได้รับแรงบันดาลใจมาจากความเรียบง่าย และ Traditional Elements

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4-15 มุมมองโครงการจากลานประตู
ขนาดใหญ่ของโครงการ ระบายขอบผนังที่โค้ง
ออกมาจากแนว Slope ของที่ตั้ง และการขึ้น
ชายคคออกมา ข้างของ หลังคาแบบ double-
pitched ซึ่งให้ร่มเงาแก่อาคารและ Courtyard
ด้านในที่มีทางเดินและระเบียง
ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความกลมกลืนที่ไม่สามารถ
แยกสิ่งใดออกจากกันได้เลย

รูปที่ 4-16

อนุสาวรีย์ของนักบุญไฮลาฟ
ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกของคริสตจักร
คนแรกในนอร์เวย์

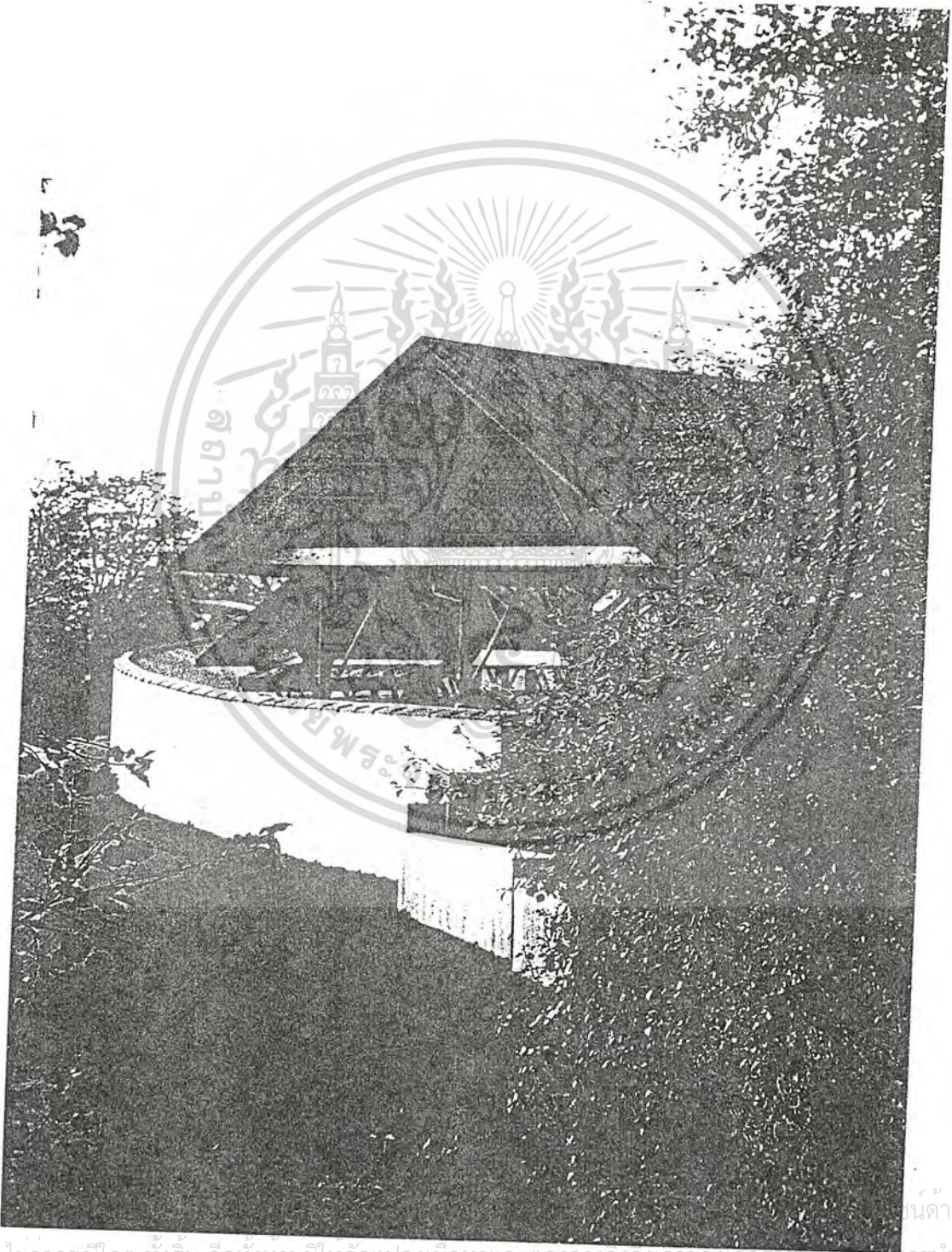

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4-17

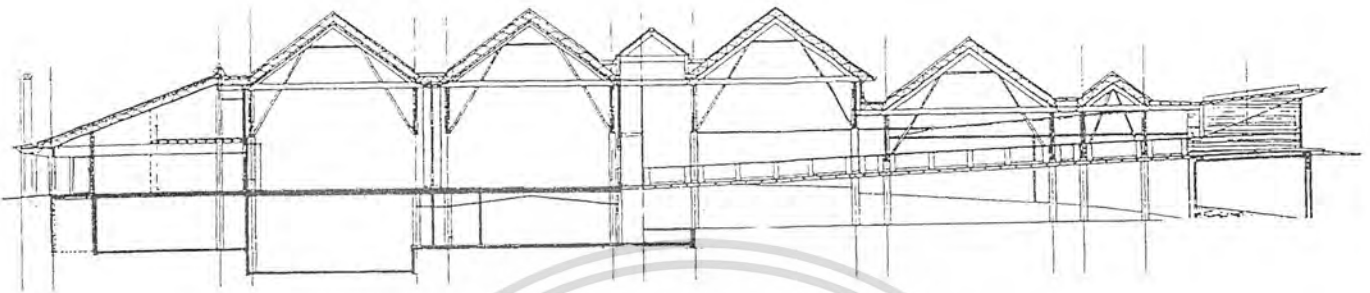
รายละเอียดในภาพร่างแบบ

ด้านหนึ่งของ Facade

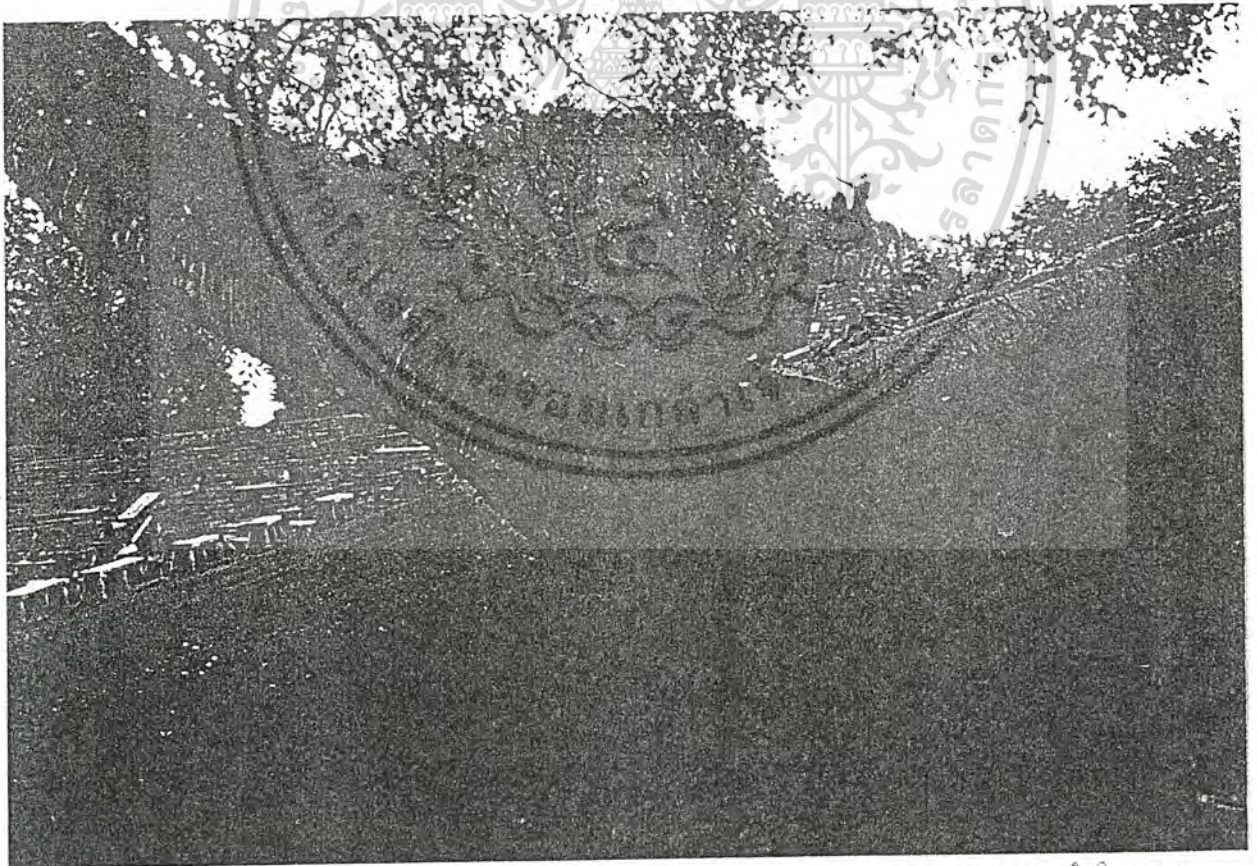
ในด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่ตรงตามการนำไปใช้

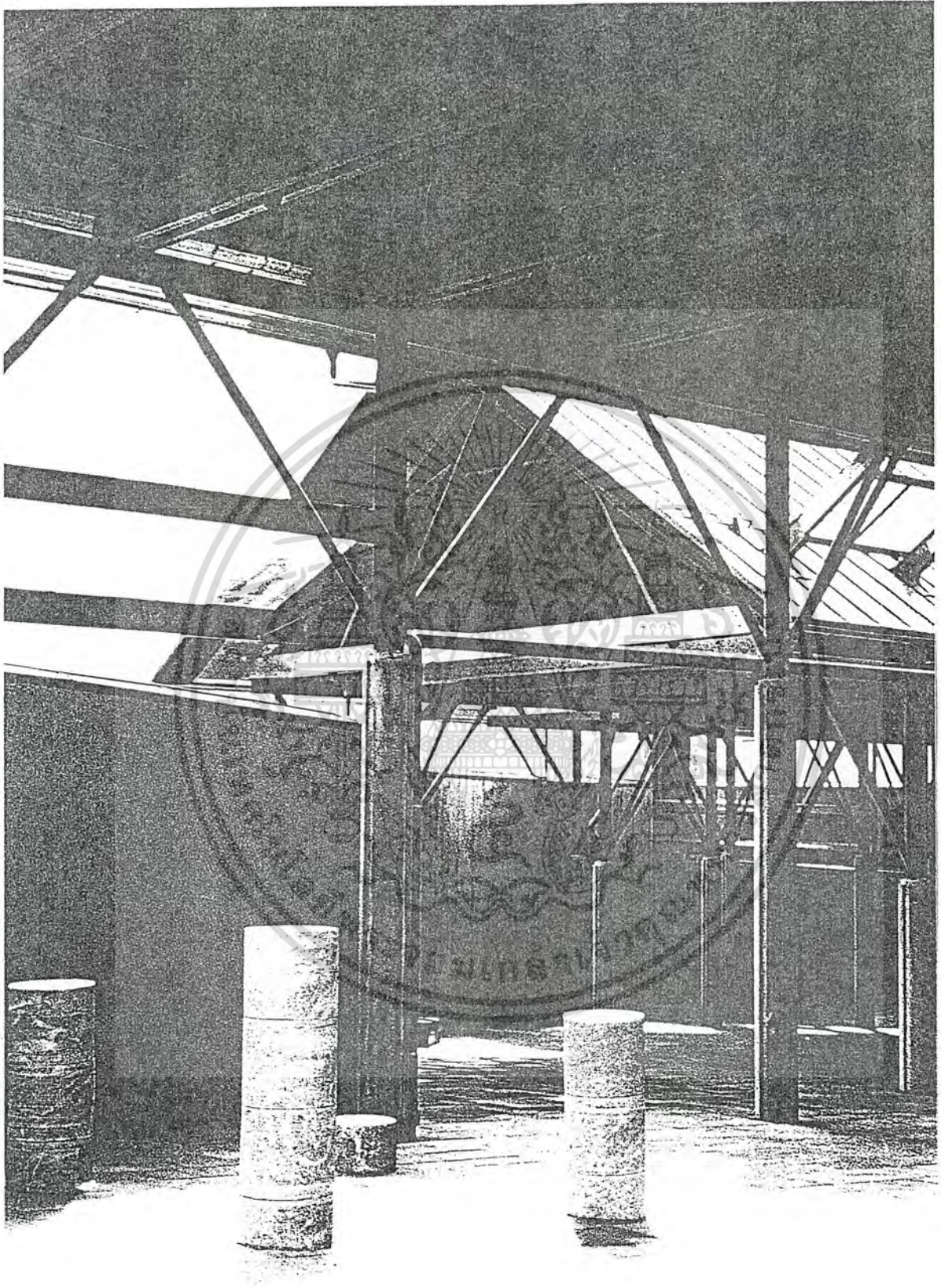
รูปที่ 4-18

โรงละครรูปครึ่งวงกลมแบบเปิดโล่ง
 อยู่ถัดจากพิพิธภัณฑ์ ซึ่งตั้งอยู่บน
 Slope ที่ไม่ลาดชันมาก

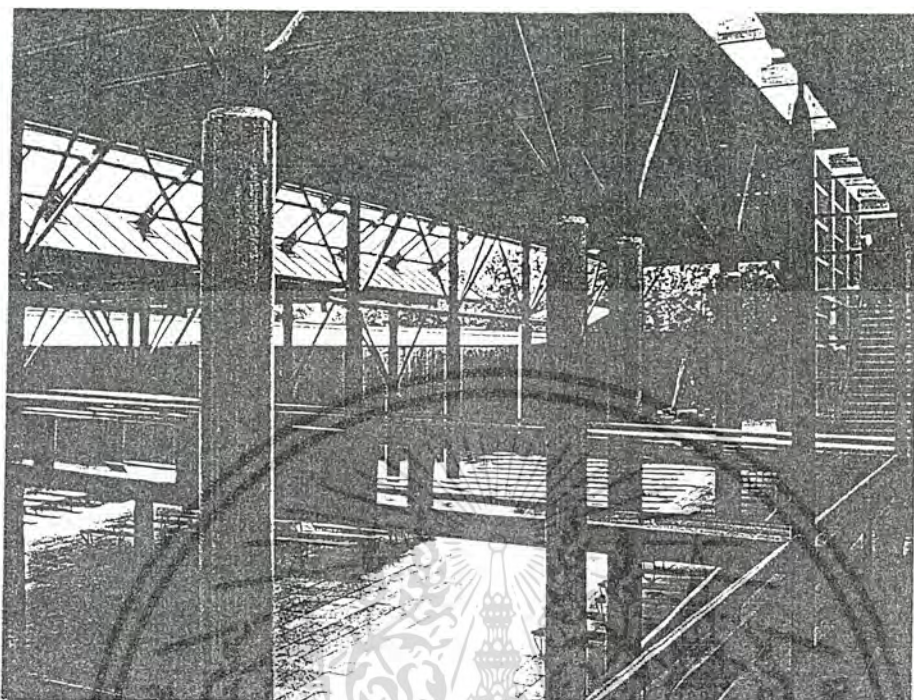

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 บริเวณโรงละครกลางแจ้ง
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

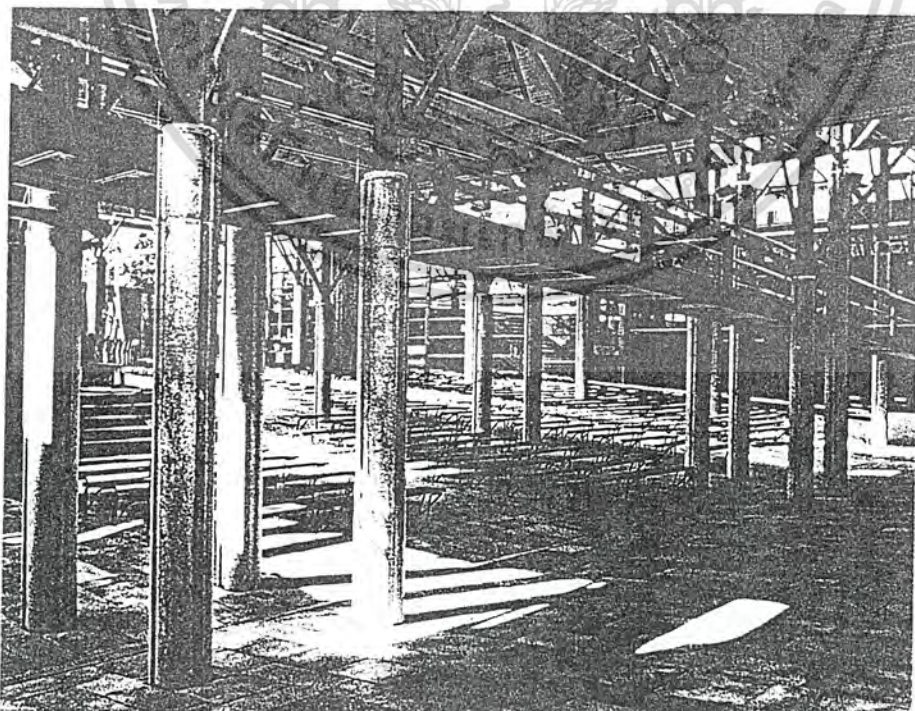
สถาปัตยกรรมภูมิทัศน์ในโครงการ

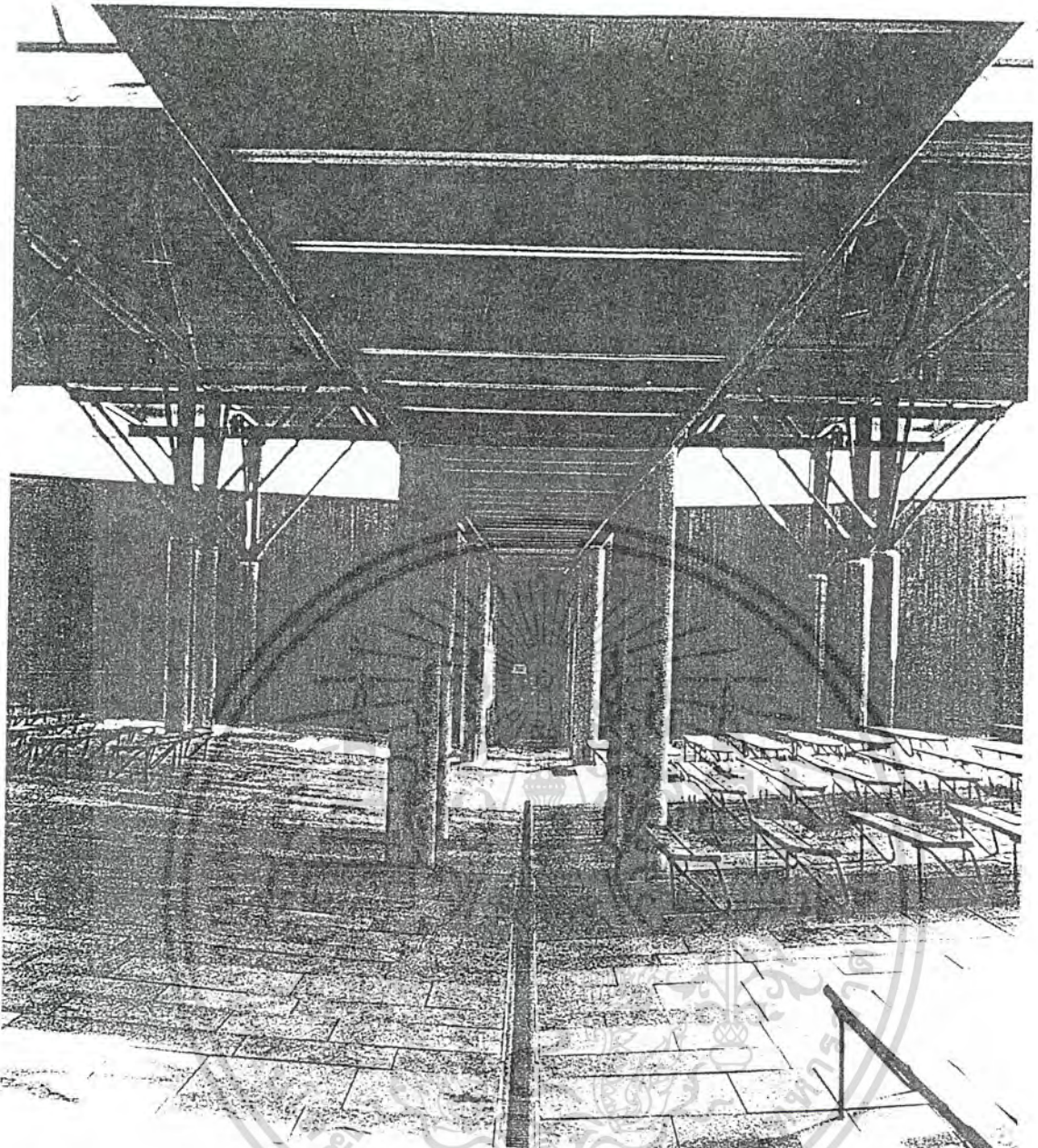
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4-21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นาเบเซบระโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้

รูปที่ 4-23

เอกลักษณะ

ของส่วนโรงละคร

ที่เป็นอาคารเปิด

โถงเพื่อเชื่อมให้

เกิดความสัมพันธ์

กับโรงหนังเก่า

ที่ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสำรนี้เป็นเอกสำรที่สงวนไว้สำรหรับการใชงานเท

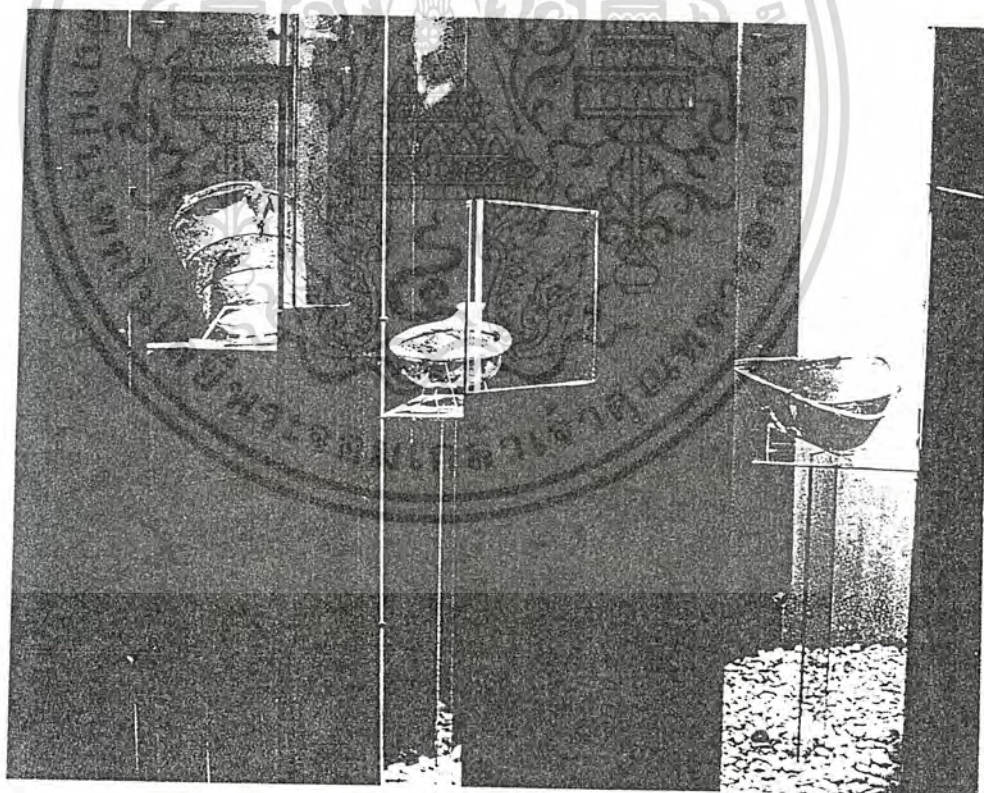
ที่สงวนไว้ค ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงแก้ไขและต้องอ

ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการออกแบบ

ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจะถูกจัดรวมไว้ด้วยโครงสร้างหลังคาแบบ Doubled - Pitched ซึ่งสัมพันธ์ระหว่างที่ว่างที่เปิดโล่งกับที่ว่างที่ถูกปิดล้อม โดยสถาปนิกเองได้พยายามในการจัดวางโครงสร้างให้เกิดความหลากหลายของเหตุการณ์ที่แตกต่างกันในความprivacyของแต่ละห้อง และความสัมพันธ์ระหว่างที่ว่างที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ณ ที่ว่างนั้น

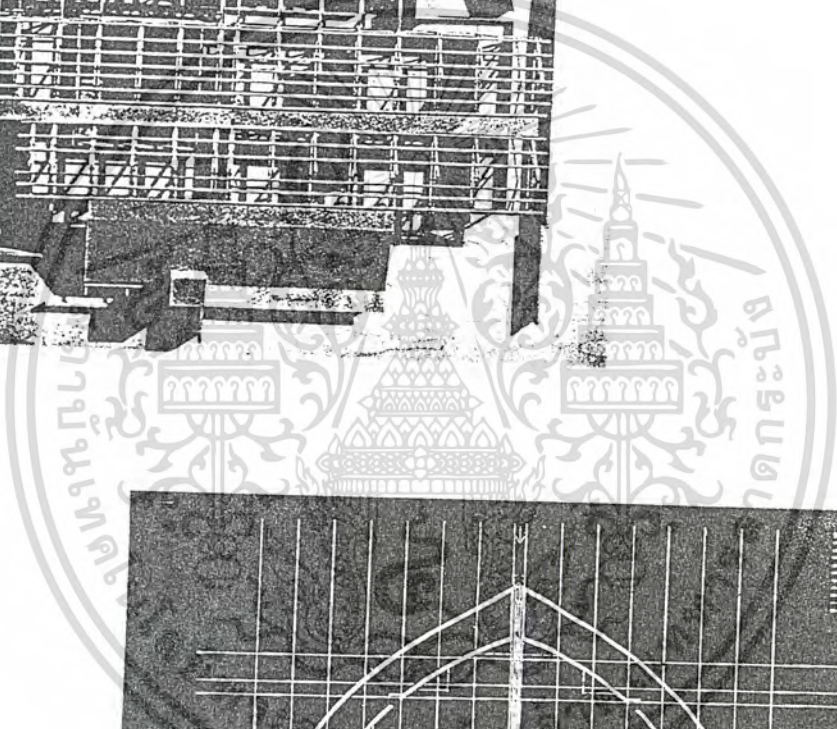
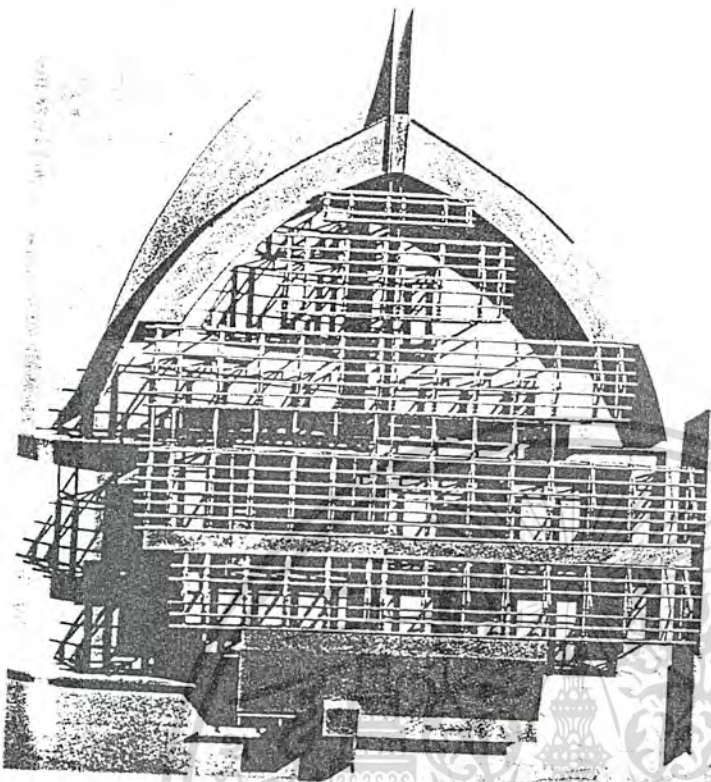
Balcony ที่ชั้นFirst - floor ได้ถูกออกแบบให้เป็นเหมือนใบไม้ของต้นไม้ที่ลงให้ landscape เข้ามา เติบโตให้กับตัวอาคารที่พิพิธภัณฑสถาน รูปทรงของเสาที่ใช้ในโครงการก็เป็นลักษณะของต้นไม้ที่แตกกิ่งก้านสาขาออกมา และช่วยให้อากาศแก่ Courtyard

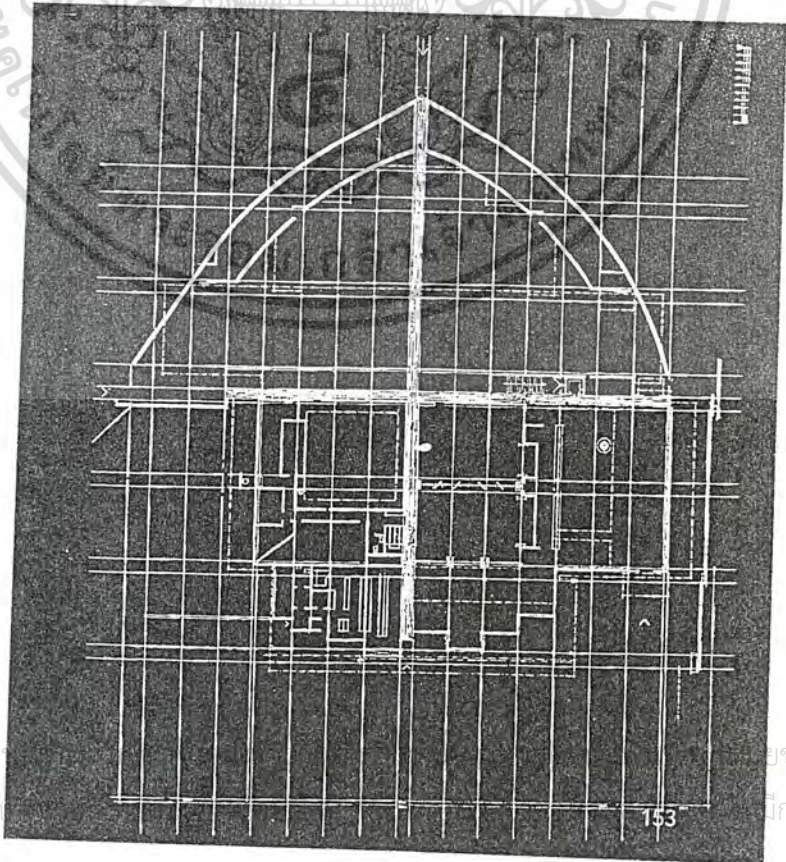
รูปที่ 4-24 แสดงลักษณะของห้องนิทรรศการ

ซึ่งจะไม่เหมือนกับโรงละคร โหยงห้องนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ในประโยชน์อื่น การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงผู้จัดทำเอกสารทุกครั้งที่มีคำนำไปใช้

รูปที่ 4 -25, 4-26
Working Model

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีก

ยชนด้านการค้า
มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของโครงการ

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของโครงการนั้น จะวิเคราะห์จากหัวข้อเอกสารต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 5.1.1 วัตถุประสงค์ของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 : พ.ศ. 2540 – 2544 โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ดังตารางที่ 3.1.1)
- 5.1.2 หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่ 1 แบบบริการในพื้นที่ตามแนวทางการจัดตั้งและ ดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมของ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ดังตารางที่ 3.1.2)
- 5.1.3 ภารกิจของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จากเอกสารของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (ดังตารางที่ 3.1.3)
- 5.1.4 กิจกรรมของโครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมศึกษาและพิพิธภัณฑสถานของ โดยคณะกรรมการโรงเรียนบ้านเวียงยอง(ปัญญาวิไลประชานุกูล) สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จ.ลำพูน (ดังตารางที่ 3.1.4)
- 5.1.5 บทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น จากเอกสารการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นในประเทศไทย" ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร โดย ผศ.อภิญา บัวสรวง (ดังตารางที่ 3.1.5)

หลักในการวิเคราะห์ของโครงการหอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูนนั้น จะเป็นการวิเคราะห์ โดยใช้หัวข้อดังกล่าวข้างต้นนำไปสู่องค์ประกอบหลักต่างๆของโครงการดังตารางต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1.1 ตารางวิเคราะห์เบื้องต้นขององค์ประกอบหลักของโครงการจาก : วัตถุประสงค์ของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 : พ.ศ.2540-2544 โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ)

(วิเคราะห์จากเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่อง "ขอขยายงานวัฒนธรรม : งานพัฒนาวัฒนธรรม")

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม*	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
1.สร้างและจรรโลงจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของประชาชนให้มีวิธีคิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ	ส่งเสริมแนวทางการพัฒนาวิถีชีวิต ค่านิยม ลักษณะนิสัย และวิธีคิดที่จะนำไปสู่การมีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกต่อหน้าที่เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อส่วนรวมในการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม	-ศึกษาสภาพความเหมาะสมของวัฒนธรรมและงานวัฒนธรรมในปัจจุบัน	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		-เลือกสรรวัฒนธรรมที่ควรได้รับการพัฒนา	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		-สร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาวัฒนธรรม	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		-จัดหางบประมาณสนับสนุนงานพัฒนาวัฒนธรรม	-ฝ่ายบริหารของแต่ละองค์กรทางวัฒนธรรม	-ฝ่ายบริหารของแต่ละองค์กรทางวัฒนธรรม

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		<p>ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน</p> <p>- หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน</p> <p>สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ่ง สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ลี้ สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ</p>	<p>ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน</p> <p>- หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน</p> <p>สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ่ง สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ลี้ สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ</p>	<p>ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน</p> <p>- หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน</p> <p>สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ่ง สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ลี้ สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ</p>
		<p>- ปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบข้อ บังคับให้เอื้อต่องานพัฒนา วัฒนธรรม</p>	<p>- ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม</p> <p>- องค์กรทางวัฒนธรรมต่างๆ</p>	<p>- แผนการศึกษา ค้นคว้า วิจัยด้าน วัฒนธรรม</p> <p>- องค์กรทางวัฒนธรรมต่างๆ</p>

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- ประชาสัมพันธ์งานพัฒนา วัฒนธรรม	- ฝ่ายประชาสัมพันธ์	- ฝ่ายประชาสัมพันธ์
		- ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้ว เข้าไปในกระบวนการให้การ- ศึกษา ทั้งอย่างเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ ตลอดจนการ- เผยแพร่ทางสื่อมวลชน	- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
		- ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคล และหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ในงานพัฒนาวัฒนธรรม	- ฝ่ายบริหารของแต่ละองค์กร ทางวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน	- ฝ่ายบริหารของแต่ละองค์กร ทางวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
			สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ้ง สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ลิ้ สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ	สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ้ง สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ลิ้ สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ
		- จัดประชุมสัมมนาระดับท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา วัฒนธรรม	- แผนกบริการจัดการอบรม- สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกบริการจัดการอบรม- สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- ติดตามและประเมินผล	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
ส่งเสริมให้มีการนำความรู้และ วิถีคิดตลอดจนแบบแผนวิถีชีวิต ไทยเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	ส่งเสริมให้มีการนำความรู้และ วิถีคิดตลอดจนแบบแผนวิถีชีวิต ไทยเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	- ศึกษาสภาพความเหมาะสมของ วัฒนธรรมและงานวัฒนธรรมใน ปัจจุบัน	- แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		- เลือกรวบรวมวัฒนธรรมที่ควรได้รับ การพัฒนา	- ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	- ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		- สร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุนงาน พัฒนาวัฒนธรรม	- แผนกประสานงานวิชาการ	- แผนกประสานงานวิชาการ
		- จัดหางบประมาณสนับสนุนงาน พัฒนาวัฒนธรรม	- ฝ่ายบริหารของแต่ละองค์กร ทางวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน	- ฝ่ายบริหารของแต่ละองค์กร ทางวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
			สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ้ง สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ลี้ สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ	สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ้ง สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ลี้ สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ
		- ปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบ ข้อบังคับให้เอื้อต่องานพัฒนา วัฒนธรรม	- ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม - องค์การทางวัฒนธรรมต่างๆ	- ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม - องค์การทางวัฒนธรรมต่างๆ
		- ประชาสัมพันธ์งานพัฒนา วัฒนธรรม	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		<p>- ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้ว เข้าไปในกระบวนการให้การ ศึกษา ทั้งอย่างเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ ตลอดจนการ เผยแพร่ทางสื่อมวลชน</p>	<p>-แผนกเผยแพร่ข้อมูล (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>	<p>-แผนกเผยแพร่ข้อมูล (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>
		<p>- ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคล และหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ในงานพัฒนาวัฒนธรรม</p>	<p>-ฝ่ายบริหารของแต่ละองค์กร ทางวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ้ง</p>	<p>-ฝ่ายบริหารของแต่ละองค์กร ทางวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ้ง</p>

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
			สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ดี สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ	สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ดี สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ
		- จัดประชุมสัมมนาระดับท้องถิ่น เพื่อแสวงหาแนวทางในการ- พัฒนาวัฒนธรรม	-แผนกบริการจัดการอบรม- สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกบริการจัดการอบรม- สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- ติดตามและประเมินผล	-แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	-แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
2. รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และมีวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่อย่างเชื่อมั่นบนพื้นฐานคุณค่าของวัฒนธรรมไทย	ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สถาบันบริการสารนิเทศทุกประเภทและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคม โดยการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่กลุ่มชนต่างๆ ในท้องถิ่น	- ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้วเข้าไปในกระบวนการศึกษา ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการตลอดจนเผยแพร่ทางสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคม	- แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- จัดตั้งศูนย์ข้อมูล เพื่องานวิจัยทางวัฒนธรรม	- ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	- ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		- การประชาสัมพันธ์ และการนำผลวิจัยไปใช้	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- การประชาสัมพันธ์ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- การประชาสัมพันธ์ งานฟื้นฟูวัฒนธรรม	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	ส่งเสริมความสามารถในการผลิตศิลปกรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างและเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น	<p>- จัดการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพให้กับผลผลิตทางศิลปกรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น</p>	<p>- แผนกบริการจัดการอบรม-สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)</p> <p>- แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)</p> <p>- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>	<p>- แผนกบริการจัดการอบรม-สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)</p> <p>- แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)</p> <p>- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>
		<p>- ให้บริการข้อมูลด้านการผลิตศิลปกรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม</p>	<p>- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>	<p>- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		-ประชาสัมพันธ์ผลิตผลศิลปกรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมออกสู่ชุมชนอื่นๆ	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งด้านวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้ และพัฒนาสู่วัฒนธรรมที่หลากหลายของชุมชน		-ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับงานอนุรักษ์วัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	-แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) -แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) -แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		-รณรงค์ให้เกิดความตื่นตัวตระหนักในคุณค่า และให้ความร่วมมือในงานอนุรักษ์ทางวัฒนธรรม	-แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		-ปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบให้เอื้อต่องานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม -องค์กรทางวัฒนธรรมต่างๆ	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม -องค์กรทางวัฒนธรรมต่างๆ
		-การสร้างเครือข่ายงานเพื่อสนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) -แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) -แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		-การประชาสัมพันธ์งานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- ติดตามและประเมินผล	-แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	-แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
สร้างเสริมให้เกิดความสามารถ- ในการพัฒนาตนเอง และสังคมบน พื้นฐานของวัฒนธรรมไทยและ การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก		- ศึกษาสภาพความเหมาะสมของ วัฒนธรรมและงานวัฒนธรรมใน ปัจจุบัน	-แผนกศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	-แผนกศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		- เลือกสรรวัฒนธรรมที่ควรได้รับ- การพัฒนา	-แผนกศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	-แผนกศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		- สร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุนงาน พัฒนาวัฒนธรรม	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		- จัดหางบประมาณสนับสนุนงาน พัฒนาวัฒนธรรม	-ฝ่ายบริหาร	-ฝ่ายบริหาร
		- ปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบ- ข้อบังคับให้เอื้อต่องานพัฒนา วัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- ประชาสัมพันธ์งานพัฒนา วัฒนธรรม	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้ว เข้าไปในกระบวนการให้การ- ศึกษา ทั้งอย่างเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ ตลอดจนการ- เผยแพร่ทางสื่อมวลชน	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
		- ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและ หน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ในงานพัฒนาวัฒนธรรม	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
		- จัดประชุมสัมมนาระดับท้องถิ่น เพื่อแสวงหาแนวทางในการ- พัฒนาวัฒนธรรม	-แผนกบริการจัดการอบรม- สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกบริการจัดการอบรม- สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- ติดตามและประเมินผล	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
3. ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถ รักษา พัฒนา และสร้างสรรค์ วัฒนธรรมไทยให้เป็นสมบัติ ของมนุษยชาติ	ส่งเสริมให้มีการศึกษา รวบรวม- องค์ความรู้ดั้งเดิม ภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรม ของกลุ่มชนต่างๆ	- สืบค้นข้อมูลต่างๆเพื่อประโยชน์ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม	- แผนกสำรวจข้อมูล (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกสำรวจข้อมูล (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		- ศึกษาข้อมูลต่างๆเพื่อประโยชน์ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม	- แผนกงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		- สืบเคราะห์ข้อมูลต่างๆเพื่อ ประโยชน์ในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม	- แผนกงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		- วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆเพื่อ ประโยชน์ในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม	- แผนกงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา คำนคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- สํารวจและรวบรวมผลงานวิจัยทางวัฒนธรรม	-แผนงานเอกสารงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา คํานควา วิจัย ดํานวัฒนธรรม)	-แผนงานเอกสารงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา คํานควา วิจัย ดํานวัฒนธรรม)
		- จัดการประชุม/สัมมนา/อบรมทางวัฒนธรรม	-แผนกบริการจัดการอบรม-สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกบริการจัดการอบรม-สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- เลือกสรรและกำหนดหัวข้อและดําเนินงานวิจัย	-แผนกวางแผนโครงการวิจัย (ฝ่ายศึกษา คํานควา วิจัย ดํานวัฒนธรรม)	-แผนกวางแผนโครงการวิจัย (ฝ่ายศึกษา คํานควา วิจัย ดํานวัฒนธรรม)
		- จัดหางบประมาณและการให้ทุนอุดหนุนนักวิจัย	-ฝ่ายบริหาร	-ฝ่ายบริหาร
		- การวางแผนงานพัฒนานักวิจัย	-แผนกวางแผนโครงการวิจัย (ฝ่ายศึกษา คํานควา วิจัย ดํานวัฒนธรรม)	-แผนกวางแผนโครงการวิจัย (ฝ่ายศึกษา คํานควา วิจัย ดํานวัฒนธรรม)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่องานวิจัยทางวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม - ฝ่ายหอวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม - ฝ่ายหอวัฒนธรรม
		<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์งานวิจัย และการนำผลวิจัยไปใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์) 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)
		<ul style="list-style-type: none"> - สร้างเครือข่ายงานวิจัยวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามและประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
	<p>เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมด้วยสื่อต่างๆ รวมถึงการบรรจุไว้ในทุกระดับการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าใจเห็นคุณค่าและยอมรับซึ่งกันและกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ภายในโครงการผ่านสื่อมวลชน 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์) 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
<p>เลือกสรรและส่งเสริมให้ปรับปรุงใช้ องค์ความรู้ดั้งเดิม ภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมพื้นบ้านให้เหมาะสม กับวิถีชีวิตในปัจจุบันและอนาคต บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนและ สมดุลบนพื้นฐานของความเป็น- ตัวของตัวเอง</p>		<p>- ประสานงานร่วมมือปฏิบัติงาน ทางศิลปวัฒนธรรมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>	<p>-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>
		<p>- ศึกษาสภาพปัจจุบันของผลิตผล ทางวัฒนธรรมที่สูญหายหรือที่ กำลังจะเสื่อมสลายไปจากสังคม ไทย</p>	<p>-แผนกสำรวจข้อมูล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)</p> <p>-แผนกงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)</p>	<p>-แผนกสำรวจข้อมูล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)</p> <p>-แผนกงานวิจัย (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)</p>
		<p>- จัดทำทะเบียนผลิตผลทาง- วัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การฟื้นฟู</p>	<p>-แผนกทะเบียน และ บัตรรายการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)</p>	<p>-แผนกทะเบียนวัสดุ และ บัตรรายการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)</p>
		<p>- รณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม</p>	<p>-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>	<p>-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)</p>

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- สนับสนุนให้บุคคลในหน่วยงาน ได้ดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูวัฒนธรรม	- ฝ่ายบริหาร	- ฝ่ายบริหาร
		- จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุน งานฟื้นฟูวัฒนธรรม	- ฝ่ายบริหาร	- ฝ่ายบริหาร
		- ประชาสัมพันธ์งานฟื้นฟู วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง- ด้วยกระบวนการศึกษาทั้งที่เป็น ทางการและไม่เป็นทางการ	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- สร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงาน ฟื้นฟูวัฒนธรรม	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- การยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคล และหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ- สำเร็จในงานฟื้นฟูวัฒนธรรม	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- ติดตามและประเมินผล	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
ส่งเสริมให้เกิดการรักษาและ พัฒนามรดกทางศิลปกรรม และ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ ถูกต้องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ของชาติให้แก่คนไทยและชาว- ต่างประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่ความ- รู้จักภาคภูมิใจในตนเอง		- ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา เกี่ยวกับงานอนุรักษ์วัฒนธรรมทั้ง ในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	- แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) - แผนกเผยแพร่ข้อมูลทาง วัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) - แผนกเผยแพร่ข้อมูลทาง วัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- จัดทำทะเบียนผลิตผลทาง วัฒนธรรมเพื่อการอนุรักษ์	- แผนกทะเบียน และบัตร- รายการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	- แผนกทะเบียน และบัตร- รายการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)
		- จัดหางบประมาณสนับสนุน งานอนุรักษ์วัฒนธรรม	- ฝ่ายบริหาร	- ฝ่ายบริหาร

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		-รณรงค์ให้เกิดความตื่นตัว ตระหนักในคุณค่า และให้ความ- ร่วมมือในงานอนุรักษ์ทาง- วัฒนธรรม	-แผนกเผยแพร่ข้อมูลทาง วัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกเผยแพร่ข้อมูลทาง วัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		-ปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบให้เอื้อ ต่องานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม -องค์กรทางวัฒนธรรมต่างๆ	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม -องค์กรทางวัฒนธรรมต่างๆ
		-การสร้างเครือข่ายงานเพื่อ สนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) -แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม) -แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		-การประชาสัมพันธ์งานอนุรักษ์ วัฒนธรรม	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
		- ติดตามและประเมินผล	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		- ศึกษาสภาพความเหมาะสมของวัฒนธรรมและงานวัฒนธรรมในปัจจุบัน	- แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	- แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		- เลือกสรรวัฒนธรรมที่ควรได้รับการพัฒนา	- แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	- แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		- สร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาวัฒนธรรม	- แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		- จัดหางบประมาณสนับสนุนงานพัฒนาวัฒนธรรม	- ฝ่ายบริหาร	- ฝ่ายบริหาร

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- ปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบ- ข้อบังคับให้เอื้อต่องานพัฒนา วัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
		- ประชาสัมพันธ์งานพัฒนา วัฒนธรรม	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้ว เข้าไปในกระบวนการให้การ- ศึกษา ทั้งอย่างเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ ตลอดจนการ- เผยแพร่ทางสื่อมวลชน	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
		- ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและ หน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ในงานพัฒนาวัฒนธรรม	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- จัดประชุมสัมมนาระดับท้องถิ่น เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรม	- แผนกบริการจัดการอบรม-สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกบริการจัดการอบรม-สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- ติดตามและประเมินผล	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
	ส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ธำรงไว้ สืบทอดเอกลักษณ์ความเป็นไทย และพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม-ไทยและสังคมโลก	- ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับงานอนุรักษ์วัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	- แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
			- แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		-จัดทำทะเบียนผลิตภัณฑ์ทาง วัฒนธรรมเพื่อการอนุรักษ์	-แผนกทะเบียน และบัตร- รายการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนกทะเบียน และบัตร- รายการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)
		-จัดทำงบประมาณสนับสนุน งานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-ฝ่ายบริหาร	-ฝ่ายบริหาร
		-รณรงค์ให้เกิดความตื่นตัว ตระหนักในคุณค่า และให้ความ ร่วมมือในงานอนุรักษ์ทาง- วัฒนธรรม	-แผนกเผยแพร่ข้อมูลทาง วัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกเผยแพร่ข้อมูลทาง วัฒนธรรม (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		-ปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบให้เอื้อ ต่องานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม -องค์กรทางวัฒนธรรมต่างๆ	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม -องค์กรทางวัฒนธรรมต่างๆ
		-การสร้างเครือข่ายงานเพื่อ สนับสนุนงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
			-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		-การประชาสัมพันธ์งานอนุรักษ์ วัฒนธรรม	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและ หน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ในงานอนุรักษ์วัฒนธรรม	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
		- ติดตามและประเมินผล	-แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	-แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)
		- ศึกษาสภาพความเหมาะสมของ วัฒนธรรมและงานวัฒนธรรมใน ปัจจุบัน	-แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	-แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- เลือกสรรนวัตกรรมที่ควรได้รับการพัฒนา	-แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านนวัตกรรม	-แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านนวัตกรรม
		- สร้างเครือข่าย เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาวัตกรรม	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านนวัตกรรม)	-แผนกประสานงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านนวัตกรรม)
		- จัดหางบประมาณสนับสนุนงานพัฒนาวัตกรรม	-ฝ่ายบริหาร	-ฝ่ายบริหาร
		- ปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบข้อบังคับให้เลื้อต่องานพัฒนาวัตกรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านนวัตกรรม	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านนวัตกรรม
		- ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาวัตกรรม	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และนวัตกรรมสัมพันธ์)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และนวัตกรรมสัมพันธ์)

เป้าหมาย	แผนงาน	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
		- ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้วเข้าไปในกระบวนการให้การศึกษ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนการเผยแพร่ทางสื่อมวลชน	- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
		- ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานพัฒนาวัฒนธรรม	- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
		- จัดประชุมสัมมนาระดับท้องถิ่น เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรม	- แผนกบริการจัดการอบรม-สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	- แผนกบริการจัดการอบรม-สัมมนา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
		- ติดตามและประเมินผล	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)	- แผนกประเมินผล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม)

หมายเหตุ : กิจกรรม - วิเคราะห์จากเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่อง " ขอบข่ายงานวัฒนธรรม : งานพัฒนาวัฒนธรรม "

ตารางที่ 5.1.2 ตารางวิเคราะห์เบื้องต้นหาองค์ประกอบหลักของโครงการจาก : หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมประเภทที่ 1
แบบบริการในพื้นที่ตามแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ

หน้าที่	กิจกรรม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบหลักของโครงการ
1. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวม บริการข้อมูล ด้านวัฒนธรรม	-ศึกษาข้อมูลด้านวัฒนธรรม	-แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)	-แผนกวิชาการวัฒนธรรม (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)
	-ค้นคว้า วิจัยวัฒนธรรม	-แผนกค้นคว้า วิจัย (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)	-แผนกค้นคว้า วิจัย (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)
	-สำรวจและรวบรวมข้อมูล ทางวัฒนธรรม	-แผนกสำรวจ รวบรวมข้อมูล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)	-แผนกสำรวจ รวบรวมข้อมูล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)
	-บริการข้อมูลด้านวัฒนธรรม	-ฝ่ายบริการข้อมูล -ฝ่ายนิทรรศการ	-ฝ่ายบริการข้อมูล -หอสมุดวัฒนธรรม -ฝ่ายนิทรรศการ -นิทรรศการถาวร -นิทรรศการหมุนเวียน

หน้าที่	กิจกรรม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบหลักของโครงการ
2. จัดนิทรรศการด้าน- วัฒนธรรม	-จัดนิทรรศการด้านวัฒนธรรม ของท้องถิ่น	-ฝ่ายนิทรรศการ	-ฝ่ายนิทรรศการ
	-จัดนิทรรศการที่มีความสอด คล้องกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคมในปัจจุบัน เช่น นิทรรศการหมุนเวียน นิทรรศการนอกสถานที่ เป็นต้น	-ฝ่ายนิทรรศการ	-ฝ่ายนิทรรศการ -นิทรรศการหมุนเวียน
3. ฝึกอบรมและสนับสนุน การฝึกอบรมวิทยากร และบุคลากรวัฒนธรรม	-จัดการฝึกอบรมให้แก่ วิทยากรและบุคลากรที่ เกี่ยวข้องกับงานทางด้าน วัฒนธรรม	-แผนกจัดการอบรม/สัมมนา (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)	-แผนกจัดการอบรม/สัมมนา (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย) -ส่วนประชุม/สัมมนา
	-ให้การสนับสนุนในการฝึก อบรมด้านวัฒนธรรมของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทาง ด้านวัฒนธรรม	-แผนกจัดการอบรม/สัมมนา (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย) -ฝ่ายบริการข้อมูล	-แผนกจัดการอบรม/สัมมนา (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย) -ส่วนประชุม/สัมมนา

หน้าที่	กิจกรรม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบหลักของโครงการ
4. เป็นที่ตั้งสำนักงานองค์กร เครือข่ายเครือข่ายครู วัฒนธรรมหรือ สภาวัฒนธรรม หรือ องค์กรด้านวัฒนธรรมอื่นๆ	-เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของ องค์กรเครือข่ายครู วัฒนธรรมหรือสภาวัฒนธรรม หรือองค์กรด้านวัฒนธรรมอื่นๆ	-ฝ่ายบริหาร	-ฝ่ายบริหาร
	-ศูนย์กลางการประสานงาน ระหว่างองค์กรด้านวัฒนธรรม	-แผนกประสานงาน (ฝ่ายบริหาร)	-แผนกประสานงาน (ฝ่ายบริหาร) -ส่วนประชุม/สัมมนา
5. สนับสนุนการดำเนินงาน ทางวิชาการด้าน- วัฒนธรรมแก่ สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ สภาวัฒนธรรมตำบล หรือหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง	-ให้บริการในการดำเนินงาน ทางวิชาการด้านวัฒนธรรมแก่ สภาวัฒนธรรมจังหวัด หรือ สภาวัฒนธรรมอำเภอ หรือ สภาวัฒนธรรมตำบล หรือ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	-แผนกบริการงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)	-แผนกบริการงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)
	-ประสานงานในการดำเนินงาน ทางวิชาการด้านวัฒนธรรม	-แผนกบริการงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)	-แผนกบริการงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)

หน้าที่	กิจกรรม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบหลักของโครงการ
6. เป็นศูนย์กลางเครือข่าย วิชาการด้านวัฒนธรรม แก่เครือข่ายเครือข่าย วัฒนธรรม กลุ่มภาคี- วิชาการทางวัฒนธรรมใน ท้องถิ่น	-ประสานงานในการดำเนินงาน ภายในเครือข่ายวิชาการด้าน วัฒนธรรม	-แผนกบริการงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)	-แผนกบริการงานวิชาการ (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย)
7. ทำหน้าที่ทางวิชาการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย จากสำนักงานคณะ- กรรมการวัฒนธรรมแห่ง ชาติ หรือให้ความร่วมมือ แก่สถาบัน หน่วยงาน องค์กรและสภาวัฒนธรรม ต่างๆ	-ประสานงานในการดำเนินงาน กับสำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ สถาบัน หน่วยงาน องค์กร และ สภาวัฒนธรรมต่างๆ	-แผนกประสานงาน (ฝ่ายบริหาร)	-แผนกประสานงาน (ฝ่ายบริหาร)
	-สนับสนุนการดำเนินงานที่ เกี่ยวกับงานทางวัฒนธรรม	-แผนกประสานงาน (ฝ่ายบริหาร)	-แผนกประสานงาน (ฝ่ายบริหาร)

ตารางที่ 5.1.3 ตารางการวิเคราะห์เบื้องต้นหาองค์ประกอบหลักของโครงการจาก : "ภารกิจของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม " , (จากเอกสารของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
1. งานสารบรรณของศูนย์ฯ	-จัดการ ปฏิบัติงานด้านธุรการ และสารบรรณ	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)
	-ดำเนินการจัดการประชุม จัดวาระบันทึก และทำรายงาน การประชุมของศูนย์และแต่ละ ฝ่ายภายในศูนย์	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)
	-จัดการ ด้านการติดต่อโต้ตอบ จดหมายกับบุคคลและหน่วย- งานที่เกี่ยวข้อง	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)
	-จัดทำทะเบียนประวัติบุคลากร ของศูนย์	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)
	-บันทึกจดหมายเหตุของศูนย์	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
2. งานการเงินและพัสดุของ ศูนย์	-ควบคุมการใช้จ่ายเงินของศูนย์ ให้เป็นไปตามเป้าหมายกฎ- เกณฑ์ระเบียบอย่างจริงจัง และจัดทำบัญชี และตรวจสอบ ได้เป็นปัจจุบัน	-แผนการเงินและพัสดุ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนการเงินและพัสดุ (ฝ่ายเลขานุการ)
	-จัดหา และ รับ-จ่ายพัสดุ จัดทำ บัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์	-แผนการเงินและพัสดุ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนการเงินและพัสดุ (ฝ่ายเลขานุการ)
	-จัดหารายได้ และแหล่งเงินทุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์	-แผนการเงินและพัสดุ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนการเงินและพัสดุ (ฝ่ายเลขานุการ)
3. งานจัดทำข้อมูลพื้นฐาน และสถิติต่างๆที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานของศูนย์	-จัดทำสถิติข้อมูลของศูนย์	-แผนข้อมูลสถิติ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนข้อมูลสถิติ (ฝ่ายเลขานุการ)
4. งานวางแผน เพื่อพัฒนา ศูนย์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อขออนุมัติงบประมาณ ตามภารกิจของศูนย์	-จัดทำแผนพัฒนาศูนย์ โดยการ จัดทำเป็นโครงการปฏิบัติงาน ของศูนย์ ทั้งโครงการระยะสั้น และระยะยาว	-แผนวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-จัดทำโครงการ รายงาน และ สรุปผลงานของศูนย์ เพื่อขอ- อนุมัติงบประมาณตามภารกิจ ของศูนย์	-แผนกวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)
5. งานบริการและจัดสิ่ง- อำนวยความสะดวก เพื่อ ส่งเสริมการปฏิบัติงานของ กรรมการในศูนย์	-ให้บริการในด้านต่างๆเพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงานของ แต่ละฝ่ายภายในศูนย์	-ฝ่ายงานบริการ	-ฝ่ายงานบริการ
	-จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้- ฝ่ายต่างๆ เพื่อความสะดวกใน การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่าย	-ฝ่ายงานบริการ	-ฝ่ายงานบริการ
6. งานจัดปฏิทินปฏิบัติงาน- ของศูนย์	-จัดทำตารางการปฏิบัติงานของ แต่ละฝ่ายภายในศูนย์	-แผนกวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)
7. งานประชาสัมพันธ์การ- ดำเนินงานของศูนย์	-ประชาสัมพันธ์ผลงาน และ สรุปผลงานของศูนย์	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายเลขานุการ)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-งานประชาสัมพันธ์กิจกรรม ของศูนย์ผ่านสื่อมวลชน	-แผนกวัฒนธรรมสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกวัฒนธรรมสัมพันธ์ (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
8. งานประชุม ส่งเสริมพัฒนา นิเทศการปฏิบัติงานของ กรรมการในศูนย์	-ดำเนินการจัดการประชุม จัดวาระบันทึก และทำรายงาน การประชุมของศูนย์และแต่ละ ฝ่ายภายในศูนย์	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกธุรการ สารบรรณ (ฝ่ายเลขานุการ)
	-ติดตามและประเมินงานของ แต่ละโครงการ บุคลากร ฝ่ายต่างๆของศูนย์ และจัดทำ เป็นรายงานประจำปี	-แผนกวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)
	-ประชาสัมพันธ์ผลงานของ กรรมการในศูนย์	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายเลขานุการ)
	-สรุปผลงานของศูนย์	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกประชาสัมพันธ์ (ฝ่ายเลขานุการ)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
9. งานซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์ของศูนย์	-ทำการซ่อมบำรุงสถานที่ตลอดจนการจัดสถานที่ เพื่องานกิจกรรมต่างๆภายในศูนย์	-ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์	-ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์
	-จัดทำ ดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวกับครุภัณฑ์ของโครงการ	-ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์	-ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์
	-ตรวจสอบดูแลครุภัณฑ์ภายในศูนย์	-ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์	-ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์
	-จัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ที่มีภายในศูนย์	-ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์	-ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่และครุภัณฑ์
10. งานพัฒนากิจกรรมการผู้ปฏิบัติงานในศูนย์	-จัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาศึกษาศักยภาพของกรรมการผู้ปฏิบัติงานในศูนย์	-แผนกวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)	-แผนกวางแผน และพัฒนา (ฝ่ายเลขานุการ)
11. งานศึกษา ค้นคว้า และวิจัยทางศิลปวัฒนธรรม	-ทำการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม	-แผนกศึกษา และสำรวจข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนกศึกษา และสำรวจข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ และเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นวัฒนธรรมความเป็นอยู่และสภาพสังคม	-แผนกศึกษา และสำรวจ-ข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนกศึกษา และสำรวจ-ข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ภาษาและคติชนวิทยา	-แผนกศึกษา และสำรวจ-ข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนกศึกษา และสำรวจ-ข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-ศึกษาและรวบรวมเป็นหลักฐานเกี่ยวกับปรัชญาและศาสนาของท้องถิ่น	-แผนกศึกษา และสำรวจ-ข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนกศึกษา และสำรวจ-ข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องวรรณกรรมท้องถิ่น ทั้งวรรณกรรมตัวเขียน และ	-แผนกศึกษา และสำรวจ-ข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนกศึกษา และสำรวจ-ข้อมูล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	วรรณกรรมมุขปาฐะ (วรรณกรรมที่ถ่ายทอดโดยการบอกเล่า เช่นตำนาน นิทาน เรื่องเล่าพื้นบ้านต่างๆ เป็นต้น)		
	-ทำการค้นคว้าด้านศิลป- วัฒนธรรมของท้องถิ่น	-แผนงานวางแผนโครงการ- วิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานวางแผนโครงการ- วิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-จัดทำโครงการวิจัยทางศิลป- วัฒนธรรม ทั้งระยะสั้นและ ระยะยาว	-แผนงานวางแผนโครงการ- วิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานวางแผนโครงการ- วิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-จัดทำโครงการวิจัยโดยร่วมมือ กับหน่วยงานอื่นๆ	-แผนงานวางแผนโครงการ- วิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานวางแผนโครงการ- วิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-ปฏิบัติการวิจัยตามโครงการที่ กำหนดเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม	-แผนงานวางแผนโครงการ- วิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานวางแผนโครงการ- วิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-สนับสนุนให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกศูนย์ฯ ทำการวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรม	-แผนงานวางแผนโครงการวิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานวางแผนโครงการวิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-ประเมินผลงานวิจัยตามโครงการที่ได้มอบหมายให้วิจัย	-แผนงานวางแผนโครงการวิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานวางแผนโครงการวิจัย และ ประเมินผล (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-จัดหาและรวบรวมเอกสารที่เอื้ออำนาจการศึกษาวิจัยศิลปวัฒนธรรม	-แผนงานเอกสารการวิจัย (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานเอกสารการวิจัย (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-จัดทำบัญชีรายชื่อเอกสารงานวิจัยที่เอื้อต่อการวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรม	-แผนงานเอกสารการวิจัย (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานเอกสารการวิจัย (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-จัดวิทยากรที่จะเป็นผู้ฝึกอบรมร่วมกับฝ่ายส่งเสริมและเผยแพร่	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้าและวิจัย	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้าและวิจัย
	-ปฏิบัติงานและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้าและวิจัย	-ฝ่ายศึกษา ค้นคว้าและวิจัย

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
12.งานทำนุบำรุง อนุรักษ์และ พัฒนา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม	-ทำนุบำรุง ดูแลมรดกทาง ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น	-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น	-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น
	-รวบรวมข้อมูลทั้งหมดส่งให้ หน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งก็คือ ศูนย์รวมข้อมูล เพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและแหล่ง ชุมชนโบราณ	-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น	-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น
	-ประชาสัมพันธ์กับประชาชนใน ท้องถิ่น โดยการเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและการ สงวนรักษาสมบัติของชาติ	-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น	-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น
	-ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจ- สอบ และควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมในพื้นที่รับผิดชอบ และอื่นๆที่อยู่ในขอบข่าย การดูแล	-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น	-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	<p>-สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์- ศิลปกรรมในแต่ละท้องถิ่นให้ ถูกวิธี เป็นระบบและเหมาะสม กับลักษณะสภาพของ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยจัดให้ มีขึ้นที่วัดในหมู่บ้าน ตำบล เพื่อ เป็นสถานที่เก็บรวบรวมศิลป- โบราณวัตถุของท้องถิ่นนั้น</p>	<p>-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น</p>	<p>-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น</p>
	<p>-ทำหน้าที่ช่วยเหลือประสานงาน และ สนับสนุนให้มีการรวมตัว เป็นกลุ่มอนุรักษ์ขึ้นในชุมชน</p>	<p>-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น</p>	<p>-หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม- ศิลปกรรมท้องถิ่น</p>
<p>13.งานส่งเสริมและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม</p>	<p>-ส่งเสริมให้เกิดการผลิตงานเพื่อ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม</p>	<p>-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์</p>	<p>-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์</p>

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-ถ่าย คัดลอก สำเนา และจำลอง ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวรรณกรรมตัว-เขียนที่ปรากฏในท้องถิ่น เพื่อนำมารวบรวมเพื่อจัดรวบรวมและจัดแสดง	-แผนกผลิต (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกผลิต (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
	-บันทึกเสียงข้อมูลเกี่ยวกับภาษา และวรรณกรรมมุขปาฐะ	-แผนกผลิต (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกผลิต (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
	-จัดพิมพ์ผลงานวิจัย หรืองาน-การศึกษาค้นคว้าด้านศิลป-วัฒนธรรม เพื่อเผยแพร่ โดยความร่วมมือกับฝ่ายศึกษาค้นคว้า และวิจัย	-แผนกผลิต (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนกผลิต (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
	-จัดทำโครงการ แผนปฏิบัติการ ประจำปีของฝ่าย	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์
	-เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม โดยการ จัดแสดง สาธิต การละเล่น กีฬา นันทนาการ และ มหรสพของ ท้องถิ่น ตามโอกาสและสถานที่	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
	-จัดฝึกอบรม สัมมนา ปฏิบัติการ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมให้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่างๆ	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
	-จัดนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
	-จัดรายการวิทยุ วิทยุโทรทัศน์ สื่อต่างๆ เพื่อการอนุรักษ์ ทะนุบำรุง พัฒนาศิลปวัฒนธรรม	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
14.งานฝึกอบรม และสัมมนา ทางศิลปวัฒนธรรม	-จัดฝึกอบรม สัมมนา ปฏิบัติการ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมให้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่างๆ	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
15.งานจัดนิทรรศการ และ กิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม	-จัดนิทรรศการศิลปวัฒนธรรม	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
	-จัดแสดง สาธิต การละเล่น กีฬา นันทนาการ และ มหรสพของ ท้องถิ่น ตลอดจนกิจกรรมทาง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และ วัฒนธรรมสัมพันธ์)
16.งานจัดระบบ และบริการ ข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม	-จัดหาและรวบรวมเอกสารที่เอื้อ อำนวยความสะดวกวิชาวิจัยศิลป- วัฒนธรรม	-แผนงานเอกสารการวิจัย (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานเอกสารการวิจัย (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
	-ลงทะเบียนวัตถุทางศิลป- วัฒนธรรม	-แผนงานทะเบียนวัสดุและ บัตร (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนงานทะเบียนวัสดุและ บัตร (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-ลงเลขรหัสประจำวัตถุ	-แผนงานทะเบียนวัสดุและ บัตร (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนงานทะเบียนวัสดุและ บัตร (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)
	-ตรวจสอบบัญชีวัสดุ	-แผนงานทะเบียนวัสดุและ บัตร (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนงานทะเบียนวัสดุและ บัตร (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)
	-ทำบัตรรายการวัตถุ	-แผนงานทะเบียนวัสดุและ บัตร (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนงานทะเบียนวัสดุและ บัตร (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)
	-ให้บริการนำชมส่วนพิพิธภัณฑ์	-แผนงานบริการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนงานบริการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)
	-ให้บริการเอกสาร สื่อต่างๆ ใส่ทัศนวัสดุต่างๆทาง ศิลปวัฒนธรรมแก่ผู้สนใจ	-แผนงานบริการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนงานบริการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-จัดทำบัญชีรายชื่อเอกสารงานวิจัยที่เื้อต่อการวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรม	-แผนงานเอกสารการวิจัย (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)	-แผนงานเอกสารการวิจัย (ฝ่ายศึกษาค้นคว้าและวิจัย)
17.งานห้องสมุดศิลป- วัฒนธรรมและ หอศิลปวัฒนธรรม	-ให้บริการเอกสาร สื่อต่างๆ โสตทัศนวัสดุต่างๆทาง ศิลปวัฒนธรรม แก่ผู้สนใจ	-แผนงานบริการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนงานบริการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)
	-ให้บริการนำชมส่วนพิพิธภัณฑ์	-แผนงานบริการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)	-แผนงานบริการ (ฝ่ายหอวัฒนธรรม)
18.งานส่งเสริม และพัฒนา จริยธรรมของนักศึกษาและ ประชาชน	-ส่งเสริมให้เกิดการจัดฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมพัฒนา จริยธรรมแก่บุคลากรทั้งภายใน และภายนอกศูนย์	-ฝ่ายจริยธรรม	-ฝ่ายจริยธรรม
	-จัดทำสื่อต่างๆเพื่อส่งเสริม จริยธรรมแก่บุคคลทั่วไป	-ฝ่ายจริยธรรม	-ฝ่ายจริยธรรม

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เช่น นิทรรศการ สาธิต การแสดง การละเล่น รายการวิทยุ เพื่อส่งเสริมจริยธรรม	-ฝ่ายจริยธรรม	-ฝ่ายจริยธรรม
	-ประสานงานและร่วมมือปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปฏิบัติงานส่งเสริมจริยธรรม	-ฝ่ายจริยธรรม	-ฝ่ายจริยธรรม
	-จัดทำโครงการ แผนงาน และงบประมาณ เพื่อปฏิบัติงานส่งเสริมจริยธรรมทั้งระยะสั้น และระยะยาว	-ฝ่ายจริยธรรม	-ฝ่ายจริยธรรม
19.งานประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวกับภารกิจของศูนย์	-ประสานงานการปฏิบัติกับหน่วยงานอื่นๆทั้งภายในและภายนอกศูนย์เกี่ยวกับงานธุรการ	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-ประสานงานการวางโครงการ ปฏิบัติงานของศูนย์ทั้งโครงการ ระยะยาวและสั้น	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-ดำเนินการ จัดการ การประชุม จัดวาระ บันทึกและทำรายงาน การประชุมของศูนย์และแต่ละ ฝ่าย	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-ประชาสัมพันธ์ผลงานและสรุป ผลงานของศูนย์	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-จัดการด้านงานการติดต่อ โต้ตอบจดหมายกับบุคคลและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-บันทึกจดหมายเหตุของศูนย์	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ

ภารกิจ	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
20.งานติดตามผลการปฏิบัติงานตามงานและโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน	-ติดตาม และประเมินผลของงานด้านบุคคลากร แต่ละฝ่ายของศูนย์	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-จัดทำรายงานประจำปี	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-สรุปผลงานของศูนย์	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
21.งานประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการในศูนย์ฯ เพื่อเสนอความคิดเห็นต่อวิทยาลัย	-ประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการในศูนย์	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-จัดทำรายงานประจำปี	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-สรุปผลงานของกรรมการของศูนย์ฯ เพื่อแสดงต่อวิทยาลัย	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
22.งานควบคุมดูแลการดำเนินงานต่างๆในศูนย์ฯ ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับของวิทยาลัย	-ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของศูนย์ให้เป็นไปตามนโยบายและคำสั่งของวิทยาลัย	-หัวหน้าศูนย์ฯ	-หัวหน้าศูนย์ฯ
23.งานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย	-ปฏิบัติงานและหน้าที่อื่นตามที่รองอธิการและอธิการมอบหมาย	-หัวหน้าศูนย์ฯ	-หัวหน้าศูนย์ฯ

ตารางที่ 5.1.4 ตารางการวิเคราะห์เบื้องต้นหาองค์ประกอบหลักของโครงการจาก : กิจกรรมของโครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมศึกษา และพิพิธภัณฑ์ชาวยอง โดย คณะกรรมการโรงเรียนบ้านเวียงยอง(ปัญญาวิลาสประชานุกูล) สำนักงานการประถมศึกษา-อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

หน้าที่	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
1. เป็นที่ตั้งของศูนย์วัฒนธรรมศึกษา พิพิธภัณฑ์ชาวยอง	-จัดกิจกรรมในการเผยแพร่ความรู้ข้อมูลด้านวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของชุมชนชาวยอง	-ฝ่ายนิทรรศการและการจัดแสดง -ฝ่ายบริการข้อมูลวัฒนธรรม -ฝ่ายพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์ชาวยอง	-ส่วนนิทรรศการและการจัดแสดง -ส่วนบริการข้อมูลวัฒนธรรม -หอสมุดวัฒนธรรม -หอวัฒนธรรม -ส่วนพิพิธภัณฑ์ด้านชาติพันธุ์ชาวยอง
	-จัดทำเส้นทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น เส้นทางในการค้าขาย เส้นทางที่สำคัญในประวัติศาสตร์ เป็นต้น	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม
	-จัดเก็บ รวบรวม เอกสาร หลักฐานทางวัฒนธรรมต่างๆด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น	-ฝ่ายสำรวจรวบรวมข้อมูลและหลักฐานทางวัฒนธรรม	-ส่วนรวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรม -ส่วนจัดเก็บข้อมูลและหลักฐานด้านวัฒนธรรม
	-ศึกษา ค้นคว้าวิจัยทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน	-ฝ่ายศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านวัฒนธรรม	-ส่วนศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านวัฒนธรรม

หน้าที่	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-บริการข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ของจ.ลำพูน	-ฝ่ายบริการข้อมูลวัฒนธรรม	-ส่วนบริการข้อมูลวัฒนธรรม -หอสมุดวัฒนธรรม -หอวัฒนธรรม
2. สอนภาษาและอักษรพื้นเมือง (อักษรธรรม)	-สอนภาษาพื้นเมืองแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป โดยวิทยากร สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง	-แผนกการศึกษาภาษาพื้นเมือง (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม) -ฝ่ายบริการข้อมูลวัฒนธรรม	-ส่วนการศึกษาภาษาพื้นเมือง -ส่วนการเรียน-สอนภาษาพื้นเมือง -ส่วนสนับสนุนการเรียน-สอน- ภาษาพื้นเมือง -หอสมุดวัฒนธรรม -หอวัฒนธรรม
3. เป็นที่ตั้งของศูนย์ส่งเสริมอาชีพ- ให้กับชุมชน	-ส่งเสริมการทอผ้าพื้นเมืองจาก กิกระตุ ซึ่งจะ ผลิต จำหน่ายผลผลิตในรูปแบบของ- สหกรณ์	-แผนกส่งเสริม พัฒนาการทอผ้า (ฝ่ายส่งเสริมอาชีพชุมชน)	-ส่วนส่งเสริม พัฒนาการทอผ้า -ส่วนการเรียน-สอนการทอผ้า -ส่วนสนับสนุนการเรียน-สอนการ- ทอผ้า -ส่วนสหกรณ์จัดจำหน่ายผลผลิต

หน้าที่	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	<p>-ส่งเสริมการสานไม้ไผ่</p> <p>-ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร</p>	<p>-ชมรมสานไม้ไผ่ (ฝ่ายส่งเสริมอาชีพชุมชน)</p> <p>-ชมรมปลูกพืชสมุนไพร (ฝ่ายส่งเสริมอาชีพชุมชน)</p>	<p>-ส่วนส่งเสริม พัฒนาการสานไม้ไผ่</p> <p>-ส่วนการเรียนรู้-สอนการสานไม้ไผ่</p> <p>-ส่วนสนับสนุนการเรียนรู้-สอนการสานไม้ไผ่</p> <p>-ส่วนสหกรณ์จัดจำหน่ายผลผลิต</p> <p>-ส่วนส่งเสริม พัฒนาการปลูกพืชสมุนไพร</p> <p>-ส่วนการเรียนรู้-สอนการปลูกพืชสมุนไพร</p> <p>-ส่วนสนับสนุนการเรียนรู้-สอนการปลูกพืชสมุนไพร</p> <p>-ส่วนสหกรณ์จัดจำหน่ายผลผลิต</p>

หน้าที่	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-ส่งเสริมการเล่นดนตรีพื้นเมือง	-ชมรมดนตรีพื้นเมือง (ฝ่ายส่งเสริมอาชีพชุมชน)	-ส่งเสริม พัฒนาการเล่นดนตรี- พื้นเมือง -ส่วนการเรียน-สอนดนตรีพื้นเมือง -ส่วนสนับสนุนการเรียน-สอน ดนตรีพื้นเมือง -ส่วนจัดแสดงดนตรีพื้นเมือง
4. เป็นสถานที่ส่งเสริมและพัฒนา- ความสามารถด้านภาษาต่าง- ประเทศให้แก่คนในชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพการประกอบ- อาชีพของคนในท้องถิ่น	-ส่งเสริมด้านการเรียน-สอนภาษาอังกฤษ แก่นักเรียน เยาวชน ผู้สนใจทั่วไป โดยครูอาสาสมัคร -ส่งเสริมด้านการเรียน-สอนภาษาญี่ปุ่น แก่นักเรียน เยาวชน ผู้สนใจทั่วไป โดยครูอาสาสมัคร	-ศูนย์ส่งเสริมภาษา (ฝ่ายส่งเสริมอาชีพชุมชน) -ศูนย์ส่งเสริมภาษา (ฝ่ายส่งเสริมอาชีพชุมชน)	-ส่งเสริม พัฒนาความสามารถ ด้านภาษา -ส่วนการเรียน-สอนภาษา -ส่วนสนับสนุนการเรียน-สอนภาษา -ส่งเสริม พัฒนาความสามารถ ด้านภาษา -ส่วนการเรียน-สอนภาษา -ส่วนสนับสนุนการเรียน-สอนภาษา

ตารางที่ 5.1.5 ตารางวิเคราะห์เบื้องต้นขององค์ประกอบหลักของโครงการจาก : เอกสารวิชาการหมายเลข 6 : เอกสารสัมมนาทางวิชาการ "พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย" ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร (เอกสารประกอบการบรรยาย บทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น โดย ผศ.อภิญา บัวสรวง หน้า 115-117)

บทบาท	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
1. บทบาททางสังคมและวัฒนธรรม			
1.1 มีบทบาทในการสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น	-เผยแพร่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้แก่คนในท้องถิ่นเพื่อให้คนในท้องถิ่นรู้สึกภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์
	-จัดกิจกรรมในเชิงศิลปวัฒนธรรมที่เสริมสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจในคุณค่าศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตลอดจนกิจกรรมทางด้านพัฒนาและรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์

บทบาท	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
1.2 เป็นองค์กรที่สงวนรักษาอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น	-สงวนรักษาอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม -หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม-ศิลปกรรม	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม -หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม-ศิลปกรรม
	-อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม -หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม-ศิลปกรรม	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม -หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม-ศิลปกรรม
1.3 มีบทบาทในการเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น	-จัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์ -แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์)	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์ -แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์)
	-จัดการประชุม สัมมนาทางศิลปวัฒนธรรม โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์)	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์)

บทบาท	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
	-จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมของท้องถิ่น	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์) -ฝ่ายจริยธรรม -ฝ่ายหอวัฒนธรรม	-แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์) -ฝ่ายจริยธรรม -ฝ่ายหอวัฒนธรรม
	-ประสานงานด้านความร่วมมือในการปฏิบัติงานทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
	-รวบรวมข้อมูลและหลักฐานทางศิลปวัฒนธรรม	-แผนกสำรวจข้อมูล (ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า และวิจัย วัฒนธรรม) -ฝ่ายหอวัฒนธรรม -แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์)	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม -แผนงานการศึกษา (ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์)

บทบาท	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
1.4 มีบทบาทในการให้บริการการศึกษาให้แก่คนในท้องถิ่น	-ให้บริการข้อมูลในการศึกษาทางด้าน- ศิลปวัฒนธรรมแก่คนในท้องถิ่นและคน ทั่วไป	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม
	-การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน- ท้องถิ่นของตนเอง	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์
1.5 มีบทบาทในการเสริมสร้าง- คุณภาพชีวิตให้แก่คนในท้องถิ่น	-จัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดคุณภาพ ชีวิตที่ดีให้แก่คนในท้องถิ่น	-ฝ่ายกิจกรรม -ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายกิจกรรม -ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์
2. บทบาททางเศรษฐกิจ			
2.1 บทบาทในการสร้างกิจกรรมเสริม ภาระกิจเดิม(-การอนุรักษ์)	-การสร้างกิจกรรมบางอย่างที่สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งมีอยู่- ตลอดเวลา	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม -ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายหอวัฒนธรรม -ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์

บทบาท	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
2.2 บทบาทในอันที่จะส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจประเภทต่างๆที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน	-การประสานงานกันระหว่างหน่วยงานรัฐกับเอกชน	-ฝ่ายเลขานุการ	-ฝ่ายเลขานุการ
2.3 บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่นด้วยการขยายอาชีพใหม่เสริมกิจกรรมหลัก	-จัดกิจกรรม/อบรมที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์
2.4 บทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชม	-จัดกิจกรรมที่จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การจัดนำชมเส้นทางวัฒนธรรม เป็นต้น	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์
	-ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จ.ลำพูน	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรม และวัฒนธรรมสัมพันธ์

บทบาท	กิจกรรม	หน่วยงานที่รองรับ	องค์ประกอบหลักของโครงการ
2.5 บทบาทในการสร้างงานที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์สำหรับเยาวชนและคนในท้องถิ่น	-ส่งเสริมให้เยาวชนและคนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานภายในโครงการ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของการมีส่วนร่วม เช่น การนำชมพิพิธภัณฑ์ โดยคนในท้องถิ่น เป็นต้น	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์	-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์
3. บทบาททางการเมือง 3.1 การสร้างความรู้สึกร่วมกันของนิคมให้แก่คนในท้องถิ่น	<p>-ปลูกฝังให้คนในท้องถิ่นเข้าใจถึงประวัติความเป็นมา พัฒนาการของสังคม ภูมิปัญญาดั้งเดิม</p> <p>-ให้บริการข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมแก่คนในท้องถิ่นให้ได้ศึกษาถึง "รากเหง้า" และเห็นคุณค่าของท้องถิ่นของตนเอง</p> <p>-เป็นฝ่ายประสานงานและเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ให้คนต่างถิ่นเข้าใจถึงความเป็นท้องถิ่นของชุมชน</p>	<p>-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์</p> <p>-ฝ่ายหอวัฒนธรรม</p> <p>-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์</p> <p>-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์</p> <p>-ฝ่ายหอวัฒนธรรม</p>	<p>-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์</p> <p>-ฝ่ายหอวัฒนธรรม</p> <p>-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์</p> <p>-ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมสัมพันธ์</p> <p>-ฝ่ายหอวัฒนธรรม</p>

ตารางที่ 5.16 ตารางแสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบหลักของโครงการจากการวิเคราะห์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลักของ โครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน

องค์ประกอบวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของแผน- วัฒนธรรม	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม ประเภทที่ 1	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก ภารกิจศูนย์ศิลปวัฒนธรรม (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่)	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่-กิจกรรม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา จ.ลำพูน	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก บทบาทหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของ หอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน
1. ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	1. ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	1. ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	1. ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	1. ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	1. ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม
-แผนกสำรวจข้อมูล	-แผนกสำรวจรวบรวม ข้อมูล	-แผนกสำรวจรวบรวม ข้อมูล			-แผนกสำรวจรวบรวม ข้อมูล
-แผนกวางแผนโครงการ วิจัย		-แผนกวางแผนโครงการ วิจัย			-แผนกวางแผนโครงการ วิจัย
		-แผนกศึกษาข้อมูล			
-แผนกงานวิจัย	-แผนกค้นคว้า วิจัย	-แผนกค้นคว้า วิจัย			-แผนกศึกษาค้นคว้าวิจัย
-แผนกวิชาการวัฒนธรรม	-แผนกวิชาการ วัฒนธรรม	-แผนกวิชาการ วัฒนธรรม			-แผนกวิชาการ วัฒนธรรม
-แผนกประสานงาน วิชาการ	-แผนกบริการงาน วิชาการ	-แผนกบริการงาน วิชาการ			-แผนกบริการงาน วิชาการ
-แผนกเอกสารการวิจัย		-แผนกเอกสารการวิจัย			-แผนกเอกสารการวิจัย

องค์ประกอบวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของแผน- วัฒนธรรม	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม ประเภทที่ 1	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก ภารกิจศูนย์ศิลปวัฒนธรรม (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่)	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่-กิจกรรม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา จ.ลำพูน	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก บทบาทหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของ หอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน
-แผนกประเมินผล		-แผนกจัดการอบรม/ สัมมนา			
			2. ฝ่ายสำรวจรวบรวม ข้อมูลและหลักฐานทาง วัฒนธรรม		
2. ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่และ วัฒนธรรมสัมพันธ์		2. ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์	3. ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์	2. ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์	2. ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์
-แผนกประชาสัมพันธ์ -แผนกเผยแพร่ข้อมูล -แผนกประเมินผล -แผนกบริหารจัดการ อบรม-สัมมนา		-แผนกผลิต -แผนกงานการศึกษา	-แผนกส่งเสริมการศึกษา ภาษาพื้นเมือง		-แผนกประชาสัมพันธ์ -แผนกเผยแพร่ข้อมูล -แผนกประเมินผล -แผนกผลิต -แผนกส่งเสริมการศึกษา ภาษาพื้นเมือง

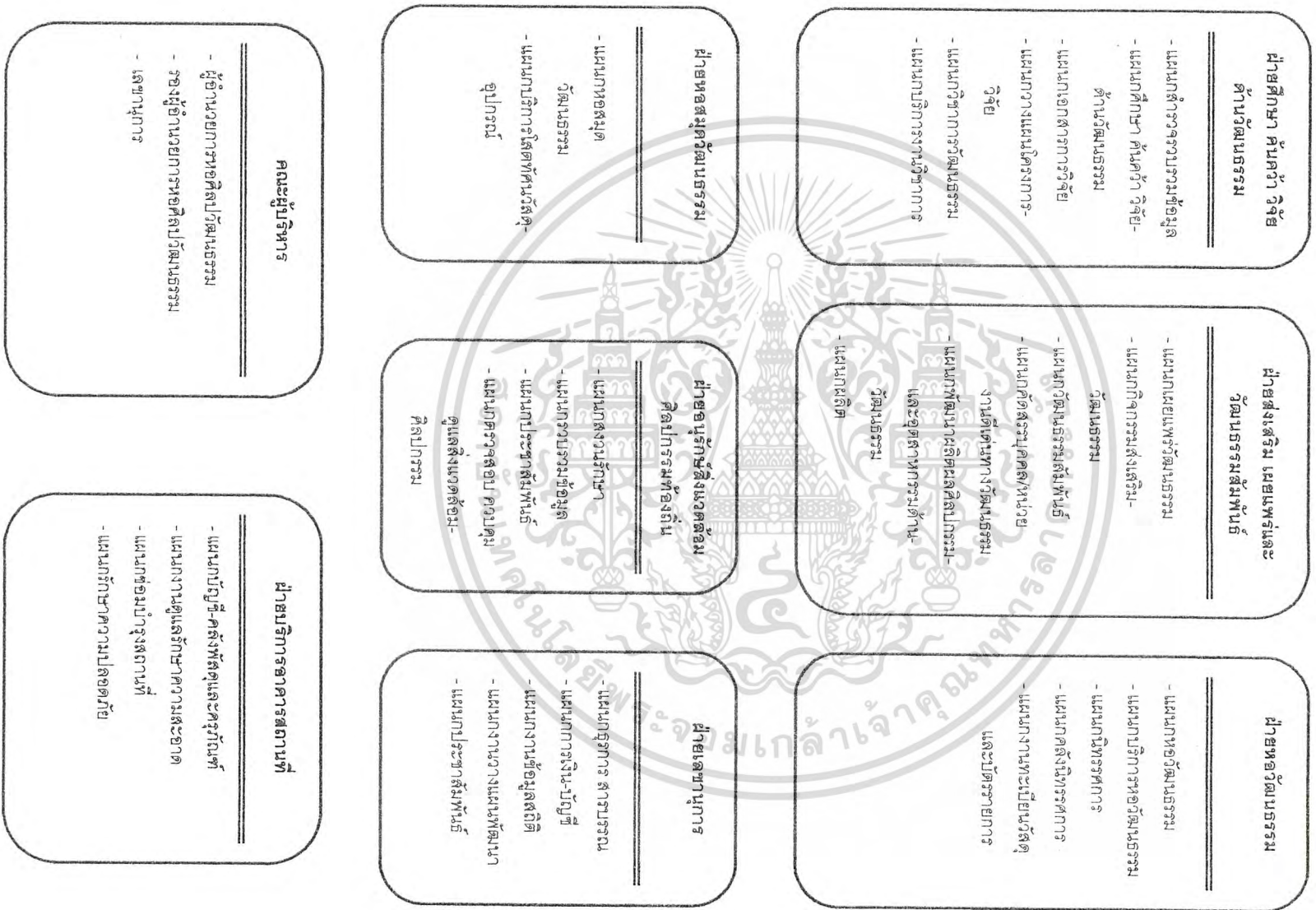
องค์ประกอบวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของแผน- วัฒนธรรม	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม ประเภทที่ 1	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก ภารกิจศูนย์ศิลปวัฒนธรรม (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่)	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่-กิจกรรม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา จ.ลำพูน	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก บทบาทหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของ หอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน
			<ul style="list-style-type: none"> -แผนกส่งเสริมอาชีพชุมชน -ส่วนส่งเสริมและพัฒนา การท่องเที่ยวพื้นเมือง -ชมรมสวนไม้ไผ่ -ชมรมปลูกพืชสมุนไพร -ชมรมดนตรีพื้นเมือง -ศูนย์ส่งเสริมภาษา 		<ul style="list-style-type: none"> -แผนกส่งเสริมอาชีพชุมชน -ส่วนส่งเสริมและพัฒนา การท่องเที่ยวพื้นเมือง -ชมรมสวนไม้ไผ่ -ชมรมปลูกพืชสมุนไพร -ชมรมดนตรีพื้นเมือง -ศูนย์ส่งเสริมภาษา
	<p>2. ฝ่ายบริการข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> -หอสมุดวัฒนธรรม -หอวัฒนธรรม 		<p>4. ฝ่ายบริการข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> -บริการข้อมูลวัฒนธรรม -บริการสื่อต่างๆทาง- วัฒนธรรม 		<p>3. ฝ่ายหอวัฒนธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> -หอสมุดวัฒนธรรม -หอวัฒนธรรม

องค์ประกอบวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของแผน- วัฒนธรรม	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม ประเภทที่ 1	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก ภารกิจศูนย์ศิลปวัฒนธรรม (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่)	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่-กิจกรรม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา จ.ลำพูน	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก บทบาทหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของ หอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน
3. ฝ่ายหอวัฒนธรรม		3. ฝ่ายหอวัฒนธรรม		3. ฝ่ายหอวัฒนธรรม	3. ฝ่ายหอวัฒนธรรม(ต่อ)
-แผนงานทะเบียน วัสดุและบัตรรายการ		-แผนงานทะเบียน วัสดุและบัตรรายการ		-แผนงานทะเบียน วัสดุและบัตรรายการ	-แผนงานทะเบียน วัสดุและบัตรรายการ
-แผนบริการข้อมูล		-แผนบริการข้อมูล		-แผนบริการข้อมูล	-แผนบริการข้อมูล
-แผนนิทรรศการ	3. ฝ่ายนิทรรศการ	-แผนนิทรรศการ	5. ฝ่ายนิทรรศการ	-แผนนิทรรศการ	4.ฝ่ายนิทรรศการ
			6. ฝ่ายพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์ ชาวยอง		
4. ฝ่ายบริหาร	4. ฝ่ายบริหาร	4. ฝ่ายบริหาร -แผนธุรการ สารบรรณ -แผนการเงินและบัญชี -แผนกข้อมูลสถิติ -แผนกวางแผนพัฒนา -แผนกประชาสัมพันธ์	7. ฝ่ายบริหาร	4. ฝ่ายบริหาร -แผนธุรการ สารบรรณ -แผนการเงินและบัญชี -แผนกข้อมูลสถิติ -แผนกวางแผนพัฒนา -แผนกประชาสัมพันธ์	5. ฝ่ายบริหาร -แผนธุรการ สารบรรณ -แผนการเงินและบัญชี -แผนกข้อมูลสถิติ -แผนกวางแผนพัฒนา -แผนกประชาสัมพันธ์

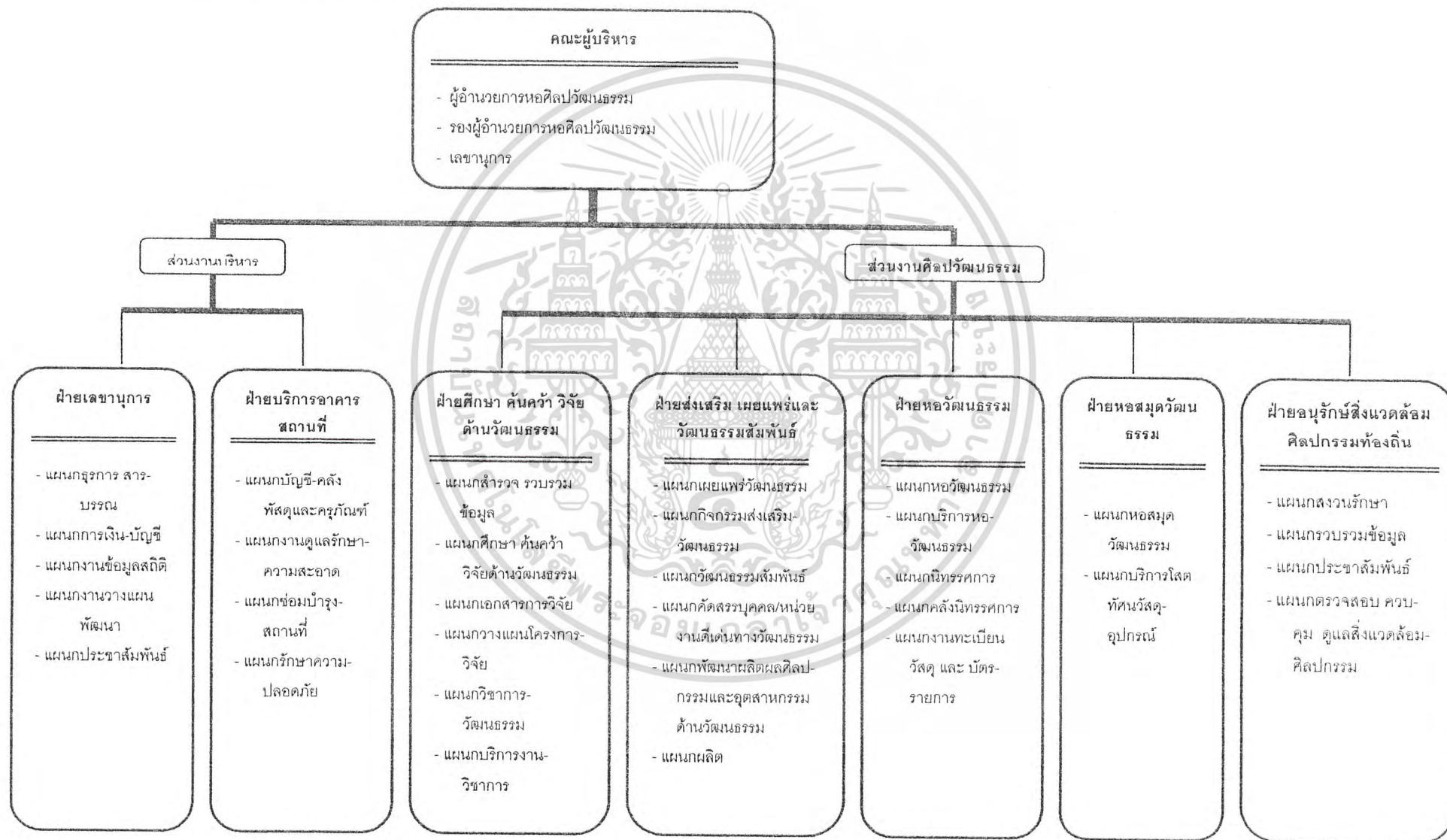
องค์ประกอบวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของแผน- วัฒนธรรม	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม ประเภทที่ 1	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก ภารกิจศูนย์ศิลปวัฒนธรรม (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่)	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่-กิจกรรม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา จ.ลำพูน	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก บทบาทหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของ หอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน
<p>5. ฝ่ายองค์กรวัฒนธรรม ต่างๆ ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.เมืองลำพูน สภาวัฒนธรรมอ.ทุ่งหัวช้าง สภาวัฒนธรรมอ.บ้านโฮ่ง สภาวัฒนธรรมอ.ป่าซาง สภาวัฒนธรรมอ.แม่ทา สภาวัฒนธรรมอ.ลี้ สภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอ บ้านธิ</p>		<p>6. ฝ่ายองค์กรวัฒนธรรม ต่างๆ ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน</p>		<p>6. ฝ่ายองค์กรวัฒนธรรม ต่างๆ ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน</p>	<p>6. ฝ่ายองค์กรวัฒนธรรม ต่างๆ ศูนย์วัฒนธรรมจ.ลำพูน - หน่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม- ท้องถิ่น จ.ลำพูน</p>

องค์ประกอบวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของแผน- วัฒนธรรม	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม ประเภทที่ 1	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก ภารกิจศูนย์ศิลปวัฒนธรรม (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่)	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก หน้าที่-กิจกรรม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา จ.ลำพูน	องค์ประกอบวิเคราะห์จาก บทบาทหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของ หอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน
		7. ฝ่ายจริยธรรม 8. ฝ่ายงานบริการ 9. ฝ่ายซ่อมบำรุงสถานที่ และครุภัณฑ์		7. ฝ่ายจริยธรรม	7.ฝ่ายซ่อมบำรุงอาคาร- สถานที่และครุภัณฑ์

- แผนภาพสรุปองค์ประกอบของโครงสร้างที่ได้จากการเปรียบเทียบ
องค์ประกอบโครงการ

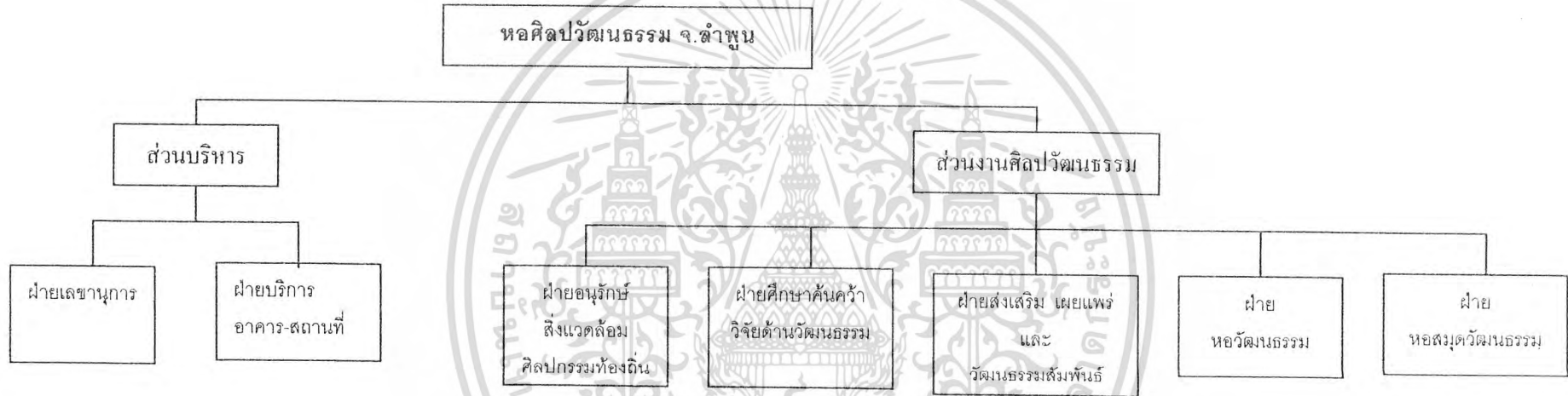
- แผนภาพแสดงโครงสร้างขององค์ประกอบของโครงการ

5.1.7 สรุปองค์ประกอบโครงการจากตารางที่ 5.1.6

1) สรุปแผนภูมิหน่วยงาน

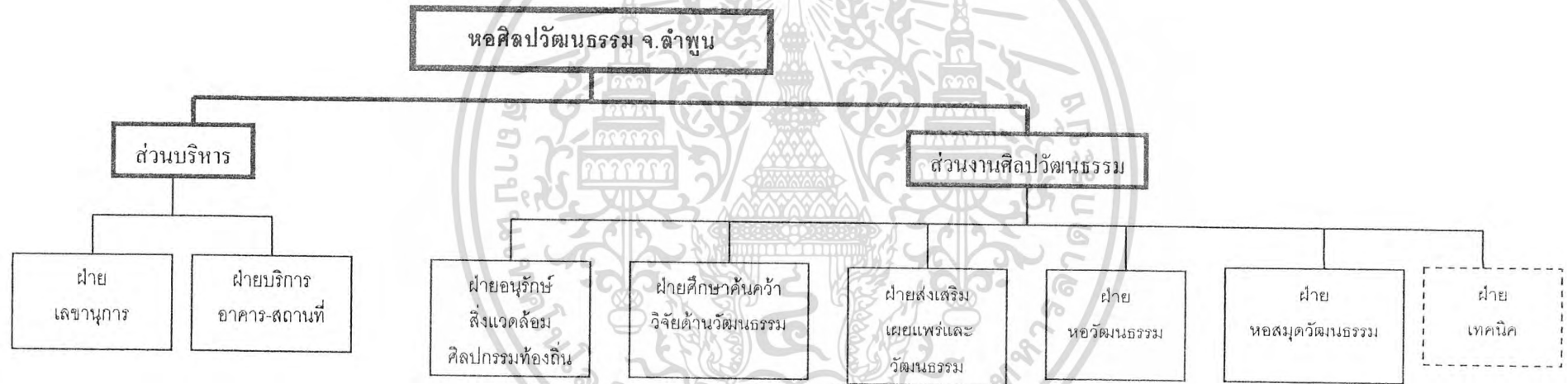
- แผนภูมิหน่วยงานหลักจากตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบของโครงการ

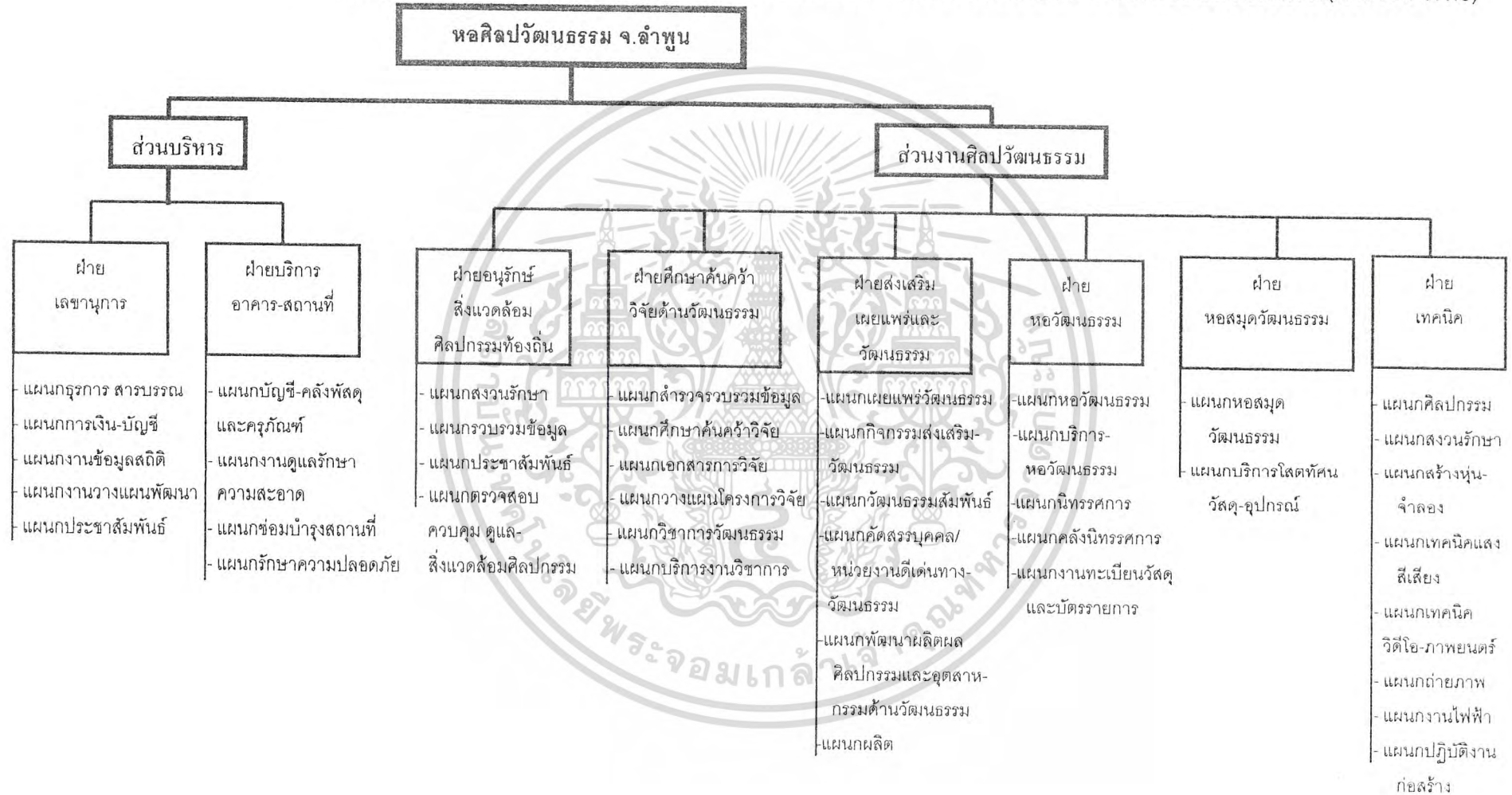
จากแผนภาพข้างต้นจะพบว่าโครงการหอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูนนั้น ยังขาดหน่วยงานที่รองรับในด้านงานเทคนิคต่างๆของโครงการ ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่างๆของหน่วยงานภายในโครงการ เช่น การจัดการแสดงด้านนาฏศิลป์ การดนตรีพื้นเมือง ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องม้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลด้านเทคนิคแสงสีเสียง หรือในการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมที่เป็นพิธีกรรมต่างๆของชุมชน ซึ่งต้องการเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลด้านเทคนิคการถ่ายภาพวิดีโอ บันทึกภาพนิ่ง เป็นต้น เพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์จึงควรเสริม "ฝ่ายเทคนิค" เข้ามาเพื่อเป็นหน่วยงานที่รองรับกิจกรรมต่างๆที่ดำเนินภายในโครงการหอศิลปวัฒนธรรม

- แผนภูมิหน่วยงานหลักจากการเสริมหน่วยงานที่จะทำให้โครงการมีความสมบูรณ์

เนื่องจากงานเทคนิคเป็นส่วนที่มีความจำเป็นต่อกิจกรรมต่างๆเกือบทั้งหมดที่เกิดขึ้นภายในโครงการดังที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้น ทั้งงานด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หรืองานด้านการส่งเสริมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรที่จะมี "ฝ่ายเทคนิค" ที่จะรับผิดชอบด้านงานเทคนิคต่างๆให้กับหน่วยงานภายในโครงการ ซึ่งจะมีระดับการจัดแบ่งความรับผิดชอบตามแผนภูมิต่อไปนี้

- แผนภูมิแสดงหน่วยงานหลักและหน่วยงานรองจากตารางการเปรียบเทียบองค์ประกอบของโครงการ(ตารางที่ 5.1.6)

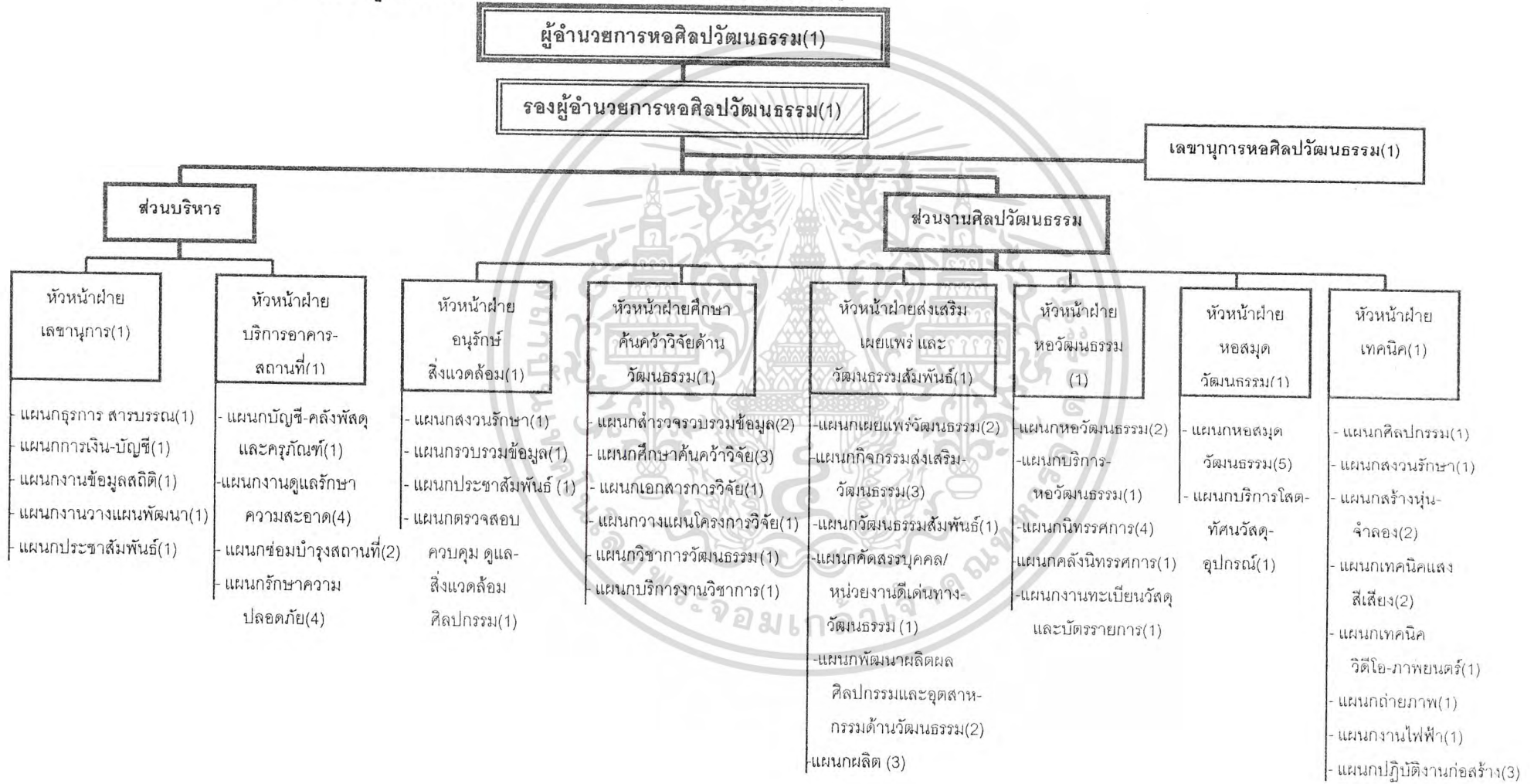
- แผนภูมินิหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน

จากพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาตรา ๒๗ ได้กำหนดภารกิจด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมให้เป็นหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องกระทำตาม ดังนั้นการจัดแบ่งความรับผิดชอบในกระบวนการจัดบริการของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน จึงมีลำดับความรับผิดชอบดังแผนภูมิต่อไปนี้

2) สรุปการกำหนดอัตรากำลังและพื้นที่ของแต่ละหน่วยงาน

- แผนภูมิแสดงการจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการ

สรุปจำนวนเจ้าหน้าที่ของโครงการ

- ผู้อำนวยการหอศิลป์วัฒนธรรม	1	ตำแหน่ง
- รองผู้อำนวยการหอศิลป์วัฒนธรรม	1	ตำแหน่ง
- เลขานุการหอศิลป์วัฒนธรรม	1	ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ	6	ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการอาคาร-สถานที่	12	ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	5	ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยด้านวัฒนธรรม	10	ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่และวัฒนธรรมสัมพันธ์	13	ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายหอวัฒนธรรม	10	ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายหอสมุดวัฒนธรรม	7	ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค	13	ตำแหน่ง
รวม	79	ตำแหน่ง

- ตารางสรุปกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมจ.ลำพูน จากตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบของโครงการ(ตารางที่ 5.1.6)

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
ก. ส่วนบริหาร	
- ผู้อำนวยการหอศิลป์วัฒนธรรม	- ควบคุม ดูแล บริหารงานของหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน
- รองผู้อำนวยการหอศิลป์วัฒนธรรม	- รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการหอศิลป์วัฒนธรรม
- เลขานุการหอศิลป์วัฒนธรรม	- ช่วยเหลือภารกิจของผู้บริหารหอศิลป์วัฒนธรรม
	- ดูแลจัดการเอกสาร หนังสือต่างๆ การจัดการประชุมงาน
	- รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการหอศิลป์วัฒนธรรม และรองผู้อำนวยการหอศิลป์วัฒนธรรม
1.1 ฝ่ายเลขานุการ	
- แผนกธุรการ สารบรรณ	- รับผิดชอบการดำเนินการจัดการประชุมงาน บันทึกและทำรายงานการประชุมของหอศิลป์วัฒนธรรมและแต่ละฝ่าย
	- จัดกรงานเอกสารและติดต่อ-ตอบรับจดหมายกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	- จัดทำทะเบียนประวัติบุคลากรของหอศิลป์วัฒนธรรม
	- บันทึกจดหมายเหตุของหอศิลป์วัฒนธรรม
- แผนกการเงิน - บัญชี	- ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของหอศิลป์วัฒนธรรม
	- จัดทำบัญชีและเอกสารทางการเงินของหอศิลป์วัฒนธรรม
	- วางแผนในการหารายได้สนับสนุนกิจกรรมต่างๆของหอศิลป์วัฒนธรรม
- แผนกงานข้อมูลสถิติ	- จัดเก็บข้อมูลทางสถิติของหอศิลป์วัฒนธรรม
	- จัดทำเป็นรายงานทางสถิติในด้านต่างๆของโครงการ
- แผนกงานวางแผนพัฒนา	- จัดวางแผนงานของโครงการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
	- ประสานงานกับฝ่ายต่างๆของโครงการในการวางแผนงานประจำปี
- แผนกประชาสัมพันธ์	- ประชาสัมพันธ์ผลงาน และสรุปผลงานประจำปีของหอศิลป์วัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
<p>1.2 ฝ่ายบริการอาคารสถานที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนกบัญชี-คลังพัสดุและครุภัณฑ์ - แผนกงานดูแลรักษาความสะอาด - แผนกซ่อมบำรุงสถานที่ - แผนกรักษาความปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำบัญชีพัสดุและครุภัณฑ์ของหอศิลปวัฒนธรรม - ตีทะเบียนพัสดุและครุภัณฑ์ของหอศิลปวัฒนธรรม - จัดเก็บพัสดุ-ครุภัณฑ์ของหอศิลปวัฒนธรรม - จัด ค่าย พักดู-ครุภัณฑ์ให้แก่หน่วยงานต่างๆภายในหอศิลปวัฒนธรรม - ดูแล รักษาความสะอาดภายในอาคาร - ดูแล รักษาความสะอาดภายนอกอาคาร(สวน บริเวณโดยรอบของโครงการ) - ดูแล ซ่อมแซม รักษาอาคารให้อยู่ในสภาพที่ดี - ดูแล ซ่อมแซม รักษาส่วนต่างๆของโครงการให้อยู่ในสภาพที่ดี - ดูแล รักษาความปลอดภัยภายในอาคาร - ดูแล รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
<p>ข. ส่วนหอศิลปวัฒนธรรม</p> <p>2.1 ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยด้าน- วัฒนธรรม</p> <p>- แผนกสำรวจ รวบรวมข้อมูล</p> <p>- แผนกศึกษา ค้นคว้า วิจัยด้าน- วัฒนธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำรวจ รวบรวมข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมของ จ.ลำพูน - สำรวจ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ และเครื่องมือ- เครื่องใช้ที่บ้านซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรม ความเป็นอยู่และสภาพสังคมของจ.ลำพูน - จัดทำทะเบียนผลผลิตทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของจ.ลำพูน - ทำการสำรวจ รวบรวมข้อมูล องค์ความรู้ดั้งเดิม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม- พื้นบ้านและวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่างๆที่อยู่ในจ.ลำพูน - รวบรวม จัดเก็บเอกสาร หลักฐานต่างๆทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจ.ลำพูน - สำรวจ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ภาษาและคติชนวิทยา ปรัชญาและศาสนาของ ท้องถิ่น วรรณกรรมท้องถิ่น ทั้งวรรณกรรมตัวเขียนและวรรณกรรมมุขปาฐะ - ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกี่ยวกับงานอนุรักษ์วัฒนธรรม - ปรับปรุง หรือออกกฎระเบียบให้เอื้อต่องานอนุรักษ์และกิจกรรมต่างๆทาง- วัฒนธรรม - ศึกษาสภาพปัจจุบันของผลผลิตทางวัฒนธรรมที่สูญหายหรือกำลังจะเสื่อมสลาย - ศึกษาสภาพความเหมาะสมของวัฒนธรรมและงานด้านวัฒนธรรมในปัจจุบัน - คัดสรรวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับสภาวะในปัจจุบัน - ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง สร้างสรรค์ และส่งเสริมให้วัฒนธรรมมีความเหมาะสมกับ ยุคสมัย - ศึกษา ค้นคว้า วิจัย องค์ความรู้ดั้งเดิม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน ตลอดจนวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่างๆในเขตจังหวัดลำพูน - คัดสรรองค์ความรู้ดั้งเดิม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรม- ของกลุ่มชนต่างๆในเขตจังหวัดลำพูน เพื่อส่งเสริม ปรับปรุงให้เหมาะสมกับ วิถีชีวิตในปัจจุบัน - ศึกษาวัฒนธรรมด้านปรัชญาและศาสนาของท้องถิ่น - ศึกษาวัฒนธรรมด้านวรรณกรรมท้องถิ่น(ทั้งวรรณกรรมตัวเขียนและ วรรณกรรมมุขปาฐะ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
<ul style="list-style-type: none"> - แผนกเอกสารการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - สรุปผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และทำการรวบรวมจัดทำเป็นเอกสารวิชาการ - จัดหาและรวบรวมเอกสารที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม - จัดทำบัญชีรายชื่อเอกสารการวิจัย หนังสือที่เอื้อต่องานวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรม
<ul style="list-style-type: none"> - แผนกวางแผนโครงการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำโครงการวิจัยทางศิลปวัฒนธรรมทั้งระยะสั้น-ระยะยาว - จัดทำโครงการวิจัยทางศิลปวัฒนธรรมทั้งระยะสั้น-ระยะยาว โดยร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่นๆ - ให้การสนับสนุนบุคลากรทั้งภายใน-นอกโครงการในการทำการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม
<ul style="list-style-type: none"> - แผนกวิชาการวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลงานวิจัยแต่ละโครงการทั้งที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานและที่ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว - จัดการวางแผนพัฒนานักวิจัยและโครงการวิจัย - เลือกสรรวัฒนธรรมที่เหมาะสมแก่การส่งเสริม พัฒนา - ดูแล ส่งเสริมให้เกิดการริเริ่ม สร้างสรรค์ และการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัย - จัดกิจกรรมส่งเสริมงานด้านวิชาการวัฒนธรรม
<ul style="list-style-type: none"> - แผนกบริการงานวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ดูแลประสานงานในการดำเนินการต่างๆ ในเครือข่ายวิชาการด้านวัฒนธรรม - ให้บริการด้านเอกสารทางวิชาการแก่ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย - ให้บริการด้านวิชาการวัฒนธรรมแก่หน่วยงานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรมหรือผู้ที่สนใจ เช่น การจัดการบรรยายวิชาการ สัมมนาต่างๆ เป็นต้น
<p>2.2 ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่และวัฒนธรรมสัมพันธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนกเผยแพร่วัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนาแล้วเข้าสู่กระบวนการศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนการเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชน - ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่วัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชนที่อยู่ในจ.ลำพูน - เผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอื่นๆ รวมถึงจนถึงสังคมโลก - เผยแพร่และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองบนพื้นฐานวัฒนธรรมของท้องถิ่นตน - เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม โดยการจัดแสดง สาธิต การละเล่น กีฬา นันทนาการ และมหรสพของท้องถิ่น ตามโอกาสและสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนของบุคลากรศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
<p>- แผนกกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดรายการวิทยุ วิทยุโทรทัศน์ สื่อต่างๆ เพื่อการอนุรักษ์ขนบบำรุง พัฒนา- ทางด้านศิลปวัฒนธรรม - เผยแพร่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คนในท้องถิ่นได้เข้าใจถึงคุณค่า เพื่อสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน - บริการข้อมูลทางด้านศิลปวัฒนธรรมแก่คนในท้องถิ่นได้ศึกษาถึง "รากเหง้า" และมองเห็นถึงคุณค่าของท้องถิ่นของตน - ส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นเกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวม โดยส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม ร่วมของคนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์และพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม - จัดการประชุมสัมมนา ทั้งระดับท้องถิ่น ชาติและนานาชาติ เพื่อแสวงหาแนว ทางในการพัฒนาทางวัฒนธรรม - ส่งเสริมวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันให้เกิดมีความหมายและ มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น - รณรงค์เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรม - สนับสนุนให้บุคคลและหน่วยงานได้ดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูวัฒนธรรม - จัดกิจกรรมที่จะเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวและชุมชน เช่น กิจกรรมสืบทอดภูมิปัญญาสู่ลูกหลาน โดยให้ผู้สูงอายุ/ผู้อาวุโสของชุมชน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆของชุมชนสู่เยาวชนในท้องถิ่น เป็นต้น - จัดกิจกรรมที่จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติในการพัฒนาและ อนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นต้น - รณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน - ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในทางปฏิบัติ - ทำการบรรจุความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้าสู่ระบบการศึกษา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น จ.ลำพูน - จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการพัฒนาตนเองบนพื้นฐานของวัฒนธรรม- ท้องถิ่นตน - จัดกิจกรรมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม โดยการจัดแสดง สาธิต การละเล่น กีฬา นันทนาการ มหรสพของท้องถิ่นตลอดจนกิจกรรมทางศาสนาตามโอกาสและ สถานที่ - จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น นำชมเส้น- ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเส้นทางค้าขายหรือเส้นทางสำคัญในประวัติศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นของภาคีต่างๆไปใช้ประโยชน์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
<p>- แผนกวัฒนธรรมสัมพันธ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่คนในท้องถิ่น - จัดกิจกรรมบางอย่างที่สามารถสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งมีอยู่ตลอดเวลา เช่น การสัมมนา การแลกเปลี่ยนทางความคิดของคนในชุมชนกับนักวิชาการ เป็นต้น - จัดกิจกรรม/การอบรมที่จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น - ส่งเสริมให้เยาวชนและคนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานบางส่วน ของโครงการ เพื่อสร้างความรู้สึกของการมีส่วนร่วม เช่นการนำขมนิทรรศการ โดยคนในท้องถิ่น เป็นต้น - จัดสร้างเครือข่ายในวงด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติ/ดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมในแขนงต่างๆ - ประชุมสัมพันธงานด้านต่างๆของหอศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะงานวิจัย อนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาค่านิยมวัฒนธรรม - ประชาสัมพันธ์งานด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรม โดยเฉพาะวิถีผ่านกระบวนการทางการศึกษา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ - สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้สถาบันบริการสารนิเทศทุกประเภทและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคม - ให้บริการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ศิลปกรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น - เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของ จ.ลำพูน - จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นใน จ.ลำพูน - ประสานงานและเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ให้คนต่างถิ่นได้เข้าใจถึงความ เป็นท้องถิ่นของแต่ละชุมชนที่อยู่ในเขตจ.ลำพูน - ส่งเสริมให้เกิดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในเชิงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของ จ.ลำพูน
<p>- แผนกคัสตอร์บุคคล/หน่วยงาน ดีเด่นทางวัฒนธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยกย่อง เชิดชูเกียรติบุคคลหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในงานวัฒนธรรม ในด้านต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านงานวิจัย งานอนุรักษ์ งานฟื้นฟู งานพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
<p>- แผนกพัฒนาผลิตผลศิลปกรรมและ อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม</p> <p>- แผนกผลิต</p>	<p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการผลิตงานศิลปกรรมและอุตสาหกรรมทาง วัฒนธรรมของท้องถิ่น</p> <p>- ให้บริการด้านข้อมูลและให้คำปรึกษาการผลิต-การจัดการผลิตผลศิลปกรรมและ อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตลอดจนการให้การสนับสนุนในการ- ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผลิตผลศิลปกรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น</p> <p>- จัดกิจกรรมสอนภาษาพื้นเมือง ให้แก่นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป</p> <p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวพื้นเมืองจากที่กระตุก</p> <p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดไม้ไผ่</p> <p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร</p> <p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่นดนตรีพื้นเมือง</p> <p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้-สอนภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และ ผู้สนใจทั่วไปในท้องถิ่น โดยครูอาสาสมัคร</p> <p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้-สอนภาษาญี่ปุ่นให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และ ผู้สนใจทั่วไปในท้องถิ่น โดยครูอาสาสมัคร</p> <p>- ถ่าย คัดลอก สักนาและจำลอง ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ เครื่องมือ-เครื่องใช้ และ วรรณกรรมตัวเขียนที่ปรากฏในท้องถิ่น เพื่อนำมารวบรวมและจัดแสดง</p> <p>- บันทึกเสียงข้อมูล เกี่ยวกับ ภาษาและวรรณกรรมมุขปาฐะ</p> <p>- จัดพิมพ์ผลงานวิจัย หรืองานการศึกษา ค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อเผยแพร่ หรือจัดทำเป็นเอกสาร หนังสือ</p>
<p>2.3 ฝ่ายหอวัฒนธรรม</p> <p>- แผนกหอวัฒนธรรม</p>	<p>- ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่พัฒนาแล้วเข้าไปในกระบวนการศึกษา ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ</p> <p>- จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของ ชุมชนต่างๆที่อยู่ในจ.ลำพูน</p> <p>- จัดกิจกรรมเชิงศิลปวัฒนธรรมที่เสริมสร้างความรู้-ความเข้าใจในคุณค่าของ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นตนเอง ตลอดจนกิจกรรมด้านพัฒนาและรักษาเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น</p> <p>- ส่งเสริมรักษา อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
<p>- แผนกบริการหอวัฒนธรรม</p> <p>- แผนกนิทรรศการ</p>	<p>- จัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น</p> <p>- รวบรวมข้อมูลและหลักฐานทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อนำมาเผยแพร่</p> <p>- จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่นการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิด-ความรู้ระหว่างกลุ่มบุคคลในท้องถิ่น</p> <p>- ปลุกฝังให้คนในท้องถิ่นเข้าใจถึงประวัติความเป็นมา พัฒนาการทางสังคมของชุมชน ภูมิปัญญาดั้งเดิม</p> <p>- ดูแล จัดการ กิจกรรมต่างๆในส่วนของงานหอวัฒนธรรม</p> <p>- ทำหน้าที่ประสานงาน และเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ให้คนในท้องถิ่นได้เข้าใจถึงความเป็นท้องถิ่นของชุมชนต่างๆในจ.ลำพูน</p> <p>- บริการนำชมส่วนจัดแสดงต่างๆของหอวัฒนธรรม</p> <p>- ให้บริการ เอกสาร สื่อต่างๆที่เป็นข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมโครงการ</p> <p>- จัดให้เยาวชนในท้องถิ่นและคนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานภายในโครงการ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของการมีส่วนร่วม เช่น การจัดให้คนในท้องถิ่นเป็นผู้นำชมส่วนจัดแสดง เป็นต้น</p> <p>- ให้บริการข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมแก่คนในท้องถิ่นให้ได้ศึกษาถึง "รากเหง้า" และเห็นถึงคุณค่าของท้องถิ่นของตนเอง</p> <p>- เผยแพร่ ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่วัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชนชาติพันธุ์ที่อยู่ในจ. ลำพูน</p> <p>- ถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นของจ.ลำพูนเข้าสู่กระบวนการศึกษา ทั้งที่เป็นทางการและที่ไม่เป็นทางการ</p> <p>- จัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของจ. ลำพูน ทั้งใน-นอกสถานที่ตามแต่โอกาสและสถานที่</p> <p>- จัดนิทรรศการเผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอื่นๆและในสังคมโลก เช่น การจัดนิทรรศการชั่วคราว/หมุนเวียน เป็นต้น</p> <p>- จัดแสดงเรื่องราวที่จะเป็นการเสริมสร้างความรู้-ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ท้องถิ่นให้แก่คนในท้องถิ่นและผู้สนใจทั่วไป</p> <p>- จัดแสดงเรื่องราวที่จะเป็นการเสริมสร้าง ปลุกฝังให้คนในท้องถิ่นเข้าใจถึงประวัติความเป็นมา พัฒนาการทางสังคม ภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถเผยแพร่ ทั้งสิ้น อีกทั้งขอสงวนไว้ต่อองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเอกสารที่ควรที่มีการนำไปใช้

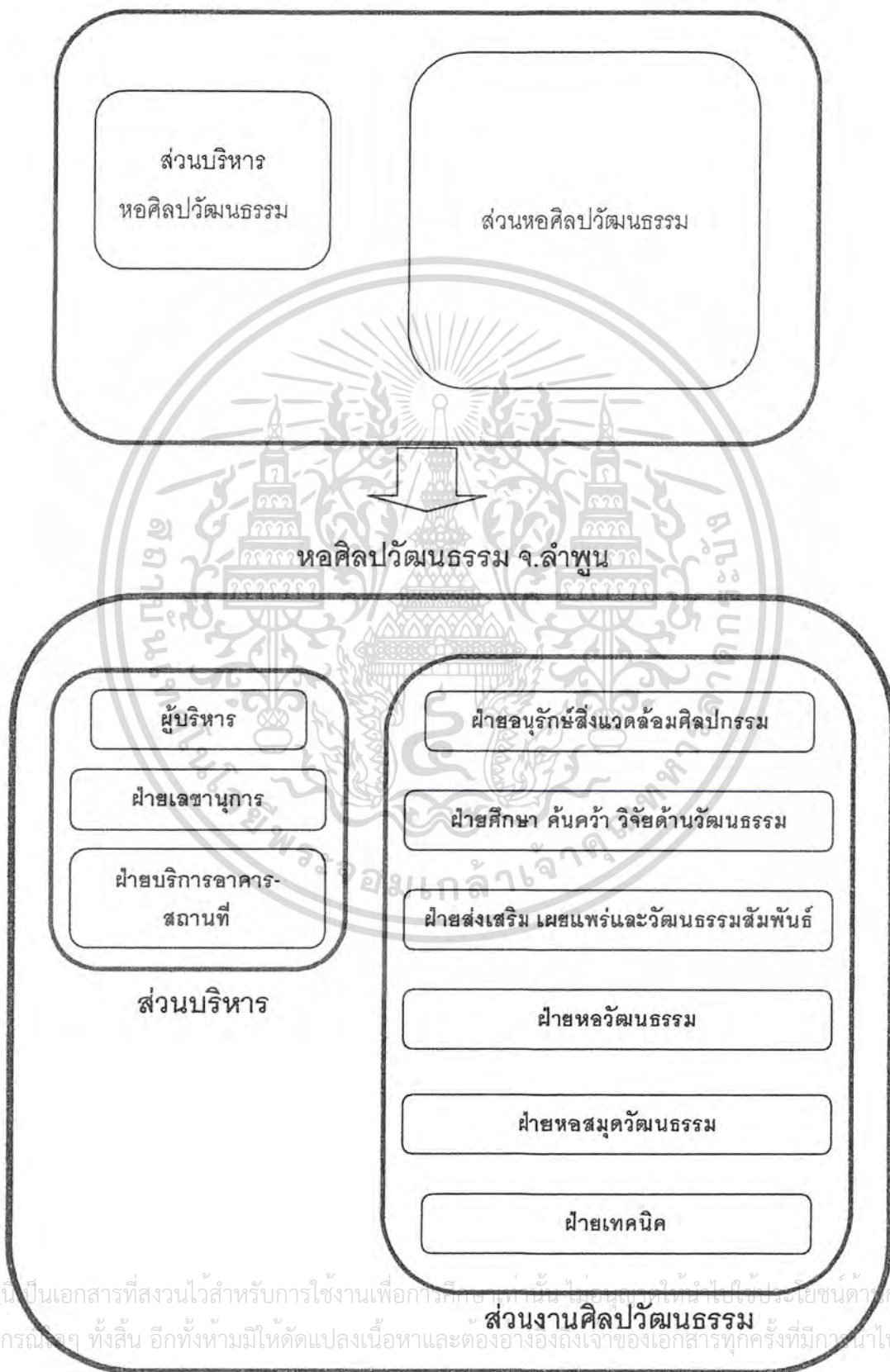
ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
- แผนกคลังนิทรรศการ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเก็บ ภัทรวัดที่รอการจัดแสดง - จำแนกหมวดหมู่ในการจัดเก็บ ซึ่งอาจจะแยกตามประเภทของวัตถุ ตามยุคสมัย หรือแยกเป็นกลุ่มวัตถุที่มีค่าที่ต้องการการเก็บรักษาเป็นพิเศษ - จัดเก็บอุปกรณ์-วัสดุที่จะต้องใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการและการจัดเก็บวัตถุตามความเหมาะสม
- แผนกงานทะเบียนวัตถุและ บัตรรายการ	<ul style="list-style-type: none"> - ลงทะเบียนวัตถุจัดแสดงของหอวัฒนธรรม - ลงเลขรหัสประจำวัตถุจัดแสดงของหอวัฒนธรรม - ตรวจสอบบัญชีวัตถุจัดแสดงของหอวัฒนธรรม - ทำบัตรรายการวัตถุจัดแสดงของหอวัฒนธรรม
2.4 ฝ่ายหอสมุดวัฒนธรรม	
- แผนกหอสมุดวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ประชาชนในจ. ลำพูน - สนับสนุนให้ประชาชนได้มีความรู้-เข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอื่นและสังคมโลก - จัดตั้งศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางวัฒนธรรมทั้งของบุคคล หน่วยงาน หรือสถาบันต่างๆ - รวบรวมข้อมูลเอกสารต่างๆทางด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะเอกสารทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของจ.ลำพูน - ให้บริการข้อมูลที่เป็นเอกสาร หนังสือต่างๆทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของจ.ลำพูน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ศึกษาถึง "รากเหง้า" และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง - ดูแล จัดการ ประสานงานต่างๆของหอสมุดวัฒนธรรม
- แผนกบริการสารสนเทศ-อุปกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการข้อมูลทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจ.ลำพูนที่บันทึกไว้ในรูปของสื่อ-ทุกประเภท ทั้งที่เป็นวิดีโอ ภาพยนตร์ สไลด์ ภาพถ่าย ไมโครฟิล์มและอื่นๆ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ศึกษาถึง "รากเหง้า" และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง - เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม-ท้องถิ่นของจ.ลำพูนที่อยู่ในรูปของสื่อต่างๆทุกประเภท - ให้บริการข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของจ.ลำพูนไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า - ให้บริการทางด้านเทคนิคในการใช้สารสนเทศ-อุปกรณ์ทุกประเภท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถตีพิมพ์ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางหอสมุดวัฒนธรรมท้องถิ่นจ.ลำพูน

ส่วน/ฝ่าย/แผนก	กิจกรรม
<p>2.5 ฝ่ายเทคนิค</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนกศิลปกรรม - แผนกสงวนรักษา - แผนกสร้างหุ่นจำลอง - แผนกเทคนิคแสงสีเสียง - แผนกเทคนิควิดีโอภาพยนตร์ - แผนกถ่ายภาพ - แผนกงานไฟฟ้า - แผนกปฏิบัติงานก่อสร้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบงานตกแต่งศิลปกรรมต่างๆที่ใช้ในกิจกรรมของหอศิลป์ฯ - ดูแลรักษา บูรณะ ซ่อมแซมวัตถุและสิ่งจัดแสดงต่างๆของหอศิลป์ฯ - จัดทำหุ่นจำลองต่างๆ เพื่อการจัดนิทรรศการและกิจกรรมของโครงการ - รับผิดชอบงานเทคนิคแสง สี เสียงในการจัดกิจกรรมต่างๆของหอศิลป์ฯ - รับผิดชอบงานถ่ายวิดีโอ ภาพยนตร์เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าวิจัย - รับผิดชอบงานบันทึกภาพนิ่ง เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าวิจัย - รับผิดชอบในการดูแลจัดการงานด้านระบบไฟฟ้าในการจัดกิจกรรมต่างๆของหอศิลป์วัฒนธรรม - รับผิดชอบงานสร้างสิ่งก่อสร้างชั่วคราวในการจัดกิจกรรมต่างๆ
<p>2.6 ฝ่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนกสงวนรักษา - แผนกรวบรวมข้อมูล - แผนกประชาสัมพันธ์ - แผนกตรวจสอบ ควบคุม ดูแลสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ศิลปกรรมในแต่ละท้องถิ่นให้ถูกวิธี เป็นระบบและเหมาะสมกับลักษณะสภาพของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยจัดให้มีขึ้นที่วัดในหมู่บ้าน ตำบล เพื่อเป็นสถานที่เก็บรวบรวมศิลปวัตถุ โบราณวัตถุของท้องถิ่นนั้น - ช่วยเหลือ ประสานงานและสนับสนุนให้มีการรวมตัวเป็นกลุ่มอนุรักษ์ขึ้นในชุมชน - รวบรวมข้อมูลทั้งหมดส่งให้หน่วยงานกลาง คือ ศูนย์รวมข้อมูล เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและแหล่งชุมชนโบราณ - ประชาสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่น โดยการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการสงวนรักษามรดกของชาติ - เป็นหน่วยตรวจสอบและควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่รับผิดชอบ และอื่นๆที่อยู่ในขอบข่ายการดูแล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ในประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงการจัดพื้นที่ใช้สอยสำหรับส่วนต่างๆของโครงการ

- แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ

- ผู้บริหาร**
- ห้องทำงานผู้อำนวยการหอศิลปวัฒนธรรม
  - ห้องทำงานรองผู้อำนวยการหอศิลปวัฒนธรรม
  - ส่วนงานเลขานุการ
  - ส่วนพักคอย - รับประทานอาหาร
  - ห้องประชุมขนาด 16-20 ที่นั่ง

ส่วนงานบริหาร

- ฝ่ายเลขานุการ**
- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายเลขานุการ (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ธุรการ สารบรรณ (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่การเงิน-บัญชี (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานข้อมูลสถิติ (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่วางแผนพัฒนา (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ (1)
  - ห้องเก็บของทั่วไป
  - ห้องเก็บเอกสาร
  - ส่วนพักคอย - รับประทานอาหาร
  - ห้องประชุม (6 ที่นั่ง)
  - ส่วนพักผ่อน
  - ส่วนบริการทั่วไป(Pantry)
  - ห้องน้ำ - ล้าง

- ฝ่ายบริการอาคาร - สถานที่**
- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายบริการอาคาร - สถานที่ (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่บัญชี-คลังพัสดุและครุภัณฑ์(1)
  - คลังเก็บพัสดุและครุภัณฑ์
  - ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่งานดูแลรักษาความสะอาด
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงสถานที่
  - ห้องเก็บของ/อุปกรณ์งานซ่อมบำรุงสถานที่
  - ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัย
  - ห้องเก็บของทั่วไป
  - ห้องเก็บเอกสาร
  - ห้องประชุม (6 ที่นั่ง)
  - ส่วนพักผ่อน
  - ส่วนบริการทั่วไป(Pantry)
  - ห้องน้ำ - ล้าง
  - ห้องแต่งตัว/เก็บของ(ล็อกเกอร์)

- ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยด้านวัฒนธรรม**
- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยด้านวัฒนธรรม (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่สำรวจ รวบรวมข้อมูล (2)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัยด้านวัฒนธรรม (3)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่เอกสารการวิจัย (1)
  - ห้องเก็บเอกสารการวิจัย
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่วางแผนโครงการวิจัย (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่วิชาการวัฒนธรรม (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่บริการงานวิชาการ (1)
  - ห้องเก็บเอกสาร
  - ห้องเก็บของทั่วไป
  - ห้องประชุม (10 ที่นั่ง)
  - ส่วนพักผ่อน
  - ส่วนบริการทั่วไป(Pantry)
  - ห้องน้ำ - ล้าง

- ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่และวัฒนธรรมสัมพันธ์**
- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่และวัฒนธรรมสัมพันธ์ (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่เผยแพร่วัฒนธรรม (2)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม (3)
  - ลานวัฒนธรรม (กลางแจ้ง)
    - ห้องพัก - แต่งตัว
    - ที่นั่งชม
    - เวที
  - โถงเนกประสงค์ (Multi - purpose Hall)
    - ที่นั่งชม
    - เวที
    - ห้องเก็บของหลังเวที
    - ห้องเก็บเก้าอี้/เก็บของ
    - ห้องพักนักแสดง (ชาย - หญิง)
    - ห้องควบคุม
    - โถงทางเข้า
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่วัฒนธรรมสัมพันธ์ (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่คัดสรรบุคคล/หน่วยงานต้นทางวัฒนธรรม (1)
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่พัฒนาผลผลิตศิลปกรรมและอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม (2)
    - ส่วนจัดกิจกรรมพัฒนาผลผลิตศิลปกรรมและอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม
      - โถงจัดกิจกรรมพัฒนาผลผลิตศิลปกรรมและอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม
        - ส่วนกิจกรรมทอผ้าพื้นเมืองจากกี่กระตุก
        - ส่วนกิจกรรมการเล่นดนตรีพื้นเมือง
      - ส่วนพิธีสมุนไพรมะขาม
      - ห้องสอนภาษาพื้นเมือง ภาษาอังกฤษและญี่ปุ่น
  - ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานผลิต (3)
  - ห้องเก็บเอกสาร
  - ห้องเก็บของทั่วไป
  - ห้องประชุม (13 ที่นั่ง)
  - ส่วนพักผ่อน
  - ส่วนบริการทั่วไป(Pantry)
  - ห้องน้ำ - ล้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการ

ส่วนงานศิลปวัฒนธรรม

ฝ่ายหอวัฒนธรรม

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายหอวัฒนธรรม
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่หอวัฒนธรรม (2)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่บริการหอวัฒนธรรม (1)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่นิทรรศการ (4)
- ส่วนจัดแสดง/นิทรรศการ
  - ส่วนนิทรรศการถาวร
  - ส่วนนิทรรศการชั่วคราว/หมุนเวียน
  - ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง
  - ส่วนนิทรรศการ
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่คลังนิทรรศการ (1)
- คลังนิทรรศการ
  - คลังจัดแสดง
  - คลังอุปกรณ์สำหรับจัดแสดง
  - ลานรับ-ส่งจัดแสดงและอุปกรณ์
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานทะเบียนวัสดุและบัตรรายการ(1)
- ห้องเก็บเอกสาร
- ห้องเก็บของทั่วไป
- ห้องประชุม(10 ที่นั่ง)
- ส่วนพักผ่อน
- ส่วนบริการทั่วไป(Pantry)
- ห้องน้ำ - ส้วม

ฝ่ายหอสมุดวัฒนธรรม

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายหอสมุดวัฒนธรรม (1)
- ห้องทำงานบรรณารักษ์หอสมุดวัฒนธรรม (1)
- ห้องทำงานผู้ช่วยบรรณารักษ์ (1)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่หอสมุดวัฒนธรรม (3)
- ส่วนซ่อมแซมหนังสือและจัดหมวดหมู่เขียน
- หอสมุดวัฒนธรรม
  - ส่วนโถง
  - ส่วนรับฝากของ
  - ส่วนเคาน์เตอร์ยืม - คืนหนังสือ
  - ส่วนอ่านหนังสือ
  - ส่วนชั้นวางวารสาร/นิตยสาร
  - ส่วนชั้นวางหนังสือ
  - ส่วนถ่ายเอกสาร
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่บริการโสตทัศนวัสดุ - อุปกรณ์ (1)
- ส่วนบริการโสตทัศนวัสดุ - อุปกรณ์
  - เคาน์เตอร์บริการโสตทัศนวัสดุ - อุปกรณ์
  - ส่วนโสตทัศนศึกษา
  - ส่วนอ่านไมโครฟิล์ม
  - ห้องเก็บโสตทัศนวัสดุ
- ห้องเก็บเอกสาร
- ห้องเก็บของทั่วไป
- ห้องประชุม(7 ที่นั่ง)
- ส่วนพักผ่อน
- ส่วนบริการทั่วไป(Pantry)
- ห้องน้ำ - ส้วม

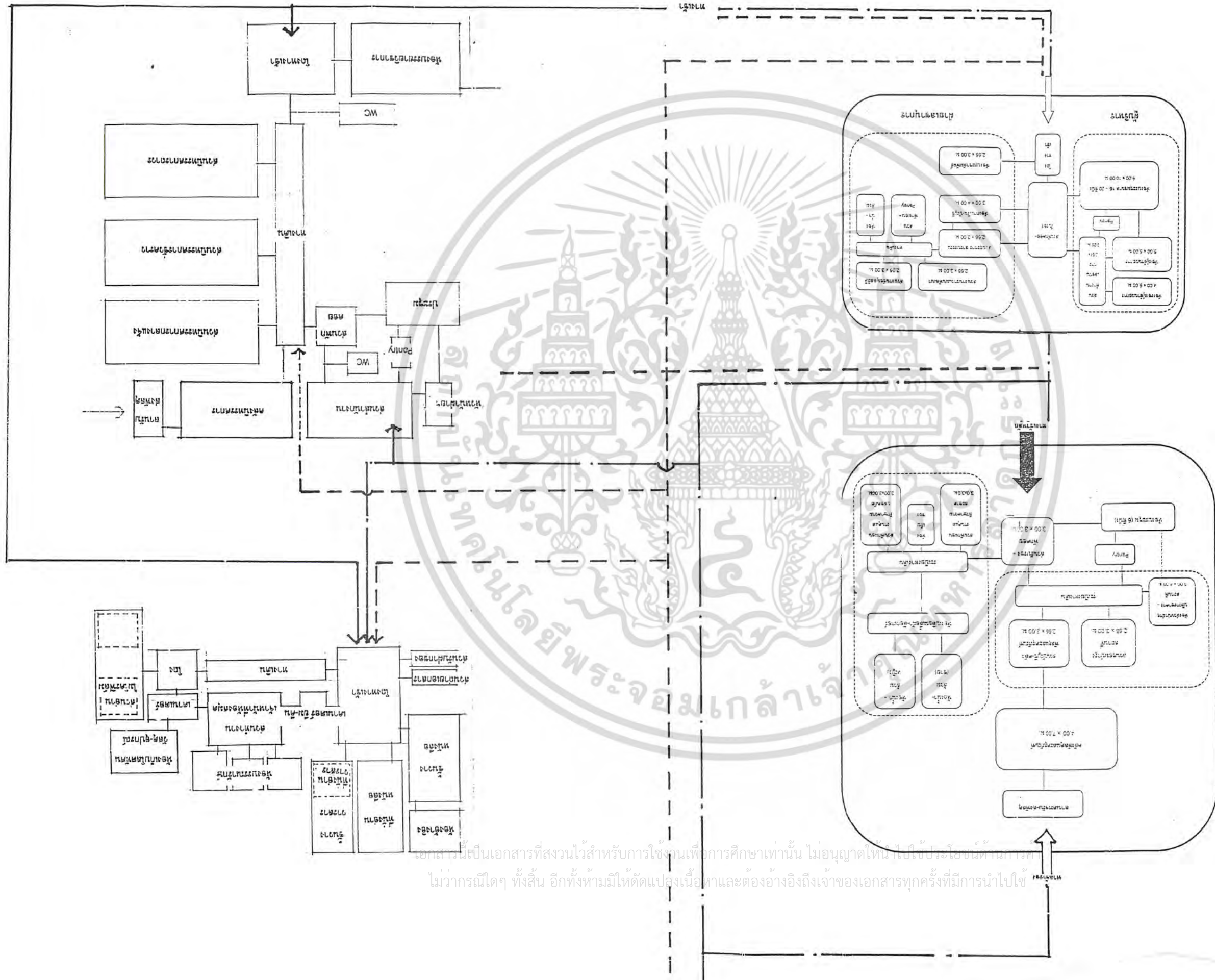
ฝ่ายเทคนิค

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายเทคนิค (1)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ศิลปกรรม (1)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่สงวนรักษา (1)
- โรงปฏิบัติการ
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่สร้างหุ่นจำลอง (2)
- ห้องปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลอง
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่เทคนิคแสง สี เสียง (1)
- ห้องเก็บอุปกรณ์แสง สี เสียง
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่เทคนิควิดีโอ-ภาพยนตร์(1)
- ห้องปฏิบัติการทางเทคนิควิดีโอ-ภาพยนตร์
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ถ่ายภาพ (1)
- ห้องปฏิบัติการทางการถ่ายภาพ
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ไฟฟ้า (1)
- ห้องเก็บอุปกรณ์งานไฟฟ้า
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานก่อสร้าง (3)
- ห้องเก็บอุปกรณ์งานก่อสร้าง
- ห้องเก็บของทั่วไป
- ห้องประชุม(12 ที่นั่ง)
- ส่วนพักผ่อน
- ส่วนบริการทั่วไป(Pantry)
- ห้องน้ำ - ส้วม

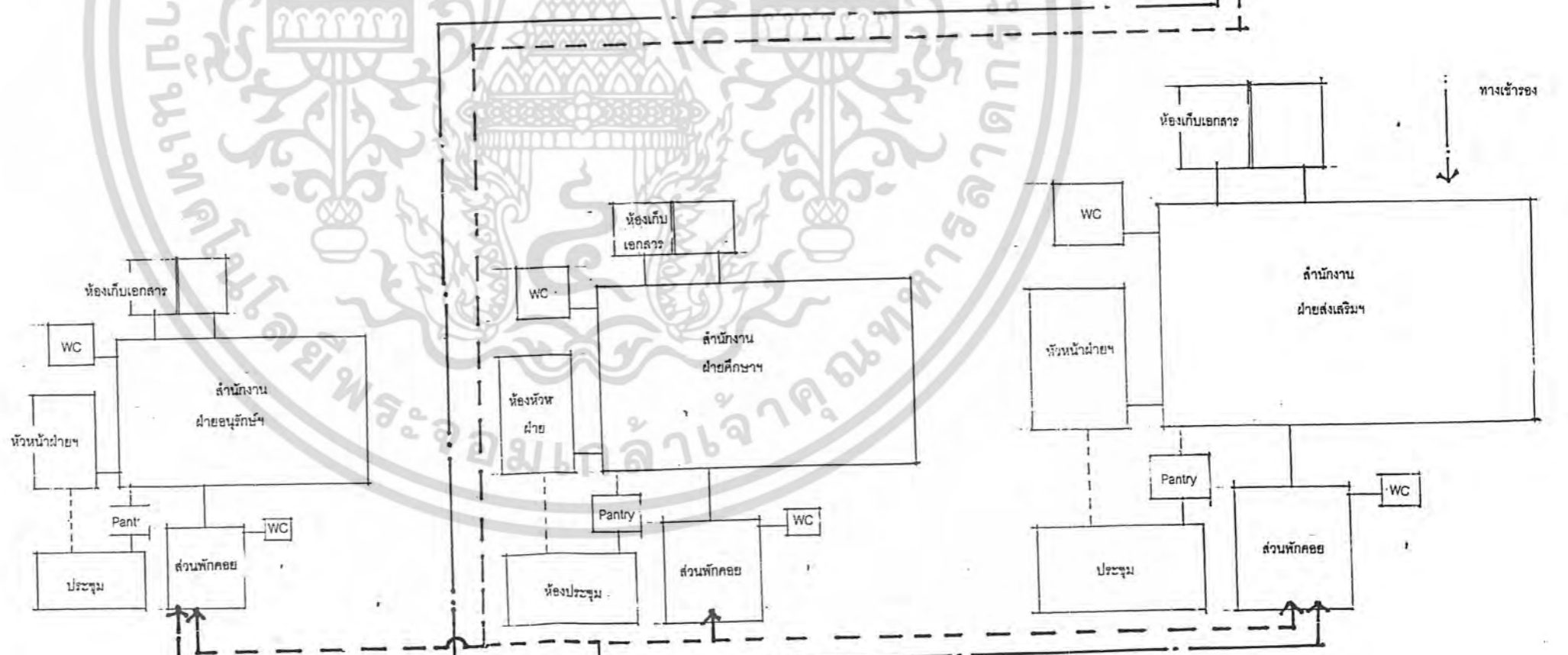
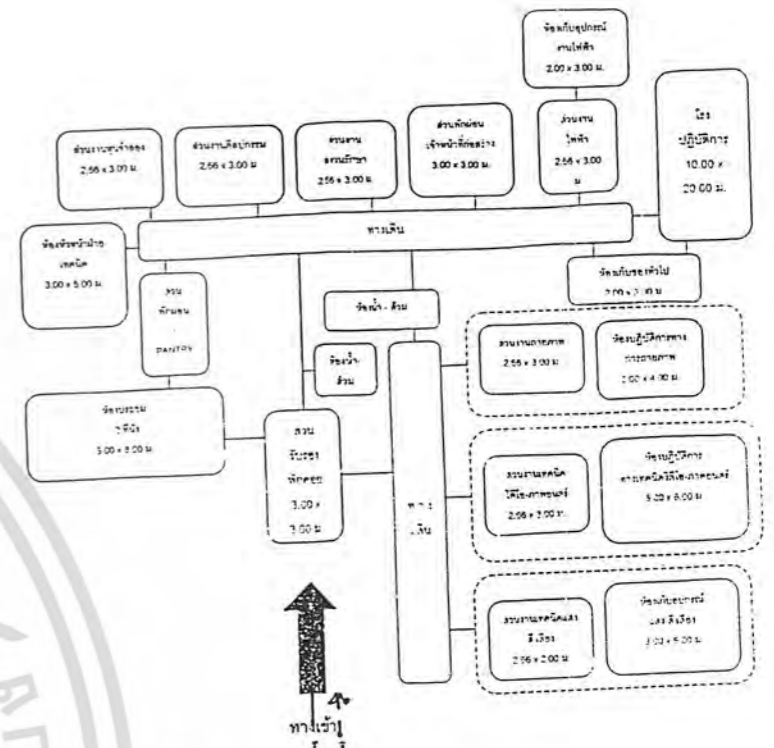
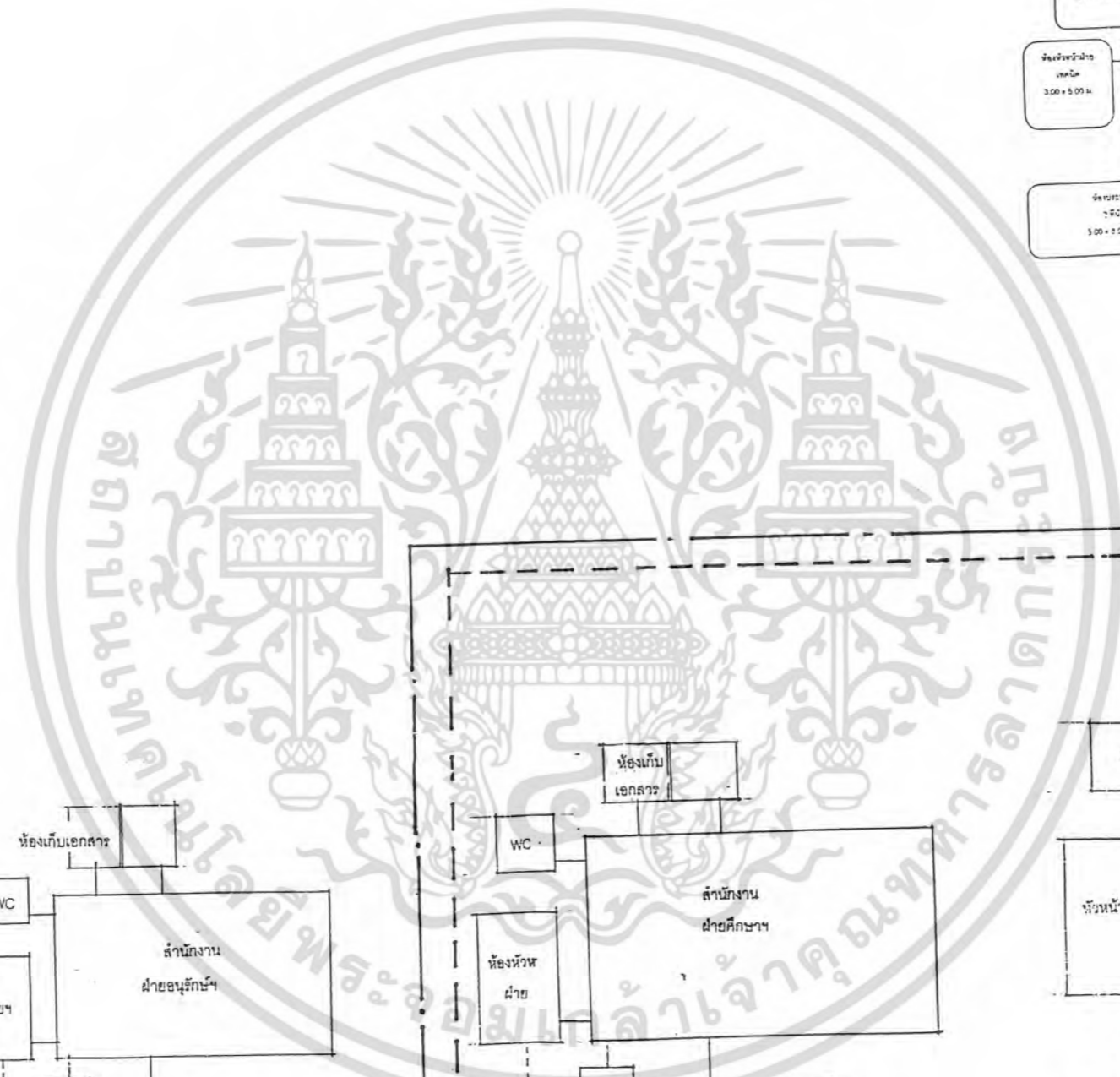
ฝ่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม-ท้องถิ่น (1)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่สงวนรักษา (1)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อมูล (1)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ (1)
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ดูแลสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม (1)
- ห้องเก็บเอกสาร
- ห้องเก็บของทั่วไป
- ห้องประชุม(5 ที่นั่ง)
- ส่วนพักผ่อน
- ส่วนบริการทั่วไป(Pantry)
- ห้องน้ำ - ส้วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่วากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 สรุปรายละเอียดองค์ประกอบของโครงการ

จากตาราง 5.2 ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของโครงการ จะได้ส่วนต่างๆ ของโครงการดังต่อไปนี้

5.3.1 ส่วนบริหาร (ADMINISTRATIVE OFFICE)

เป็นส่วนบริหารงานของหอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน ประกอบด้วย

- 1) ห้องทำงานผู้อำนวยการหอศิลปวัฒนธรรม
- 2) ห้องทำงานรองผู้อำนวยการหอศิลปวัฒนธรรม
- 3) ส่วนทำงานเลขานุการ
- 4) ห้องประชุมคณะกรรมการ
- 5) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายงานเลขานุการ
- 6) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายงานเลขานุการ
  - ส่วนงานธุรการ สารบรรณ
  - ส่วนงานการเงิน บัญชี
  - ส่วนงานข้อมูลสถิติ
  - ส่วนงานวางแผนพัฒนา
  - ส่วนงานประชาสัมพันธ์
- 7) ส่วนรับรอง พัสดุ
- 8) ห้องน้ำ-ล้าง
- 9) Pantry
- 10) ห้องเก็บของ

5.3.2 ส่วนวิชาการ

เป็นส่วนทำงานวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จ.ลำพูน ทั้งการ ศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 1) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยฯ
- 2) ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยฯ
- 3) ส่วนพัสดุ รับรอง
- 4) ห้องเก็บเอกสาร
- 5) ห้องเก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6) ห้องประชุม
- 7) ห้องน้ำ-ส้วม

5.3.3 ส่วนบริการการศึกษา(หอวัฒนธรรม)

เป็นส่วนที่ให้บริการข้อมูล เอกสาร สื่อประเภทต่างๆในการศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย

ก. ส่วนสำนักงานฝ่ายหอวัฒนธรรม

เป็นส่วนสำนักงานในการบริหาร ปฏิบัติงาน ทารื้อ - ปรีक्षा ควบคุม ประสานงาน ต่างๆของหอวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นส่วนที่ควบคุม วางแผน-ดูแล ทั้งการจัดแสดงนิทรรศการ การจัดการแสดง ตลอดจน การให้บริการ และการปฏิบัติงานของหอสมุด-วัฒนธรรมใส่ตทัศน์ อุปกรณ์

- 1) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายหอวัฒนธรรม
- 2) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายหอวัฒนธรรม
- 3) ส่วนพักคอย รับรอง
- 4) ห้องเก็บเอกสาร
- 5) ห้องเก็บของ
- 6) ห้องประชุม
- 7) ห้องน้ำ-ส้วม

ข. ส่วนหอสมุดวัฒนธรรมและใส่ตทัศน์อุปกรณ์

เป็นส่วนที่ให้บริการหอสมุดวัฒนธรรม ซึ่งจะให้บริการข้อมูลทาง วัฒนธรรม ทั้งที่เป็นเอกสาร หนังสือและสื่อประเภทต่างๆให้กับผู้สนใจ นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา นักเรียน ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยว

- 1) ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม
  - โถงทางเข้า-ออก
  - ที่รับฝากของ
  - ส่วนรับ-จ่ายหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ **ตู้บัตรรายการ** เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแยก **บริเวณถ่ายเอกสาร** ออกจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พื้นที่อ่านหนังสือ

- พื้นที่ชั้นวางหนังสือ
- ส่วนบริการหนังสือ เอกสารอ้างอิง
- ห้องทำงานบรรณารักษ์
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่หอสมุดวัฒนธรรม
- ห้องซ่อมแซมหนังสือ เก็บอุปกรณ์ของหอสมุดวัฒนธรรม
- ห้องเก็บของ
- ห้องน้ำ-ส้วม
- ส่วนโสตทัศนศึกษา

2) ห้องบรรยายวิชาการ

เป็นส่วนที่จัดไว้เพื่อบริการสำหรับนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่เข้ามาเที่ยวชมเป็นหมู่คณะ ซึ่งจะใช้ในการบรรยายทางวิชาการ การแสดงปาฐกถา ฉายภาพยนตร์หรือภาพนิ่ง อยู่ใกล้กับส่วนนิทรรศการเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องหลังการฟังบรรยายแล้วไปเข้าชมนิทรรศการได้ทันที

- ห้องพักวิทยากร
- สถานที่นั่งฟังการบรรยาย
- ส่วนเวทีสำหรับผู้บรรยาย
- ห้องฉาย และส่วนเก็บอุปกรณ์การฉาย
- ส่วนพักผ่อน
- ส่วนเตรียมอาหาร
- ห้องเก็บของ เก้าอี้
- ห้องน้ำ-ส้วม

5.3.4 ส่วนจัดแสดงนิทรรศการและคลังพิพิธภัณฑ์

1) ส่วนหอวัฒนธรรม

เป็นส่วนที่จัดแสดงนิทรรศการต่างๆทางด้านศิลปวัฒนธรรมห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สิทธิ์ของ จ.ลำพูน ซึ่งมีทั้งการจัดแสดงถาวร,ชั่วคราว,กลางแจ้ง ชั้นด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.1) ห้องนิทรรศการถาวร (PERMANENT EXHIBITION)
เป็นส่วนจัดนิทรรศการในร่ม ซึ่งแสดง นิทรรศการทางด้านประวัติศาสตร์, ประเพณี, จิตรกรรม, ดนตรี-นาฏศิลป์, ศิลปะพื้นบ้าน, คหกรรมศิลป์, ประติมากรรม, สถาปัตยกรรม, วรรณกรรม ทั้งที่จัดแสดงด้วยวัตถุจริง หุ่นจำลอง รูปถ่ายและคำบรรยายประกอบ
- 1.2) ห้องนิทรรศการชั่วคราว (TEMPORARY EXHIBITION)
เป็นส่วนจัดแสดงที่จะมีการเปลี่ยนหัวข้อการแสดงไปตามวาระ โอกาสที่เหมาะสม
- 1.3) ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง (OUTDOOR EXHIBITION)
เป็นส่วนจัดนิทรรศการที่ต้องการพื้นที่ หรือความสูงของพื้นที่ในการจัดแสดงมาก ไม่สามารถจัดแสดงภายในห้องแสดงนิทรรศการได้ หรือในกรณีที่ต้องการบรรยากาศในการจัดแสดงหัวข้อนั้นๆ เช่น การจัดนิทรรศการสถาปัตยกรรมพื้นบ้าน การสาธิตการแสดงต่างๆ
- 1.4) โถงเข้าชม
- 1.5) ที่ขายบัตรเข้าชม
- 1.6) ห้องระบบรักษาความปลอดภัย
- 1.7) ส่วนติดต่อสอบถาม
- 1.8) ที่รับฝากของ เพื่อบริการให้แก่ผู้เข้าชมไม่ต้องหอบหิ้วสัมภาระในการชมนิทรรศการและเป็นการรักษาความปลอดภัยจากการโจรกรรมได้อีกทางหนึ่ง
- 1.9) ห้องเก็บอุปกรณ์-วัสดุจัดแสดงงาน
- 1.10) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายงานนิทรรศการ
- 1.11) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายนิทรรศการ
- 1.12) ห้องน้ำ-ส้วม
- 1.13) ห้องเก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.7 ส่วนบริการสาธารณะ

เป็นส่วนของอาคารที่จัดไว้เพื่อบริการแก่ผู้เข้ามาใช้โครงการ ได้แก่

1) ทางเข้า-ออก

เพื่อความสะดวกในการรักษาความปลอดภัย ควรจัดให้มีทางเข้า-ออกของผู้ชมเพียงจุดเดียว แต่จะต้องมีทางออกฉุกเฉินเตรียมไว้สำหรับเจ้าหน้าที่

2) โถงทางเข้าหลัก

เป็นโถงใหญ่เพื่อจ่ายไปยังส่วนต่างๆของการจัดนิทรรศการ

3) ไทโรศัพท์สาธารณะ

4) แผนผังส่วนแสดงงาน

แผนผังแสดงเขตวัฒนธรรมหรือภูเขยและ

ตำแหน่งสถานที่สำคัญต่างๆของจ.ลำพูน

5) ร้านค้าอาหาร-เครื่องดื่ม

เป็นส่วนที่จัดขึ้นเพื่อบริการอาหาร เครื่องดื่ม แก่ผู้ที่มาเที่ยวชมโครงการและเจ้าหน้าที่ของหอศิลป์วัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกและประหยัดเวลา ทำให้ผู้เข้าชมสามารถใช้เวลาในหอศิลป์วัฒนธรรมได้ยาวนานขึ้น

-พื้นที่ขายอาหาร

-DINING AREA

-ครัว

-ห้องน้ำ-ล้าง

6) ร้านขายหนังสือ-ของที่ระลึก

-พื้นที่วางสินค้า

-เคานเตอร์ชำระเงิน

7) ห้องน้ำ-ล้าง

5.3.8 ส่วนที่จอดรถ

- ส่วนที่จอดรถโดยสารเป็นหมู่คณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบุคลากรในหอศิลป์วัฒนธรรมส่วนตัวนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหอศิลป์วัฒนธรรม

- ส่วนที่ใช้ในงานบริการของหอศิลป์วัฒนธรรม

2) ฝ่ายคลังพิพิธภัณฑ์

เป็นส่วนที่จัดเก็บวัตถุและสิ่งจัดแสดงนิทรรศการต่างๆ และ
พัสดุ-ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดแสดง

- 2.1) ห้องทำงานภัณฑารักษ์
- 2.2) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นและคลัง
- 2.3) คลังพิพิธภัณฑ์
- 2.4) RECEIVING AREA
- 2.5) LOADING AREA
- 2.6) PACKAGE AREA

3) ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์

เป็นส่วนปฏิบัติงานในการส่งเสริม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

จ.ลำพูน

- 3.1) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรม-สัมพันธ์
- 3.2) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์
- 3.3) ห้องเก็บเอกสาร
- 3.4) ส่วนพักคอย รับประทานอาหาร
- 3.5) ห้องประชุม
- 3.6) ห้องเก็บของ
- 3.7) ห้องน้ำ-ส้วม

5.3.5 ส่วนงานบริการ

1) ฝ่ายงานเทคนิค

- 1.1) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายงานเทคนิค
- 1.2) ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่ฝ่ายงานเทคนิค
- 1.3) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานศิลปกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรนำออกสู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต
หากมีการนำออกสู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต จะถือว่าผิดกฎหมาย

- 1.4) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานช่างเทคนิค
- 1.5) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานช่างศิลป์
- 1.6) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่เทคนิคแสง สี เสียง

- 1.7) ห้องประชุม
- 1.8) ห้องปฏิบัติการด้านเทคนิควิดีโอ ภาพยนตร์
- 1.9) ห้องปฏิบัติการเทคนิคการถ่ายภาพ
- 1.10) โรงปฏิบัติการ
- 1.11) ห้องเก็บของห้องน้ำ-ส้วม
- 2) ฝ่ายงานบริการอาคารสถานที่
  - 2.1) ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายงานบริการอาคารสถานที่
  - 2.2) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานทะเบียน บัญชีพัสดุ-ครุภัณฑ์
  - 2.3) ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่ฝ่ายงานบริการอาคารสถานที่
  - 2.4) ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย
  - 2.5) ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า-ล็อกเกอร์
  - 2.6) ห้องน้ำ-ส้วม
  - 2.7) ห้องงานระบบต่างๆ
    - ห้องงานระบบไฟฟ้า
    - ห้องงานระบบประปา
    - ห้องงานระบบรักษาความปลอดภัย
    - ส่วนระบบบำบัดน้ำเสีย
    - ห้องขยะ

5.3.6 ส่วนลานแสดงและกิจกรรมกลางแจ้ง

เป็นส่วนที่มีไว้สำหรับการแสดง การละเล่นพื้นเมือง หรือการแสดงที่ต้องใช้พื้นที่การแสดงเป็นลานกว้าง โดยที่ไม่ต้องอาศัยจากประกอบ และการควบคุมเสียงมากนัก ซึ่งจะประกอบด้วย

- 1) ส่วนนั่งชมการแสดงและกิจกรรมกลางแจ้ง
- 2) เวที
- 3) ห้องพัก-แต่งตัวนักแสดง
- 4) ห้องน้ำ-ส้วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 การวิเคราะห์ประเภทและจำนวนผู้ใช้โครงการ

5.4.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้โครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูนแบ่งได้เป็นประเภท คือ

- 1) ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ พนักงานผู้มาทำงานประจำโครงการ
- 2) ผู้ใช้บริการ ได้แก่ ผู้เข้ามาเยี่ยมชม-ชมโครงการ

5.4.2 การวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้โครงการ

วิเคราะห์ตามประเภทผู้ใช้โครงการได้ดังนี้

- 1) ผู้ให้บริการ จำแนกจำนวนของผู้ให้บริการจากอัตราของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆของโครงการ ได้ดังนี้

-ส่วนบริหาร

ฝ่ายบริหาร 12 คน

ฝ่ายงานเลขานุการ 7 คน

-ส่วนวิชาการ บริการการศึกษา

ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยฯ 11 คน

ฝ่ายหอวัฒนธรรม 10 คน

ฝ่ายนิทรรศการ 6 คน

ฝ่ายคลังพิพิธภัณฑ์ 4 คน

ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ฯ 9 คน

-ส่วนงานบริการ

ฝ่ายเทคนิค 13 คน

ฝ่ายงานบริการอาคารสถานที่ 10 คน

- 2) ผู้ใช้บริการ

การวิเคราะห์โครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน

ซึ่งเป็นโครงการใหม่และเป็นโครงการเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 จำนวนผู้ใช้อาคารในอดีต การวิเคราะห์จึงต้องอ้างอิงจากหน่วยงาน
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีแผ่สิ่งที่ยังอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 งานที่มีความใกล้เคียงทั้งในเรื่องของประเภทอาคาร วัตถุประสงค์

จึงยังไม่มีสถิติ

และความใกล้เคียงในเรื่องสถิติที่จะนำมาอ้างอิง โดยจะนำมาเปรียบเทียบตามวิธีทางสถิติ ในที่นี้จะพิจารณาจากอัตราการเพิ่มของสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับโครงการ ซึ่งก็คือมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมอันเก่าแก่และมีคุณค่า ส่วนการเปรียบเทียบกับสถิตินักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม จ.ลำพูน นั้น ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานใดได้จัดทำสถิตินักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม จ.ลำพูนไว้

ดังนั้นการวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้บริการของโครงการหอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูนจะอ้างอิงจากสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย ปี 2538 – 2542 (ย้อนหลัง 5 ปี)²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ตรวจสอบจากสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศภาคเหนือ ปี 2542 ของสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 ไม่วากรณ์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่ตรงที่มการนำไปใช้
 เอกสารรวบรวมข้อมูลสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย, สัมภาษณ์ หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
 หริภุญไชย จ.ลำพูน

ตาราง 5.4.1 แสดงสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย
จ.ลำพูน ปี 2538 - 2542(ย้อนหลัง 5 ปี)

ปี	ประชาชน ชาวไทย	ชาว ต่างประเทศ	พระภิกษุ สามเณร	นักเรียน นักศึกษา	แขกของ ทางราชการ	รวมผู้เข้าชม ทั้งหมด
2538	2,631	1,041	4,867	6,011	53	14603
2539	3,156	1,067	4,946	8,121	59	17349
2540	3,014	629	3,905	6,598	353	14499
2541	4,946	735	4,727	7,985	85	18478
2542	4,303	901	3,642	6,887	1,186	16919

*หมายเหตุ เนื่องจากในปี 2540 มีการปิดปรับปรุงอาคาร 2 เดือน ดังนั้น
จึงควรรหาอัตราการเพิ่มจำนวนผู้เข้าชมจากค่าเฉลี่ยเป็นรายเดือน

ตาราง 5.4.2 แสดงอัตราการเพิ่มเป็นร้อยละของผู้เข้าชม
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย ปี 2538 - 2542
(ย้อนหลัง 5 ปี)

ปี	รวมผู้เข้า ชมทั้งหมด	จำนวนผู้เข้าชม ต่อเดือน	อัตราการเพิ่มร้อยละ ต่อปี
2538	14603	1217	-
2539	17349	1446	18.8
2540	14499	1450	0.28
2541	18478	1540	6.2
2542	16919	1410	-8.44

ดังนั้นผลเฉลี่ยอัตราการเพิ่มของผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
หรือกฎหมายจ.ลำพูน ในช่วงปี 2538 - 2542 คิดเป็นร้อยละ 4.21 ต่อปี
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อแหล่งอื่นและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการตารางข้างต้นอัตราการเพิ่มของผู้ใช้บริการหอศิลป์วัฒนธรรม
จ.ลำพูน ต่อปีประมาณ 4.21% ต่อปี

จากอัตราการเพิ่มของผู้เข้าชมต่อดังกล่าวจะนำมาคาดการณ์จำนวนผู้
ใช้บริการโครงการ ช่วง พ.ศ. 2543-2553 ดังนี้

ตาราง 5.4.3 แสดงจำนวนผู้ให้บริการ โครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน

พ.ศ.2543-2553 (ใช้จำนวนผู้ให้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

หริภุญไชย จ.ลำพูน เฉลี่ยต่อเดือนในช่วงปี พ.ศ.2538-2542 เป็นฐาน)

พ.ศ.	จำนวนผู้ให้บริการต่อเดือน	หมายเหตุ
2543	1,413	
2544	1,472	เริ่มเปิดใช้โครงการ
2545	1,534	
2546	1,598	
2547	1,665	
2548	1,735	
2549	1,808	
2550	1,884	
2551	1,963	
2552	2,046	
2553	2,132	เต็มโครงการ

จากตารางข้างต้น เมื่อถึงปีพ.ศ.2553จะเป็นปีที่มีผู้ให้บริการ หอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน
เต็มโครงการเป็นจำนวนประมาณ 2,132 คนต่อเดือน โดยเฉลี่ยประมาณ 2,132/30 คือ
ประมาณ 71 คนต่อวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 การศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมต่างๆของผู้ใช้จะเป็นตัวกำหนดถึงความสัมพันธ์และองค์ประกอบของหอศิลป์วัฒนธรรม เนื่องจากผู้ใช้อาคารของโครงการนี้แบ่งได้เป็นหลายส่วนดังกล่าวมาข้างต้น วัตถุประสงค์ของผู้ใช้ย่อมมีหลายอย่างแตกต่างกันไป โดยบางส่วนได้ศึกษาข้อมูลอ้างอิงจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย จังหวัดลำพูน และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร แบ่งได้เป็น

5.5.1 พฤติกรรมของผู้มาเยี่ยมชมโครงการ

พฤติกรรมของผู้มาเยี่ยมชมโครงการ จะสามารถแบ่งประเภทของผู้เข้าชมได้ดังต่อไปนี้

ก. ประชาชนทั่วไป

เป็นบุคคลส่วนใหญ่ที่เข้ามาใช้บริการภายในโครงการ โดยการเข้าชมนิทรรศการและการแสดงต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลินและเพื่อเพิ่มเติมความรู้ ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้อาจเป็นผู้มีภูมิหลังมาก่อนหรือไม่ก็ตาม การเข้ามาชมส่วนใหญ่จะเข้ามาชมในวันหยุด

ข. นักท่องเที่ยว

เป็นกลุ่มบุคคลซึ่งมุ่งหาความเพลิดเพลินจากการชมเป็นส่วนใหญ่ สามารถรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนได้ง่ายในระยะเวลาอันสั้น ส่วนใหญ่จะเข้าชมเพียงครั้งเดียว โดยจะมาเป็นหมู่คณะ

ค. นักเรียน นักศึกษา พระสงฆ์

เป็นกลุ่มบุคคลที่เข้าใช้บริการของหอศิลป์วัฒนธรรม เพื่อแสวงหาความรู้ตามที่สนใจ ส่วนใหญ่ทางสถาบันนั้นๆจะจัดมาเป็นหมู่คณะ นอกจากนี้ยังอาจมาเป็นส่วนบุคคลสำหรับผู้ที่มีความสนใจเป็นพิเศษ

ง. นักวิชาการ นักวิจัย

เป็นกลุ่มที่ต้องการศึกษาถึงเนื้อหาของวัตถุที่จัดแสดง ไม่คำนึงถึงความสวยงามของการจัดแสดงมากนัก ดังนั้นคลังวัตถุจัดแสดงจึงเป็นส่วนที่มีคุณค่าสำหรับบุคคลกลุ่มนี้ บุคคลกลุ่มนี้จะเป็นผู้มีความรู้ในระดับหนึ่ง และมีจำนวนไม่มากนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่คณะกรรมการเข้าชมหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ โยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาตและต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารโดยผู้ถือเอกสาร

(1) เข้าชมมีส่วนบุคคล อาจจะมาด้วยการเดินเท้า การโดยสารรถประจำทาง รถรับจ้าง หรืออาจเดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนตัว

(2) เข้าชมเป็นหมู่คณะ โดยมากจะเป็นนักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

5.5.2 พฤติกรรมของผู้มาติดต่อกับโครงการ

บุคคลกลุ่มนี้จะมาติดต่อธุรกิจหรืองานราชการกับทางหอศิลป์วัฒนธรรม อาจจะมาขังโครงการด้วยรถยนต์ส่วนตัว รถของหน่วยงาน รถโดยสารประจำทาง รถรับจ้าง หรืออาจเป็นการติดต่อทางโทรศัพท์ ฯลฯ โดยจะเข้าสู่ส่วนติดต่อสอบถามบริเวณโถงทางเข้า แล้วแยกไปตามหน่วยงานที่มีธุระจะติดต่อด้วย โดยอาจจะนั่งพักคอยในบริเวณส่วนโถงพักคอย ของหน่วยงานนั้นๆ เมื่อเสร็จธุระแล้วจึงเดินทางกลับหรืออาจจะไปติดต่อในหน่วยงานอื่นๆ ของโครงการต่อไป

5.5.3 พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ

โครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน จะประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ของโครงการ 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

1) ผู้มาทำงานประจำ คือ เจ้าหน้าที่ดำเนินงานฝ่ายต่างๆ ของโครงการจะมีพื้นที่ครอบครอง เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะ

- พฤติกรรมของผู้มาทำงานประจำ

เจ้าหน้าที่ประจำของหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน จะเดินทางมาโดยรถโดยสารหรือยานพาหนะส่วนตัว ส่วนมากจะมาถึงโครงการประมาณ 8.00 – 8.30 น. เข้ามาในโครงการ เข้าสู่ส่วนทำงานโดยทางเข้าสำหรับเจ้าหน้าที่ บางคนอาจจะแยกไปรับประทานอาหารเช้า เข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด หรือไปพักผ่อน สามารถสรุปตารางเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้ดังนี้

8.30น.	ลงเวลาทำงาน
9.00น. – 12.00น.	ปฏิบัติงานตามหน้าที่
12.00น. – 12.00น.	พักกลางวัน
13.00น. – 17.00น.	ปฏิบัติงานตามหน้าที่

พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่จะขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่แต่ละคน ซึ่งได้กล่าวแล้วในเรื่องของ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่และหน้าที่ความรับผิดชอบ

2) ผู้มาร่วมงานชั่วคราว คือ กลุ่มบุคคลพิเศษที่ได้รับมอบ

หมายให้ทำงานต่างๆเป็นชิ้นงานไป ลักษณะการทำงานอาจเป็นการนัดประชุมเป็นครั้งคราวไป ไม่จากกรณีใดก็ตาม อีกร่างหนึ่งให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำของโครงการร่วมประสานงานและอำนวยความสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ห้ามใช้ทางเพื่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงานไปจนกว่าในหนังสือไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- พฤติกรรมของผู้มาร่วมทำงานชั่วคราว อาจแบ่งตามรูปแบบการดำเนินงานได้ดังต่อไปนี้

1) นักวิชาการ หรือ วิทยากรพิเศษ - ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ วิทยากรในสาขาต่างๆ ที่ทางหอศิลปวัฒนธรรมเชิญมาเพื่อเปิดอบรม สัมมนา หรือบรรยายทางวิชาการ โดยมีกิจกรรมดังนี้

- มายังหอศิลปวัฒนธรรม โคนรถยนต์ของโครงการ หรือโดยรถยนต์ส่วนบุคคล อาจจะมาเป็นการส่วนตัว หรือมาเป็นหมู่คณะ ในช่วงเวลาประมาณ 8.30 น. - 16.30 น.

- ไปยังส่วนงานวิชาการหรือส่วนส่งเสริม เผยแพร่และวัฒนธรรมสัมพันธ์ของโครงการ เพื่อรายงานตัว , พักผ่อน เตรียมเอกสาร ข้อมูล อุปกรณ์การบรรยาย หรือการสาธิตก่อนการบรรยายจริง

- ทำการบรรยายทางวิชาการ หรือสาธิตในส่วน ของห้องบรรยายทางวิชาการหรือในสถานที่ที่ทางโครงการจัดเตรียมไว้ให้

- หลังจบการบรรยายหรือกิจกรรมนั้นๆแล้ว จะกลับเข้าห้องพักอีกครั้ง เพื่อสรุปรวบรวมข้อมูล เอกสาร อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการบรรยาย และสรุปผลก่อนเดินทางกลับ

2) คณะกรรมการ คณะทำงาน เป็นคณะที่ได้รับเชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมทำงานด้านการกำหนดนโยบาย ดูแลการดำเนินงานตามแผนงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

3) นักแสดง หรือ ศิลปิน ได้แก่ นักแสดง ศิลปิน นักดนตรี รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ติดตาม (อาจจะเป็นการเชิญมาในวันหยุดราชการ หรือเชิญมาในกรณีพิเศษต่างๆ) โดยมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

- ผ่านการตรวจตราและลงชื่อผู้มาติดต่อจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้แสดงจะไปพักผ่อนในส่วนของห้องพักนักแสดง ห้องแต่งตัว ห้องน้ำ-ส้วม มีการซักซ้อมในบริเวณเตรียมการแสดง
- ทำการแสดงในส่วนต่างๆที่ทางโครงการได้จัดการแสดงขึ้น เช่น ลานแสดงกลางแจ้ง เป็นต้น
- หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการแสดงจะกลับเข้าห้องพักนักแสดง เพื่อเตรียมตัวเดินทางกลับ หรือใช้บริการในส่วนอื่นๆของโครงการต่อไป

5.5.4 พฤติกรรมของวัตถุจัดแสดง

ลักษณะของวัตถุจัดแสดง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) วัตถุโบราณ หรือ ศิลปวัตถุที่มีค่า อันแสดงถึงเอกลักษณ์ของงานศิลปวัฒนธรรมล้ำพูน

2) ภาพถ่าย หุ่นจำลอง ทั้งแบบรวมและแบบเฉพาะจุด เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาชมโครงการสามารถทำการศึกษาข้อมูล และทำความเข้าใจกับเนื้อหาการจัดแสดงได้ดีขึ้น

พฤติกรรมของวัตถุจัดแสดง มีดังนี้

- ชิ้นงานจะถูกส่งมาตามรายงาน โดยจะเข้ามาทางส่วนบริการ เมื่อนำมาลงยังบริเวณขนถ่ายของ จะมีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบและรับชิ้นงานดังกล่าว

- จากนั้นชิ้นงานจะถูกส่งไปยังบริเวณคัดแยก ตรวจสอบภาพ และลงทะเบียนชื่อ จัดบัตรรายละเอียด พร้อมทั้งเลือกแพรวางในการจัดแสดง

- เมื่อครบกำหนดการจัดแสดงหมุนเวียน ชิ้นงานจะถูกตรวจสอบอีกครั้ง ถ้าเกิดความเสียหายก็จะถูกส่งไปยังส่วนสงวนรักษา แล้วจัดเตรียมสำหรับขนถ่ายกลับไปยังส่วนคลังเก็บวัสดุจัดแสดง พร้อมกับชิ้นงานใหม่ที่จะถูกนำมาจัดแสดงแทนที่ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบของโครงการ

พิจารณาโดยอาศัยหลัก 5 ประการได้แก่

- 1) ลักษณะการใช้สอย และการจัดผัง
- 2) ผู้ใช้ จำนวนผู้ใช้ และพฤติกรรมการใช้อาคารในส่วนนั้นๆ
- 3) อุปกรณ์และเครื่องมือประกอบ
- 4) ระยะเวลาการใช้งาน
- 5) ความต้องการพื้นฐานในการใช้งาน

การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน จะทำการวิเคราะห์ โดยเปรียบเทียบมาตรฐานที่กำหนดจาก

- 1) TIME SAVER FOR BUILDING TYPES
- 2) ARCHITECT'S DATA
- 3) BUILDING PLANNING AND DESIGN STANDARD
- 4) มาตรฐานห้องสมุดในประเทศไทย
- 5) วิชาการพิพิธภัณฑ์
- 6) การศึกษาเปรียบเทียบจากอาคารตัวอย่าง
- 7) จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยของโครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นส่วนต่างๆดังต่อไปนี้

- 5.6.1 ส่วนบริหาร
- 5.6.2 ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ
- 5.6.3 ส่วนห้องอเนกประสงค์
- 5.6.4 ส่วนลานการแสดงกลางแจ้ง
- 5.6.5 ส่วนห้องบรรยายทางวิชาการ
- 5.6.6 ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม
- 5.6.7 ส่วนบริการและคลังพิพิธภัณฑ์
- 5.6.8 ส่วนบริการอาหารเครื่องดื่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์ที่ระลึกเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ อีกส่วนที่จัดพิมพ์เปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.1 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนบริหาร

แยกการวิเคราะห์ห้ออกเป็น

ก. ส่วนบริการสาธารณะ ประกอบไปด้วย

1) โถงทางเข้าหลัก (MAIN ENTRANCE LOBBY)

โถงทางเข้าหลักเป็นจุดจ่ายผู้เข้าชมโครงการไปยังส่วนต่างๆ ภายในโครงการ ในกรณีที่มีผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะ ทำให้โถงทางเข้าหลักจำเป็นจะต้องสามารถรองรับปริมาณสูงสุดของผู้ที่เข้าชมเป็นหมู่คณะ ในช่วงเวลาหนึ่งให้ได้อย่างเพียงพอ

จากการคาดคะเนผู้ใช้โครงการ ปี 2553 ประมาณวันละ 71 คน

เวลาทำการของหอศิลป์วัฒนธรรม แบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงเช้า 9.00 – 12.00น.

(พักเที่ยง) 12.00 – 13.00น.

ช่วงเย็น 13.00 – 16.00น.

รวม 6 ชั่วโมง

จากการวิเคราะห์ของแผนแม่บทและแผนงานหลักของ ททท. ผู้ชมคนหนึ่งๆ จะใช้เวลาในการเข้าชมหอศิลป์วัฒนธรรม 2 ชั่วโมง และฟังการบรรยาย 1 ชั่วโมง รวมเป็น 3 ชั่วโมง

ดังนั้น จำนวนผู้ชมสูงสุด (ในหนึ่งช่วง) ประมาณ 36 คน

โถงทางเข้าหลักจะต้องสามารถให้บริการแก่ผู้ชมได้ทั้งหมด

ประมาณ 36 คน

STANDING SPACE = $0.8 \times 0.8 = 0.64$ ตรม./คน

ดังนั้น พื้นที่ของโถงทางเข้าหลัก = $36 \text{ คน} \times 0.64 \text{ ตรม./คน}$

= 23.04 ตรม.

ความถี่ของผู้เข้าชม ผู้มาติดต่อ-สอบถาม ชื้อตั๋ว ในส่วนบริการสาธารณะ ภายใน 15 นาทีจะมีประมาณ 3 คน

2) พื้นที่คนยืน (STANDING SPACE)

พื้นที่ $0.80 \times 0.80 = 0.64$ ตรม./คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ **3) รับส่งของพนักงาน (LOCKER)** อนุญาตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงพื้นที่และตั้ง **1.50 x 1.20** ของเอกสาร **1.14** ตรม. ซึ่งมีการนำไปใช้

4) ส่วนรับฝากของ (DEPOSIT BOX)

$$\text{พื้นที่} \quad 0.95 \times 1.20 = 1.14 \text{ ตรม.}$$

5) ส่วนปฐมพยาบาล (FIRST – AID ROOM)

$$\text{พื้นที่} \quad 3.50 \times 4.00 = 14.00 \text{ ตรม.}$$

6) ห้องน้ำ

- ห้องน้ำ-ส้วม(TOILET)

$$\text{พื้นที่} \quad 1.40 \times 2.00 = 2.80 \text{ ตรม.}$$

- ห้องส้วม (WATER CLOSET)

$$\text{พื้นที่} \quad 0.90 \times 1.50 = 1.35 \text{ ตรม.}$$

- ส่วนโถปัสสาวะชาย (URINAL)

$$\text{พื้นที่} \quad 0.75 \times 0.80 = 0.60 \text{ ตรม.}$$

- ส่วนอ่างล้างหน้า (LAVATORY)

$$\text{พื้นที่} \quad 0.80 \times 0.80 = 0.64 \text{ ตรม.}$$

7) เคานเตอร์ประชาสัมพันธ์

$$\text{พื้นที่} \quad 2.00 \times 1.20 = 4.40 \text{ ตรม.}$$

8) ส่วนขายบัตรและจุดตรวจเช็ค

$$\text{พื้นที่} \quad 0.80 \times 1.55 = 1.24 \text{ ตรม.}$$

9) ส่วนที่ดื่ม

$$\text{พื้นที่} \quad 0.60 \times 1.00 = 0.60 \text{ ตรม.}$$

10) ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย

- แผงควบคุมระบบ

- เก้าอี้ทำงาน

$$\text{พื้นที่} \quad 1.80 \times 2.00 = 3.60 \text{ ตรม.}$$

ข. ส่วนบริหารและธุรการ ประกอบไปด้วย

1) ห้องผู้อำนวยการ

- โต๊ะทำงาน

- ตู้เก็บเอกสาร

- ชุดรับแขก 5-6 คน

- ดินชั่งเก็บเอกสาร

- Side Board

$$\text{พื้นที่} \quad 4.00 \times 5.00 = 20.00 \text{ ตรม.}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ห้องรองผู้อำนวยการ

- โต๊ะทำงาน
  - ตู้เก็บเอกสาร
  - ชุดรับแขก 5-6 คน
  - ลินชักเก็บเอกสาร
  - Side Board
- พื้นที่ $3.50 \times 3.50 = 15.75$ ตรม.

3) ส่วนทำงานเลขานุการ

- โต๊ะทำงาน
  - ตู้เก็บเอกสาร
  - ชุดรับแขก 5-6 คน
  - ลินชักเก็บเอกสาร
- พื้นที่ $1.80 \times 3.70 = 6.66$ ตรม.

4) บอร์ดประชาสัมพันธ์

พื้นที่ $1.20 \times 2.40 = 2.88$ ตรม.

5) ส่วนที่ตมน้ำ

พื้นที่ $0.60 \times 1.00 = 0.60$ ตรม.

6) ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ทั่วไป

- โต๊ะทำงาน
  - ตู้เก็บเอกสาร
- พื้นที่ $2.00 \times 2.50 = 5.00$ ตรม.

7) พนักงานพิมพ์ดีด

- โต๊ะพิมพ์ดีด
- พื้นที่ $2.00 \times 2.00 = 4.00$ ตรม.

8) ห้องหัวหน้าฝ่าย

- โต๊ะทำงาน
  - ชุดรับแขก 3-4 คน
  - ตู้เก็บเอกสาร
  - ลินชักเก็บเอกสาร
  - Side Board
- พื้นที่ $3.20 \times 4.00 = 12.80$ ตรม.

9) ห้องประชุม

จำนวน 15-20 ที่นั่ง เป็นพื้นที่ประมาณ 1.50 – 2.00 ตรม./คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานในกรมศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ $6.00 \times 8.00 = 48.00$ ตรม.

10) ส่วนเตรียมอาหาร

- เคานเตอร์เตรียมอาหาร

พื้นที่ $2.00 \times 3.00 = 6.00$ ตรม.

๑) การจัดสำนักงาน

การจัดสำนักงานในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระบบ คือ

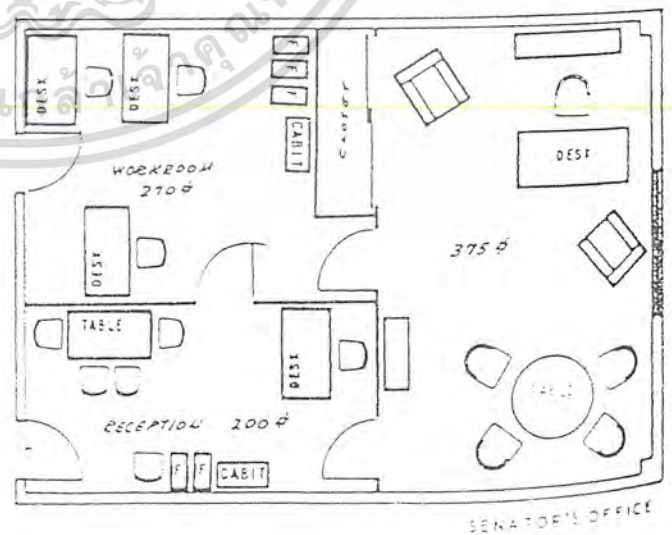
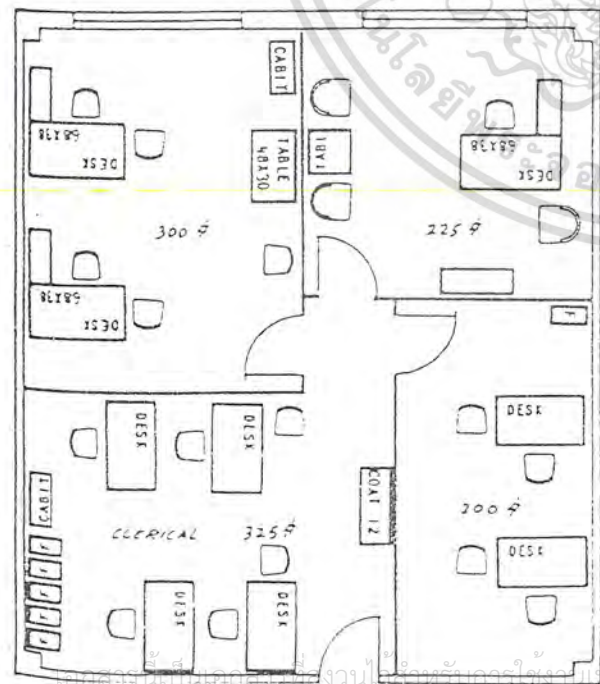
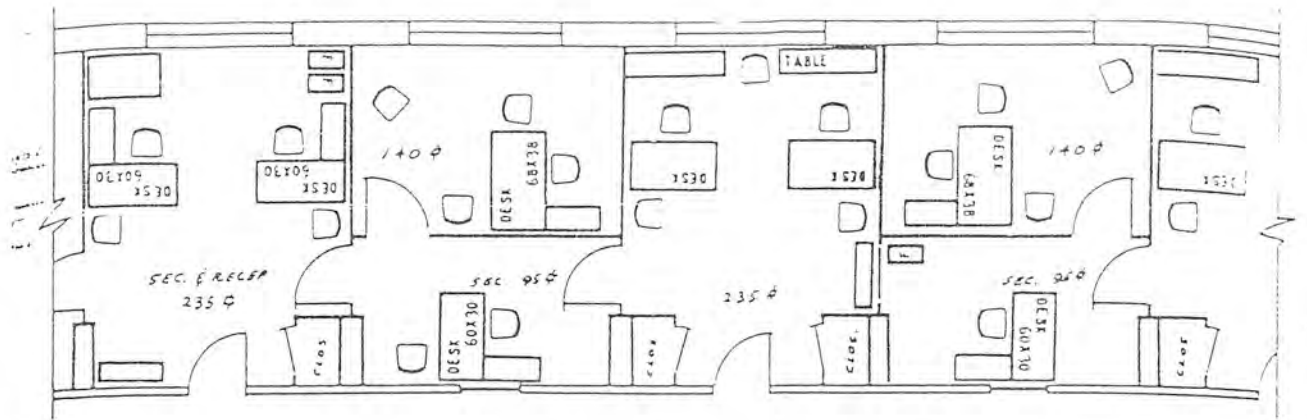
- การจัดออกเป็นห้องเฉพาะ (THE INDIVIDUAL ROOM SYSTEM) จะเป็นการกำหนดในการติดต่อและการเข้าถึงห้องต่างๆ ลักษณะการจัดแบบนี้จะมีข้อดีคือ มีความเป็นส่วนตัว สะดวกสบาย แต่เสียพื้นที่มาก ลงทุนสูง

- การจัดในระบบเปิดตลอด (THE OPEN LAY-OUT) ระบบนี้ จะไม่ต้องคำนึงถึงการใช้ทางเดินติดต่อระหว่างห้อง (CORRIDOR) ในการจัดสำนักงานระบบนี้ จะสามารถใช้พื้นที่ของห้องได้อย่างเต็มที่สำหรับการปฏิบัติงานต่างๆ โดยไม่มีผนังมากนัก ทำให้ลงทุนต่ำกว่าแบบแรก แต่ต้องคำนึงถึงเรื่องระบบระบายอากาศและการให้แสงสว่างภายในห้อง

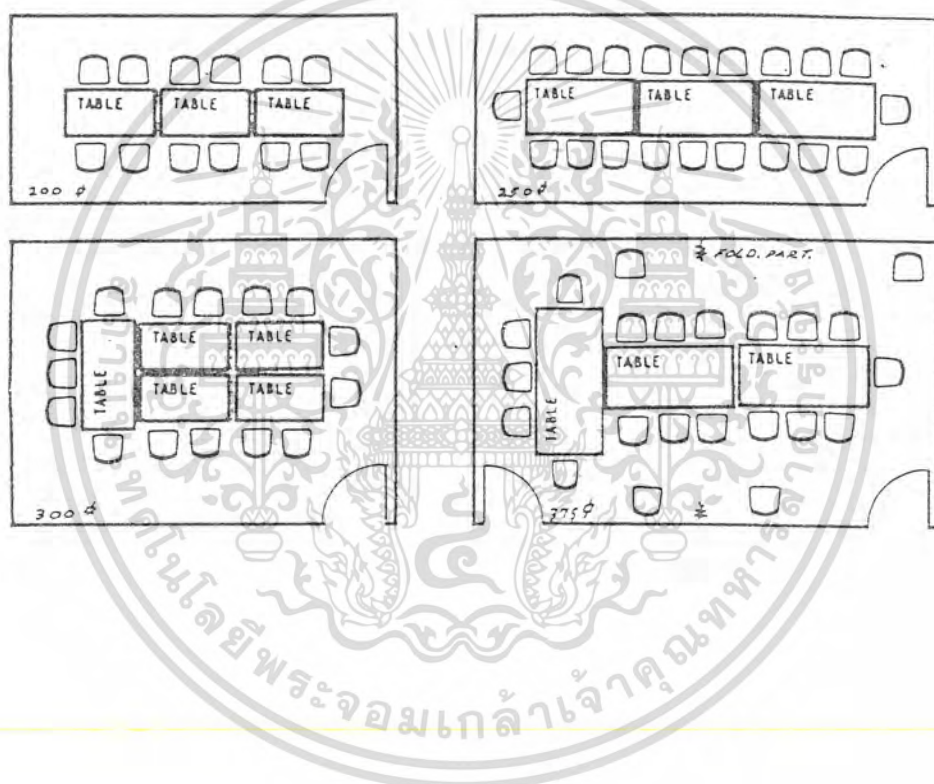
สำหรับโครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน นั้น จะเลือกใช้การจัดสำนักงานระบบเปิดตลอด แต่จะจัดให้มีห้องเฉพาะเป็นบางห้องตามความเหมาะสมในการดำเนินงาน เช่น ห้องผู้อำนวยการ ห้องหัวหน้าฝ่าย ห้องประชุม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่อนุญาตให้นำไปตีพิมพ์หรือทำซ้ำในลักษณะอื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ภาพแสดงตัวอย่างการจัดสำนักงานในรูปแบบต่างๆ

ภาพแสดงตัวอย่างการจัดห้องประชุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.2 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนจัดแสดงนิทรรศการ

ในส่วนของ การจัดแสดงนิทรรศการนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ส่วนจัดแสดงถาวร
- 2) ส่วนจัดแสดงชั่วคราว
- 3) ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง
- 4) ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์

ส่วนนิทรรศการนี้จัดเป็นกิจกรรมหลักของโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะเป็นที่รวบรวม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของลำพูน และนำเสนอในรูปแบบของสื่อต่างๆ

เนื้อหาของงานที่แสดงจะครอบคลุมงานวัฒนธรรมตามการจัดแบ่งประเภทของวัฒนธรรมดังนี้

ส่วนที่ 1 - ห้องประวัติศาสตร์วัฒนธรรมลำพูน

เนื้อหาการจัดแสดงจะเป็นเรื่องราวของ วัฒนธรรมในความหมายเชิงประวัติศาสตร์ (historical) ซึ่งจะเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นมรดกทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้และถ่ายทอดจากรุ่นปู่ย่าตายายมาสู่รุ่นลูกหลานเหลนไปเรื่อยๆ

- จะจัดแสดงประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นต่างๆในจังหวัดลำพูนว่า แต่ละชุมชนนั้นมีประวัติความเป็นมาอย่างไร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แล้วแสดงให้เห็นว่าประเพณีพิธีกรรมต่างๆตกทอดมาเป็นมรดกทางสังคมได้อย่างไรบ้าง สามารถจัดเป็นหัวข้อหลักๆได้ดังนี้

- แหล่งวัฒนธรรมและความเป็นมาของลำพูน
- ความสัมพันธ์ระหว่างเขตวัฒนธรรมหรือภูมูชัย กับ เขตวัฒนธรรมที่อยู่โดยรอบ
- ประวัติศาสตร์ลำพูนในช่วงก่อนพุทธศตวรรษที่ 19
- ประวัติศาสตร์ลำพูนในช่วงหลังพุทธศตวรรษที่ 19 จนถึง ปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 - ห้องแสดงภาพการดำรงชีวิต

เนื้อหาการจัดแสดงจะเป็นเรื่องราวของสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น จ.ลำพูน ซึ่งจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัจจัย 4 คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และเครื่องมือ-เครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนจัดแสดงถึงเทคโนโลยีท้องถิ่นของชาวบ้าน ชุมชนใน จ.ลำพูน ซึ่งเป็นเรื่องราว
 ไม้ของวัฒนธรรมที่สนองความจำเป็นพื้นฐานด้านวัตถุ สิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องมือ-
 ทำมาหากิน ยารักษาโรค เป็นต้น

ส่วนที่ 3 - ห้องแสดงบรรทัดฐานทางสังคมของท้องถิ่น

เนื้อหาการจัดแสดงจะเป็นเรื่องราวบรรทัดฐานทางสังคมของชุมชนต่างๆว่า สมาชิกของชุมชนมีวิถีชีวิตอย่างไรบ้าง การแต่งกาย ทั้งของฝ่ายชาย-หญิง ว่าในอดีตเป็นอย่างไรและเปลี่ยนแปลงมาจนถึงปัจจุบันอย่างไร การปฏิบัติต่อกันระหว่างเพศชาย-เพศหญิง และระหว่างพระสงฆ์และฆราวาสเป็นอย่างไร

- จัดแสดงเป็น 3 หัวข้อย่อยดังต่อไปนี้

- 1) วิถีชาวบ้าน ได้แก่ การแต่งกาย การพูดจาระหว่างผู้ใหญ่กับผู้น้อย มารยาทการรับประทานอาหาร การปฏิบัติต่อกันระหว่างพระสงฆ์ ฆราวาส
- 2) จารีต ได้แก่ ข้อห้ามต่างๆของชุมชน
- 3) กฎหมาย
- 4) บรรทัดฐานอื่นๆ เช่น สัมภินิหาร ความศักดิ์สิทธิ์ พิธีการ พิธีกรรม งานพิธี และมารยาทสังคม

ดังนั้นควรจัดแสดงให้เห็นว่า แต่ละชุมชนจัดองค์กรเพื่อมีชีวิตร่วมกันในชุมชนอย่างไรบ้าง แต่ละชุมชนมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับร่วมกันอะไรบ้าง

ส่วนที่ 4 - ห้องแสดงสถาปัตยกรรมทางสังคมของท้องถิ่น

เนื้อหาส่วนนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นเรื่องราวของการจัดการกับปัญหาพื้นฐานของสังคมเป็น "หัวใจของวัฒนธรรม" ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 9 หัวข้อดังนี้

- 1) ระบบเครือญาติ
- 2) ระบบเศรษฐกิจ
- 3) ระบบการเมือง การปกครอง
- 4) การขัดเกลาทางสังคม และ การศึกษา
- 5) ระบบศาสนาและความเชื่อ
- 6) การแพทย์และสาธารณสุข
- 7) ระบบสื่อสาร
- 8) ศิลปะ
- 9) นันทนาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการเผยแพร่ให้เห็นถึงองค์ความรู้ที่มี หรือ กิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการโดย ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจวิถีชีวิตของคนในชุมชนต่างๆ ดังนั้นควรจัดแสดงให้เห็นว่า

มนุษย์ในชุมชนต่างๆปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เฉพาะอย่างไรบ้าง และจัดแสดงให้เห็นสิ่งแวดล้อมต่างๆของชุมชนด้วย

ส่วนที่ 5 - ห้องแสดงวัฒนธรรมการควบคุมทางสังคมของท้องถิ่น

จัดแสดงเรื่องราวของวัฒนธรรมในด้านการช่วยให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคม แบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยได้ 5 หัวข้อดังนี้

- 1) ศาสนา
- 2) ความเชื่อทางสังคม
- 3) ค่านิยม
- 4) ประเพณีต่างๆ
- 5) กฎหมาย

ส่วนที่ 6 - ห้องแสดงงานศิลปะ

แบ่งเป็นสาขาต่างๆดังนี้

- 1) จิตรกรรม
- 2) ประติมากรรม
- 3) สถาปัตยกรรม
- 4) หัตถกรรม
  - งานแกะสลัก
  - เครื่องจักสาน
  - น้ำตุง(ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่ ทาด้วยชันหรือน้ำมันยาง ครอบร่างคล้ายกรวยมีไม้ไขว้กันอยู่ด้านบน)
  - คุติข้าว
  - ผ้าทอไหมยกดอก ผ้าทอพื้นเมือง
  - เครื่องปั้นดินเผา
- 5) ดนตรี
  - ซึง
  - สะล้อ
  - กลองโป่งโป่ง
  - กลองปู่เจ้า(อุเจ้า)
  - ปี่(ปี่จุ่ม)
  - ปาน หรือ พาน
  - แส่ว หรือ สว่า
  - ตะหลดปด
  - กลองปู่จา
  - ซ้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการกลองตีโน้ต หรือกลองแอ่ว (ก้องหลวง) ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. ลำพูน (เนื่องจากลำพูนอยู่ในเขตวัฒนธรรมไทลื้อ - ไทยวน) ซึ่งมีชนกลุ่มต่างๆดังนี้

- ไทยอง (ไทลื้อ) เป็นคนส่วนใหญ่ ประมาณ 80 %
- ไทใหญ่ (เงี้ยว)
- ยาง (กระเหรี่ยง)
- ลัวะ
- เขิน

ส่วนที่ 10- ห้องแสดงพัฒนาการของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน

จัดแสดงในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของชุมชนต่างๆในลำพูนจากการติดต่อทางวัฒนธรรม การปรับตัวของชุมชนในชนบท สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากชุมชนในท้องถิ่นได้รับวัฒนธรรมเมืองเข้าไปแล้วมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ตลอดจนการแสดงให้เห็นถึงแบบแผนของการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ รวมถึงการจัดระเบียบและการทำหน้าที่ของวัฒนธรรม เพื่อสนองความต้องการจำเป็นของสมาชิกสังคม

ดังนั้นควรจัดแสดงให้เห็นถึง การจัดระเบียบในแต่ละชุมชน และแสดงถึงแบบแผนการเรียนรู้และผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในชุมชนต่างๆ

เทคนิคการจัดแสดง สามารถจะแบ่งวิธีการนำเสนอ ดังนี้

- 1) BOARD ใช้ในการแสดงภาพถ่าย หรือภาพนิ่งที่ต้องประกอบคำบรรยาย
- 2) DISPLAY คือ การใช้วัตถุแสดงเรื่องราว โดยจัดอยู่ภายในตู้แสดง
- 3) FREE - STAND คือ การแสดงงานที่ขนาดใหญ่และต้องการแสดงแบบลอยตัว
- 4) MODEL และ DIORAMA คือ การจัดแสดงโดยเลียนแบบสภาพความเป็น

จริงของงานที่ต้องแสดงออกมาเป็นละคร เป็นการแสดงที่นับได้ว่าสามารถแสดงถึงความรู้สึกในบรรยากาศของการแสดงให้สมจริงสมจัง และสามารถถ่ายทอดความรู้สึกต่างๆได้ดี ซึ่งนอกจากจากแล้วยังนำเอาแสง สี เสียง เข้ามาช่วยเน้นในการจัดแสดงงานด้วย

5) V.D.O. หรือ COMPUTER ใช้แสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี งานเทศกาล และการละเล่นต่างๆที่ผู้มาชมสามารถเลือกชมได้ตามต้องการ ซึ่งผู้ชมจะเห็นได้ทั้งภาพ การเคลื่อนไหวและได้ยินเสียงด้วยประกอบความเพลิดเพลินสนุกสนานไม่จำเป็นต้องอธิบายมากนัก

จากข้อมูลพื้นฐานทางสถาปัตยกรรมขององค์ประกอบหลักโครงการ จะพบว่าในการชม

งานนิทรรศการต้องมีระยะในการถอยเพื่อผลในการชม ซึ่งสามารถจะนำไปหาพื้นที่ของงานการจัดแสดงนิทรรศการได้ จากพื้นที่ที่จำเป็นในการชมในวัตถุประสงค์นั้นๆ ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5.6.2 แสดงพื้นที่การจัดงานนิทรรศการในโครงการ

(หมายเหตุ : ระยะเวลาของ BOARD คือ ระยะเวลาในการชม BOARD คิดขนาดพื้นที่ใช้สอย = ยาว x ลึก)

ชิ้นงานแสดง	วิธีแสดง	จำนวน	ขนาด/หน่วย (สูง x ยาว x ลึก)	พื้นที่ใช้สอย / หน่วย	พื้นที่รวม
ส่วนที่ 1					
ห้องประวัติวัฒนธรรมลำพูน					
1.1) แสดงแหล่งวัฒนธรรมของ-					
ลำพูน					
- แผนที่ของแหล่งวัฒนธรรมลำพูน- ก่อนพุทธศตวรรษที่ 19	BOARD	1	1.80 * 1.80 * 3.30	5.94	5.94
- แผนที่ของแหล่งวัฒนธรรมลำพูน- หลังพุทธศตวรรษที่ 19	BOARD	1	1.80 * 1.80 * 3.30	5.94	5.94
- แผนที่ของแหล่งวัฒนธรรมลำพูน- ช่วงสมัยมณฑลที่ 5 ของสยาม พร้อมเส้นทางการอพยพของชาว- ยอง - ปัจจุบัน	BOARD	2	1.80 * 1.80 * 3.30	5.94	11.88
1.2) ประวัติวัฒนธรรมลำพูนในอดีต					
- ตำนานความเป็นมาของหริภุชไชย สมัยก่อนพระยามังรายยึดครอง	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ประวัติการเป็นเมืองในอาณาจักร- ล้านนา	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ประวัติการอพยพชาวยองเข้ามา ลำพูน จนถึง ปัจจุบัน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ความสัมพันธ์กับเขตวัฒนธรรม ที่อยู่ใกล้เคียงและเขตวัฒนธรรม อื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับหริภุชไชย (ความสัมพันธ์กับภูมิภาค)	BOARD	2	1.50*2.10*3.35	7.035	14.07
1.3) การอพยพเข้ามาแบบเทครัว ของเมืองยอง					
- แผนที่เส้นทางการอพยพเข้ามาของ ชาวยองจากรัฐฉาน ประเทศพม่า และตำแหน่งการตั้งถิ่นฐานในลำพูน	BOARD	2	1.50*2.10*3.35	7.035	14.07
รวมพื้นที่ส่วนจัดแสดงที่ 1					73.005

ชิ้นงานแสดง	วิธีแสดง	จำนวน	ขนาด/หน่วย (สูง x ยาว x ลึก)	พื้นที่ใช้สอย / หน่วย	พื้นที่รวม
ส่วนที่ 2					
ห้องแสดงภาพการดำรงชีวิต					
- ภาพการดำรงชีวิตในอดีต	MODEL	1	2.20*18.00*1.20	21.6	21.6
- จัดแสดงเทคโนโลยีท้องถิ่นของชุมชนในอดีต(เช่น เลื่อยผ้า เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำมาหากิน ยา)	MODEL+BOARD	3	2.50*4.00*2.00	8	24
- รูปแบบที่อยู่อาศัย และสิ่งปลูกสร้างในอดีต	BOARD	2	1.50*2.10*3.35	7.035	14.07
- รูปแบบที่อยู่อาศัย และสิ่งปลูกสร้างในอดีต	MODEL	1	2.20*18.00*1.20	21.6	21.6
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 2					81.27
ส่วนที่ 3					
ห้องแสดงบรรทัดฐานทางสังคมของท้องถิ่นลำพูน					
3.1) การจัดองค์กรในชุมชนเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
3.2) วิถีชาวบ้านของลำพูน (การแต่งกาย การพูดจาระหว่างผู้ใหญ่-ผู้น้อย มารยาทในการรับประทานอาหาร การปฏิบัติระหว่างพระสงฆ์-ฆราวาส เป็นต้น)	BOARD	2	1.50*2.10*3.35	7.035	14.07
3.3) จารีตของชุมชนต่างๆในลำพูน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
3.4) กฎหมายของชุมชนในท้องถิ่น	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
3.5) บรรทัดฐานอื่นๆ เช่น สมัยนิยม, พิธีการ-พิธีกรรม, มารยาทสังคม	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 3					42.21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชิ้นงานแสดง	วิธีแสดง	จำนวน	ขนาด/หน่วย (สูง x ยาว x ลึก)	พื้นที่ใช้สอย / หน่วย	พื้นที่รวม
ส่วนที่ 4					
ห้องแสดงสถาบันทางสังคมของ-					
ท้องถิ่น					
4.1) ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม แต่ละด้านกับการแก้ปัญหา พื้นฐานของสังคม	BOARD	2	1.50*2.10*3.35	7.035	14.07
4.2) ระบบเครือข่ายของวัฒนธรรม- ลำพูน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
4.3) ระบบเศรษฐกิจ	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
4.4) ระบบการเมือง การปกครอง	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
4.5) ระบบการศึกษา การขัดเกลา- ทางสังคม	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
4.6) ศาสนา ความเชื่อ	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ความเชื่อทางพุทธศาสนา (พุทธศาสนากับวัฒนธรรมลำพูน)					
- ตำนานจามเทวีวงศ์					
- ตำนานพระธาตุหริภุญชัย					
- ความเชื่อทางไสยศาสตร์	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- การนำมาประพฤติปฏิบัติเป็น แบบฉบับสืบมา	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
4.7) การแพทย์และสาธารณสุข					
- ตำรายารักษาโรคแผนโบราณ	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	3.6
- การจัดการสาธารณสุขในชุมชน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการรักษา โรค	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
4.8) ระบบสื่อสาร					
- ภาษาพูด	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ภาษายอง					
- ภาษาไทใหญ่					
- ภาษากะเหรี่ยง					
- ภาษาลัวะ					
- ภาษาเขิน					

เอกสารนี้ภาษากะเหรี่ยงจะลงไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าการนำเอกสารนี้ไปผลิตสินค้า อื่นทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชิ้นงานแสดง	วิธีแสดง	จำนวน	ขนาดหน่วย (สูง x ยาว x ลึก)	พื้นที่ใช้สอย / หน่วย	พื้นที่รวม
- ภาษายาว - ภาษาเขียน - อักษรธรรม - อักษรฝักขาม - อักษรไทยนิเทศ - อักษรที่ใช้เฉพาะกลุ่ม	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
4.9) ศิลปะ					
- ศิลปะพื้นบ้านลำพูน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
	COMPUTER	1	0.90*0.70*0.70	0.49	0.49
- ทัศนกรรมพื้นบ้านลำพูน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- กรรมวิธีในการทำงานทัศนกรรม	COMPUTER	1	0.90*0.70*0.70	0.49	0.49
4.10) นันทนาการ					
- การละเล่นต่างๆ	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
	COMPUTER	1	0.90*0.70*0.70	0.49	0.49
4.11) สภาพแวดล้อมของชุมชนและการ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 4					131.7
ส่วนที่ 5					
ห้องแสดงวัฒนธรรมการควบคุมทาง สังคมของท้องถิ่นลำพูน					
5.1) ศาสนา					
- พุทธศาสนา	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
5.2) ความเชื่อทางสังคม	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
5.3) ค่านิยม	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
5.4) ประเพณี					
- ประเพณีต่างๆในรอบปี	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ประเพณีต่างๆในชีวิต (เช่น ประเพณีการเกิด-แก่-เจ็บ-ตาย)	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
5.5) กฎหมาย	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- กฎหมายดั้งเดิม - กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร					
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 5					42.21

ชิ้นงานแสดง	วิธีแสดง	จำนวน	ขนาด/หน่วย (สูง x ยาว x ลึก)	พื้นที่ใช้สอย / หน่วย	พื้นที่รวม
ส่วนที่ 6					
ห้องแสดงงานศิลปะ					
6.1) จิตรกรรม	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
- ภาพวาดในคัมภีร์					
- ภาพจิตรกรรมฝาผนัง					
6.2) ประติมากรรม					
- พระพุทธรูปสมัยต่างๆ	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
- เครื่องมือเครื่องใช้	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
6.3) สถาปัตยกรรม					
- ลักษณะอาคารทางศาสนา	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ลักษณะอาคารพื้นบ้าน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับชีวิตความเป็นอยู่	MODEL	2	0.90*1.80*0.90	1.145	3.9
	DIORAMA	1	0.90*1.20*1.20	1.67	3.11
6.4) หัตถกรรม					
- วิธีการแกะสลักไม้	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
- การทำเครื่องจักสาน(เช่น น้ำกุง)	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
- การทอผ้าพื้นเมือง	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
- การทอผ้าไหมยกดอก	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
- การทำเครื่องปั้นดินเผา	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
6.5) ดนตรี	BOARD	3	1.50*2.10*3.35	7.035	21.105
- วงดนตรีพื้นเมือง	VIDEO	1	1.50*0.70*0.70	0.49	0.49
- เครื่องดนตรีประสมวงพื้นเมือง					
6.6) ศิลปะการแสดง	VIDEO	1	1.50*0.70*0.70	0.49	0.49
- นาฏศิลป์-การละคร	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ฟ้อนยอง					
- ฟ้อนทริภุญชัย					
- การละเล่นพื้นบ้าน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
6.7) วรรณกรรม					
- วรรณกรรมตัวเขียน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- คำว่ ขอ กภาพย์ ร่าย	VIDEO	1	1.50*0.70*0.70	0.49	0.49
- กะโหลง หรือ โคลง					
- กำขำ หรือ คำรำ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชิ้นงานแสดง	วิธีแสดง	จำนวน	ขนาด/หน่วย (สูง x ยาว x ลึก)	พื้นที่ใช้สอย / หน่วย	พื้นที่รวม
- วรรณกรรมมุขปาฐะ	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ตำนานจามเทวีวงศ์	VIDEO	1	1.50*0.70*0.70	0.49	0.49
- ตำนานต่างๆ					
- เรื่องเล่าต่างๆ					
- นิทานต่างๆ					
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 6					109.725
ส่วนที่ 7					
ห้องแสดงวัฒนธรรมภาษาท้องถิ่น					
7.1) วัฒนธรรมของระบบสัญลักษณ์ ในท้องถิ่น	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
7.2) ภาษาพูด	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ภาษาพื้นเมือง(ไทยวน)	VIDEO	1	1.50*0.70*0.70	0.49	0.49
- ภาษายอง					
- ภาษาลื้อ					
7.3) ภาษาเขียน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- อักษรธรรม	DISPLAY	1	0.90*1.80*0.60	3.6	4.68
- อักษรฝักขาม					
- อักษรไทยนิเทศ					
- อักษรที่ใช้เฉพาะกลุ่ม					
7.4) ภาษาท่าทางต่างๆ	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 7					33.31
ส่วนที่ 8					
ห้องแสดงพิธีกรรมของท้องถิ่น					
8.1) พิธีกรรมของชุมชน	VIDEO	1	1.50*0.70*0.70	0.49	0.49
- พิธีกรรมทางศาสนา	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- พิธีกรรมทางด้านการเมือง	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- พิธีกรรมที่เกี่ยวกับพระมหา	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- พิธีกรรมทางด้านการเกษตร	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035

เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ในกรณีที่มีการนำผลงานนี้ไปเผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายได้

นิทรรศการ	วิธีแสดง	จำนวน	ขนาด/หน่วย (สูง x ยาว x ลึก)	พื้นที่ใช้สอย / หน่วย	พื้นที่รวม
8.2) พิธีกรรมของกลุ่มย่อยหรือ ปัจเจกชน	VIDEO	1	1.50*0.70*0.70	0.49	0.49
- พิธีกรรมของสตรี	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- พิธีกรรมของเด็ก	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- พิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- พิธีกรรมของชาวบ้าน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- พิธีกรรมเชิงไสยศาสตร์	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
- ปฏิทินพิธีกรรมของแต่ละชุมชน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 8					71.82
ส่วนที่ 9 ห้องแสดงวัฒนธรรมของชนกลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่น					
9.1) โครงสร้างประชากรของลำพูน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
9.2) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ ชนกลุ่มไทยอง	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
9.3) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ ชนกลุ่มไทใหญ่	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
9.4) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ ชนกลุ่มกะเหรี่ยง	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
9.5) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ ชนกลุ่มลัวะ	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
9.6) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ ชนกลุ่มเขิน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 9					42.21
ส่วนที่ 10 ห้องแสดงพัฒนาการของชุมชนใน ลำพูนจากอดีตถึงปัจจุบัน					
10.1) การเปลี่ยนแปลงของชุมชนต่างๆ ในแต่ละยุคสมัย	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
	COMPUTER	1	0.90*0.70*0.70	0.49	0.49

ชิ้นงานแสดง	วิธีแสดง	จำนวน	ขนาด/หน่วย (สูง x ยาว x ลึก)	พื้นที่ใช้สอย / หน่วย	พื้นที่รวม
10.2) การปรับตัว การเรียนรู้ของแต่ละ ชุมชน	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
10.3) ผลที่เกิดจากการเรียนรู้ในชุมชน ต่างๆ	BOARD	1	1.50*2.10*3.35	7.035	7.035
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 10					21.595

สรุปพื้นที่ส่วนจัดแสดงถาวร

พื้นที่จัดแสดง	พื้นที่รวม (ตรม.)
สรุปพื้นที่ส่วนจัดแสดงถาวร	
รวมพื้นที่ส่วนจัดแสดงที่ 1 (ห้องประวัติวัฒนธรรมลำพูน)	73.01
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 2 (ห้องแสดงภาพการดำรงชีวิต)	81.27
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 3 (ห้องแสดงบรรทัดฐานทางสังคมของท้องถิ่นลำพูน)	42.21
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 4 (ห้องแสดงสถาบันทางสังคมของท้องถิ่น)	131.70
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 5 (ห้องแสดงวัฒนธรรมการควบคุมทางสังคมของท้องถิ่นลำพูน)	42.21
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 6 (ห้องแสดงงานศิลปะ)	109.73
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 7 (ห้องแสดงวัฒนธรรมภาษาท้องถิ่น)	33.31
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 8 (ห้องแสดงพิธีกรรมของท้องถิ่น)	71.82
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 9 (ห้องแสดงวัฒนธรรมของชนกลุ่มต่างๆในท้องถิ่น)	42.21
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนที่ 10 (ห้องแสดงพัฒนาการของชุมชนในลำพูนจากอดีตถึงปัจจุบัน)	21.60
รวมพื้นที่ส่วนจัดแสดงถาวร	649.06
+Circulation 40%	900

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

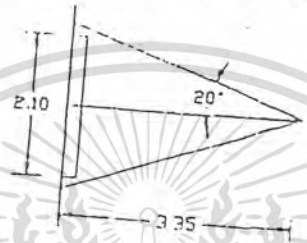
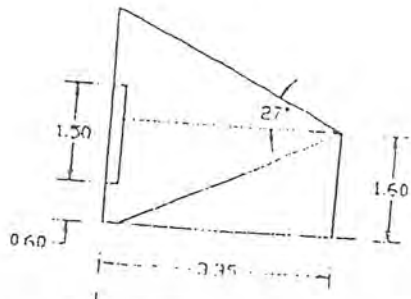
2) ส่วนจัดแสดงชั่วคราว

ส่วนนิทรรศการชั่วคราวจะใช้เวลาในการจัดแสดงงานนิทรรศการ
แก่สาธารณะเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ เช่น 2-3 เดือน/ครั้ง คิดเป็นพื้นที่ 1/3 ของส่วนนิทรรศการถาวร
คิดเป็นพื้นที่ $772 \times (1/3) = 231.60$ ตรม.

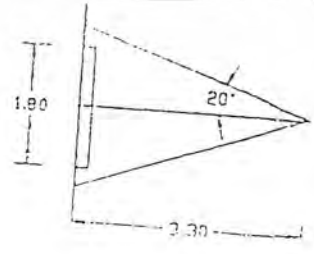
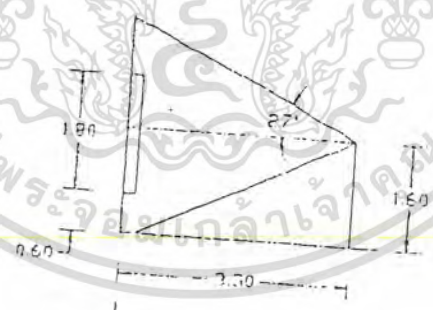
3) ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง

ส่วนนี้จะเป็นส่วนที่จัดแสดงวัตถุจัดแสดงที่สามารถจัดวางกลาง
แจ้งได้ และเป็นการช่วยเสริมบรรยากาศของโครงการ คิดเป็น
1/3 ของพื้นที่จัดแสดงงานทั้งหมด
คิดเป็นพื้นที่ $(772 + 231) / 3 = 334.33$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

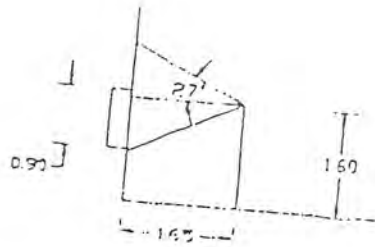

รูปที่ 5.6.2 - 1 แสดงระยะถอยในการชม BOARD ขนาด 1.50*2.10 ม.

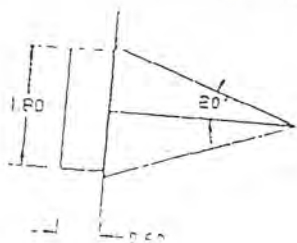

รูปที่ 5.6.2 - 2 แสดงระยะถอยในการชม BOARD ขนาด 1.80*1.80 ม.

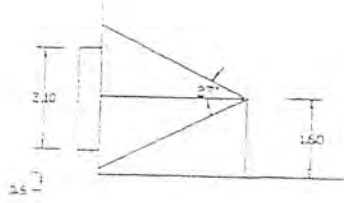
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูได้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

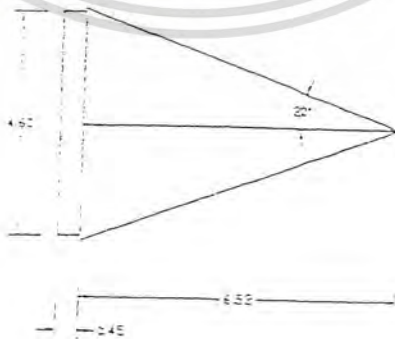
รูปที่ 5.6.2-3 แสดงระยะถอยในการชม DISPLAY ขนาด $0.90 \times 0.90 \times 0.30$ ม.

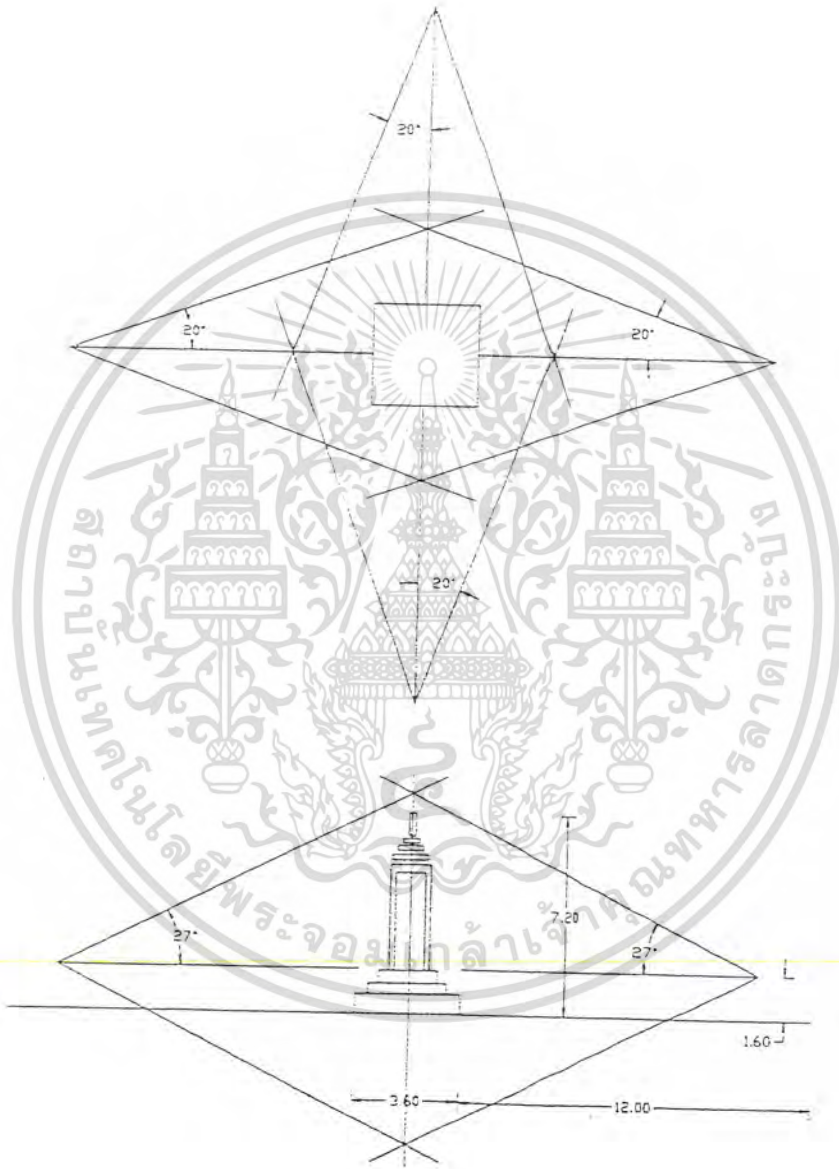
รูปที่ 5.6.2-4 แสดงระยะถอยในการชม DISPLAY ขนาด $0.90 \times 1.80 \times 0.60$ ม.
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออยู่ที่ 1.80 * 0.60 ม.
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.6.2 - 5 แสดงระยะถอยในการชม DISPLAY ขนาด 2.10 * 0.90 * 0.45 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่รูปที่ 5.6.2 - 6 แสดงระยะถอยในการชม DISPLAY ขนาด 1.50 * 4.60 * 0.45 ม. บ้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.6.2 - 7 แสดงระยะถอยในการชม FREE - STAND ขนาด 7.20 * 3.60 * 3.60 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

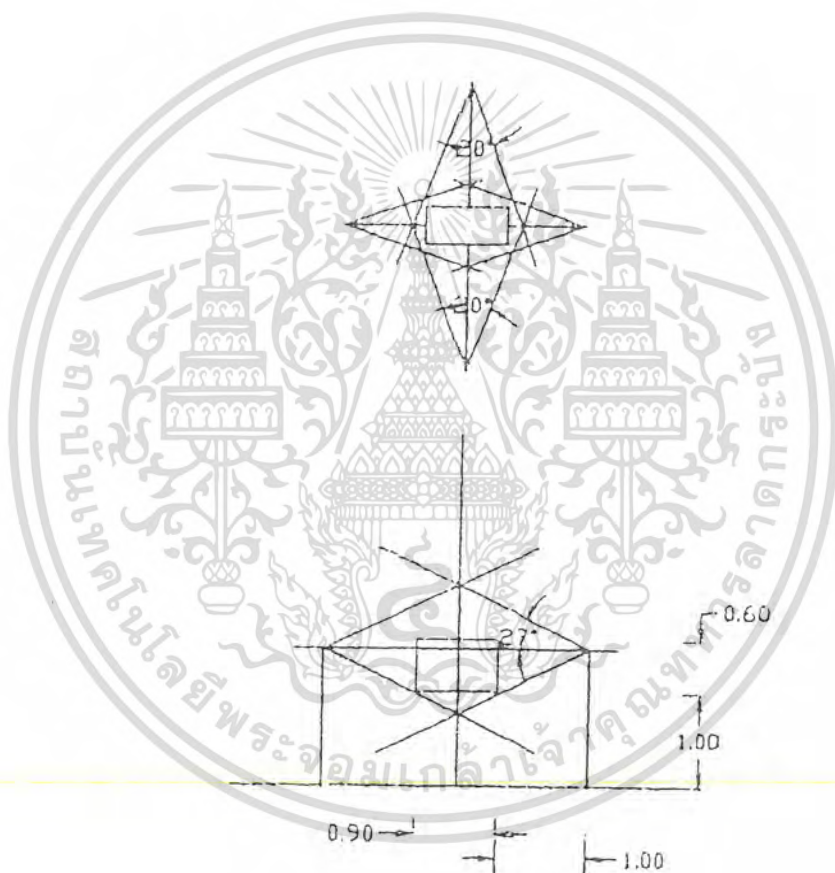
รูปที่ 5.6.2 – 8 แสดงระยะถอยในการชม FREE - STAND ขนาด 1.80 * 5.40 * 1.80 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.6.2 - 9 แสดงระยะถอยในการชม FREE - STAND ขนาด 1.80 * 2.10 * 2.10 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.6.2 – 10 แสดงระยะถอยในการชม VIDEO ขนาด ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.6.2 - 11 แสดงระยะถอยในการชม COMPUTER ขนาด 0.70 * 0.70 * 0.80 ม.(กว้าง*ลึก*สูง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 ห้องพักนักแสดง

คิดเป็นพื้นที่ 1.50ตรม./คน นักแสดงประมาณ 30 คน
ดังนั้นพื้นที่ห้องพักนักแสดง(ช) $1.50 \times 30.00 = 45$ ตรม.
ดังนั้นพื้นที่ห้องพักนักแสดง(ญ) $1.50 \times 30.00 = 45$ ตรม.

4.7 ห้องเก็บของ(หลังเวที)

คิดเป็น 20 % ของพื้นที่เวทีการแสดง
ดังนั้นพื้นที่ห้องเก็บของหลังเวที $108 \text{ ตรม.} \times 20\% = 21$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.4 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนลานการแสดงกลางแจ้ง

เป็นส่วนแสดงการละเล่นทางวัฒนธรรมในลักษณะการแสดงกลางแจ้ง อันเป็นลักษณะการละเล่นที่เป็นอยู่ของชาวบ้านทั่วไปตลอดจนกิจกรรมต่างๆของโครงการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมากจะเป็นการแสดงที่ต้องใช้ผู้แสดงจำนวนมาก

จากสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชยในปี 2542 มีผู้เข้าชมสูงสุด 1,000 คน และจากอาคารตัวอย่างศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย บริเวณ Amphi - Theatre สามารถจุผู้ชมได้ 1,200 ที่นั่ง

จากการประมาณจำนวนผู้เข้าชมการแสดงในท้องที่ ในช่วงเทศกาล ส่วนที่นั่งชมการแสดงควรจะรองรับได้ประมาณ 1,000 ที่นั่ง

$$\text{- การคิดพื้นที่ส่วนนั่งชมการแสดง} = 0.375 \text{ ตรม./คน}$$

$$= 375 \text{ ตรม.}$$

$$\text{- การคิดพื้นที่ส่วนPLAZA รองรับคนก่อนเข้าชม}$$

$$= 1/6 \text{ ของจำนวนผู้ชม}$$

$$= 167 \text{ คน}$$

$$= 167 \text{ คน} \times 0.64 \text{ ตรม./คน}$$

$$= 106.88 \text{ ตรม.}$$

$$\text{- รวมพื้นที่ส่วนนั่งชมการแสดง และ ลานPLAZA}$$

$$= 481.88 \text{ ตรม.}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.5 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนห้องบรรยายทางวิชาการ

พิจารณาจำนวนผู้ใช้จากตารางจำนวนผู้เข้าชมในแต่ละรอบของวัน(2รอบ ต่อวัน หรือ รอบละครึ่งวัน) โดยเฉลี่ยวันละ 71 คนของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หริภุญไชย จะได้ ผู้เข้าชมที่มีความถี่สูงสุดในช่วง 0 – 36 คน/รอบ ดังนั้นจึงนำมาพิจารณาจัดห้องบรรยายขนาด 40 ที่นั่ง

- คิดพื้นที่ส่วนที่นั่งฟังการบรรยาย 0.60 ตรม./ที่นั่ง
- พื้นที่ส่วนนั่งฟังการบรรยาย $0.60 \times 35 = 24$ ตรม.
- + CIRCULATION 30% $24 \times 30\% = 31.2$ ตรม.

วัตถุประสงค์

๑) รายละเอียดของส่วนบรรยายทางวิชาการ

1. เพื่อแนะนำและสรุปพอลังเขปด้านความเป็นมา ภาพรวมของวัฒนธรรมในเขต จ.ลำพูน ความสำคัญในด้านต่างๆของหริภุญชัย(ลำพูน) ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน ก่อนการนำชม
2. สำหรับเป็นห้องประชุม สัมมนา ปาฐกถาในบางโอกาส
3. ใช้เป็นส่วนบรรยายการเรียนการสอน การอบรมในส่วนของงานส่งเสริมเผยแพร่ และวัฒนธรรมสัมพันธ์ การลัทธิ และกิจกรรมของโครงการในโอกาสต่างๆ

ขนาดห้องบรรยาย

ถ้าเป็นห้องที่มีขนาดเล็ก จะช่วยลดเสียงสะท้อนและเป็นการประหยัดพลังงาน ขนาดจจุ 40 คน ควรปริมาตรไม่น้อยกว่า 40 คน x 5 ลบ.ม./คน = 200 ลบ.ม.

วิธีการจัดห้องบรรยาย

1. ควรหลีกเลี่ยงการจัดแบบมี Balcony เนื่องจากจะหมดปัญหาเรื่องเสียงที่เสียไปบริเวณที่นั่งได้ Balcony แต่เนื่องจากโครงการหอศิลป์วัฒนธรรมมีจำนวนผู้ใช้ไม่มาก จึงไม่มีความจำเป็นต้องทำแบบ Balcony
2. Projection room ควรอยู่สูงกว่า Cross Over ด้านหลังของห้องประมาณ 2.50 – 3.00 เมตร

3. ที่นั่งแถวหลังสุดไม่ควรไกลเกิน 22.50 เมตร หรืออยู่ระหว่าง 20.00 - 36.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุใดแต่สิ่งเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความลาดเอียงของพื้นในสายตาคู่ระดับแรกของที่นั่ง จะมีความเอียงประมาณ 20 องศากับเวที
5. ความลึกของเวทีบรรยายประมาณ 1.80 – 3.00 เมตร
6. แบบแปลนควรจะเป็นลักษณะกว้าง ไม่ลึกนัก เพื่อไม่ให้เกิดจุดรวมเสียง มีการกระจายเสียงสม่ำเสมอ และให้ผู้ฟังได้นั่งใกล้เวทีบรรยายให้มากที่สุด
7. ผนังควรผายออก เพื่อช่วยในเรื่องการสะท้อนเสียงไปยังด้านหลังของห้อง ซึ่งต้องควบคุมไม่ให้ระยะแตกต่างระหว่างเสียงตรงกับเสียงสะท้อน เกินกว่า 50 – 60 ฟุต (หากเกินกว่า 60 ฟุตจะเกิดเสียงก้อง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.6 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนหอสมุดวัฒนธรรม

จากการพิจารณาจากผู้คาดว่าจะมาใช้ห้องสมุดในโครงการ

มีดังต่อไปนี้

1) จำนวนเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร	12 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายงานเลขานุการ	7 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยฯ	11 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายหอวัฒนธรรม	10 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิทรรศการ	6 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายคลังพิพิธภัณฑ์	4 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ฯ	9 คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค	13 คน
รวมจำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด	72 คน

2) จากผู้มาใช้โครงการ 71 คน / วัน คิดเป็นจำนวนผู้มาใช้ห้องสมุด
ประมาณ 20 % ของผู้ที่ใช้โครงการทั้งหมด = 14 คน/วัน

รวมจำนวนผู้มาใช้ห้องสมุดสูงสุดประมาณ 86 คน/วัน

จาก TIME SAVER STANDARDS FOR BUILDING TYPES.

ความต้องการพื้นที่ที่น้อยที่สุดของห้องสมุด (MINIMUM SPACE REQUIREMENTS) ซึ่งห้องสมุด
ที่จะรองรับผู้มาใช้ที่มีจำนวนต่ำกว่า 2,499 คน ควรจะมีหนังสือ 10,000 เล่ม

พื้นที่ในส่วนชั้นวางหนังสือ

หนังสือ 250 เล่ม ใช้พื้นที่ 1.30 ตรม.(Building Type)

หนังสือ 10,000 เล่ม

ใช้พื้นที่ประมาณ $(10,000/250) \times 1.30 = 52$ ตรม.

พื้นที่ในส่วนนั่งอ่านหนังสือ

ประมาณ 400 ตารางฟุต

ประมาณ 45 ตารางเมตร

ส่วนโถง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ (คิดเป็นพื้นที่ 10% ของส่วนอ่านหนังสือ: TIME SAVER STANDARD)
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและข้อมูลของเอกสารทุกประการนำไปใช้
คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 4.5 ตารางเมตร

ส่วนรับฝากของ

พื้นที่โดยประมาณ 4.25 ตรม.

ส่วนถ่ายเอกสาร

- เคานเตอร์รับงานถ่ายเอกสาร - ชั้นวางหนังสืออุปกรณ์
- เครื่องถ่ายเอกสาร

พื้นที่ประมาณ $1.70 \times 2.00 = 3.40$ ตรม.

ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่ซ่อมแซมหนังสือและจัดหมวดหมู่เขียน

- โต๊ะตรวจเช็คทำรายการหนังสือ
- โต๊ะทำบัตรรายการหมวดหมู่
- ชั้นวางหนังสือที่ซ่อมเสร็จแล้ว
- ชั้นวางหนังสือที่รอการซ่อมแซม
- โต๊ะซ่อมหนังสือ-ทำปก

- ส่วนเย็บเล่ม

- ดัดขอบ

ประมาณ 300 ตารางฟุต

คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 35 ตารางเมตร

ส่วนทำงานของบรรณารักษ์

- โต๊ะทำงาน - ตู้เก็บเอกสาร

- ตู้ใส่บัตรรายการ

พื้นที่โดยประมาณ $3.00 \times 4.80 = 14.40$ ตรม.

ส่วน Audio Visual (คิดเป็น 20 % ของผู้ใช้ส่วนห้องสมุดฯ)

จำนวนผู้ใช้ส่วน Audio Visual = $(86 \times 20\%)$

= 17 คน

พื้นที่นั่ง 1 คน = 0.96 ตรม.

พื้นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ควบคุม 4.00 ตรม.

พื้นที่ส่วนโสตทัศนศึกษา = $(0.96 \times 10) + 4.00$

= 13.60 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานร่วมกับ Circulation ที่เคยมี 30% ต่อเข้ามาในปีงบประมาณ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนอ่านไมโครฟิล์ม

(กำหนดให้มีที่นั่งอ่านไมโครฟิล์ม2ที่นั่งเป็นพื้นที่3.60ตรม./คน)

$$\begin{aligned} \text{พื้นที่โดยประมาณ} &= 3.60 \times 2 \\ &= 7.20 \quad \text{ตรม.} \end{aligned}$$

TAPE STORAGE (BUILDING TYPES)

$$\text{พื้นที่โดยประมาณ} = 6.00 \quad \text{ตรม.}$$

รวมพื้นที่ใช้สอยของหอสมุดวัฒนธรรมประมาณ 215.75 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.7 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนบริการและคลังพิพิธภัณฑ

ส่วนบริการ ประกอบด้วย

- ห้องทำงานแผนกศิลปกรรม
พื้นที่ประมาณ $4.50 \times 6.50 = 30.00$ ตรม.
- ห้องทำงานแผนกซ่อม สงวน รักษา
พื้นที่ประมาณ $5.00 \times 8.00 = 40.00$ ตรม.
- ห้องพัก เจ้าหน้าที่แผนกเทคนิค
พื้นที่ประมาณ $5.00 \text{ตรม./คน} \times 13 \text{คน} = 65.00$ ตรม.
- โรงปฏิบัติงานไม้
พื้นที่ประมาณ $5.00 \times 8.00 = 40.00$ ตรม.
- โรงปฏิบัติงานโลหะ
พื้นที่ประมาณ $5.00 \times 8.00 = 40.00$ ตรม.
- โรงปฏิบัติงานปูน
พื้นที่ประมาณ $5.00 \times 8.00 = 40.00$ ตรม.
- โรงปฏิบัติงานทำหุ่นจำลอง
พื้นที่ประมาณ $5.00 \times 8.00 = 40.00$ ตรม.
- โรงปฏิบัติงานช่างสี
พื้นที่ประมาณ $5.00 \times 8.00 = 40.00$ ตรม.
- ห้องพักเจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคารสถานที่
พื้นที่ประมาณ $5.00 \text{ตรม./คน} \times 13 \text{คน} = 65.00$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์

พื้นที่ของส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ขึ้นอยู่กับจำนวนชิ้นงานที่เก็บรักษาไว้และวิธีเก็บรักษา จากการศึกษาอาคารตัวอย่าง ทำให้พิจารณาได้ว่า

ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์จะมีเนื้อที่เป็น 23 % ของส่วนจัดแสดง

KURAYOSHI TOTTORI PREFICTURAL MUSEUM	25%
SAITAMA PREFICTURAL MUSEUM	22%
KURAYOSHI MUSEUM	21%
THE KOCHI PREFICTURAL MUSEUM	20%
IBARAGI PREFICTURAL MUSEUM	28%

ได้ค่าเฉลี่ยประมาณ 23% ซึ่งเท่ากับพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย

ดังนั้น	พื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ของส่วนนิทรรศการถาวร	772 ตรม. x 23%	=	178 ตรม.
	พื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ของส่วนนิทรรศการชั่วคราวและลานนิทรรศการกลางแจ้ง	(231+334) x 23%	=	130 ตรม.
	รวมพื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ของส่วนนิทรรศการ	178+130	=	308 ตรม.

-	ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายคลังวัตถุ			
	พื้นที่ประมาณ	4.00 ม. x 4.00 ม.	=	16.00 ตรม.
-	ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่			
	พื้นที่ประมาณ	5.00ตรม./คน x 3 คน	=	15.00 ตรม.
-	ลานรับ - จ่ายวัตถุ			
	พื้นที่ประมาณ		=	20.00 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.8 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนบริการอาหาร

พิจารณาจากระบบบริการอาหารโครงการหอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน เลือกจัดระบบ SELF SERVICE บริการอาหารแบบ CANTEEN ตามเหตุผลดังต่อไปนี้

- 1) มีความคล่องตัว
- 2) ประหยัดบุคลากร
- 3) ลดความยุ่งยากในการดูแล

เนื่องจากโครงการตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองของ จ.ลำพูนไม่ถึง 500 เมตร และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ก็สะดวกในการออกไปรับประทานอาหารเที่ยงนอกโครงการ จึงจัดเป็นเพียง CANTEEN สำหรับเป็นพื้นที่ให้ในกรณีของผู้เข้าชมและเจ้าหน้าที่ที่นำอาหารมาทานในเวลาพักกลางวัน ซึ่งห้องอาหารระบบCANTEEN นั้นจะให้บริการเฉพาะ อาหารว่าง เครื่องดื่ม และขนม โดยสามารถแบ่งเป็นเนื้อที่ใช้สอยได้ดังนี้

- 1) ส่วนทานอาหาร(DINING AREA)
- 2) ส่วนทำงาน หรือ ครัว(WORKING AREA)
- 3) ส่วนบริการ (SERVICE AREA)

ช่วงที่คาดว่าจะมีจำนวนผู้ใช้สูงสุด คือ ช่วง 12.00 – 13.00 น.

จำนวนผู้ใช้โครงการภายใน 1 ชม. = 12 คน

จำนวนเจ้าหน้าที่ประจำของโครงการ = 82 คน

รวมจำนวนผู้มาใช้ส่วนร้านอาหาร = 94 คน

ผู้มาใช้บริการสามารถใช้เวลารับประทานอาหาร ประมาณคนละ 20 นาที จึงสามารถแบ่งเป็น 3 ผลัด ห้องอาหารจึงต้องรองรับผู้มาใช้บริการ $94/3 = 32$ คน

สามารถจัดโต๊ะแบบ 4 ที่นั่งได้ $32/4 = 8$ ชุด

พื้นที่สำหรับโต๊ะแบบ 4 ที่นั่ง 1 ชุด = 4.50 ตรม.

ดังนั้น พื้นที่สำหรับส่วนรับประทานอาหาร 36.00ตรม.

ในส่วนทำงานของพนักงานร้านอาหารเป็นพื้นที่ประกอบอาหารคิดเป็น 25% ของพื้นที่รับประทานอาหาร

คิดพื้นที่ประกอบอาหาร หรือ ครัว ประมาณ = 9.00 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในโครงการและเป็นพื้นที่เป็นร้อยละ 20 ของพื้นที่ครัวใช้ประโยชน์ 80 ตรม.ค่า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งพื้นที่ร้านอาหาร + CIRCULATION 30% ค่าของเอกสารทุกครั้งที่มี 61.00 ตรม.

- 5.6.9 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนร้านขายหนังสือ ของที่ระลึก
เป็นร้านขายหนังสือ ของที่ระลึก สินค้าพื้นเมือง
กำหนดความเหมาะสมในการใช้งานคือ $3.00 \times 4.00 = 12.00$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพแสดงตัวอย่างการจัดวางภายในร้านค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.10 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนที่จอดรถ

เป็นส่วนที่ให้บริการแก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการ-เที่ยวชมโครงการ และเจ้าหน้าที่ โดยแบ่งพิจารณาตามส่วนต่างๆของโครงการ ดังนี้

1) ส่วนห้องอเนกประสงค์

ผู้ที่มาโดยรถยนต์ส่วนตัวเพื่อมาร่วมกิจกรรมต่างๆ

ที่จัดในห้องอเนกประสงค์

200 คน

ผู้ที่มาเป็นหมู่คณะ ในอัตราความถี่สูงสุด

100 คน

2) ส่วนเตรียมการแสดง

ทางโครงการต้องมีรถรับ-ส่ง ผู้แสดงและอุปกรณ์ต่างๆ

จำนวนนักแสดงสูงสุด

60 คน

จำนวนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการแสดง

10 -15 คน

3) ผู้เข้าชมทั่วไป

ผู้เข้าชมทั่วไปใน 1 วันจะประมาณ 71 คน/2 ช่วง

36 คน

(หมายเหตุ : อ้างอิงจากการสถิติการจัดแสดงของโรงละครแห่งชาติ และจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่ พบว่า ผู้ชมส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการชมเพียงช่วงใดช่วงหนึ่งของวัน เท่านั้น)

4) เจ้าหน้าที่ของหอศิลป์วัฒนธรรม

เจ้าหน้าที่หอศิลป์วัฒนธรรม จ.ลำพูน

82 คน

จากสถิติของสวัสดิการสังคม จ.เชียงใหม่ ผู้ที่มาใช้บริการของหน่วยงานราชการ ที่สาธารณะต่างๆ เช่น สวนสาธารณะ อาคารทางวัฒนธรรม เป็นต้น จะเดินทางมายังสถานที่เหล่านี้โดย

รถรับจ้าง

60 %

รถเหมา

5 %

รถส่วนตัว

35 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปะ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น จำนวนผู้ชมสูงสุด $200+36 = 236$ คน
 มาโดยรถส่วนตัว $236 \times 35\% = 83$ คน

1. คิดเป็นผู้ที่มาโดยรถจักรยาน จักรยานยนต์ $= 30\%$ ของผู้ที่มาโดยรถส่วนตัว
 $= 83 \times (30/100)$
 $= 25$ คน
2. ผู้ที่มาโดยรถยนต์ส่วนตัว $= 83 - 25$
 $= 58$ คน

๑ การวิเคราะห์หาพื้นที่ส่วนจอดรถ

1. ที่จอดรถส่วนบุคคล

กำหนดให้ 1 คัน/ผู้ใช้ 4 คน

พื้นที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล $58 / 4$ คน $= 15$ คัน $\times 23.00$ ตรม. $= 345$ ตรม.

2. ที่จอดรถจักรยาน รถจักรยานยนต์

กำหนดให้ 1 คัน/ผู้ใช้ 2 คน

พื้นที่จอดรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ $25 / 2 = 13$ คัน $\times 1.32$ ตรม. $= 17.16$ ตรม.

3. ที่จอดรถที่สนามของผู้ชมเป็นหมู่คณะ

ความถี่ประมาณ 0-300 คน

กำหนดให้รถบัสด 1 คัน/60 คน

พื้นที่จอดรถบัสดของผู้ชม $200 / 60 = 3$ คัน
 $= 3 \times 40.00 = 120$ ตรม.

4. ที่จอดรถที่สนามของผู้แสดงและเจ้าหน้าที่

ความถี่ประมาณ 100 คน

กำหนดให้รถบัสด 1 คัน/60คน

พื้นที่จอดรถบัสดผู้แสดงและเจ้าหน้าที่ $= 2$ คัน
 $= 2 \times 40.00 = 80$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ที่จอดรถยนต์ของเจ้าหน้าที่โครงการ

กำหนดรถยนต์ 1 คัน/เจ้าหน้าที่ 10 คน

$$\text{พื้นที่จอดรถส่วนบุคคล} \quad 82/10 = 9 \text{ คัน} \times 239 \text{ ตรม.} = 207 \text{ ตรม.}$$

6. ที่จอดรถส่วนบริการร้านอาหาร

$$\text{พื้นที่จอดรถบริการอาหาร} \quad 2 \times 23.00 = 46 \text{ ตรม.}$$

7. ที่จอดรถบริการของโครงการ

$$\text{พื้นที่จอดรถบริการของโครงการ} \quad 5 \times 23.00 = 115 \text{ ตรม.}$$

8. ที่จอดรถผู้มาติดต่อโครงการ(ใช้พื้นที่ร่วมกับที่จอดรถส่วนบุคคล)

รวมพื้นที่จอดรถสาธารณะ	$345+17+120$	=	482	ตรม.
รวมพื้นที่จอดรถส่วนบริการของโครงการ	$80+207+46+115$	=	448	ตรม.
รวมพื้นที่จอดรถทั้งหมด			930	ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5.6 ก แสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	พื้นที่ใช้สอย (ตรม.)	อ้างอิง
1. ฝ่ายบริหารงาน			
1.1) ฝ่ายงานบริหาร	- ห้องทำงานผู้อำนวยการ - ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ - ส่วนเลขานุการ	12.25 12.25 9	TIME SAVER TIME SAVER ประมาณ
1.2) ฝ่ายงานเลขานุการ	- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายเลขานุการ - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานสารบรรณ รุรการ - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานการเงิน และบัญชี(12.25 x 2) - ส่วนเก็บเอกสาร - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานข้อมูลสถิติ - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานวางแผนพัฒนา - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ - ส่วนเก็บเอกสาร	12.25 12.25 24.50 9.00 12.25 12.25 12.25 9.00	TIME SAVER TIME SAVER TIME SAVER ประมาณ TIME SAVER TIME SAVER TIME SAVER ประมาณ
1.3) ฝ่ายงานบริการอาคาร และสถานที่	- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายบริการอาคารและสถานที่ - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานบัญชี คุรุภัณฑ์ - ห้องพักเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาด - ห้องเก็บอุปกรณ์รักษาความสะอาด - ห้องพักเจ้าหน้าที่ดูแลอาคารและสวน - ห้องเก็บอุปกรณ์ดูแลอาคารและสวน - ห้องพักเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย - ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย	12.25 12.25 22.75 6.25 22.75 6.25 22.75 6.25	TIME SAVER TIME SAVER TIME SAVER ประมาณ TIME SAVER ประมาณ TIME SAVER ประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5.6 ก แสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	พื้นที่ใช้สอย (ตรม.)	อ้างอิง
	- ห้องน้ำ-ล้าง ส่วนบริหารงาน(19คน) ล้าง ชาย 1 ที่, หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 1.50 ตรม./ที่)	3.00	วิเคราะห์
	ที่ปัสสาวะชาย 2 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.64 ตรม./ที่)	1.28	วิเคราะห์
	อ่างล้างหน้า ชาย 1 ที่, หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.80 ตรม./ที่)	1.6	วิเคราะห์
	- ส่วนรับแขกพักคอย	9	วิเคราะห์
	- PANTRY	6	วิเคราะห์
	รวมพื้นที่ส่วนบริหาร (269.63 x Circulation 30%)	350.52	
2) ส่วนงานวิชาการศิลปวัฒนธรรม			
ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวัฒนธรรม	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายศึกษา ค้นคว้า วิจัยด้านวัฒนธรรม	12.25	TIME SAVER
	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่สำรวจรวบรวมข้อมูล	12.25	TIME SAVER
	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่วางแผนโครงการวิจัย	12.25	TIME SAVER
	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า วิจัย	12.25	TIME SAVER
	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่บริการงานวิชาการ	12.25	TIME SAVER
	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่เอกสารการวิจัย	12.25	TIME SAVER
	- ห้องประชุมวางแผนงาน	35.00	TIME SAVER
	- ห้องเก็บเอกสาร	9.00	ประมาณ
	- ห้องน้ำ- ล้าง ส่วนงานวิชาการ (รวม 11 คน) ล้าง ชาย 1 ที่, หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 1.50 ตรม./ที่)	3.00	วิเคราะห์
	ที่ปัสสาวะ ชาย 2 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.64 ตรม./ที่)	1.28	วิเคราะห์
	อ่างล้างหน้า ชาย 1 ที่, หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.80 ตรม./ที่)	1.60	วิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้หรือโฆษณานำไปค้า
ไม่ทำกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ไปยังผู้อื่นและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5.6 ก แสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	พื้นที่ใช้สอย (ตรม.)	อ้างอิง
	- ส่วนรับแขก พักคอย	9.00	ประมาณ
	- Pantry	6.00	ประมาณ
	พื้นที่ส่วนงานวิชาการ	138.38	
	+ CIRCULATION 30%	180.00	
3) ส่วนงานบริการทางการศึกษา			
3.1) หอสมุดวัฒนธรรม	- ห้องทำงานบรรณารักษ์	12.25	TIME SAVER
	- ส่วนทำงานผู้ช่วยบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่	17.50	TIME SAVER
	- ห้องซ่อมแซมหนังสือและส่วนจัดหมวดหมู่ลงทะเลเบียนหนังสือ (STAFF WORK)	35.00	TIME SAVER
	- SHELVING SPACE(10,000เล่ม)	110.00	TIME SAVER
	- READER SPACE (13 ที่นั่ง)	45.00	TIME SAVER
	- ห้องเก็บโสตทัศนอุปกรณ์	9.00	ประมาณ
	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่บริการด้านโสตทัศนอุปกรณ์	17.50	TIME SAVER
	- คลังข้อมูลภาพและเสียง	9.00	ประมาณ
	- โถงทางเข้า-ออก และ ที่รับฝากซอง	25.00	ประมาณ
	- โต๊ะจ่าย - รับหนังสือ	3.00	ประมาณ
	- ตู้บัตรรายการ	1.20	ประมาณ
	- ห้องน้ำ-ล้าง ส่วนงานบริการการศึกษา(7 คน)		
	ล้าง ชาย 1 ที่, หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 1.50 ตรม./ที่)	3.00	วิเคราะห์
	ที่ปัสสาวะ ชาย 2 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.64 ตรม./ที่)	1.28	วิเคราะห์
	อ่างล้างหน้า ชาย 1 ที่ หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.80 ตรม./ที่)	1.60	วิเคราะห์
ห้องบรรยายวิชาการ	- ห้องบรรยาย	27.30	วิเคราะห์
	- ห้องพักวิทยากร	9.00	ประมาณ
	- ส่วนเตรียมอาหาร	6.00	ประมาณ
	รวมพื้นที่ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม	332.63	
	+ CIRCULATION 30%	432.42	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่มีการตีพิมพ์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ข้อมูลใดๆ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่ตรงที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5.6 ก แสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	พื้นที่ใช้สอย (ตรม.)	อ้างอิง
3.2 ส่วนกิจกรรมส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น	- พื้นที่จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น		
	ชมรมลานไม้ไผ่, ชมรมปลูกพืชสมุนไพร, ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นเมือง	320	ประมาณ
	- ห้องเรียนภาษาพื้นเมือง(พูด-เขียน) - ห้องเรียนดนตรีพื้นเมือง	50 60	ประมาณ ประมาณ
	รวมพื้นที่ส่วนกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น + CIRCULATION 30%	430.00 559.00	
	รวมพื้นที่ส่วนบริการการศึกษา	991.42	
4) ส่วนงานจัดแสดง	- โถงทางเข้า	50.00	
นิทรรศการและ คลังพิพิธภัณฑ์	- ที่ขายบัตรเข้าชมและติดต่อสอบถาม	6	ประมาณ
	- ที่รับฝากของ	6	ประมาณ
	- ห้องน้ำ-ส้วม ส่วนจัดแสดง(10คน) ส้วม ชาย 1 ที่, หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 1.50 ตรม./ที่)	3.00	วิเคราะห์
	- ที่ปัสสาวะ ชาย 2 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.64 ตรม./ที่)	1.28	วิเคราะห์
	- อ่างล้างหน้า ชาย 1 ที่ หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.80 ตรม./ที่)	1.60	วิเคราะห์
- งานแสดงนิทรรศการ	- แสดงการหาพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ จากตาราง- แสดงพื้นที่การจัดนิทรรศการในโครงการ หอศิลปวัฒนธรรม จ.ลำพูน		
	-นิทรรศการถาวร	900	วิเคราะห์
	-นิทรรศการชั่วคราวและการจัดสาธิต	600	วิเคราะห์
	-นิทรรศการกลางแจ้ง	750	วิเคราะห์
	-คลังนิทรรศการ	720	วิเคราะห์
	รวมพื้นที่ส่วนงานนิทรรศการ	3037.88	
	+ CIRCULATION 30%	3948.1	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้เพื่อการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ข้อมูลนี้ไปยังผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร

ตาราง 5.6 ก แสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	พื้นที่ใช้สอย (ตรม.)	อ้างอิง
5) ส่วนงานเทคนิค	- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายเทคนิค	12.25	TIME SAVER
	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ศิลปกรรม	17.50	TIME SAVER
	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่งานสงวนรักษา	17.50	TIME SAVER
	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่งานทำหุ่นจำลอง	17.50	ประมาณ
	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่เทคนิคแสง สี เสียง	17.50	ประมาณ
	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่งานฉาย-ถ่ายภาพยนตร์ วิดีโอ	35.00	Architect's data
	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ถ่ายภาพ	12.25	TIME SAVER
	- ห้องปฏิบัติทางการถ่ายภาพ	12.00	ประมาณ
	- โรงปฏิบัติการ	36.00	ประมาณ
	- ห้องเก็บของ	20.00	ประมาณ
	- ห้องน้ำ-ส้วม ส่วนจัดแสดง(13คน) ส้วม ชาย 1 ที่ , หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 1.50 ตรม./ที่)	3.00	วิเคราะห์
	- ที่ปัสสาวะชาย 2 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.64 ตรม./ที่)	1.28	วิเคราะห์
	- อ่างล้างหน้า ชาย 1 ที่ , หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.80 ตรม./ที่)	1.60	วิเคราะห์
	รวมพื้นที่ส่วนงานเทคนิค		203.38
+ CIRCULATION 30%		264.00	
6) ส่วนงานกิจกรรม <u>ศิลปวัฒนธรรม</u> <u>กลางแจ้ง</u>	- ห้องพัก - แต่งตัวนักแสดง (ชาย 6 หญิง 6)	70.00	ประมาณ
	- ห้องน้ำ-ส้วมนักแสดง ส้วม ชาย 1 ที่ , หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 1.50 ตรม./ที่)	3.00	วิเคราะห์
	- ที่ปัสสาวะชาย 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.64 ตรม./ที่)	0.64	วิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5.6 ก แสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	พื้นที่ใช้สอย (ตรม.)	อ้างอิง
	อ่างล้างหน้า ชาย 1 ที่, หญิง 1 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.80 ตรม./ที่)	1.60	วิเคราะห์
	ห้องอาบน้ำ ชาย 1, หญิง 1 (ใช้พื้นที่ 2 ตารางเมตร/ที่)	4.00	วิเคราะห์
	- เวที	60.00	ประมาณ
	- ที่นั่งชม และ ลาน PLAZA	578.00	วิเคราะห์
	รวมพื้นที่ส่วนลานและกิจกรรม + CIRCULATION 30%	717.24 932.41	
7) ส่วนบริการสาธารณะ	- ที่จอดรถจักรยานยนต์และจักรยาน (30 คัน)	60.00	ประมาณ
	- โถงทางเข้า	20.00	ประมาณ
	- แผนผังส่วนแสดงงานและแผนผังเมืองลำพูน พร้อม แสดงสถานที่สำคัญและเส้นทางวัฒนธรรมที่สำคัญ	4.00	ประมาณ
	- ร้านอาหาร	61.00	วิเคราะห์
	- พื้นที่ขายของที่ระลึก	12.00	ประมาณ
	- ห้องน้ำ-ส่วนส่วนบริการสาธารณะ (รวม 600 คน)		
	- ล้อม ชาย 4 ที่, หญิง 5 ที่ (ใช้พื้นที่ 1.50 ตรม./ที่)	13.50	วิเคราะห์
	- ที่ปัสสาวะชาย 4 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.64 ตรม./ที่)	2.56	วิเคราะห์
	- อ่างล้างหน้า ชาย 3 ที่, หญิง 3 ที่ (ใช้พื้นที่ 0.80 ตรม./ที่)	4.80	วิเคราะห์
	- ห้องงานระบบประปา	20.00	ประมาณ
	- ห้องงานระบบไฟฟ้า	36.00	ประมาณ
	- ห้องเก็บขยะ	20.00	ประมาณ
	รวมพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ + CIRCULATION 30%	253.86 330	

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสวงนเวสสาหรับการใชงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 5.6 ก แสดงพื้นที่ใช้สอยของโครงการ (ต่อ)

สรุปพื้นที่ใช้สอยส่วนต่างๆของโครงการ

องค์ประกอบหลัก	ขนาดพื้นที่	หน่วย
ส่วนบริหาร	350.00	ตรม.
ส่วนงานวิชาการ	180.00	ตรม.
ส่วนงานบริการทางการศึกษา	991.00	ตรม.
ส่วนงานจัดแสดงนิทรรศการ	3,948.10	ตรม.
ส่วนงานเทคนิค	264.00	ตรม.
ส่วนลานกิจกรรมกลางแจ้ง	932.00	ตรม.
ส่วนบริการสาธารณะ	1,200.00	ตรม.
รวมพื้นที่ใช้สอยของโครงการ	7,865.10	ตรม.
+ Circulation 20%	9,438.00	ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบโครงการ

6.1 การป้องกันความร้อนเข้าสู่ภายในอาคาร

เนื่องจากภายในโครงการ ต้องการใช้แสงและการระบายอากาศแบบธรรมชาติ เพื่อผลทางด้านการประหยัดพลังงาน และการได้สัมผัสกับสภาพภูมิอากาศที่เป็นธรรมชาติ จึงต้องมีการศึกษาเรื่อง การป้องกันความร้อนภายในอาคาร ให้มีความเหมาะสมแก่โครงการ การถ่ายเทความร้อน

ความร้อนสามารถถ่ายเทได้จากหลักใหญ่ 3 ประการ คือ

- การนำพาความร้อน เกิดขึ้นจากการที่ความร้อนไหลผ่านจากวัตถุอย่างหนึ่งไปสู่วัตถุอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งสัมผัสกัน

- การพาความร้อน เกิดขึ้นในของเหลวและก๊าซ ซึ่งมีความหนาแน่นแตกต่างกัน ในเมื่อระดับความร้อนที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของของเหลว หรือก๊าซนั้น และการเคลื่อนไหวนั้นเอง ทำให้เกิดการถ่ายเทความร้อน

- การแผ่รังสีความร้อน เป็นขบวนการที่เกิดขึ้น เมื่อความร้อนแผ่ออกจากวัตถุ และเคลื่อนที่ไปในอากาศสู่วัตถุอีกชนิดหนึ่ง เรียกว่า การแผ่รังสีความร้อน สสารทุกชนิดสามารถแผ่รังสีความร้อนออกมา และการแผ่รังสีความร้อนนี้ จะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิของวัตถุและจากธรรมชาติของผิววัตถุนั้น วัสดุต่างชนิดกันมีความสามารถในการดูดซึมและปล่อยความร้อนได้ไม่เท่ากัน เนื่องจากไม่สามารถหยุดการถ่ายเทความร้อน วิธีการที่ดีที่สุดก็คือ การทำให้ความร้อนผ่านได้ช้าลงซึ่งสามารถทำได้ 3 วิธีคือ

- 1) ใช้ที่ว่างของอากาศเป็นตัวกันความร้อนหรือพาความร้อนออกไป โดยการทำผนังหรือหลังคา 2 ชั้น โดยมีช่องว่างระหว่างกลางเป็นตัวช่วยดักความร้อน วิธีนี้เป็นวิธีที่เหมาะสมกับเมืองร้อน เพราะอากาศที่ได้รับความร้อนจะถูกระบายออกไป

- 2) ใช้วัสดุที่มีมวลสะท้อนความร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ (3) ใช้สีหรือวัสดุที่ซึมความร้อนได้น้อยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-1 แสดง สามารถในการสะท้อนรังสีจากดวงอาทิตย์ของวัสดุ (REFLECTIVITY OF MATERIAL)

สี	วัสดุ	เปอร์เซ็นต์การสะท้อน
ขาว	ปูนปลาสเตอร์	93
	แผ่นอลูมิเนียมสมัยใหม่	87
	ทาสี	75
	กระดาษแข็ง	65-70
	แอสเบสตอส ซีเมนต์	58
	แผ่นเหล็ก	57
	อลูมิเนียม	46
	หินอ่อน	45
เหลือง	อิฐ	48
	หินทราย	31
สีทราย	แอสเบสตอส ซีเมนต์	31
	กระเบื้องดินเผา	38
แดง	อิฐ	30
	ทาสี	19
แดงเข้ม(เลือดหมู)	อิฐ	64
	ทาสี	60
ครีม	อิฐ	11
	ทาสี	50
ฟ้า	แผ่นเหล็ก	24
	หินอ่อน	34
เขียวอ่อน	ต้นไม้	25
	หญ้า	6
เขียว	กระเบื้องคอนกรีต	15
	หินกระดานชนวน	21
เขียวแก่	ทาสี	25
	หินกระดานชนวน ชัดผิวเรียบ	11
น้ำตาล	หินกระดานชนวน	8
	ทาสี	7
เทาอ่อน	กระเบื้องคอนกรีต	9
	สี	3
เทา		
เทาแก่		
ดำ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

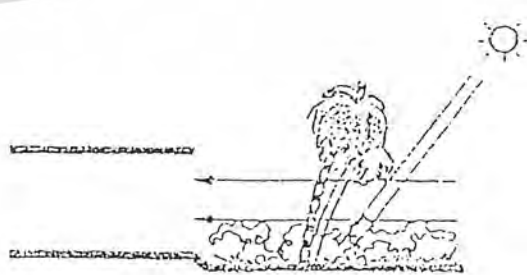
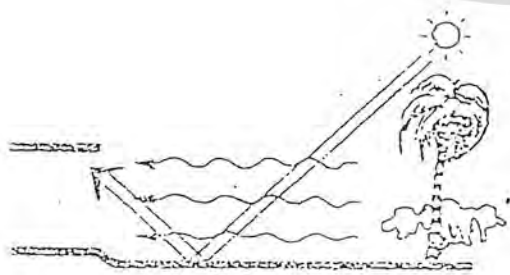
6.1.1 การทำพื้นที่ดินบริเวณอาคารเพื่อลดความร้อน

- 1) ยกอาคารให้สูงจากพื้นดินเพื่อพยายามหลีกเลี่ยงการสะท้อนความร้อนจากพื้นดินบริเวณอาคาร เพราะดินมีคุณสมบัติที่ดูดความร้อนได้เร็วและสามารถสะท้อนความร้อนได้

รูปที่ 6.1.1 การสะท้อนของความร้อนเข้าสู่อาคาร

- 2) ใช้พุ่มไม้ หรือต้นไม้ เพื่อมิให้ดินบริเวณใกล้อาคารถูกแสงแดดโดยตรง และเลี่ยงการทำคอนกรีตโดยรอบหรือทางเดินที่ติดอาคาร เพราะจะทำให้ร้อนมากและเกิดการสะท้อนแสงเข้าตาได้

รูปที่ 6.1.2 ลมร้อนและแสงจ้า

ลมเย็นสบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1.2 วิธีการและเครื่องมือป้องกันแสงแดด (Method & Device of Sun Control)

การลดแสงแดดและความร้อน

1) จากธรรมชาติได้แก่ การนำเอาภูมิประเทศเข้าช่วย เช่น ต้นไม้ป่าไม้และภูเขา
 2) ออกแบบบริเวณโดยรอบและเหนือหน้าต่าง เช่น การทำหลังคายื่นยาว ออกมานอกอาคาร การทำระเบียง การยื่นอาคารชั้นบนออกเพื่อให้เงาแก่ผนัง การยื่นกันสาดไม้หรือผ้าใบ

3) ชนิดของหน้าต่าง เช่น การทำหน้าต่างบานเกล็ดทั้งชนิดติดตายและปรับได้ การทำหน้าต่างบานเลื่อนและพับ การทำหน้าต่างเปิดปิดทางตั้งและทางนอน

4) การบังแดดด้านในหน้าต่าง เช่น ม่าน มู่ลี่ลูมิเนียม

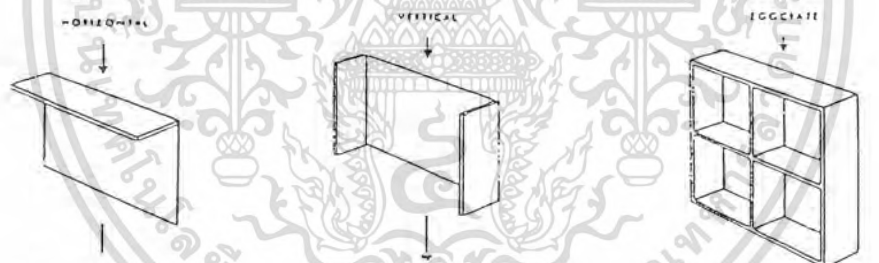
5) การจัดภายในเพื่อลดการสะท้อนแสง ทำให้สบายตา เช่น การทำฉาก ฉผนังภายใน การใช้เครื่องเรือน การใช้สีและผิวที่หยาบด้าน

ลักษณะโดยทั่วไปของแผงบังแดด

1) ทางนอน (Horizontal Overhangs)

2) ทางตั้ง (Vertical Louvers)

3) แบบตาราง (Eggcrate types)

รูปที่ 6.1.3 แบบนอน

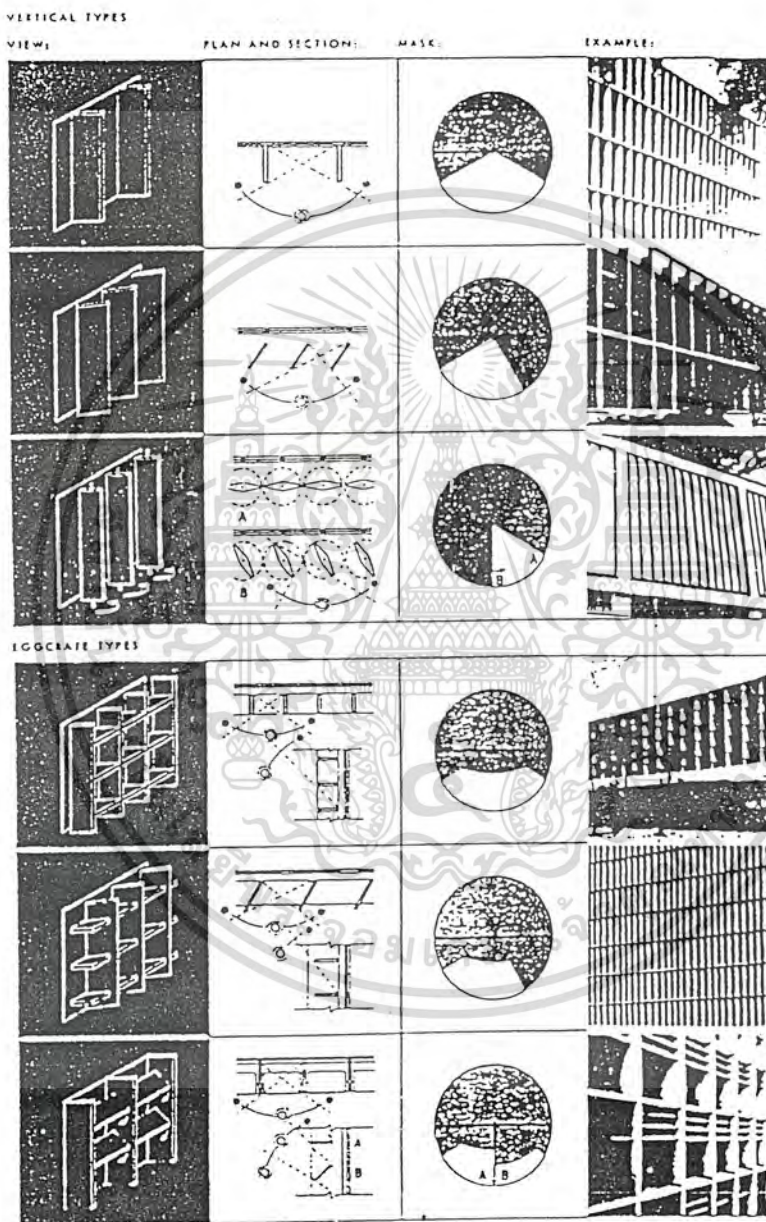
แบบตั้ง

แบบตาราง

จากการทดลองหามุมต่างๆจากตำแหน่งของดวงอาทิตย์ที่ทำกับผนังอาคารในพื้นที่ทางซีกโลก
 แทบเหนือ จะได้ลักษณะการใช้แผงบังแดดที่เหมาะสมดังนี้

- 1) ทางทิศใต้และบริเวณโดยรอบทิศใต้ของอาคาร แผงบังแดดชนิดทางนอนจะได้ผลดี
- 2) ทางทิศตะวันออกและตะวันตกของอาคาร ใช้แผงบังแดดทางตั้งจะได้ผลดี ถ้าเป็นแผงบังแดดที่ปรับมุมได้ก็สามารถบังแดดได้ทุกเวลา
- 3) ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้ ใช้แบบตารางจะได้ร่มเงามากขึ้น
- 4) ด้านทิศเหนือใช้แผงบังแดดทางตั้ง และควรมีชายคาบังแดดทางนอนในบางเดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 6.1.4 ลักษณะและความสามารถของแผงบังแดดแบบต่างๆ
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 กระแสลมและการระบายอากาศ

6.2.1 ความกว้างของช่องเปิด

-การออกแบบให้มีช่องเปิดทางลมเข้าทางเดียว จะไม่สามารถทำให้ลมเข้าอาคารได้

รูปที่ 6.1.5

-ช่องเปิดทางลมเข้าที่กว้างกว่าทางลมออก จะทำให้แรงลมสูงขึ้นในบริเวณหน้าห้อง

รูปที่ 6.1.6

-ช่องเปิดทางลมเข้าที่เท่ากับทางลมออก จะทำให้จำนวนลมเข้ามาในห้องมากที่สุด

รูปที่ 6.1.7

-ช่องเปิดทางลมเข้าที่แคบกว่าทางลมออก จะทำให้แรงลมที่เข้ามาในห้องสูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.2 การออกแบบช่องเปิดทางลมเข้าเพื่อควบคุมทิศทางลมที่จะผ่านเข้ามาในห้อง

รูปที่ 6.1.9

แบบที่ 1

แบบที่ 2

แบบที่ 1 แสดงผนังที่ทำให้ลมพัดขึ้นเพดาน

แบบที่ 2 แสดงผนังที่ทำให้ลมพัดลงที่พื้น

ขนาดของส่วนที่ทับตันของผนังบริเวณโดยรอบอาคาร จะทำให้เปลี่ยนทิศทางลมที่เข้ามาในห้อง เมื่อลมมาปะทะกับผนังส่วนกว้างก็จะมีแรงดันมากกว่า

รูปที่ 6.1.10

แบบที่ 1

แบบที่ 2

แบบที่ 1 การยื่นหลังคาช่วยในการเปลี่ยนทางลมซึ่งจะพัดขึ้นให้เป็นพัดลง

แบบที่ 2 การเปลี่ยนทิศทางลมซึ่งควรจะพัดลงเป็นพัดขึ้น

ส่วนประกอบอื่นๆของอาคารก็จะทำให้ทิศทางลมเปลี่ยนไป

รูปที่ 6.1.11

แบบที่ 1

แบบที่ 2

แบบที่ 1 การเพิ่มหน้าต่างบานเกล็ด เปลี่ยนทิศทางลมให้พัดขึ้น

แบบที่ 2 การเพิ่มหน้าต่างบานเกล็ด เปลี่ยนทิศทางลมขึ้นเป็นลง

หน้าต่างบานเกล็ดมีส่วนช่วยในการบังคับทิศทางลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 ระบบการป้องกันเสียงรบกวน

เสียงรบกวน คือเสียงที่ดังเกิน 100 เดซิเบลขึ้นไปเป็นเสียงที่เราไม่ต้องการ เสียงรบกวนนี้ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ทำให้ประสาทหูเสื่อมลง อาจทำให้เป็นผลเสียทางด้านอารมณ์ ซึ่งในโครงการอาจจะได้รับผลกระทบทางเสียงจาก เสียงของเรือที่มาจากแม่น้ำหรือ เสียงของงานระบบต่างๆภายในโครงการ จึงต้องมีการศึกษาเรื่อง ระบบการป้องกันเสียงรบกวน

ต้นกำเนิดของเสียง

-เสียงภายนอก

ได้แก่ เสียงจากรถยนต์ เครื่องบิน เครื่องจักรต่างๆ เป็นต้น

วิธีการแก้ไขปัญหา

- 1) การวางผังอาคาร ควรตั้งให้ที่ตั้งอาคารอยู่ลึกเข้าไป โดยการห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนที่อยู่ในย่านที่จอแจ ควรใช้กระจกปิด แล้วใช้เครื่องปรับอากาศ
- 2) การทำสนามหญ้า ปลูกต้นไม้ เป็นกลุ่ม เป็นแถว เพื่อช่วยดูดซับเสียง
- 3) เอาอาคารที่มีขนาดเล็กและไม่ต้องการความเงียบไว้ทางด้านหน้า หรือทำเป็นเนินดินเพื่อ

ป้องกันเสียง

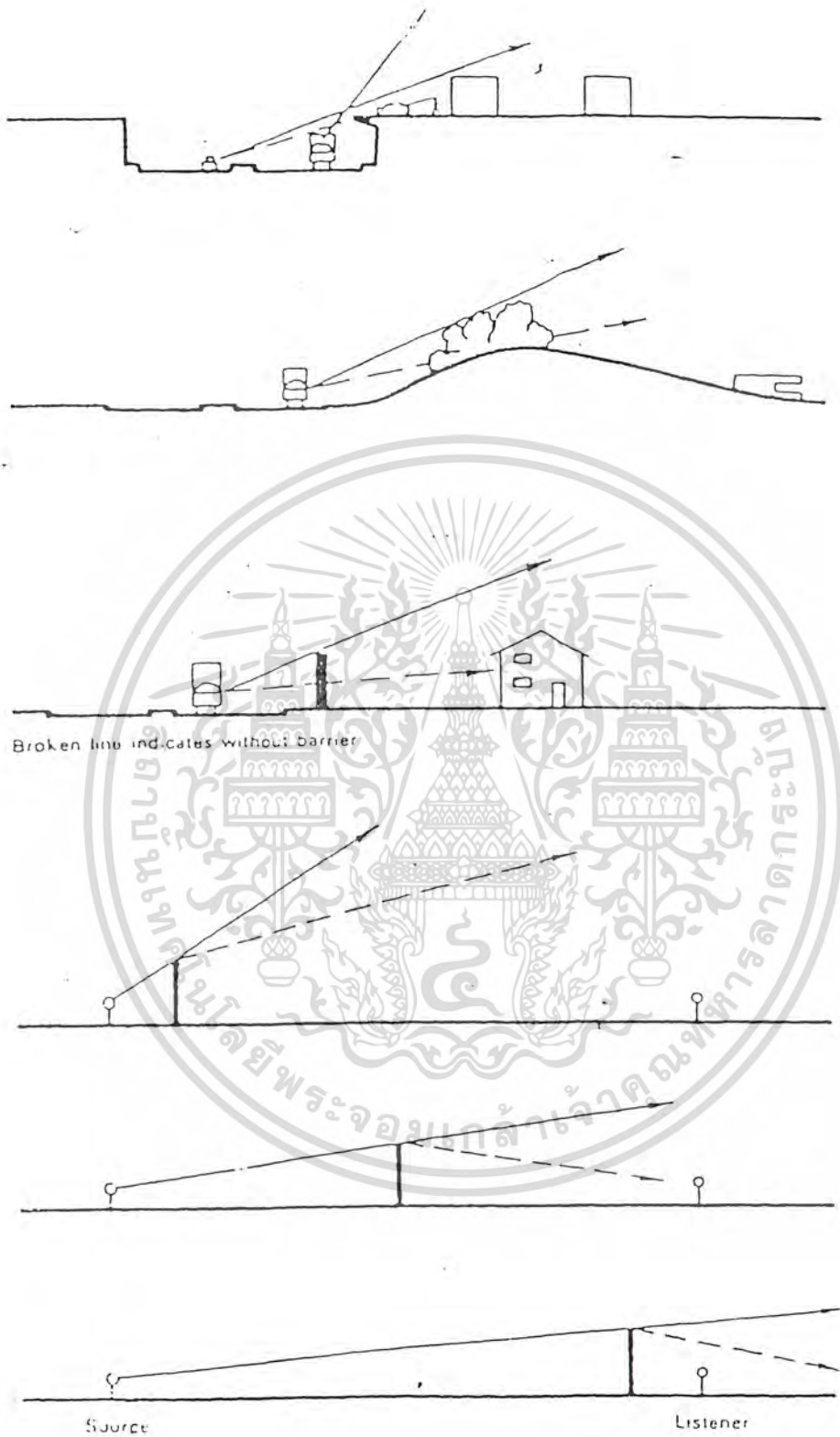
-เสียงภายใน

ได้แก่ เสียงที่เกิดจากการทำงานที่ใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ ภายในอาคาร เช่น เครื่องปรับอากาศ พัดลมดูดอากาศ หรือเสียงจากห้องครัว

วิธีการแก้ไขปัญหา

- 1) การวางที่ตั้งของห้อง แยกห้องที่ต้องการความเงียบให้ห่างจากห้องที่มีเสียงรบกวน สำหรับห้องที่มีการสั่นสะเทือนอาจจะตั้งอยู่ชั้นใต้ดิน , บนหลังคา หรือแยกออกไปจากอาคาร และใช้แท่นวางรองรับเครื่องเพื่อลดการสั่นสะเทือน
- 2) ควรทำฝ้าเพดานชนิดแขวน ควรให้มีจุดแขวนน้อยที่สุด และในยึดหยุ่นได้ เช่น เหล็ก, ลวด เพื่อไม่ให้เป็นสื่อในการถ่ายทอดการสั่นสะเทือนมาสู่อาคาร
- 3) ป้องกันเสียงทางหลังคา โดยให้หลังคาสูงมีช่องว่างระหว่างหลังคาและฝ้าเพดานมาก หรือทำหลังคา 2 ชั้น หลังคาคอนกรีตสามารถป้องกันเสียงได้ 45-50 เดซิเบล หลังคามุงกระเบื้องสามารถกันเสียงได้ 25-40 เดซิเบล และกระเบื้องแผ่นเล็กสามารถป้องกันเสียงได้ดีกว่ากระเบื้องแผ่นใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 เทคนิคการป้องกันภัย

การป้องกันอันตรายจากผู้เข้าชม

เป็นธรรมชาติของผู้เข้าชมที่อยากจะสัมผัสวัตถุแสดง เพื่อชื่นชมในความงามหรือเมื่อมีความสนใจเป็นพิเศษ ในการจัดแสดงนั้นจะต้องมีการจัดแสดงทั้งในและนอกตู้ ของนอกตู้มักจะมีการถูกสัมผัสเสมอ ซึ่งการสัมผัสนั้นจะทำให้มีการชำรุดเสียหายหรือเสื่อมสภาพของงาน

ดังนั้นในการจัดแสดงจึงต้องมีการหาทางป้องกัน เช่นการทำกรายกพื้นหรือการใช้เชือกจะปรากฏว่า พระพุทธรูป ที่จัดแสดงกลางห้อง จะมีดอกไม้หรือพวงมาลัยบูชา ถ้าไม่มีพนักงานเห็นก็จะเอาทองมาปิด หรือมีการโยนเหรียญลงไปในวัตถุโบราณ เป็นต้น

การป้องกันสามารถ ทำได้ด้วยการจัดพนักงานดูแลอย่างเข้มงวด หรือการออกแบบการจัดแสดงที่คำนึงถึงการวางแผนป้องกันความปลอดภัยของวัตถุแสดง

การจัดทำทะเบียนวัตถุ

เพื่อป้องกันการทุจริตหรือการทำงานที่บกพร่องของเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่วัตถุหายไปจะได้มีหลักฐานในการแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นหลักฐานในการดำเนินทางคดีกฎหมาย

หน้าที่ของนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนนั้น ไม่เพียงการจัดทำทะเบียนและระวังรักษา จะต้องตรวจตราสิ่งของวัตถุตามทะเบียนนั้นอยู่เสมอ และยังต้องรับผิดชอบในการเคลื่อนย้ายวัตถุ การบรรจุและการแกะหีบห่อด้วย

ในทางปฏิบัติทั่วไป เมื่อสิ่งของเข้ามาในศูนย์เจ้าหน้าที่แผนกทะเบียน จะเป็นคนแกะหีบห่อ เมื่อตรวจสอบบันทึกเรื่องราวแล้ว จะให้เลขประจำตัววัตถุ ซึ่งจะต้องเขียนเลขลงบนวัตถุเจ้าหน้าที่ที่จับต้องเคลื่อนย้ายวัตถุ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษและมีความรอบคอบ ระวังภัยอันจะเกิดกับวัตถุ

การป้องกันการขโมย

เครื่องมือที่จำเป็นอย่างมากที่ใช้ในการป้องกันการขโมยวัตถุ คือสัญญาณแจ้งภัยซึ่งเป็นปัญหาที่ยุงยากมาก ในปัจจุบันระบบทางอิเล็กทรอนิกส์ทันสมัยและมีเครื่องมือก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่อย่างไรก็ต้องทำงานประสานร่วมกับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยด้วย

ระบบการป้องกันภัยสมัยใหม่นั้น สามารถแบ่งได้โดยย่อดังนี้

6.4.1 เทคนิคทางกลศาสตร์ คือการป้องกันรักษาความปลอดภัยที่ใช้กันอยู่ทั่วไป

- การสร้างรั้วล้อมที่แข็งแรง
- ใช้ระบบกุญแจ ใส่ประตูห้องและตู้แสดง
- ใช้ตู้กระจก กันลั่นสะเทือน กันกระสุน
- ใช้พลาสติกหนา
- สร้างห้องนิรภัย ตู้นิรภัย เพื่อป้องกันโจรภัยและอัคคีภัย
- การใช้ประตูบานเหล็กสำหรับห้องสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4.2 เทคนิคทางไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (ELECTRONIC DEVICES)

- เครื่องตรวจจับเสียง (SOUND DETECTOR) ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์จับเสียง ถ้ามีคนร้ายลักลอบเข้าไปในสถานที่ที่ติดตั้งเครื่องเสียงไว้ หรือถ้ามีการจัดกระทำให้เกิดเสียงขึ้นแล้วเครื่องจับเสียงจะรายงานสัญญาณแจ้งภัย โดยการทำให้กริ่งสัญญาณดังขึ้นทันที

- เครื่องจับโดยอาศัยหลักการเปลี่ยนแปลงของความจุไฟฟ้า วิธีนี้ใช้จับโดยอาศัยหลักการเปลี่ยนแปลงของความจุไฟฟ้าภายในห้อง ถ้ามีคนเข้าไปในเขตที่มีการติดตั้งเครื่องนี้ประจุไฟฟ้าจะถูกรบกวน เพราะคนเป็นตัวนำไฟฟ้า จึงทำให้ความจุไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงไปเครื่องจับสัญญาณก็จะทำให้เกิดเสียงกริ่งขึ้น

- รั้วไฟฟ้า วิธีนี้ใช้เดินไฟฟ้าไว้ที่รั้ว ถ้าหากเกิดการกระทบกระทั่ง ทำให้วงจรไฟฟ้าขาดก็จะเกิดกริ่งสัญญาณขึ้น

- เครื่องตรวจจับคลื่นเสียงสูง วิธีนี้ใช้การติดตั้งคลื่นเสียง(ULTRASONIC WAVE) เมื่อมีการเคลื่อนไหวผ่านคลื่นเสียง ก็จะทำให้คลื่นเสียงถูกตัดทำให้ค่า ULTRASONIC WAVE ที่ตั้งไว้ลดลง ก็จะมีสัญญาณเสียงกริ่งเกิดขึ้น วิธีนี้มีประสิทธิภาพสูงมาก แต่เมื่อกริ่งดังขึ้นก็ต้องมีการตั้งเครื่องใหม่ทุกครั้ง

นอกจากนี้เครื่องนี้ยังสามารถป้องกันไฟไหม้ได้ คือ เมื่อเกิดความร้อนขึ้นก็จะมีผลต่อ ULTRASONIC WAVE เช่นเดียวกับที่มีคนผ่านเข้ามาเช่นกัน

- เครื่องกีดขวางไฟฟ้า คล้ายกับรั้วลวดไฟฟ้าแต่ใช้ไฟฟ้าแรงสูง ถ้ามีคนไปถูกเข้าอาจเป็นอันตรายถึงตายได้

6.4.3 เทคนิคทางด้านกลศาสตร์และอิเล็กทรอนิกส์ (ELECTROMECHANICAL DIVICES)

- เครื่องตรวจจับการกระทบกระเทือน มักใช้ป้องกันวัตถุ ตู้แสดง กำแพงประตูหน้าต่าง ถ้ามีการกระทบกระเทือนก็จะเกิดสัญญาณเสียงขึ้น

- เครื่องตรวจจับลวด (WIRE DETECTORS) มี 2 วิธี คือ

ก) ระบบกลศาสตร์ ใช้ลวดติดกับวัตถุหรือที่ที่ต้องการการคุ้มกัน แล้วส่งต่อไปยังสัญญาณเสียง เมื่อลวดถูกดึงหรือขาดก็จะเกิดเสียงสัญญาณขึ้น มักจะใช้ภายในอาคาร

ข) ระบบไฟฟ้าผ่านไปบนลวด ซึ่งมีฉนวนหุ้มห่อ ถ้าวงจรไฟฟ้าขาดจะเกิดสัญญาณเสียงดังขึ้น มักจะใช้ภายนอกอาคาร

- ระบบพรมลวดไฟฟ้า (WIRE CARPETS) ใช้ซ่อนอยู่ภายใต้พรมและเดินกระแสไฟฟ้า ถ้ามีคนเดินเหยียบพรม วงจรไฟฟ้าและแรงกดจะทำให้เกิดสัญญาณเสียงขึ้น

- วงจรสัมผัส ใช้เป็นโลหะหรือแผ่นปุ่มสัมผัสอยู่ แล้วเดินไฟฟ้าถ้าปุ่มโลหะเกิด

เอกส แยกออกจากกันจะทำให้วงจรไฟฟ้าขาดทำให้เกิดสัญญาณดังขึ้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เครื่องตรวจจับความร้อน (HEAT DETECTOR) วิธีนี้ใช้ติดตั้งในที่ที่เป็นโลหะ เช่น ห้องนิรภัยเพื่อป้องกันการใช้เครื่องเผาหรือเจาะเหล็กด้วยความร้อน โดยมีเครื่องวัดอุณหภูมิ ถ้ามีความร้อนถึงขีดก็จะมิสัญญาณดังขึ้น

- การควบคุมประตูทางเข้า-ทางออก เป็นวิธีการที่สำคัญมากในการดักจับคนร้าย โดยใช้เครื่องควบคุมไฟฟ้า หรือเครื่องดักจับไฟฟ้ามาใช้ควบคุมประตู ซึ่งจะทำให้ประตูปิดอัตโนมัติ เมื่อเกิดสัญญาณดังขึ้น หรือสามารถใช้คนกดสวิตช์ปิด-เปิดก็ได้

- เครื่องจับ (TRAP DEVICE) วิธีการใช้คือ ใช้เครื่องจับติดตั้งที่วัตถุที่ต้องการคุ้มครองมีหลายแบบ คือ แบบเส้นลวด แบบสำเร็จรูปในตัว เมื่อมีคนสัมผัสวัตถุที่ติดตั้งเครื่องจับ ทำให้เกิดการสั้นสะเทือน สัญญาณแจ้งภัยก็จะดังขึ้น

6.4.4 ระบบ ELECTROMAGNETIC ได้แก่ เครื่องเรดาร์ ความเปลี่ยนแปลงของกริ่งแม่เหล็กที่สะท้อนจากการที่มีวัตถุเคลื่อนผ่านเข้าใกล้แรงคลื่นของแม่เหล็ก กริ่งแม่เหล็กที่สะท้อนกลับจะถูกส่งเข้าเครื่องรับสัญญาณและเกิดเป็นสัญญาณเสียงแจ้งภัย

6.4.5 เทคนิคทางด้านทัศนศาสตร์

- เครื่องกันด้วยแสงสว่าง (VISIBLE LIGHT FAXRIER) มีระบบการทำงานโดยการใช้ลำแสงพุ่งไปยัง PHOT-ELECTRIC CELL ถ้ามีสิ่งกีดขวางทางเดินแสง ก็จะมีสัญญาณแจ้งภัยดังขึ้น อาจจะใช้แสงกันบริเวณทางเดินหรือทางเข้า แต่ควรอยู่ภายในอาคาร

- เครื่องกันด้วยแสงชนิด INFRARED เหมาะที่จะใช้ตรงที่ทางเดินเข้า-ออก แต่ไม่เหมาะสมสำหรับภายนอกอาคาร เพราะอาจมีสัตว์หรือแมลงรบกวนสัญญาณได้

- เครื่องโทรทัศน์ เป็นการใช้กล้องโทรทัศน์จับวัตถุที่ต้องการการคุ้มครอง กล้องโทรทัศน์มีหลายแบบทั้งใช้งานภายในและภายนอกอาคาร โดยมากใช้กับทางเข้า-ออก แต่ต้องมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลที่จอโทรทัศน์หรืออาจจะต่อกับเครื่องรับส่งสัญญาณเสียงก็ได้

- การใช้แสงสว่างควบคุม คือ การใช้แสงไฟธรรมดา ส่องไปยังวัตถุที่ต้องการคุ้มครองความปลอดภัย

- เครื่องถ่ายภาพ วิธีนี้ใช้กล้องถ่ายรูปตั้งไว้ที่จะที่ต้องการการคุ้มครอง เป็นกล้องที่ใช้ระบบอัตโนมัติ เมื่อมีคนเข้ามาก็จะถ่ายโดยอัตโนมัติและเกิดแสงสว่างขึ้น

6.4.6 เทคนิคทางเคมี

- ใช้แสงหรือควันเป็นสัญญาณ ติดตั้งเครื่องดักโดยใช้ส่วนผสมของสารเคมี เมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นจะเกิดเป็นควันหรือแสงสว่างที่เครื่องรับ

- ใช้แรงระเบิด โดยติดตั้งเครื่องดักที่มีส่วนผสมของสารเคมีให้เกิดเสียงระเบิดเมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นในที่ที่ต้องการคุ้มครอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ ใช้สารเคมีที่เป็นสีย้อมมิใช่ป้องกันของที่มีค่า ถ้าคนร้ายจับต้องจะทำให้สารเคมีไม่เกิดเป็นรอยและสีจะติดที่มือหรือเสื้อผ้าของคนร้าย จะช่วยในการจับตัวคนร้ายได้ สารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4.7 เจ้าหน้าที่รักษาการณ์

การดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคารจะต้องคำนึงถึงการคุ้มครองป้องกันทั้งกลางวันและกลางคืนตลอดเวลา 24 ชั่วโมง จะต้องจัดเวรยามรักษาการณ์ในเวลากลางวันที่เปิดให้มีคนเข้าชม เพราะอาจจะมีบุคคลเข้าไปก่อความเสียหายหรือขโมยวัตถุที่จัดแสดง

- การรักษาความปลอดภัยในเวลาเปิดทำการ

ในเวลาเปิดทำการจะมีพนักงานเฝ้าห้อง , เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ และยาม ทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัย ตามกฎระเบียบต้องมีการฝากของก่อนเข้าไปชมการแสดงผลและห้ามพนักงานเฝ้าห้องพูดคุยกับผู้ชม และมียามรักษาการณ์ที่ประตูทางเข้าออก รวมทั้งมีการใช้อุปกรณ์เตือนภัยช่วยพนักงานตามความจำเป็นของแต่ละห้อง

- การรักษาความปลอดภัยนอกเวลาเปิดทำการ

หลังเวลาปิดทำการแล้วจะต้องมีเวรยามรักษาการณ์รอบบริเวณ ผลัดเวรกันตลอดทั้งคืนจะต้องวางระเบียบปฏิบัติ ผลัดหนึ่งอาจจะเป็น 3-4 ชม. หรือ 6 ชม. แต่ละผลัดอาจจะมีมากกว่า 1 คน

ในโครงการจะเลือกใช้ระบบการป้องกันกรรโชกภัยด้วย เทคนิคทางกลศาสตร์ , เทคนิคทางกลศาสตร์และอิเล็กทรอนิกส์ , เทคนิคทางด้านทัศนศาสตร์ และระบบการวางเจ้าหน้าที่รักษาการณ์โดยใช้ร่วมกันทั้ง 4 ระบบตามความเหมาะสม

6.5 ระบบการป้องกันอัคคีภัย

ถ้ามีการเกิดอัคคีภัย ก่อนอื่นจะต้องกวดสัญญาณแจ้งเหตุ เพื่อให้ผู้อื่นทราบและพร้อมที่จะผจญเพลิง พร้อมทั้งแจ้งหน่วยดับเพลิงมาช่วย ในเวลาที่รอการช่วยเหลือนั้น สามารถจะช่วยระงับเพลิงได้โดยการใช้เครื่องดับเพลิง

ซึ่งเครื่องดับเพลิงสามารถแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ตามชนิดเพลิง 4 CLASS ได้แก่

1) CLASS A เป็นเพลิงที่จากเสื้อผ้า ไม้ กระดาษ เศษขยะและอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายวัสดุดังกล่าว การดับเพลิงชนิดนี้สามารถดับด้วยน้ำได้ เครื่องดับเพลิงชนิดนี้บรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สามารถใช้ได้แค่เพลิงที่เกิดไม่มากนัก

สัญลักษณ์ของเครื่องดับเพลิงแบบนี้เป็นรูป สามเหลี่ยมสีเขียว

2) CLASS B เป็นเพลิงที่เกิดจากของเหลว เช่น น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันจารบี ทินเนอร์ และสี เครื่องดับเพลิงชนิดนี้จะออกแบบให้สามารถดับเพลิงได้ โดยการทำให้

อับอากาศ โดยใช้สารเคมีปิดทับหน้าเพลิงที่กำลังลุกไหม้ ซึ่งกระทำได้โดยใช้ฟอง และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เพลิงชนิดนี้ห้ามใช้น้ำดับ

สัญลักษณ์ของเครื่องดับเพลิงแบบนี้เป็นรูป สี่เหลี่ยมสีแดง

3) CLASS C เป็นเพลิงที่เกิดจากเครื่องมือไฟฟ้า หรืออุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ เครื่องดับเพลิงที่ใช้กับเพลิงชนิดนี้จะต้องไม่เป็นตัวนำไฟฟ้า และสามารถที่จะกอบเพลิงให้ดับได้ เครื่องดับเพลิงชนิดนี้บรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เพลิงชนิดนี้ห้ามใช้น้ำดับเด็ดขาด

สัญลักษณ์ของเครื่องดับเพลิงแบบนี้เป็นรูป วงกลมสีน้ำเงิน

4) CLASS D เป็นเพลิงที่เกิดจากการเผาไหม้โลหะที่ไหม้ไฟได้ เช่น แมกนีเซียม โซเดียม ไททาเนียม และลิเทียม การดับเพลิงชนิดนี้ต้องใช้แบบผงแห้ง ซึ่งผงแห้งนี้จะเป็นตัวกอบเพลิง อาจใช้เครื่องดับเพลิงชนิดบรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในการดับเพลิง เพลิงชนิดนี้ห้ามใช้น้ำดับเด็ดขาด

สัญลักษณ์ของเครื่องดับเพลิงแบบนี้เป็นรูป ดาวสีเหลือง

การป้องกันอัคคีภัยในโครงการ

- 1) วางระเบียบมิให้มีการสูบบุหรี่ในศูนย์หรือสูบบุหรี่ได้ในบริเวณที่จัดไว้
- 2) มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกระแสไฟตรวจตราสายไฟ เปลี่ยนหรือซ่อมสายไฟ
- 3) วางกฎข้อบังคับสำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ และให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
- 4) ออกแบบเตรียมการป้องกันอัคคีภัยไว้ เช่น การใช้ประตูเหล็กกันไฟไม่ให้ลุกลามไปยังห้องอื่นๆ
- 5) ติดตั้งสัญญาณแจ้งไฟไหม้ในห้องแสดง เช่น SMOKE - DETECTOR และ HEAT - DETECTOR
- 6) การเตรียมหัวสูบลและสายสูบ สำหรับฉีดน้ำเมื่อเกิดไฟไหม้ไว้เป็นระยะ
- 7) การเตรียมสารเคมีไว้ดับไฟ ในห้องจัดแสดงต่างๆของศูนย์
- 8) ฝึกเจ้าหน้าที่ให้รู้จักกระวังและป้องกันอัคคีภัย และมีการซ้อมการป้องกันเป็นระยะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของเพลิง	เครื่องดับเพลิงที่ใช้ได้							วิธีการใช้
ตรวจสอบเพื่อความถูกต้อง ของภาชนะต่าง ๆ ชนิดของเพลิงที่ระดับ	โฟม	คาร์บอน ไดออกไซด์	กาวโรคา	ถังน้ำ	ถังแก๊ส	เครื่อง ดับเพลิง ชนิดผง	เครื่อง ดับเพลิง ชนิดน้ำ	
 เพลิงกลาส A ใช้ เครื่องดับเพลิงชนิดนี้ เพลิงธรรมชาติ เช่น เพลิงที่เกิดจากไม้ กระดาษ ผ้า								 โฟม ดัดละอองโฟมไปบนเปลวเพลิงชนิดเพลิง จากของเหลวอย่าฉีด โฟมตรงไปที่ของเหลว ขณะกำลังไหม้ไฟ
 เพลิงกลาส B ใช้ เครื่องดับเพลิงชนิดนี้ เพลิงที่เกิดจาก ของเหลว เช่น น้ำมัน เบนซิน สี ไขมัน เครื่อง								 คาร์บอนไดออกไซด์ ฉีดให้ใกล้เปลวเพลิงมาก ที่สุด ให้ฉีดครั้งแรกริมขอบของเพลิง แล้ว ฉีดต่อเนื่องอื่น ๆ ลง ๆ
 เพลิงกลาส C ใช้ เครื่องดับเพลิงชนิดนี้ เพลิงที่เกิดจาก อุปกรณ์เครื่องมือที่ ใช้ไฟฟ้า เช่น มอ- เตอร์ สวิตช์								 โซดาแก๊ส ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ฉีดตรงไปที่ฐาน ของเปลวเพลิงโดยตรงเลย ปาวเดอร์ ใช้เท่าเทียบตรงที่เหยียบแล้วฉีด ตรงไปที่ฐานของเปลวเพลิงเลย เคมีแห้ง ฉีดตรงไปที่ฐานของเปลวเพลิง ใน กรณีที่เป็นเพลิงกลาส A ให้ใช้เคมีแห้งดับ เพลิงฉีดลงที่วัสดุส่วนที่เหลือที่กำลังไหม้ไฟ

การนำเครื่องดับเพลิงไปใช้ดับเพลิงชนิดกลาสของเพลิงอาจจะเป็นอันตรายได้

ชนิดของเครื่องดับเพลิงซึ่งแสดงโดยตัวอักษร หักคู่สี่เหลี่ยม และสี่

6.6 ระบบไฟฟ้า

นอกจากจะใช้ระบบไฟฟ้าในเครือข่ายภูมิภาคโดยการแปลงกระแสไฟฟ้าแรงสูงให้เป็นแรงต่ำแล้ว ศูนย์ยังจัดเตรียมให้มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าฉุกเฉินในกรณีที่มีความจำเป็นอีก

โดยพิจารณาถึงความสำคัญในแต่ละกิจกรรม และแบ่งประเภทของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าออกเป็น 2 แบบ คือ

- เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากลาง (GENERATOR SET) จะจ่ายไฟฟ้าไปยังส่วนกิจกรรมที่มีผู้ใช้อยู่มาก และมีความจำเป็นที่จะต้องทำกิจกรรมต่อไปอย่างไม่ขาดตอน เช่น ส่วนระบบรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

- เครื่องกำเนิดแสงสว่างฉุกเฉิน (EMERGENCY LIGHTING) จะเป็นเครื่องให้แสงสว่างแบบจุด เพื่อใช้ป้องกันโจรภัยในกรณีที่ไฟฟ้าขัดข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.7 ระบบปรับอากาศ

หลักการเลือกใช้ระบบปรับอากาศ

- 1) สามารถให้อากาศเย็น บริสุทธิ์ และกระจายสม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง
- 2) มีความเย็นเพียงพอที่จะไล่ความร้อนได้ทั้งหมด
- 3) เครื่องเดินเงียบไม่มีเสียงรบกวน หรือเกิดการสั่นสะเทือน
- 4) สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ตามความต้องการ
- 5) มีความแข็งแรงทนทาน และสามารถใช้งานได้นาน
- 6) ราคา ค่าติดตั้ง และค่าซ่อมแซม เหมาะสมกับคุณภาพ
- 7) ใช้ไฟฟ้าน้อย และประหยัดค่าบำรุงรักษา

ระบบเครื่องปรับอากาศ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระบบ

- UNIT AIR – CONDITIONER ได้แก่ WINDOW UNIT และ PACKING UNIT เป็นเครื่องที่ทำมาสำเร็จรูปและสามารถติดตั้งได้รวดเร็ว ไม่ต้องเตรียมวางท่อต่างๆในอาคารมีราคาถูก แต่มีข้อเสียคือ เสียงค่อนข้างดังเนื่องจากระบบทุกส่วนรวมอยู่ในเครื่องโดยเฉพาะคอมเพรสเซอร์ ระยะห่างจากผู้ใช้ 3 เมตรก็มีเสียงรบกวนได้ – และถ้ามีการติดตั้งไม่ดีก็จะมีอาการสั่นสะเทือนระบบนี้เหมาะกับการปรับอากาศขนาด 3-10 ตัน อายุการใช้งานประมาณ 5 ปี

- SPLIT SYSTEM เป็นระบบที่แยกคอมเพรสเซอร์ออกจาก FANCOIL UNIT เพื่อมิให้เกิดเสียงดังภายในห้อง โดยการแยกส่วนคอมเพรสเซอร์ไว้นอกอาคาร แต่ระยะห่างระหว่างคอมเพรสเซอร์ กับ FANCOIL UNIT ค่อนข้างจำกัด คือประมาณ 12 เมตร ระบบนี้เหมาะกับการปรับอากาศขนาด 10-40 ตันการออกแบบต้องมีการเตรียมพื้นที่สำหรับวางเครื่องให้เหมาะสม ข้อดีของ SPLIT SYSTEM ก็คือไม่มีเสียงรบกวนสามารถควบคุมอุณหภูมิในแต่ละห้องให้แตกต่างกันได้ และสามารถเปิดใช้งานเพียงบางส่วน

- CENTRAL AIR – CONDITIONER SYSTEM เป็นระบบ**ใช้น้ำเย็นเป็น*ต้องมีห้องสำหรับติดตั้งขนาดใหญ่ ระบบการทำงานเหมือน SPLIT SYSTEM เพราะมีการแยกคอมเพรสเซอร์ออกไปเช่นกันระบบนี้เหมาะกับอาคารที่ใช้การปรับอากาศตั้งแต่ 40 ตัน ขึ้นไป

ระบบปรับอากาศนี้มีข้อดีหลายด้านคือ มีความเงียบ มีความทนทาน 20-25 ปี มีการใช้ค่าบำรุงรักษาและกินไฟฟ้าน้อย

จากการพิจารณาระบบต่างๆแล้วเห็นว่าระบบ SPLIT SYSTEM เป็นระบบที่มีความเหมาะสมกับโครงการ เนื่องจากความเงียบของเครื่อง และสามารถแยกเครื่องส่งลมเย็นไว้ตามจุดต่างๆได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับงานวิจัยเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-เครื่องระบายความร้อน บริเวณที่จะทำการติดตั้งนั้นควรจะเป็นบริเวณที่ระบายความร้อนได้ดี ไม่ควรให้ด้านใดด้านหนึ่งติดผนังน้อยกว่า 30 ซม. ไม่ควรมีส่วนใดมาบังที่เป่าลมออกของเครื่อง

-เครื่องทำความเย็น ทำความเย็นโดยการส่งลม ซึ่งจะมี 2 ส่วนคือ ลมส่งจะเป็นลมเย็น ซึ่งเป่าออกจากเครื่อง และลมกลับ คือ ดูดเข้าเครื่อง แล้วทำให้เย็นแล้วเป่าออกไป ตำแหน่งที่ตั้งควรจะต้องอยู่ที่ซึ่งสามารถเป่าลมเย็นกระจายได้ทั่วห้อง

-ท่อน้ำยาและสายไฟฟ้า ควรมีวัสดุหุ้มด้วยปลอก พีวีซีหรือปลอกสังกะสี การเดินท่อน้ำยาไม่ควรยาวเกิน 15 เมตร และการเดินท่อน้ำยาไม่ควรหักงอมาก การติดตั้งจะต้องมีการยึดให้มีความมั่นคงแข็งแรง

-ท่อน้ำทิ้ง เป็นท่อที่ต่อลงไปที่ท่อน้ำทิ้งของอาคารที่ใกล้ที่สุด

-การติดตั้ง ตำแหน่งการติดตั้งเครื่องส่งลมเย็นโดยทั่วไปมีลักษณะ 2 แบบ คือ แบบตั้งพื้น และแบบแขวน การพิจารณาที่ตั้งเครื่องเป่าลมเย็นควรพิจารณาเครื่องระบายความร้อนควบคู่กันไปด้วย ระยะห่างระหว่างทั้งสองเครื่องควรอยู่ใกล้กัน ท่อน้ำยาและท่อน้ำทิ้งจะต้องเดินได้โดยสะดวก

6.8 ระบบสุขาภิบาล

ระบบการจ่ายน้ำใช้

สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระบบ

6.8.1 ระบบจ่ายน้ำขึ้น (UP FEED SYSTEM)

- การจ่ายน้ำโดยอาศัยถังสูง ใช้กับอาคารที่มีความสูงไม่มาก อาศัยแรงโน้มถ่วงเป็นตัวจ่าย ความดันของน้ำจะลดลงตามระยะทางที่ส่งและความสูงของอาคาร

- การใช้เครื่องสูบน้ำเพิ่มความดันในท่อโดยตรง ใช้หลักการอัดความดันส่งน้ำในท่อให้ขึ้นไปเอง มีข้อเสียคือ เปลืองค่าไฟและปั๊มเป็นช่วงๆ จะช่วยลดการใช้ปั๊มลง เฉลี่ยมีการใช้ปั๊ม 6 ครั้งต่อชั่วโมง

6.8.2 ระบบจ่ายน้ำลง (DOWN FEED SYSTEM)

- ระบบถังสูง คือการนำน้ำไปเก็บบนหลังคาแล้วปล่อยมาใช้ในแต่ละวัน

- ระบบถังอัดความดัน ใช้ในกรณีที่ต้องการให้ถึงน้ำติดหลังคา ซึ่งชั้นบนสุดจะมีปัญหาเรื่องแรงดันในท่อ จะต้องมีการเพิ่มความดันด้วยระบบนี้

- ระบบผสม เป็นการผสมการจ่ายน้ำใช้ทั้งสองแบบเข้าด้วยกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อควรระวังในการออกแบบ

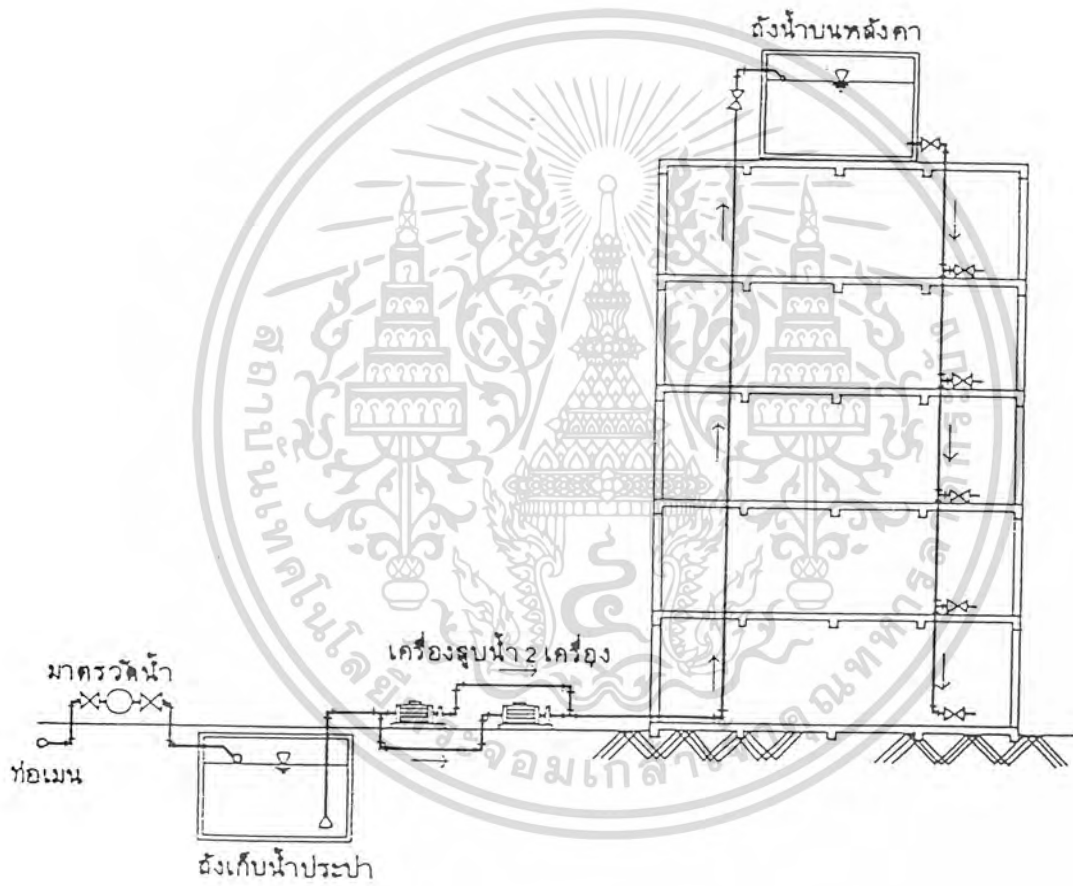
- ถังน้ำบนดาดฟ้า สำหรับอาคารสูงเกิน 4 ชั้นขึ้นไปจะพบว่าถังน้ำบนดาดฟ้ามีความจำเป็นอย่างมากต่อการจ่ายน้ำของอาคาร (DOWN FEED SYSTEM) ต้องพิจารณาที่ตั้งและความสูงของถัง เนื่องจากมีผลต่อแรงดันการใช้งานของวาล์วสุญญากาศต่างๆ ซึ่งบางกรณีอาจจะใช้อุปกรณ์เพิ่มความดัน หากถังไม่สามารถยกสูงได้

- ถังน้ำใต้ดิน ใช้สำหรับเก็บน้ำไว้ส่งขึ้นถึงดาดฟ้า จ่ายใช้ในอาคาร หรือการใช้เป็นถังเก็บน้ำเพื่อการดับเพลิง

- ปล่องช่องท่อ ควรมีขนาดใหญ่เหมาะแก่การบำรุงรักษา และวางตำแหน่งเหมาะสมกับการที่ท่อต่างๆจะวิ่งมารวม ขนาดไม่ควรต่ำกว่า 70*150 ซม.

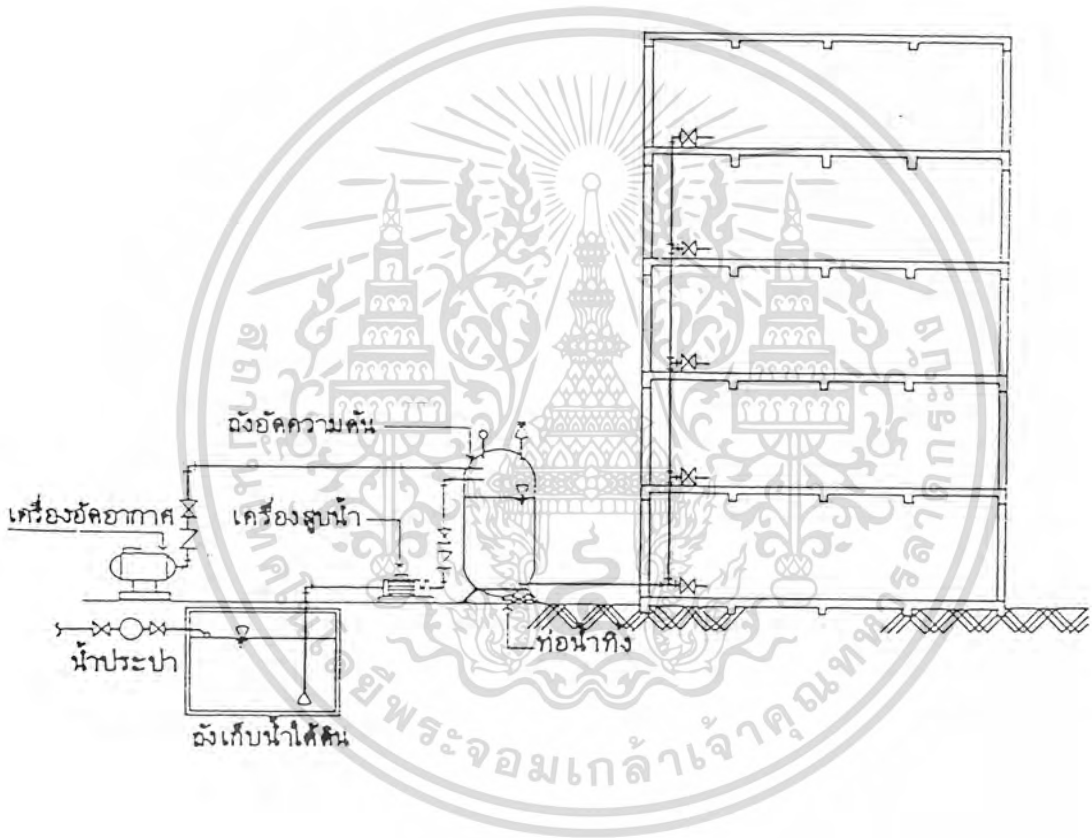
- การจัดเตรียมห้องเครื่องสูบน้ำ การออกแบบอาคารควรมีการกำหนดพื้นที่ใช้สอยของห้องเครื่องสูบน้ำไว้ ซึ่งถ้าไม่มีการเตรียมพื้นที่ไว้ บริเวณอาจจะคับแคบหรือยากแก่การดูแลรักษา เช่น บริเวณใต้บันได เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

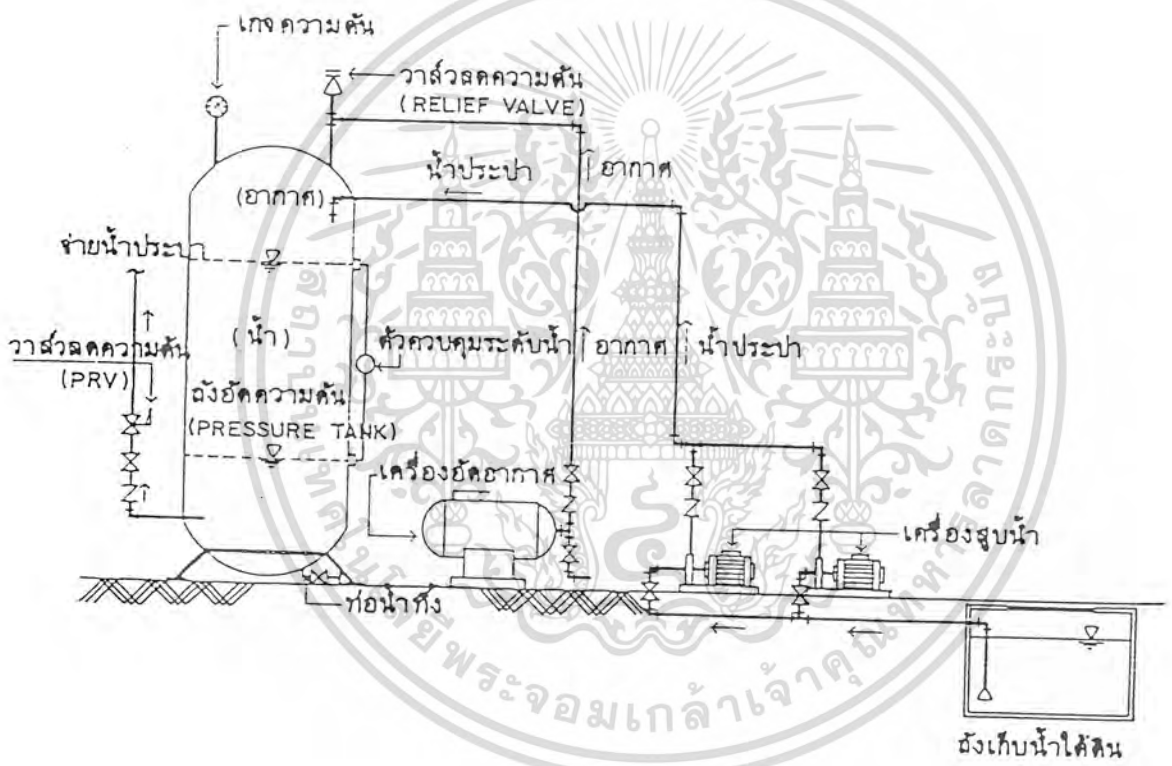
ระบบเครื่องสูบน้ำและถังน้ำบนหลังคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบถังอัดความดันภายในอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายละเอียดระบบถังยัดความดัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบการกำจัดน้ำโสโครก

น้ำโสโครก เป็นน้ำจากส้วม และที่ปัสสาวะ ซึ่งไม่สามารถระบายออก ระบบระบายน้ำ สาธารณะได้โดยตรง น้ำโสโครก จะต้องผ่านกรรมวิธีทำให้น้ำสะอาดเสียก่อนที่จะระบายไปทิ้งหรือ ปล่อยให้ซึมออกสู่ดิน ระบบการกำจัดน้ำโสโครกที่เลือกใช้ในโครงการคือ ระบบ AEROBIC

ถัง SATS ย่อมาจาก SEWAGE AERATION TREATMENT SYSTEM เป็นระบบบำบัดน้ำ ปฏิบัติด้วยแรงอัดอากาศ ใช้บำบัดน้ำปฏิกลจากส้วมแทนระบบบ่อเกรอะ-บ่อซึมแบบเดิม ใช้กรรมวิธี ตามแบบชีวเคมีในการทำให้สิ่งปฏิกลกลับมาเป็นน้ำดี โดย จุลชีพแบบ AEROBIC

AEROBIC เป็นระบบที่ใช้เครื่องจักรกลและสารเคมีช่วยในการย่อยสลายสิ่งปฏิกลต่างๆ หลัก การคือ ใช้เครื่องอัดอากาศให้ละลายในน้ำ ทำให้แบคทีเรียย่อยสลายสิ่งปฏิกลได้ดีและเร็วขึ้น และใช้น้ำ ยาฆ่าเชื้อช่วยทำความสะอาดน้ำอีกทีก่อนระบายทิ้ง ระบบนี้ใช้เนื้อที่ในการก่อสร้างน้อยกว่าระบบ ANAEROBIC แต่ก็มีกรรมวิธียุ่งยากกว่า และมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า

ผลการบำบัดด้วยขบวนการนี้จะได้น้ำที่ดีและไม่มีกลิ่น และสามารถทำการฆ่าเชื้อโรค โดย หลอดคลอรีนในถัง ก่อนที่จะระบายออกสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะได้ทันที เหมาะกับเมืองไทยที่มีพื้นที่ดิน ไม่เหมาะสมกับการขุดน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.9 ระบบการป้องกันน้ำท่วม

มาตรการป้องกันน้ำท่วม แบ่งได้เป็น 2 ประการ คือ

1) มาตรการใช้การก่อสร้าง ส่วนใหญ่ใช้ในพื้นที่ชุมชนหนาแน่น

ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีระดับพื้นที่ดินบางแห่งต่ำกว่าระดับน้ำภายนอก ใช้ระบบพื้นที่ปิดล้อม ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1) การป้องกันน้ำไหลจากภายนอกเข้าพื้นที่ปิดล้อม
  - ส่วนที่เป็นพื้นดิน ใช้คันกันน้ำในรูปของถนน ทางรถไฟ คันดิน
  - ส่วนที่เป็นทางระบายน้ำ ใช้ประตูระบายน้ำ ประตูท่อ ทำนบจุดอุดตัน เป็นต้น
- 1.2) การระบายน้ำออกจากพื้นที่ปิดล้อม
  - ระบายออกโดยธรรมชาติใช้ ประตูน้ำ ประตูท่อ เป็นต้น
  - ระบายออกโดยใช้เครื่องสูบน้ำ
- 1.3) ระบายน้ำในพื้นที่ปิดล้อม
  - ระบบระบายน้ำ น้ำใช้จากอาคารบ้านเรือน ถนน ซอย ไปสู่ท่อระบายน้ำ คู และคลอง
  - การชะลอเก็บกักน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ระยะหนึ่ง โดยคลอง สระบึงที่ลุ่มต่างๆ

2) มาตรการไม่ใช้การก่อสร้าง ส่วนใหญ่ใช้ในชุมชนเบาบาง และพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งจะเรียกว่า การบริหารพื้นที่น้ำท่วม ประกอบด้วย

- 2.1) การควบคุมผังเมืองและการใช้ที่ดิน เพื่อจัดให้มีที่ว่างในการรับน้ำ และเก็บกักน้ำ
- 2.2) การควบคุมอาคาร ให้อาคารที่อยู่ในพื้นที่น้ำท่วม มีความคงทนไม่เสียหายต่อน้ำท่วม
- 2.3) การประชาสัมพันธ์รายละเอียดเกี่ยวกับน้ำท่วมให้กับประชาชนทราบ และเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น เพื่อการปฏิบัติการป้องกันตัวเองเมื่อจำเป็น
- 2.4) การตั้งระบบพยากรณ์และแจ้งเตือนภัยน้ำท่วม เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการและการตักเตือนประชาชน
- 2.5) การตั้งหน่วยงานเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบการเก็บกำจัดขยะ

จัดเตรียมห้องไว้เพื่อการเก็บขยะ เพื่อป้องกันการส่งกลิ่น การแพร่กระจายของเชื้อโรค การป้องกันการรั่วคู้ยของสัตว์ต่างๆ และการป้องกันไม่ให้มีการไหลนองของน้ำขยะ ควรมีการแยกประเภทขยะเตรียมไว้ เพื่อการสะดวกในการจัดเก็บและจำแนกประเภทขยะเพื่อการทำลายหรือการนำกลับมาใช้ใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.10 การป้องกันและกำจัดสัตว์ที่ทำความรบกวนแก่ผู้อยู่อาศัยและทำความเสียหายให้กับอาคาร

ในภาคพื้นเขตร้อนมีสัตว์หลายชนิดที่ทำความรบกวนและเสียหายมาให้อาคารนำเชื้อโรคและความเจ็บป่วยมาให้มนุษย์ วิธีการป้องกันที่ดีที่สุดคือการป้องกันตั้งแต่ปลูกสร้างอาคารและถ้ายังมีปัญหาในภายหลังก็ต้องมีการกำจัดในภายหลัง

ยุงและแมลงอื่น ๆ

ในเขตร้อนชื้นจะมียุงชุกชุม จะมีในเวลากลางวันมากกว่ากลางคืน และแสงไฟในตอนกลางคืนจะทำให้มีแมลงอื่น ๆ โดยเฉพาะหน้าฝนตกชุก เช่น แมลงมีปีก แมลงเมา วิธีแก้ไขคือ ติดตั้งไฟที่สว่างไสวไว้ภายนอกอาคาร โดยมีให้ห่างจากอาคารมากนักเพื่อให้แมลงมาเล่นไฟดวงนั้น

การป้องกันที่แน่นอน คือการใช้มุ้งลวด ซึ่งทำให้กระแสลมพัดเข้ามาในห้องได้น้อยลง จึงควรให้มีบานเปิดมากที่สุด หน้าต่างหรือประตูมุ้งลวดนี้อาจจะเปิดได้ในตอนกลางวัน และควรมีการระวังไม่ให้เกิดช่องว่างระหว่างประตูหรือหน้าต่างกับวงกบเพื่อป้องกันไม่ให้ยุงและแมลงสามารถลอดเข้ามาได้

สำหรับการป้องกันยุงในที่โล่ง เช่น สนามหรือเฉลียง อาจจะใช้ควันจากธูปที่มีกลิ่นไล่ยุง น้ำยาทาถิ่นยุง หรือใช้ไฟฟ้าพิเศษที่มีแสงสว่างเหมือนหลอดไฟฟลูออโรสเซนต์ แต่ใช้ไฉ่ยุงและแมลงได้ นอกจากนี้ไม่ควรปล่อยให้บริเวณรอบอาคารมีบ่อน้ำสกปรก ไม่ควรมีพื้นลอยที่มีความสูงไม่มากนัก เพราะจะทำให้อากาศมีการถ่ายเทไม่สะดวก ทำให้ได้กลิ่นสกปรกและเป็นบ่อเกิดของยุงและเชื้อโรค

ปลวก

ปลวกเป็นสัตว์ที่มีหลายพันธุ์ทั้งบินได้และไม่ได้ ชนิดทำรังอยู่ใต้ดินและบนดิน และบางชนิดอาศัยอยู่ในต้นไม้และไม้แห้ง 95% ของปลวกทั้งหมดชอบกัดกินไม้ สามารถเดินผ่านคอนกรีตซึ่งเป็นส่วนล่างของอาคาร โดยไปตามผนังและรอยร้าวขึ้นไปทำลายไม้ได้ แต่จะหลีกเลี่ยงวัสดุประเภทโลหะ กระจก และพลาสติก

วัสดุที่ถูกทำลายให้เสียหายโดยปลวกคือ ส่วนต่างๆของอาคารที่เป็นไม้และใยพืช เครื่องเรือน ธรรม กระดาษ หนังสือ ทึบห่อต่างๆ และเสื้อผ้า

การป้องกันปลวก

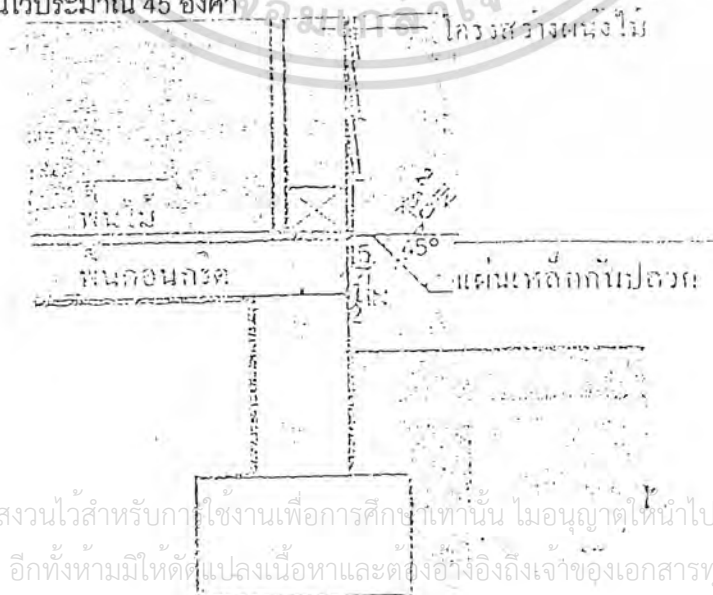
1) สำรองที่ดินบริเวณที่ตั้งอาคาร ถ้าพบว่ามีปลวกให้ทุบทำลายกองดิน และรังปลวกเสีย รอยฝังร่าปลวกหรือน้ำยาฆ่าปลวกก่อนที่ทำการก่อสร้าง แต่น้ำยาฆ่าปลวกนี้จะทำให้ดินเป็นพิษและไม่สามารถปลูกต้นไม้ได้ ควรใส่เฉพาะที่ที่มีการก่อสร้างเท่านั้น

ไม่ว่าการณีใด ๆ 2) การทำรากฐานคอนกรีตให้มั่นคงแข็งแรง ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) ไม่ควรปล่อยให้ไม้ผุ วางในบริเวณบ้านหรือภายใต้อาคาร
- 4) บนพื้นทุกชั้นให้ใส่น้ำยาฆ่าปลวกตามที่ที่ถูกซ่อนเร้น และที่ที่ถูกปิดล้อม เช่น ตามโครงฝ้า และโคนเสา เป็นต้น
- 5) อาคารไม้ควรจะทำสีอย่างดี ไม้ที่ใช้ควรจะเป็นไม้ที่ตามหรือแห้งสนิท ควรจะใช้ไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้เต็งรัง และไม้ที่มีกลิ่น เช่น ไม้สัก
- 6) วิธีการก่อสร้าง โดยใช้วัสดุที่กันปลวกมิให้ขึ้นอาคารได้
  - พื้นชั้นล่างของอาคาร (Ground floor slab) จะยกสูงจากพื้นดินด้านนอกอาคาร และยื่นพื้นออกไปเพื่อป้องกันปลวกไต่ขึ้นมา

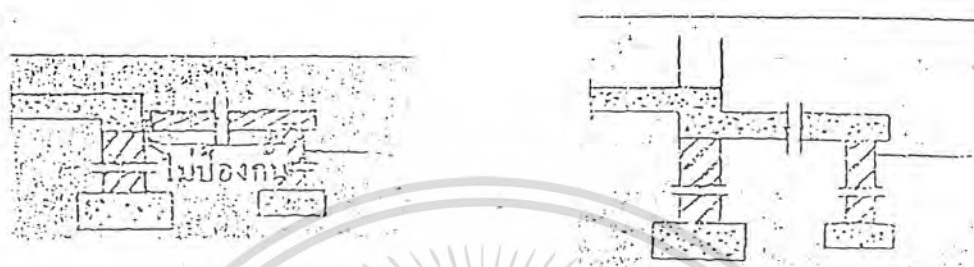

-อาคารพื้นไม้จะต้องใช้แผ่นโลหะ ปิดตรงรอยต่อระหว่างส่วนที่เป็นคอนกรีตกับไม้ ปลายแผ่นเหล็กหักยื่นไว้ประมาณ 45 องศา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-พยายามหลีกเลี่ยงการแยกตัวของพื้นกับคานชั้นล่าง โดยทำพื้นคอนกรีตเชื่อมต่อกับคานเป็นเนื้อเดียวกัน

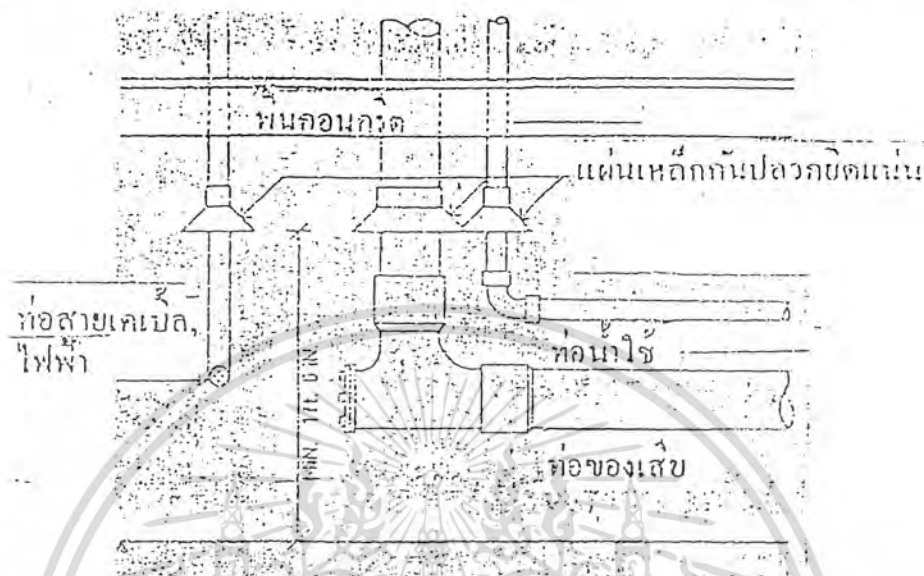

-ส่วนอื่นๆในอาคารที่มีกรอบหรือโครงสร้างเป็นไม้ เช่น ลุกกรง ชาติู เจิงบันได วงกบ ประตูหน้าต่าง ควรจะหุ้มด้วยโลหะพลาสติก หรือมีชาเป็นโลหะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ท่อน้ำและท่อสำหรับเดินสายไฟฟ้าภายใต้อาคาร ซึ่งทำด้วยเอสเบสทอสซีเมนต์ ควรหุ้มแผ่นเหล็กสวมติดโดยรอบ โดยหักเป็นมุม 45 องศา เพื่อป้องกันปลวกได้ไปตามรอยแยกของคอนกรีต

บริเวณโดยรอบหรือภายใต้อาคาร แม้ว่าจะมีการกำจัดแล้ว แต่เมื่อทิ้งไว้เป็นเวลานานๆ ปลวกจะแพร่พันธุ์เกิดขึ้นมาอีกมาก จึงควรหมั่นตรวจตราและกำจัดอยู่เสมอ

รา มีอยู่ทั่วไป สามารถอยู่อาศัยและเจริญเติบโตบนผิวของวัสดุต่างๆ สามารถทำลายผิวหน้าของอาคารได้ โดยปรากฏเป็นลักษณะหย่อมๆ คล้ายดินดำๆ

- 1) การเจริญเติบโตของรา เราจะสามารถเจริญเติบโตภายใต้สถานการณ์ ดังนี้
  - ความชื้นที่
  - สถานที่ที่เหมาะสม
- 2) พื้นผิวที่เหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของเชื้อรา
  - สิ่งสกปรก และฝุ่นที่เกาะอยู่ตามผิวผนังทั่วไป
  - ส่วนประกอบที่ฉาบผิวหน้า
  - วัสดุธรรมชาติที่ยังไม่ได้รับการป้องกันรา
- 3) วัสดุต่างๆที่เป็นที่กำเนิดของรา
  - การทำสับนซีเมนต์ ราไม่ค่อยจะมีการเจริญเติบโตเว้นแต่ว่าในทรายที่ขึ้นมาก
  - การทำน้ำปูนขาว ซึ่งมีได้ผสมกาวหรือน้ำมันใดๆ จะเป็นการป้องกันราได้ดี
  - แผ่นแอสเบสทอสซีเมนต์ เป็นที่ที่รามีการเจริญเติบโตได้ดี นอกจากการทาสี หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดให้มาใช้หรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นหากมีเหตุที่เปลี่ยนแปลงและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ผิวไม้ที่ยังไม่ได้รับการตกแต่ง เป็นที่ที่ราเจริญเติบโตได้ดีที่สุด เพราะยางไม้มันเอง
โดยเฉพาะรูต่างๆบนผิวไม้

4) การระวังป้องกันรักษา สามารถกระทำได้โดย

- ต้องระวังไม่ให้เกิดความชื้นที่เหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของเชื้อรา
- กำจัดราออก ด้วยวิธีการใช้ยากำจัดเชื้อรา

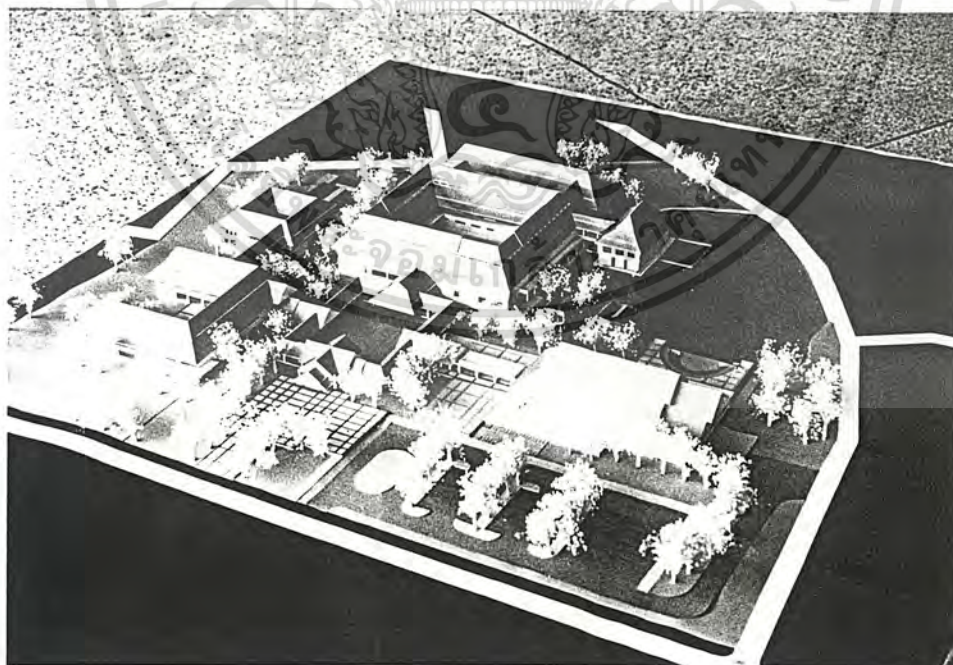
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

แนวความคิดในการออกแบบ

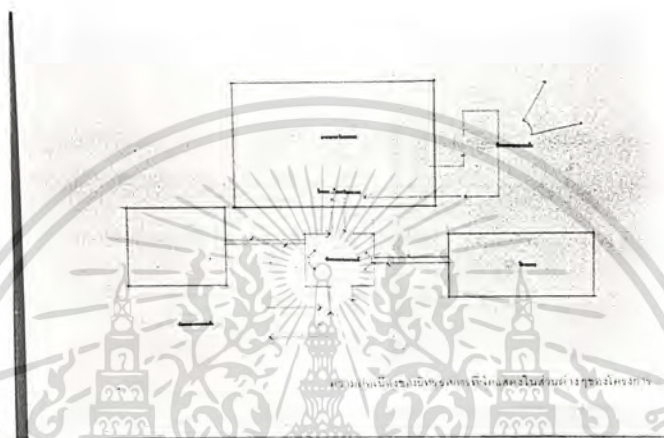
7.1 แนวความคิดในการวางผัง

จากคติความเชื่อของคนล้านนานั้น มีคติในการวางแกนของเรือน ตลอดจน แกนของเมืองในลักษณะ "ขวางตะวัน" คือเป็นการหันด้านสกัดออกสู่ทิศเหนือ-ใต้ โดยมีความเชื่อว่าหากวางในลักษณะหันด้านสกัดรับทิศตะวันออก-ตกแล้ว ถือว่าเป็น "อับมงคล" แต่เนื่องจากในปัจจุบันดินฟ้าอากาศในภูมิภาคแถบนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยมีลักษณะอุณหภูมิที่สูงขึ้นกว่าสมัยก่อนมาก ดังนั้นในการออกแบบโครงการจึงพิจารณาวางผังอาคารให้เป็นลักษณะของสี่เหลี่ยมด้านเท่า กล่าวคือ อาคารที่ออกแบบนั้น จะอยู่ในรูปทรงที่มีความด้านสกัดที่เียงชัดเจน เพื่อเป็นการให้ความเคารพต่อความเชื่อดั้งเดิมของท้องถิ่นเขาได้ตามความเหมาะสมและโดยที่ยังคงหลักการวางผังอาคารตามสภาพภูมิอากาศ เพื่อช่วยในเรื่องของการประหยัดพลังงานภายในอาคาร

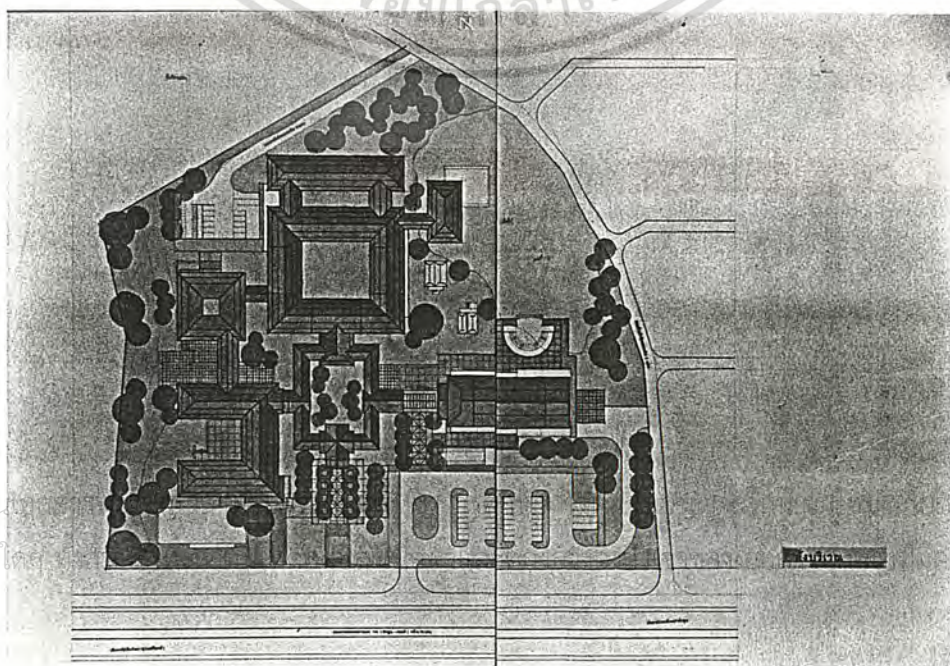

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะที่เด่นชัดของเรือนล้านนาก็คือแต่ละเรือนจะมีสวนเป็นของตนเอง จึงนำเข้ามามีส่วนในการวางผังโดยเกิดเป็นส่วนของนิทรรศการกลางแจ้งที่มีอยู่โดยรอบทุกอาคารที่ให้บริการแก่ผู้เข้ามาใช้โครงการให้เกิดความรู้สึกพักผ่อน-ผ่อนคลาย อีกทั้งยังได้ความรู้จากการเดินจากส่วนหนึ่งไปยังอีกส่วนหนึ่งของโครงการ โดยออกแบบให้เกิดเป็นเรื่องราวต่อเนื่องเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในแต่ละฤดูของคนในท้องถิ่น

ในด้านประโยชน์ใช้สอยนั้น มีการแบ่งเป็นส่วนต่างๆทั้งหมด 4 ส่วนอย่างชัดเจน คือ ส่วนหอวัฒนธรรม(ส่วนจัดนิทรรศการ) ส่วนโรงละครและเวทีแสดงกลางแจ้ง ส่วนบริการการศึกษา (หอสมุดวัฒนธรรม และส่วนจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม) และส่วนบริหารโครงการ โดยแต่ละกลุ่มจะมีพื้นที่โล่งในการจัดกิจกรรมเป็นของตนเองตามความเหมาะสม โดยมีการวางผังให้เกิดพื้นที่โล่งในส่วนกลางโครงการ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอาคารตามแบบลักษณะของการวางผังของบ้านเรือน ที่วางช่วงบ้านไว้ตรงกลางเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กันในกลุ่ม

เอกสารนี้เป็น
ไม่ว่ากรณีใดๆ

ด้านการค้า
การนำไปใช้

เนื่องจากในจังหวัดลำพูนนั้น ยังไม่มีสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนการจัดกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่างๆ และจากลักษณะที่ดินที่อยู่ติดทางหลวงที่มีขนาดถนน 10 เลน จึงเปิดด้านหน้าโครงการให้เป็นกิ่งสวนสาธารณะสำหรับประชาชนทั่วไปมาใช้ประโยชน์ หรืออาจเป็นที่ตั้งขบวนของงานประจำปีของลำพูนอย่างงานยี่เป็ง ตลอดจนกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสม อีกทั้งระยะถอยร่นของกลุ่มอาคารและแนวต้นไม้ด้านหน้าโครงการนั้น ยังช่วยลดเสียงจากรถที่วิ่งด้วยความเร็วสูงผ่านหน้าโครงการลงไปได้ในระดับหนึ่งอีกด้วย

7.2 แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม

ในการออกแบบได้มีการนำเอาลักษณะของเจดีย์กู่กุด(วัดจามเทวี)และเจดีย์เชียงยัน ซึ่งทั้งสองเป็นเจดีย์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ที่เด่นชัดของสถาปัตยกรรมอันศักดิ์สิทธิ์และเก่าแก่ของจังหวัดลำพูน ซึ่งมีจังหวะของการทำซุ้มในลักษณะเป็นซุ้ม 3 คูหาทั้ง 4 ด้าน โดยซุ้มซุ้มนั้นจะมีลักษณะเป็นเป็นโค้ง จึงนำมาดัดแปลงใช้ในส่วนของอาคารจัดแสดงนิทรรศการถาวร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

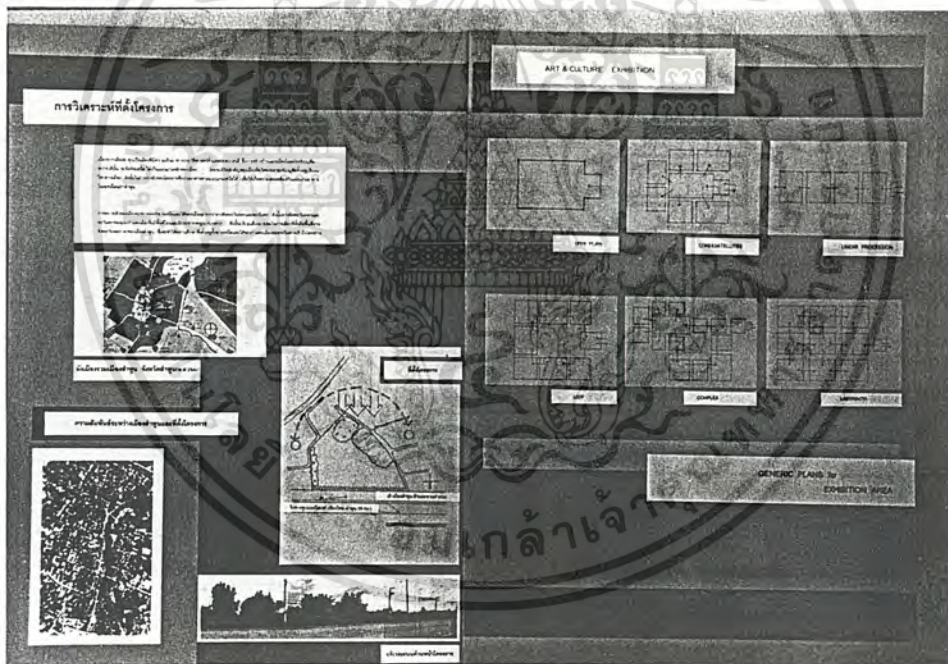

เอกร
ไป

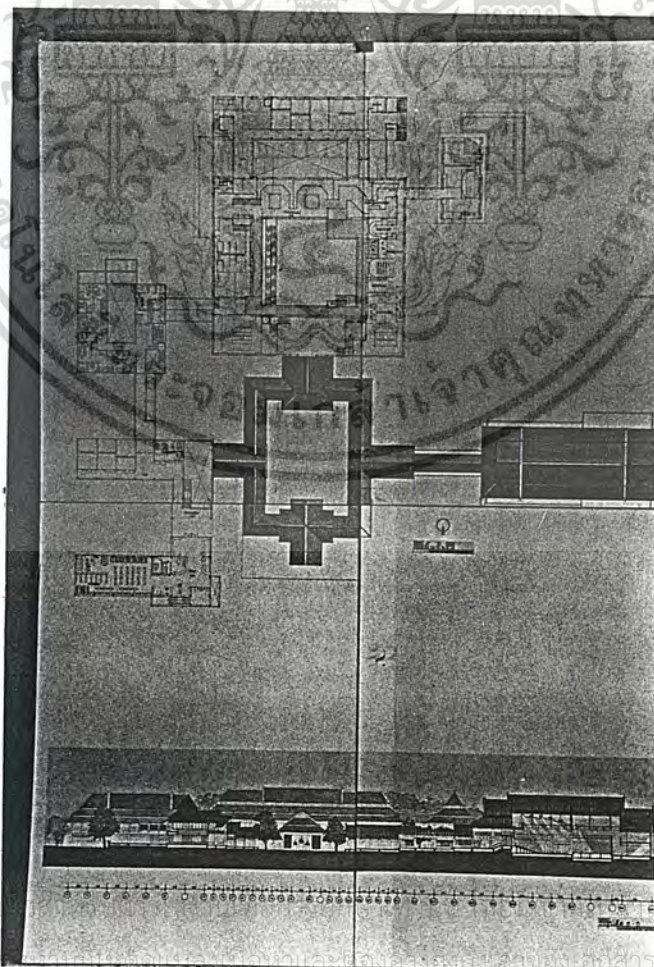
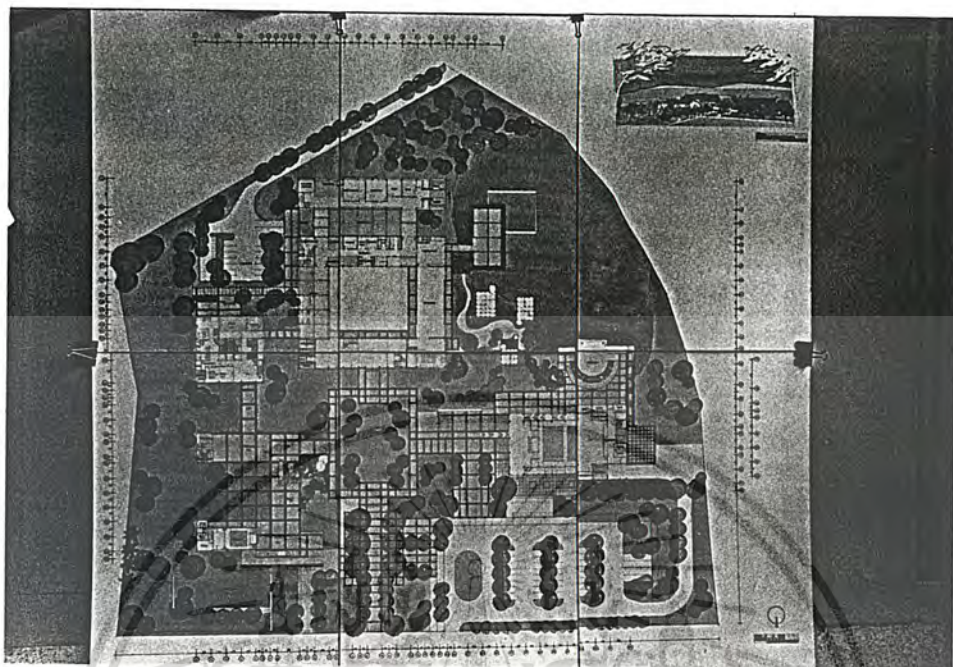
การค้า
ไป

ส่วนอาคารบริการการศึกษานั้น จะมีลักษณะที่เชื่อมเชื่อมดูอบอุ่นเหมือนเป็นบ้าน โดยในส่วนทางขึ้นหอสมุดวัฒนธรรมนั้นจะสามารถเห็นได้ชัดเจนจากทางด้านหน้าโครงการ ตามลักษณะที่สามารถเห็นเด่นชัดได้จากเรือนพักอาศัยในเขตจังหวัดลำพูน ในส่วนของแสงที่ใช้ในอาคาร ก็ได้มีการออกแบบให้แสงที่เข้าสู่ส่วนหอสมุดนั้นเป็นแสงในลักษณะ Indirect Light แบบที่เข้าบ้านเรือนอาศัยในแถบลำพูน โดยใช้ชายคาและแผงบังแดดในการออกแบบอาคาร

วัสดุที่ใช้จะเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เพื่อสีสันทันและลักษณะที่มีความกลมกลืนกับเขตกำแพงเมืองเก่าของเมืองลำพูนเอง ตลอดจนการใช้ระแนงไม้ไผ่มาขัด-สานกันเพื่อเป็นระแนงปลูกไม้เลื้อยไม้เถาต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อเป็นร่มเงา สดชื่น อีกทั้งยังเป็นการให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมโครงการอีกด้วย

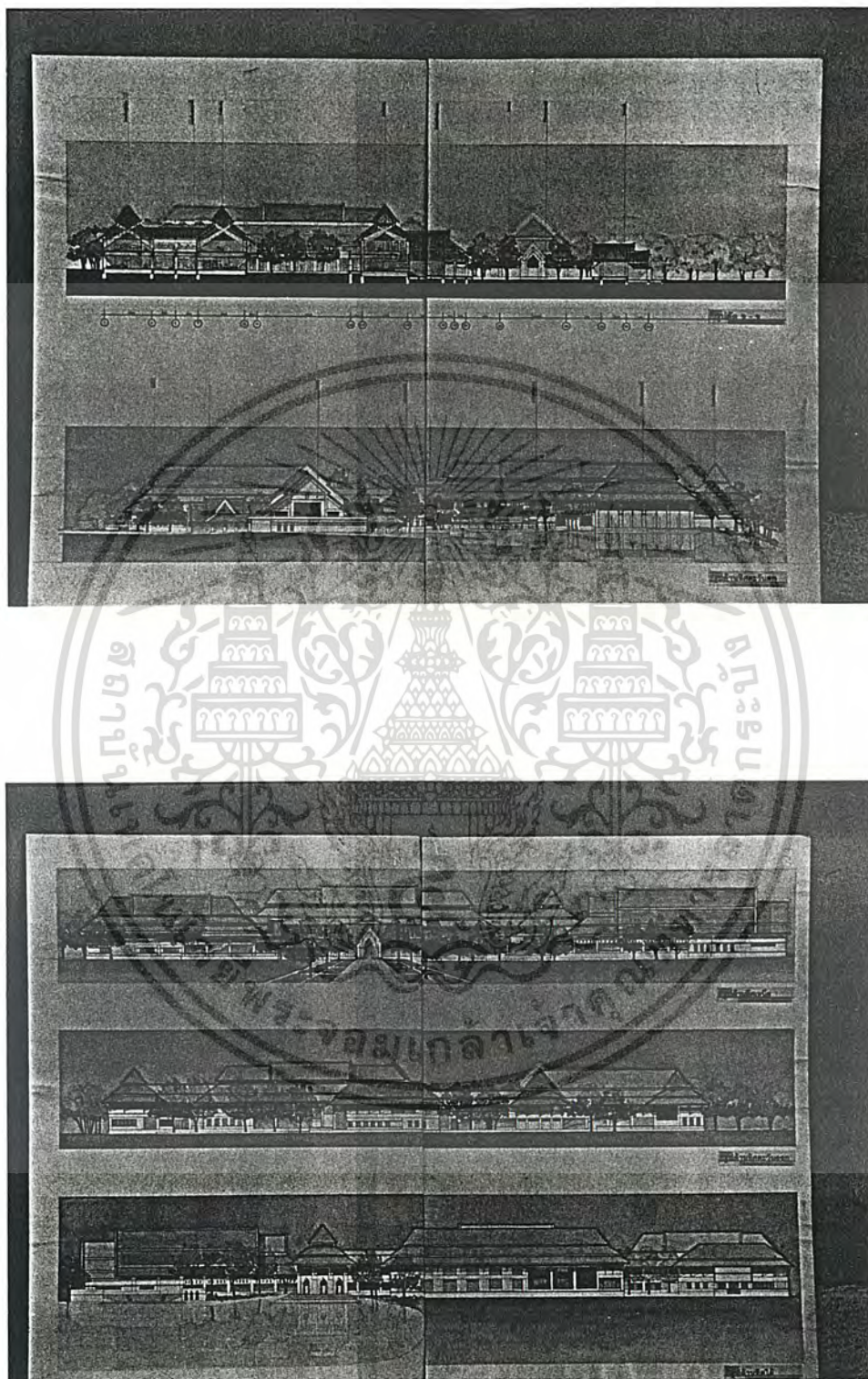

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

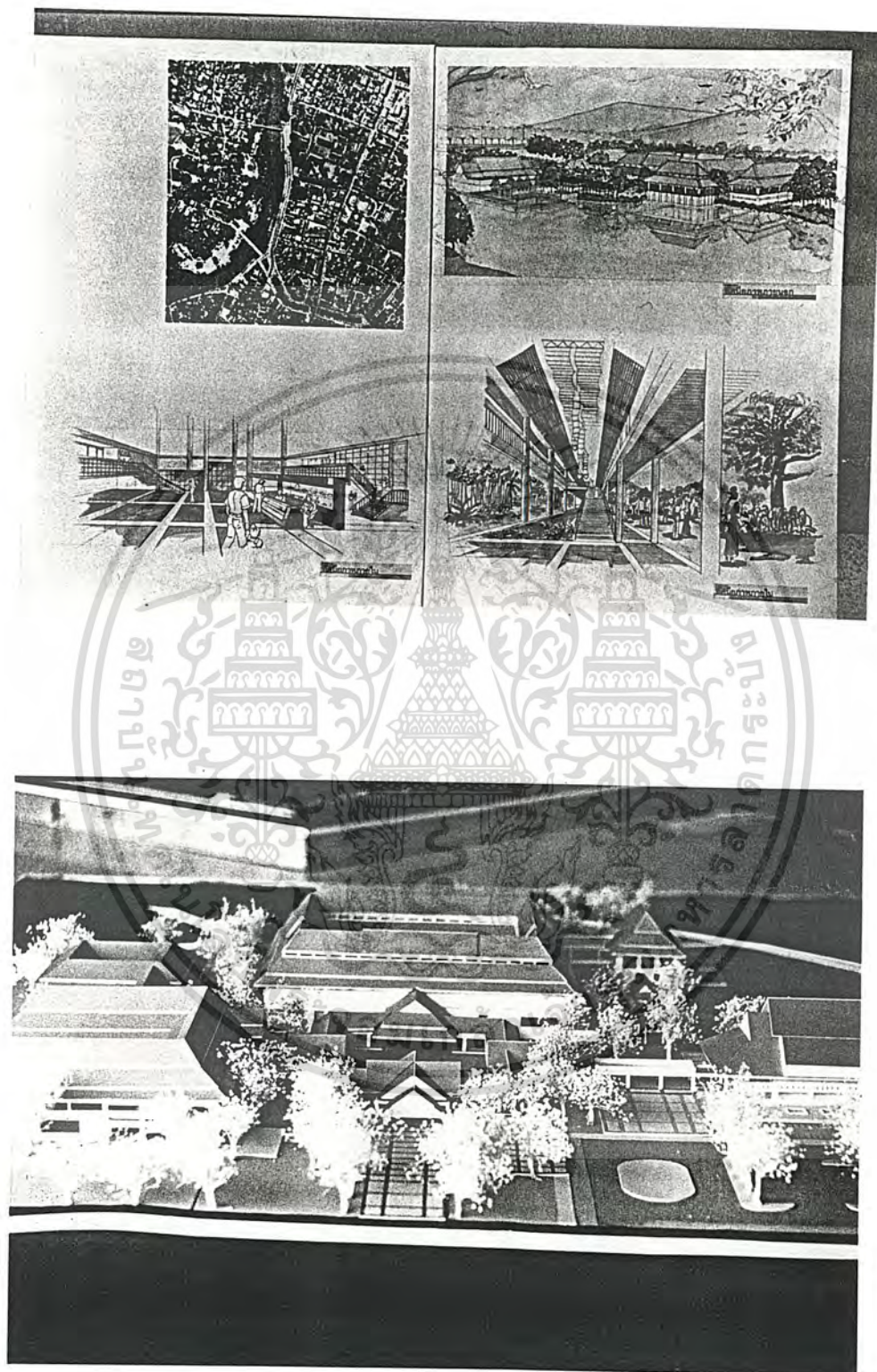
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีก

ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

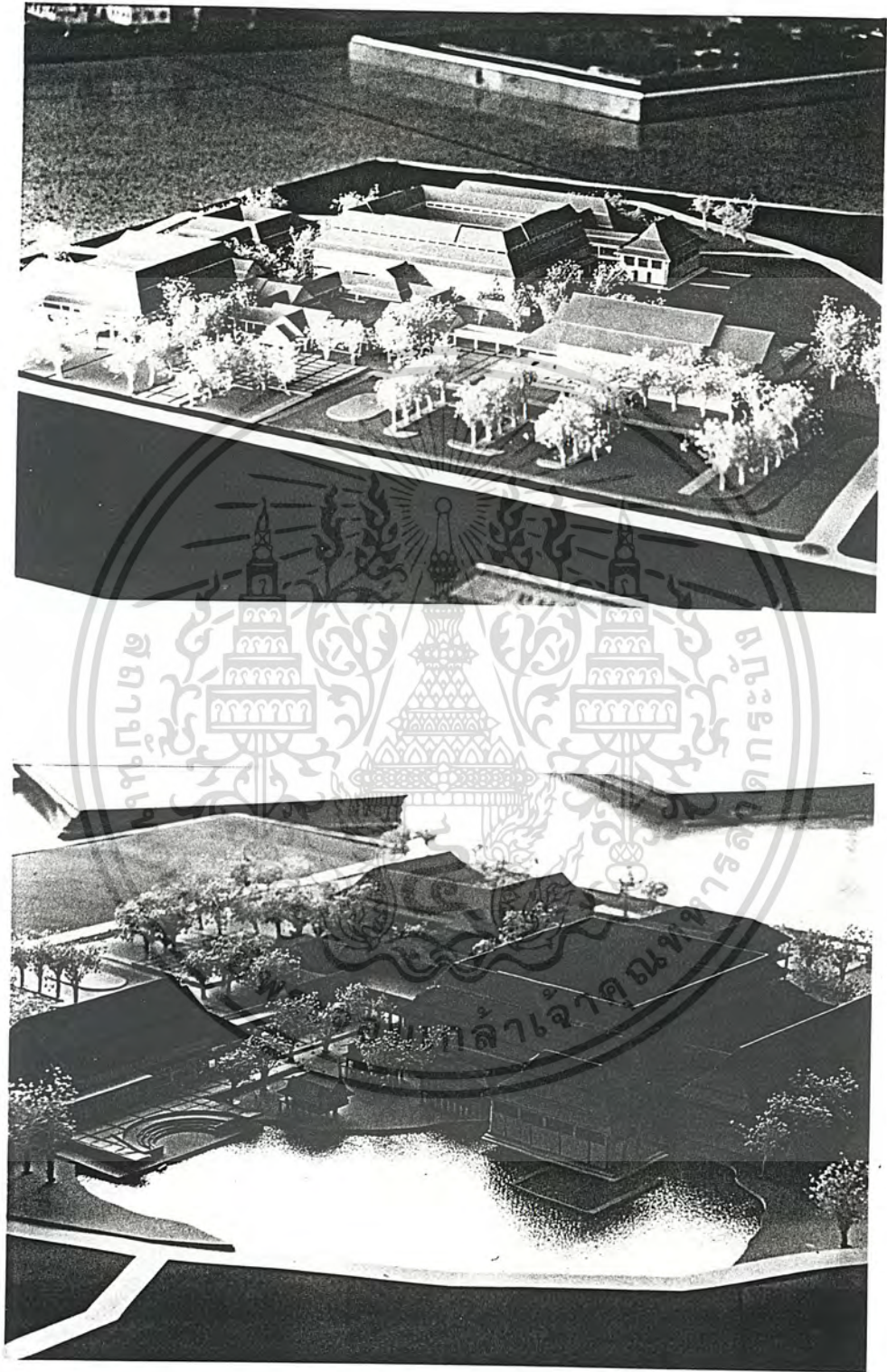

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ลำพูน : จากเมืองยองถึงหริภุญชัย

แสง มาละแซม

ความนำ

เมืองหริภุญชัยหรือเมืองลำพูน สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 14 ต่อมาได้พัฒนาขึ้นเป็น แคว้นหริภุญชัย เป็นศูนย์กลางของความเจริญแห่งหนึ่งในลุ่มแม่น้ำปิงทางตอนบน อันประกอบด้วยกลุ่มเมืองที่กระจายอยู่ในแถบที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง เท่าที่มีการสำรวจและค้นพบได้แก่ เวียงมโน(เขต อ.หางดง) เวียงท่ากาน (เขต อ.สันป่าตอง) และเวียงเกาะ (เขต อ.จอมทอง) เป็นต้น ต่อมาแคว้นหริภุญชัย ได้ขยายอำนาจลงไปทางใต้ถึงที่ราบลุ่มแม่น้ำวัง โดยการสร้างเมืองเขลางค์นคร (เมืองลำปาง) สมัยพระนางจามเทวี

ปฐมกษัตริย์ของแคว้นหริภุญชัยคือ พระนางจามเทวี ได้ทรงสร้างความเจริญและความเป็นปึกแผ่นแก่แคว้นหริภุญชัยเป็นอันมาก ยุคที่มีความเจริญทางด้านศาสนา สังคมและวัฒนธรรมสูงสุด ได้แก่สมัยพระเจ้าอาทิตยราชเจริญทางด้านศาสนา สังคมและวัฒนธรรมสูงสุด ได้แก่สมัยพระเจ้าอาทิตยราช และพระเจ้าสวาลิทธิ อยู่ในระหว่าง พ.ศ. 1700-1835) จนกระทั่งถึงสมัยพญาธิบา เมืองหริภุญชัยได้ถูกพญามังราย ซึ่งตั้งมั่นอยู่ที่เมืองฝาง เข้ายึดครองในปี พ.ศ. 1835 และได้สร้างเมืองเชียงใหม่ขึ้นในปี พ.ศ. 1839 โดยได้ย้ายศูนย์กลางทางการเมืองการปกครองมาที่เชียงใหม่ ซึ่งได้กลายเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนาในเวลาต่อมา เมืองหริภุญชัยจึงได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเชียงใหม่ แต่อย่างไรก็ตามเมืองหริภุญชัย ก็ยังคงมีความสำคัญทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

เมืองลำพูนก่อนการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ของชาวยอง (พ.ศ. 2101-2347)

ก่อนจะกล่าวถึงการตั้งถิ่นฐานของชาวยองในเมืองลำพูน จะขอย้อนประวัติเมืองลำพูนกลับไปถึงปี พ.ศ. 2101 คือเมืองหริภุญชัยหรือเมืองลำพูน หลังจากที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของพญามังราย ในราวพ.ศ. 1835 แล้ว ก็ถูกลดความสำคัญทางการเมืองลงไปเรื่อยๆ จนกระทั่งเป็นส่วนหนึ่งของเมืองเชียงใหม่ ดังจะเห็นได้จากการที่พญามังราย ปกครองเมืองลำพูนได้เพียง 2 ปี ก็มอบหมายให้อ้ายฟ้าไม่วาการณใดๆ ทั้งสิ้น ออกทงหาหมั้นให้ตนได้เสียและต้องขังอ้ายฟ้าไว้ในคุก

ขุนนาง ที่มีส่วนสนับสนุนให้พญามังรายยึดหริภุญชัยได้ปกครองต่อมา ภายหลังจากตั้งเมืองเชียงใหม่ สำเร็จในปี พ.ศ. 1839 ในด้านการปกครอง ลำพูนน่าจะรวมเป็นส่วนหนึ่งของเชียงใหม่ เพราะไม่ปรากฏว่าเชียงใหม่แต่งตั้งผู้ใดเป็นเจ้าเมืองลำพูนอีก แม้กระทั่งทางด้านทางพระพุทธศาสนา ก็มีความพยายามที่จะให้เมืองลำพูนลดความสำคัญลงไป ดังเช่นในปี พ.ศ. 1888 สมัยพญาผายู กษัตริย์ลำดับที่ 5 แห่งราชวงศ์มังราย ทรงสร้างวัดลีเชียงพระ (วัดพระสิงห์) ให้เป็นวัดสำคัญของเมืองเชียงใหม่ กับอาราธนา มหาอัคคิยะจุฬะระ จากหริภุญชัย มาเป็นประธานสงฆ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อำนาจการปกครองคณะสงฆ์ย้ายมาไว้ที่เชียงใหม่สมัยพญาติโลกราช เมืองเชียงใหม่ถูกรุกรานโดยอยุธยา สมัยสมเด็จพระบรมราชาที่ 2 ในปี พ.ศ. 1985 พญาติโลกราชให้เจ้าหมื่นสามล้านไปตั้งทัพที่ลำพูนเพื่อรบศึกครั้งนี้ และในปี พ.ศ. 2078 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ยกทัพมาตีเชียงใหม่ สงครามครั้งนี้ เชียงใหม่ส่งกองทัพไปตั้งรับที่เมืองลำพูน ทำให้เมืองลำพูนได้รับความเสียหายมาก จากสงครามครั้งนี้

เมืองลำพูน สมัยพม่าปกครอง

ความเสื่อมและความอ่อนแอของกษัตริย์ในราชวงศ์มังราย ที่มีมาแต่ปี พ.ศ. 2068 จนถึงสมัยที่พม่าเข้ามามีอำนาจในปี พ.ศ. 2101 ระยะ 33 ปีนี้ สภาพบ้านเมืองแตกแยกวุ่นวายอย่างหนัก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความแตกแยกในอาณาจักร กลุ่มขุนนางแย่งชิงอำนาจกัน โดยพยายามแต่งตั้งกษัตริย์ตามความเห็นชอบของกลุ่มตน สถาบันกษัตริย์อ่อนแอมาก เมืองลำพูนก็พลอยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวด้วย โดยจะเห็นได้จากในระยะเวลาที่พม่าปกครองล้านนา พม่าให้ความสำคัญกับเมืองลำพูนน้อยมาก แต่ให้ความสำคัญกับเมืองอื่นๆ ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงแสน เมืองแพร่ และเมืองน่าน มากกว่า ดังจะเห็นได้จากการที่พม่าแต่งตั้งเจ้าเมืองขึ้นปกครอง ส่วนเมืองลำพูนไม่ปรากฏชัดว่าพม่าแต่งตั้งให้ใครเป็นดูแลปกครอง ทั้งนี้เพราะลำพูนเป็นส่วนหนึ่งของเชียงใหม่และมีผู้นำท้องถิ่นดูแลยังคงมีชุมชนผู้คนและวัดวาอารามอยู่บ้าง เพราะปรากฏว่าในปีพ.ศ.2271 พิริยกัศตรพระธาตุนหริภุญชัย และในปี พ.ศ. 2282 ไฟไหม้เมืองลำพูนด้านใต้วัดพระธาตุนหริภุญชัย ทิศใต้ของตัวเมืองลำพูน บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำสามสายมาพบกันคือ แม่น้ำทาแม่น้ำกวงและแม่น้ำปิง ซึ่งเรียกว่า สบตา เป็นชุมชนขนาดใหญ่ เพราะเป็นชุมทางผ่านที่สำคัญทั้งทางน้ำและทางบก ประกอบกับเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ เช่น ข้าว ปลา เป็นต้น ปรากฏหลักฐานว่าในปี พ.ศ. 2307 พม่าเคยนำเรือ 10 ลำ มาเกณฑ์ข้าว 1,000 ตาก จากบริเวณนี้แสดงให้เห็นว่าบริเวณดังกล่าวยังคงมีผู้คนอาศัยอยู่ เพราะเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญแห่งหนึ่งของลำพูน

ในระยะเวลาที่พม่ามีอำนาจเหนือบริเวณที่ราบเชียงใหม่ ลำพูน ซึ่งเป็นแหล่งเกษตรเสียบียงอาหาร เชื่อว่าในด้านการปกครองแล้ว พม่าก็ไม่ได้มีอำนาจครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดอย่างทั่วถึงในบริเวณนี้ ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้นำท้องถิ่นที่ลำพูน ได้ขอยโอกาสและหาจังหวะก่อความไม่สงบและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เรียงไปสำหรับที่ผู้นำไปมรดกศึกษาค้นคว้าไปจนกว่าจะพิมพ์ไปใช้ปรารถนาจะดูคุณค่าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แข็งข้อกับพม่าอยู่หลายครั้ง เช่น กรณีปีผู้ชาวชาวลำพูนรวบรวมผู้คนก่อการกบฏในปี พ.ศ. 2276 ถูกพม่าจับได้และประหารชีวิต การก่อความไม่สงบของเจ้าดวงเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2303 โดยการยกกำลังไปรำน้อยวิสุทธ์ ที่เชียงแสน และในปี พ.ศ. 2308 พระเมืองไทรและนายซ้ายเมืองแห่งเมืองลำพูน ยกกำลังไปรบกับพม่าที่เชียงใหม่จนได้รับชัยชนะไปอะเกียะคามนี้หนีไปอังวะ ลำพูนจึงเป็นแหล่งลี้ภัยผู้คนเพื่อต่อต้านพม่า เพราะเป็นแหล่งเสบียงอาหาร และพม่ายังปล่อยให้เมืองลำพูนไม่มีเจ้าปกครอง จึงทำให้ผู้นำในท้องถิ่นก่อความไม่สงบกับพม่าหลายครั้ง

ในขณะที่อำนาจของพม่าไม่ค่อยมั่นคงนัก จึงเป็นโอกาสที่ผู้นำท้องถิ่นในล้านนาตั้งตนเป็นใหญ่ ลี้ภัยลี้ภัยผู้คนเป็นแห่งๆ โดยเฉพาะบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำทา แม่น้ำกวงและแม่น้ำปิง ในเขตเมืองลำพูนมีการสู้รบกันระหว่างชุมชนและหัวเมืองต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เช่น ในปี พ.ศ. 2270 เทพสิงห์มาจากเมืองยวม ร่วมกับธรรมปัญญา เมืองน่าน รบกับเจ้าองค์คำ เมืองเชียงใหม่ ที่ป่าซาง ที่เมืองลำปาง ปีพ.ศ. 2272 เกิดตบฏชื้อ นายาง ท้าวมหายศ แห่งเมืองลำพูนทราบข่าว จึงยกกำลังไปปราบจนชนะ โดยการสนับสนุนของพระสงฆ์วัดชุมภู นายทิพย์จักรผู้นำท้องถิ่นจึงได้รวบรวมชาวเมืองต่อสู้กับกองทัพเมืองลำพูนจนชนะ สถาปของบ้านเมืองในเวลานั้น จึงระส่ำระสาย ผู้คนแตกออกเป็นก๊กเป็นเหล่า รบราฆ่าฟันกัน ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ได้กล่าวถึงสภาพของบ้านเมืองในเวลานั้นว่า

"ในกาลยามนั้น บ้านเมืองทั้งมวลข้าเขือกเขือกไหว ไผ่เมืองมันชิงกันเป็นเจ้านาย เกิดเป็นกลาหลทุกแห่ง ลำพูน เชียงใหม่ บ้านสัน วังพร้าว ทะการ ร้องจี่ จอมทอง สะบุง (ปุง) ป่าซาง บ้านเหนือรบบ้านใต้ บ้านได้รบ บ้านเหนือ เป็นเลี่ยนศึกฆ่าฟันกัน "

เมืองลำพูนในระยะที่พม่ามีอำนาจจึงมีสภาพที่สับสนวุ่นวาย ไม่ปกติสุข ผู้คนถูกผู้นำท้องถิ่นชักชวนเกณฑ์เข้าเป็นพวก สู้รบกัน บางส่วนก็หลบหนีภัยไปอยู่ในที่ปลอดภัยกว่า ในตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ระบุว่า ในปี พ.ศ. 2306 พม่ากวาดต้อนผู้คนจากเชียงใหม่ ลำพูนไปอังวะ สภาพดังที่กล่าวมานี้ คาดจำนวนผู้คนในแถบเมืองลำพูนมีเบาบางลงไปมาก

เมืองลำพูนหลังจากการเสื่อมอำนาจของพม่า

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2317 ที่ผู้นำท้องถิ่น เช่น พญาจำบ้าน พญาภาวิละ จะสามารถลดอิทธิพลของพม่าในบริเวณเชียงใหม่ ลำพูนลงไปบ้างแล้วก็ตาม และจนกระทั่งตั้งที่มั่นอยู่ที่ป่าซาง นานถึง 14 ปี (พ.ศ. 2325-2339) ได้สะท้อนให้เห็นผู้คนในแถบเมืองลำพูน มีไม่มากนัก ดังจะเห็นได้จากการที่พระเจ้าภาวิละดำเนินนโยบายกวาดต้อนผู้คนจากหัวเมืองต่างๆทางตอนบนถึง 11 ครั้ง พอถึงปี พ.ศ. 2339 พระเจ้าภาวิละพาไพร่พล ซึ่งคาดว่ามีความจำนวนมากออกจากป่าซาง มาตั้งที่เชียงใหม่ เพราะก่อนหน้านี้ไม่ว่าการณ์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระเจ้ากาวิละ ก็เคยมีความพยายามจะเข้ามาตั้งที่เชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2334 แล้ว ตั้งอยู่ไม่ได้คิดว่าผู้คนยังมีไม่มากพอ

ดังนั้นหลังปี พ.ศ. 2339 จึงคาดว่าจำนวนผู้คนในแถบเมืองลำพูน ป่าซาง จะมีไม่มากนัก ผู้คนส่วนใหญ่คงเลือกที่จะไปอยู่กับผู้นำที่เชียงใหม่มากกว่า ที่จะอยู่ที่ป่าซางหรือลำพูน เพราะไม่มีความปลอดภัยจากพม่าและศึกสงคราม จะเห็นได้จากในปี พ.ศ. 2340 พม่ายกพล 99,000 มาล้อมเชียงใหม่ กองทัพพม่าส่วนหนึ่งยกไปตั้งรับกองทัพจากกรุงเทพฯ ที่ยกมาช่วยเชียงใหม่ที่ลำพูน และป่าซาง พม่าเป็นฝ่ายแพ้ แสดงให้เห็นว่าบริเวณนี้ยังไม่สงบ ไม่ปลอดภัย อาจกลายเป็นสถานที่สู้รบกันเมื่อใดก็ได้

ในระยะหลังจากนี้ เมืองลำพูนค่อนข้างมีความปลอดภัยมากขึ้น เพราะในปี พ.ศ. 2345 พระเจ้ากาวิละมอบหมายให้เจ้าอุปราชธรรมลังกา และเจ้าคำฝั้น ไปตีเมืองสาต จัปราชชาจอมหง ลูกเมียไพร่พล มาไว้ที่เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

ในระหว่างปี พ.ศ. 2325-2347 ทางเชียงใหม่ก็ยังไม่ได้แต่งตั้งใครเป็นเจ้าของลำพูน ในด้านการปกครอง ยังคงมีสภาพเป็นส่วนหนึ่งของเมืองเชียงใหม่ จนถึงปี พ.ศ. 2348 พระเจ้ากาวิละเห็นความจำเป็นที่จะต้องฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ การจัดตั้งเมืองลำพูน เป็นนโยบายการเตรียมกำลังสนับสนุนเชียงใหม่ เมื่อมีราชการสงครามเกิดขึ้น เพราะพระเจ้ากาวิละก็เคยใช้เวียงป่าซาง เป็นที่รวบรวมกำลังคนในการฟื้นฟูเชียงใหม่มาแล้ว ระหว่างปี พ.ศ. 2325-2339 นอกจากนี้สภาพด้านกำลังคนในเมืองลำพูน ที่สูญเสียไปครั้งที่พระเจ้ากาวิละพาไปตั้งที่เมืองเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2339 แล้ว ยังสูญเสียไปกับความไม่สงบและสงครามหลายครั้ง เมืองลำพูนจึงมีความเหมาะสม ที่จะรองรับผู้คนที่ถูกกวาดต้อนลงมาจากเมืองต่างๆ นอกจากนี้การตั้งเมืองลำพูนน่าจะมีเหตุผลอื่นประกอบอีก เช่น ลำพูนอยู่ใกล้เชียงใหม่ควบคุมดูแลได้ง่ายและอาจจะเป็นการปูน้ำหนักรบนำเห็นใจความชอบแก่ญาติพี่น้อง ที่ได้ช่วยทำศึกสงครามมาเป็นเวลานานกับเป็นการขยายตำแหน่งทางการเมือง เพื่อป้องกันการแข่งขันดำรงตำแหน่งต่างๆ ในอนาคตการตั้งถิ่นฐานของชาวยองในเมืองลำพูนในช่วงปี พ.ศ. 2348-2356

การฟื้นฟูเมืองลำพูนขึ้นมา ในปี พ.ศ. 2348 เป็นผลสืบเนื่องมาจากความต้องการให้เมืองเชียงใหม่มีความมั่นคงมากยิ่งขึ้นของพระเจ้ากาวิละ ซึ่งได้มีความพยายามมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2325 แล้ว จนกระทั่งปี พ.ศ. 2339 จึงสามารถยกเข้ามาตั้งที่เชียงใหม่ได้ ภายใต้นโยบายการรวบรวมกำลังคนให้เป็นปึกแผ่น หรือที่เรียกกันว่ายุคเก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง นั้น ผู้คนที่อพยพลงมาหลายบ้านหลายเมืองย่อมมีความหลากหลายทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรม แม้การย้ายถิ่นฐานและการอพยพ การถูกกวาดต้อน จะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้คนจำนวนมากและบ่อยครั้ง ผู้นำหรือผู้ปกครองก็ได้มีการจัดระบบและวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมกำลังคนน้อยที่สุด

การแบ่งไพร่พลและสิ่งของหลังสงครามการกวาดต้อน ให้กับแม่ทัพนายกองที่ไปสงครามมัก

จะเกิดขึ้นทุกครั้ง ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่ง เพื่อตอบแทนความดีความชอบหรือปูน้ำหนักรบนำเห็นใจแก่แม่ทัพนายกอง

สงครามการกวาดต้อนผู้คนมาจากเมืองยองในปี พ.ศ. 2348 ผู้ที่มีบทบาทอย่างสำคัญ รองมาจาก

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าอุปราชธรรมลังกา คือเจ้าคำฝั้น ในตำแหน่งเจ้ารัตนหัวเมืองแก้ว หรือเจ้าบุรีรัตน์เชื่อว่าภายหลังจากเสร็จศึกครั้งนั้นแล้ว ไพร่พลเมืองของเกือบทั้งหมดพระเจ้ากาวิละมอบให้เจ้าคำฝั้นดูแล เสมือนหนึ่งเป็นการตอบแทนความดีความชอบ และโดยเหตุที่เป็นอนุชาที่ใกล้ชิดกับพระเจ้ากาวิละคนหนึ่งเจ้าคำฝั้นจึงอยู่ในตำแหน่งมุลนายโดยกำเนิด ในตำแหน่งเจ้าบุรีรัตน์ ที่ได้รับมาตั้งแต่มาตั้งอยู่เวียงป่าซาง ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนี้ต้องเป็นญาติพี่น้องของพระเจ้ากาวิละเท่านั้น การเข้ารับราชการในตำแหน่งนี้เชื่อว่าในสมัยก่อนไม่ได้มีเงินเดือนหรือผลประโยชน์ประจำประกอบกับล้านนาสมัยนั้น มิได้กำหนดให้มุลนายมีศักดิ์นาดังเช่นมุลนายในภาคกลาง รายได้หรือผลประโยชน์ของมุลนายทั้งหลาย จึงแสวงหาได้จากไพร่พลในสังกัดของตนเอง ดังจะเห็นได้ว่า ในปีพ.ศ. 2348 เจ้าคำฝั้นได้รับการสถาปนาให้เป็นเจ้าเมืองลำพูนนำไพร่พลจากเมืองเชียงใหม่ 500 คน แต่งตั้งให้เจ้าบุญมาน้องคนสุดท้าย เป็นอุปราชนำไพร่พลมาจากเมืองลำปาง อีก 500 คน กับทั้งเจ้าเมืองของกับพี่น้อง 4 คน พร้อมไพร่พลเมืองของเข้าตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูน ผลประโยชน์ที่เจ้าคำฝั้นและเจ้าบุญมาจะได้รับ จึงน่าจะเป็นการแสวงหาจากไพร่พลในเมืองลำพูนที่มาจากเมืองของเป็นส่วนใหญ่

เหตุผลสำคัญที่ผู้คนที่ถูกกวาดต้อนมาจากเมืองของ และนำมาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูนเป็นจำนวนมากนับ 10,000 คนนั้น สันนิษฐานว่าพระเจ้ากาวิละได้มอบหมายให้เจ้าคำฝั้นดูแลผู้คนเหล่านั้น เพราะเจ้าคำฝั้นเป็นแม่ทัพที่สำคัญคนหนึ่ง ในการยกกองทัพไปกวาดต้อนผู้คนจากเมืองของในปี พ.ศ. 2348 เมื่อได้รับการสถาปนาให้เป็นเจ้าเมืองลำพูน จึงได้นำไพร่พลที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลมาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูนด้วย ซึ่งต่างจากการกวาดต้อนผู้คนแบบเทครัวจากเชียงแสนในปีพ.ศ. 2347 ซึ่งมีกรแบ่งไพร่พลออกเป็นหลายส่วน เหตุผลอีกประการหนึ่ง เพราะหัวเมืองต่างๆทางตอนบน เช่น เชียงแสน เชียงราย เชียงของ ยังไม่ค่อยมั่นคงนัก บ้านเมืองได้รับความเสียหายจากสงครามผู้คนเบาบาง เมืองลำพูนเป็นเมืองที่อยู่ใกล้เชียงใหม่ และเคยเป็นส่วนหนึ่งของเชียงใหม่มาก่อน การให้ผู้คนจากเมืองของเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูน ทำให้พระเจ้ากาวิละสามารถควบคุมและดูแลได้ง่าย ประกอบกับก่อนหน้านั้นเมืองลำพูนมีผู้คนเบาบาง จึงยังไม่สามารถตั้งเป็นเมืองได้ บ้านเวียงยองเวียงของเจ้าฟ้าหลวงเมืองของ

การจัดให้ชาวของเข้ามาตั้งชุมชนในเมืองลำพูนนั้น ไม่ปรากฏหลักฐานที่ชัดเจนว่า มีการแบ่งประเภท ตามอาชีพหรือความถนัด เพราะการอพยพของผู้คนมาจากเมืองของในปี พ.ศ. 2348 นั้น พระเจ้ากาวิละคงมีความตั้งใจตั้งแต่แรกที่จะให้คนเมืองของมาตั้งที่เมืองลำพูน โดยอพยพมาทั้งระบบโครงสร้างของสังคมเมืองของคือ เจ้าเมือง ในตำนานเมืองของ ไม่ระบุนามว่าอะไรเพียงแต่ระบุว่าเป็นเจ้าฟ้าหลวงเมืองของ พร้อมกับน้องอีก 3 คน กับไพร่พลในงานบวชเรื่อง จดหมายเหตุล้านนาระบุว่า เจ้ามหาอุปราชานำเจ้าเมือง บุตร ภรรยา ญาติพี่น้องและไพร่พลมาอยู่เมืองลำพูน เข้าใจว่า

ผู้คนส่วนใหญ่น่าจะมิอาชีพการเกษตร เพราะเมืองของเป็นเมืองเกษตรกรรม เมื่อเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูน หมู่บ้านการเข้ามาตั้งหลักแหล่งครั้งแรกเรียกว่า หมู่บ้านหลัก ผู้คนเหล่านี้ก็เข้ามาตั้งไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

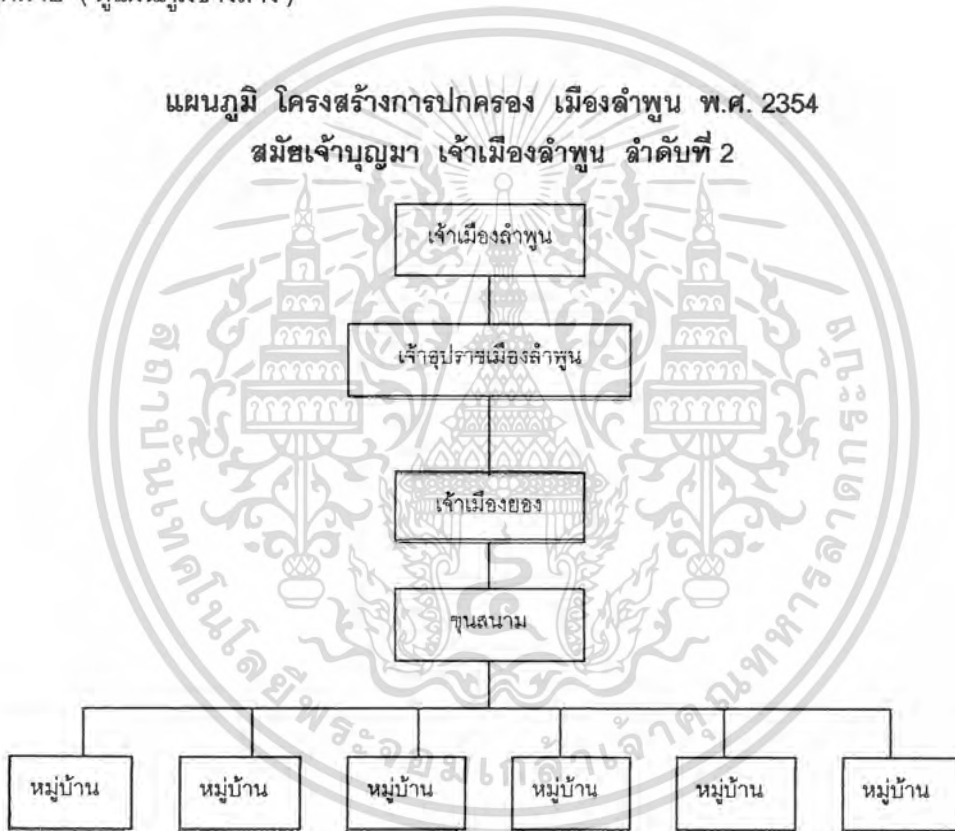
ถิ่นฐานอยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำทั้งล้น เช่น ที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง แม่น้ำกวง และแม่น้ำทา อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการมีอาชีพเกษตรกรรมของผู้คนที่มาจากเมืองยอง แต่อย่างไรก็ตาม Volker Grabowsky ซึ่งได้อ้างข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นหลัก โดยกล่าวถึงชุมชนของผู้คนจากเมืองผู้เมืองหลาย ที่อยู่ใกล้กำแพงเมืองลำพูนด้านตะวันออกเฉียงใต้ว่า ชุมชนเหล่านี้ถูกจัดให้เป็นผู้ทำหน้าที่ทอดผ้าให้กับเจ้าเมืองลำพูน และให้เหตุผลว่า การที่เจ้าเมืองยองกาไฟร์พลมาเลือกเมืองลำพูนเป็นที่ตั้งถิ่นฐานเพราะมีความอุดมสมบูรณ์และลักษณะภูมิประเทศคล้ายคลึงกับเมืองยองมากที่สุด ซึ่งเรื่องนี้ น่าจะขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่เพราะเมืองยองเป็นเมืองในหุบเขา ตัวเวียงตั้งอยู่ติดเชิงเขาตอขอยปางหนาว ซึ่งเป็นลักษณะการเลือกที่ตั้งเวียงของคนในท้องถิ่นสมัยพุทธศตวรรษที่ 19 โดยสร้างตามลักษณะภูมิประเทศ เช่น ลัทธิฐานของเวียงมิได้เป็นทรงเรขาคณิต ประกอบกับตัวเวียงของกัมก็ได้ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำขนาดใหญ่เช่นเมืองเมือลำพูนตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำกวงและแม่น้ำปิง เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการคมนาคม และในเวลานั้นกลุ่มเจ้าเมืองยอง ก็คงไม่มีทางเลือกมากนักในการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนในเมืองลำพูน

การตั้งถิ่นฐานของชาวยองในเมืองลำพูน น่าจะมีเหตุผลที่มีความหลากหลายออกไป ตามสภาพทางสังคมในเวลานั้น โดยเฉพาะความประสงค์พระเจ้ากาวิละให้เจ้าเมืองยอง ลูกเมียและญาติพี่น้อง ขุนนาง ขนชั้นปกครองเข้ามาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน อยู่บนฝั่งแม่น้ำกวงตรงกันข้ามกับตัวเมืองลำพูนด้านตะวันออกคือบ้านเวียงยองในปัจจุบัน ในด้านปกครองซึ่งทำให้สามารถดูแลควบคุมได้อย่างใกล้ชิด และไม่ต้องการให้เจ้าเมืองยองออกไปตั้งชุมชนชาวยองล้วนๆ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่ออำนาจการปกครองของกลุ่มเจ้าเจ็ดตน นอกจากนี้จะทำให้เกิดความใกล้ชิดกันระหว่างกลุ่มเจ้าเมืองยองและกลุ่มเจ้าเจ็ดตนในเมืองลำพูน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติอยู่แล้ว ดังจะเห็นได้จากคราวที่กองทัพเชียงใหม่ยกไปถึงเมืองยองในปี พ.ศ. 2348 เจ้าเมืองยองได้ยกน้องสาวต่างมารดาให้เป็นบาทบริจาริกของเจ้าอุปราชธรรมลังกา นอกจากนี้การตั้งถิ่นฐานในบริเวณดังกล่าวกลุ่มเจ้าเมืองยองก็พอใจและเต็มใจ ที่ไม่ต้องออกไปตั้งถิ่นฐานในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลจากตัวเมือง เจ้ายวน เจ้ายองพี่น้องเดียวกัน

การที่ชาวยองเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูน อย่างเป็นกลุ่มเป็นก้อนเป็นจำนวนมากมีผลทำให้เจ้าเมืองลำพูนต้องยกย่องให้เจ้าเมืองยองมีบทบาทในการปกครอง มากกว่ากรณีของเจ้าเมืองอื่นๆที่อพยพมาในคราวเดียว เช่น เชียงตุง เชียงแขง เมืองผู้ เมืองหลาย โดยเจ้าเมืองยองได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการปกครองของเมืองลำพูน ดังจะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2354 สมัยเจ้าหลวงคำฝั้นเป็นเจ้าเมืองลำพูนนั้น เมื่อเกิดกรณีเจ้านายเมืองลำพูนทะเลาะกันพระเจ้ากาวิละ ได้มีบัญชาให้มาพร้อมกันที่เมืองลำปาง และกำหนดแนวทางในการแก้ไขข้อพิพาทต่างๆให้เป็นไปตามลำดับชั้นตอน กล่าวคือถ้ามีคดีความกันขึ้นก็ให้เริ่มพิจารณาที่ศาลสนาม ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ส่งขึ้นมาให้เจ้าเมืองยองพิจารณา และถ้าตกลงกันไม่ได้ก็ให้นำข้อพิพาทเข้าสู่การพิจารณาของเจ้าอุปราช และท้ายที่สุดจึงให้เจ้าเมืองลำพูน เป็นผู้ตัดสินในขั้นสุดท้าย

เอกสารนี้ของเอกสารที่ส่งมอบให้แก่นักเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างการปกครองนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้ใช้ต่อมาอีกจนถึงสมัยใดเข้าใจว่า น่าจะใช้อุบัติอยู่ในระยะเวลาสั้นๆ เพื่อไม่ให้ข้อขัดแย้งลุกลามออกไป โครงสร้างกึ่งกล่าวอาจทำให้กลุ่มเจ้าเมืองของมีอำนาจมากยิ่งขึ้น แต่ก็ก็เป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่า เจ้าเมืองของ ในยุคแรกยังคงมีบทบาทในการปกครองชาวของอยู่บ้าง ซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มเจ้าเจ็ดตน ดำเนินนโยบายต่อกลุ่มเจ้าเมืองของ และผู้คนจากเมืองของ และผู้คนจากเมืองของอย่างระมัดระวังส่วนเจ้าเมืองของก็มีสถานะเสมือนวงศ์ญาติเดียวกันกับเจ้าเมืองลำพูน และน่าจะมีการแต่งงานกันระหว่างเจ้านายและเครือญาติของเมืองทั้งสอง และได้รับการยอมรับจากเจ้านายในตระกูลเจ้าเจ็ดตนด้วย เพื่อให้การตัดสินใจกรณีพิพาทต่างๆ ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย (ดูแผนภูมิข้างล่าง)

โดยทั่วไปแล้ว เจ้าเมืองลำพูนจะปล่อยให้ชาวของที่ถูกกวาดต้อนเข้ามา เลือกที่ตั้งถิ่นฐานเองตามความสมัครใจ และยกย่องให้ผู้นำของชาวของปกครองชุมชนของตนเอง ดังปรากฏว่าชุมชนบ้านช่างฆ่าน้อย มีผู้นำจำนวนมากที่ล้วนแต่เติบโตมาจากเมืองของ ได้เข้ามามีบทบาทในการปกครองและเป็นผู้สำคัญในการสร้างวิหารวัด ในชุมชนตามที่จารึกของวัด ดังจะเห็นได้จากชื่อผู้นำชุมชน ในการสร้างวิหารวัด ช่างฆ่าน้อย ในปี พ.ศ. 2371 ซึ่งห่างจากการเริ่มอพยพเข้าตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูน

เอกลำพูนเป็นเอกลำพูนที่เสริมแรงเสถียรภาพของการแข่งขันเพื่อการค้าให้เข้มแข็งขึ้นเมื่ออยู่ในพื้นที่เมืองลำพูน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ พ.ศ. 2348 เป็นเวลา 23 ปี ผู้นำท้องถิ่นเหล่านี้จะได้ตำแหน่งหรือได้รับตกทอดมาแต่บรรพบุรุษที่เมืองยอง

การตั้งถิ่นฐานในที่ราบลุ่มแม่น้ำสำคัญ

ในระหว่างปี พ.ศ. 2348 - 2356 การตั้งถิ่นฐานของผู้คนจากเมืองยองมักจะกระจุกตัวอยู่ตามบริเวณที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ หรือที่ราบลุ่ม เพื่อประโยชน์ในการเกษตรและเป็นแหล่งอาหาร หมู่บ้านหรือชุมชนเหล่านี้ถือเป็นหมู่บ้านหลัก ในระยะต่อมาชุมชนได้ขยายตัวออกและได้กระจายออกไปรอบๆ หรือห่างไกลออกไปตามสภาพภูมิประเทศ และความจำเป็นในการประกอบอาชีพบริเวณที่ตั้งของหมู่บ้านหลักเหล่านี้ได้แก่

บนฝั่งแม่น้ำกวัง บ้านเวียงยอง บ้านตอง บ้านยู บ้านหลวย บ้านวังไฮ บ้านสันดอนรอม
บนฝั่งแม่น้ำปิง บ้านริมปิง บ้านประตูปา บ้านหลุก บ้านบัว บ้านบาน
บนฝั่งแม่น้ำทา บ้านป่าซาง บ้านฉางข้าวน้อย บ้านแรม บ้านสะปึ่ง บ้านหาวาย

นอกจากผู้คนจากเมืองยองจะเลือกตั้งถิ่นฐานตามที่ราบลุ่มแม่น้ำแล้ว บริเวณที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานยังปรากฏหลักฐานว่าเคยเป็นชุมชน มีผู้คนอยู่อาศัยมาก่อนแล้ว ตั้งแต่สมัยพระเจ้ากาวิละตั้งมั่นอยู่เวียงป่าซาง ระหว่างปี พ.ศ. 2325 - 2339 ดังจะเห็นได้จากการตั้งถิ่นฐานของชาวยองตามชุมชนต่างๆ ในลุ่มแม่น้ำทา ได้แก่ ชุมชนวัดบ้านตอง (วัดร้างใกล้วัดสะปึ่งปัจจุบัน) ชุมชนวัดบ้านหาวาย ชุมชนวัดสะปึ่งหลวง ซึ่งเป็นชื่อวัดที่ปรากฏในจารึกวัดพระนอนที่พระเจ้ากาวิละพร้อมทั้งพระสงฆ์ ครัทธิชาชาวบ้าน พร้อมกันสร้างพระพุทธไสยาสน์ที่วัดพระนอนในปี พ.ศ. 2337 บนดอยกฤษรจากประวัติวัดและหมู่บ้านดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นว่าชุมชนในระยะก่อตั้งเมืองลำพูน ที่อยู่ระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำทา แม่น้ำกวัง และแม่น้ำปิง ในช่วงปี พ.ศ. 2448 - 2356 หรือหลังจากนั้นไม่นานนักที่ชาวยองเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นคนส่วนใหญ่

ในการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวยองในเมืองลำพูน ในปี พ.ศ. 2348 ชาวยองกลุ่มแรกที่เข้ามา ได้แยกย้ายกันออกไปตั้งถิ่นฐานในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำต่างๆ ในเมืองลำพูน จะมีเพียงผู้คนที่อพยพมาจากเมืองเชียงใหม่พร้อมกับเจ้าคำฝั้น 500 คน และมาจากเมืองลำปางพร้อมกับเจ้าบุญมา 500 คน รวมกันแล้วประมาณ 1,000 คน น่าจะตั้งอยู่ในเขตกำแพงเมือง หรือใกล้ตัวเมือง เพราะนอกจากจะเป็นกำลังหลักในการรักษาอำนาจหลักในการรักษาอำนาจและความมั่นคงให้กับ กลุ่มตระกูลเจ้าเจ็ดตนแล้วยังสามารถเรียกเกณฑ์ได้ง่ายในยามศึกสงคราม ส่วนกลุ่มคนยงนั้นที่กระจายกันออกไปตั้งถิ่นฐานในที่ต่างๆ ไม่กระจุกตัวใกล้ตัวเมือง ก็น่าจะเป็นความพอใจของ กลุ่มเจ้าเจ็ดตน เพราะไม่เป็นอันตรายต่ออำนาจทางการเมืองของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มคนที่มาจากเมืองยอง ประกอบ เจ้าเมืองยอง บุตร ภรรยา ญาติ พี่น้อง ชุนนางหรือชนชั้นปกครอง น่าจะเป็นกลุ่มที่ถูกเจ้าเจ็ดตนกำหนดให้ตั้งถิ่นอยู่บนฝั่งตรงกันข้ามกับกำแพงเมืองใกล้ตัวเมืองลำพูนด้านตะวันออกมากกว่าที่จะปล่อยให้ไปเลือกที่ตั้งถิ่นฐานเอง เช่นเดียวกับไพร่พลอื่นๆ ประกอบกับกลุ่มเจ้าเมืองยองเพิ่งเข้าตั้งถิ่นฐานใหม่ๆ และเป็นการอพยพเข้ามาทั้งครอบครัวของเจ้าเมือง มีทั้งชุนนางอาจมีความจำเป็นต้องเกาะกลุ่มกันไว้ก่อนใกล้ตัวเมือง กับทั้งเป็นการเข้ามาทั้งโครงสร้างการปกครองของเมืองยอง เพื่อมิให้เกิดปัญหาต่อการดูแลควบคุม ชนชั้นปกครองจึงถูกกำหนดให้ตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่กลุ่มเจ้าเจ็ดตนกำหนด แต่ต้องอยู่ใกล้กับตัวเมือง จากกรณีตัวอย่างเจ้าหนานหมื่น วงศ์สาม สกุลเจ้าเมืองยองทางมารดา เกิดที่บ้านเวียงยอง บวชเป็นสามเณรและอุปสมบทเป็นพระภิกษุที่ วัดหัวข่วง (ปัจจุบันคือวัดหัวขัว) ต่อมาจึงอพยพมาอยู่ที่ป่าซางและปรากฏว่าในราว 100 ปีที่ผ่านมา เจ้าเชื้อสายเมืองยอง ฝ่ายชายเกือบทั้งหมดต้องเรียนที่วัดหัวข่วงทุกคน นอกจากนี้ในบริเวณวัดหัวข่วง ยังมีกุฏิบรรจุนักเรียนเจ้าเชื้อสายเมืองอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเจ้าเมืองยอง เข้ามาตั้งถิ่นฐานครั้งแรกในบริเวณบ้านเวียงยอง ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำกวงในปัจจุบันและบริเวณดังกล่าว เคยเป็นชุมชนเก่าแก่มาก่อน เช่น บ้านเวียงยอง บ้านแม่สารบ้านตอง บ้านยู บ้านหลวย เป็นชุมชนเก่ามาก่อน เพราะปรากฏซากเจดีย์โบราณ วัดร้างอายุมากกว่า 200 ปีอยู่อย่างน้อย 2 แห่ง เช่นที่วัดตันแก้ว และที่ตั้งโรงเรียนบ้านเวียงยองในปัจจุบัน ส่วนบริเวณบ้านหลวย ซึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของตัวเมือง ก่อนที่ผู้คนจากเมืองหลวยจะอพยพเข้ามาบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของวัดเก่าแก่โบราณ ชื่อวัดศรีชุมหรือสร้อย (วัดที่มีต้นโพธิ์มาก) ปัจจุบันชื่อวัดที่ยังเรียกกันคือ วัดศรีชุมบ้านหลวย

ส่วนไพร่พลอื่นๆ ได้แยกย้ายกันออกไปตั้งถิ่นฐาน ในที่ต่างๆตามที่ราบลุ่มแม่น้ำสำคัญๆ ไม่มีหลักฐานปรากฏชัดว่าไพร่พลจากเมืองยองถูกกำหนดหรือมอบหมายให้ไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในที่ต่างๆ แต่คงต้องการให้ออกไปทำไร่ไถนามากกว่าอย่างอื่น เพราะระยะนั้นบ้านเมืองยังไม่สงบศึกสงครามยังคงมีอยู่ นอกจากการเกณฑ์คนแล้วยังมีการเกณฑ์เสบียงอาหารอีกด้วย สวัสดิ์ อ่องสกุล ระบุว่าคนเมืองยองที่อพยพมาอยู่ที่ลำพูนนั้นมีไร่ข้างฝีมือ และมุ่งที่จะออกไปทำไร่ไถนามากกว่าที่จะถูกกำหนดจากเจ้าเมืองลำพูน ให้ทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะและที่ราบลุ่มแม่น้ำต่างๆ ในเมืองลำพูนที่มีการตั้งถิ่นฐานในระยะแรก (พ.ศ. 2348) ในบริเวณที่มีความเหมาะสมด้านการเกษตร และเป็นแหล่งเสบียงอาหาร

ส่วนในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำกวง นับว่าเป็นบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ และเหมาะแก่การตั้งชุมชนและถิ่นฐานมาตั้งแต่สมัยเมืองหริภุญชัย ก็ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำกวง ชุมชนชาวยองในระยะเวลาของการตั้งเมืองลำพูนจะหนาแน่นอยู่บริเวณฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ ดังจะเห็นได้จากชุมชนชาวยองที่เข้ามาตั้งในระยะแรก เช่น เวียงยอง บ้านตอง บ้านยู หลังท่า ปิงห่าง เป็นชุมชนของชาวยอง และได้กระจายตัวออกไปทางที่ราบด้านตะวันออก ทางตำบลบ้านกลาง ตำบลศรีบัวบาน และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สงวนไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต การนำ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบลมะเขือแจ้ เป็นต้น ในบริเวณด้านเหนือของตัวเมือง จากหลักฐานและข้อมูลสัมภาษณ์และประวัติการตั้งหมู่บ้าน มีชาวองเข้าตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนี้ราว 180 ปี มาแล้วคือบริเวณบ้านประตูป่า ปัจจุบันยังมีต้นมะม่วงขนาดใหญ่จำนวนมาก อยู่บริเวณหน้าวัดและใจบ้าน อายุราว 120-180 ปี จากประวัติการตั้งหมู่บ้าน ทราบว่าครั้งที่อพยพมาจากเมืองของ ชาวบ้านได้นำมะม่วงมาเป็นเสบียงในระหว่างทางด้วย หลังจากที่ตั้งบ้านเรือนในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง ผังตะวันออกแล้วได้นำเมล็ดมะม่วงปลูกไว้บริเวณหมู่บ้าน เพื่อเป็นสิ่งบ่งบอกถึงอายุของการสร้างหมู่บ้าน ชุมชนบริเวณแถบนี้นับว่าเป็นหมู่บ้านหลัก ที่สำคัญของชาวยองอีกแห่งหนึ่ง และยังประกอบด้วยหมู่บ้านหลักรุ่นแรกได้แก่ บ้านบัว บ้านบาน เป็นชื่อหมู่บ้านที่ปรากฏอยู่ในเมืองของด้วย

บริเวณที่มีการตั้งถิ่นฐานของชาวยองที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งคือ บริเวณที่แม่น้ำทา แม่น้ำกวง และแม่น้ำปิงไหลมาพบกัน นับว่าเป็นบริเวณที่ที่มีความสำคัญต่อการตั้งถิ่นฐานของชาวยอง ในเมืองลำพูนเป็นอย่างมาก เพราะบริเวณแถบนั้นนอกจากเป็นแหล่งเสบียงอาหารอันอุดมสมบูรณ์มีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างหนาแน่นมาก่อนแล้ว ยังเป็นเส้นทางผ่านการค้าคมนาคมทางน้ำที่สำคัญ ระหว่างเชียงใหม่ ลำพูนกับหัวเมืองต่างๆ ในที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ในระยะที่พม่าปกครองล้านนาได้อาศัยบริเวณนี้เป็นแหล่งเกณฑ์เสบียงอาหาร ดังจะเห็นได้ว่าในระหว่างที่พญาเจ้าบ้าน พยายามขับไล่พม่าออกไปจากเชียงใหม่ ก็อาศัยบริเวณที่ราบลุ่มระหว่างแม่น้ำสามสายมาพบกันนี้เป็นที่มั่น เช่น บริเวณเวียงหนองล่อง ซึ่งเรียกว่า สบลิ

ป่าซางเป็นบริเวณที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งพระเจ้ากาวิละเคยใช้เป็นที่รวบรวมกำลังพลก่อนการขับไล่พม่า นานถึง 14 ปี แสดงให้เห็นว่า มีชุมชนตั้งบ้านเรือนอยู่ก่อนหน้าแล้ว ดังปรากฏหลักฐานว่า ชุมชนวัดป่าซางและชุมชนวัดอินทขิลมีอยู่แล้วในสมัยนั้น ซึ่งต่อมาชาวยองได้เข้ามาตั้งถิ่นฐาน โดยเฉพาะชุมชนวัดป่าซางงาม ซึ่งเป็นวัดอยู่กลางตัวเมือง มีปูชนียสถาน และ ปุชนียวัตถุเป็นสิ่งบอกว่าวัดนี้เป็นวัดขนาดใหญ่ และมีความสำคัญต่อชุมชนในบริเวณนี้ เพราะเชื่อกันว่าวัดป่าซางงามเคยเป็นวัดที่ครูบาสมเด็จพระสังฆราชเจ้าเมืองป่าซาง จำพรรษาอยู่ที่วัดแห่งนี้ ส่วนพื้นที่อื่นๆ นั้น จะเริ่มมีชุมชนชาวยองมาตั้งถิ่นฐานไม่เกิน 190 ปี มาเองได้แก่ ฉางข้าวน้อย สะปึ่ง บ้านแหม บ้านหวาย ร่องช้าง

ส่วนชุมชนวัดฉางข้าวน้อยเหนือและวัดฉางข้าวน้อยใต้ ที่มีอายุหลัง 200 ปีเล็กน้อย เพราะหลักฐานได้ระบุว่า มีการสร้างวิหารในปี พ.ศ. 2371 วัดและชุมชนน่าจะได้ถูกก่อตั้งมาหลังการอพยพมาจากเมืองในปี พ.ศ. 2348 เพียงไม่กี่ปี เมื่อมีผู้คนหนาแน่นขึ้น ชุมชนเริ่มก่อตั้งอย่างมั่นคง ประกอบกับชาวบ้านมีความเป็นอยู่ดีขึ้น จึงมีเวลาและโอกาสในการทนบำรุงพระศาสนาโดยได้สร้างพระวิหารและพระพุทธรูป

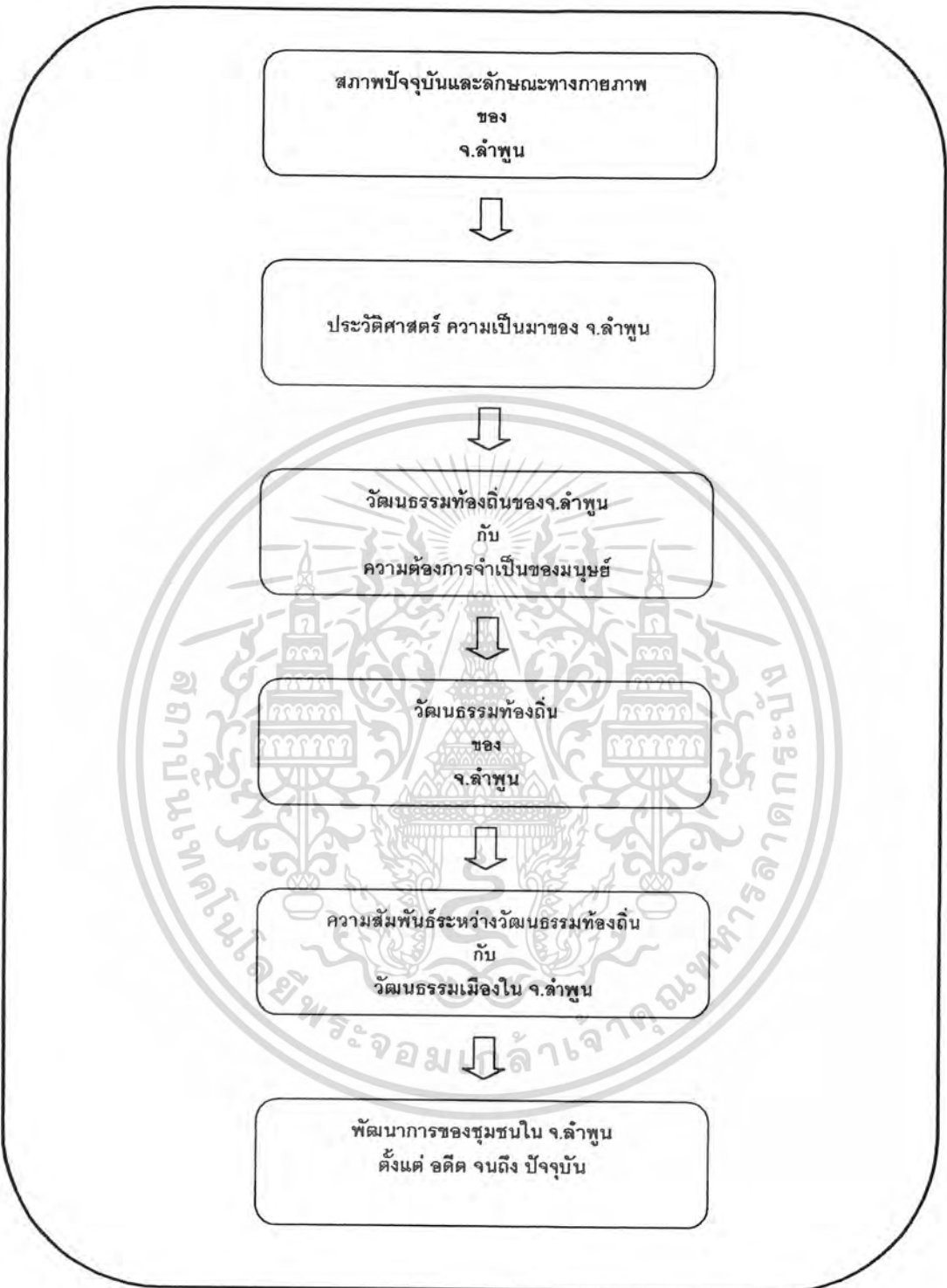
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม้ผู้คนจากเมืองยอง จะเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของเมืองลำพูนก็ตามสังคมเมืองลำพูนยังประกอบด้วยคนหลายกลุ่มหลายชาติพันธุ์ หลายบ้านต่างเมือง ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในระยะเวลาใกล้เคียงกัน ได้แก่ กลุ่มคนไทใหญ่ ยางแฉง เชน ลื้อ ลัวะ ฮ่อ เป็นต้น ด้วยความหลากหลายของผู้คนที่อยู่ร่วมกัน จึงทำให้เมืองลำพูนมีพัฒนาการของบ้านเมืองและผู้คน ที่มีการผสมผสานกันทางสังคมและวัฒนธรรม

จึงอาจสรุปได้ว่า การเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวยองในเมืองลำพูน ครั้งสำคัญในปี พ.ศ. 2348 มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์เมืองลำพูนหลายประการ ได้แก่ ประการแรก การเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวยอง เป็นการเข้ามาทั้งระบบของสังคมเมืองยองหรือที่เรียกว่าการ "เทครัว" คือประกอบด้วย เจ้าเมือง บุตร ภรรยา ญาติพี่น้อง ขุนนาง พระสงฆ์และไพร่พลเมือง ซึ่งไม่เคยปรากฏให้เห็นในหัวเมืองต่างๆ ในแถบล้านนา ประการที่สอง การ "เทครัว" เข้ามาในเมืองลำพูน ทำให้กลุ่มเจ้าเจ็ดตนที่ปกครองเมืองลำพูน ต้องประนีประนอมด้านการปกครองกับกลุ่มเจ้าเมืองยองในระยะต้นของการอพยพเข้ามาซึ่งก็ไม่ปรากฏอยู่ในโครงสร้างการปกครองของเมืองอื่นๆ ในล้านนา ประการที่สาม การเข้ามาตั้งถิ่นของชาวยอง เป็นการอพยพเข้าหลายครั้งในประวัติศาสตร์ของการกวาดต้อนผู้คนโดยวิธีการสงครามเป็นส่วนใหญ่ ประการสุดท้าย โดยเหตุที่ชาวยองเป็นประชากรส่วนใหญ่ของเมืองลำพูน การปรับตัวจึงเป็นไปในลักษณะและสำนึกที่ดำรงอยู่ในฐานะที่เป็นคนส่วนใหญ่ในสังคมชาวยองจึงยังรักษาเอกลักษณ์ทางภาษา เอาไว้ได้ค่อนข้างยาวนาน ซึ่งต่างจากกลุ่มชาวไทใหญ่ ไทเขิน ลัวะ เป็นต้น

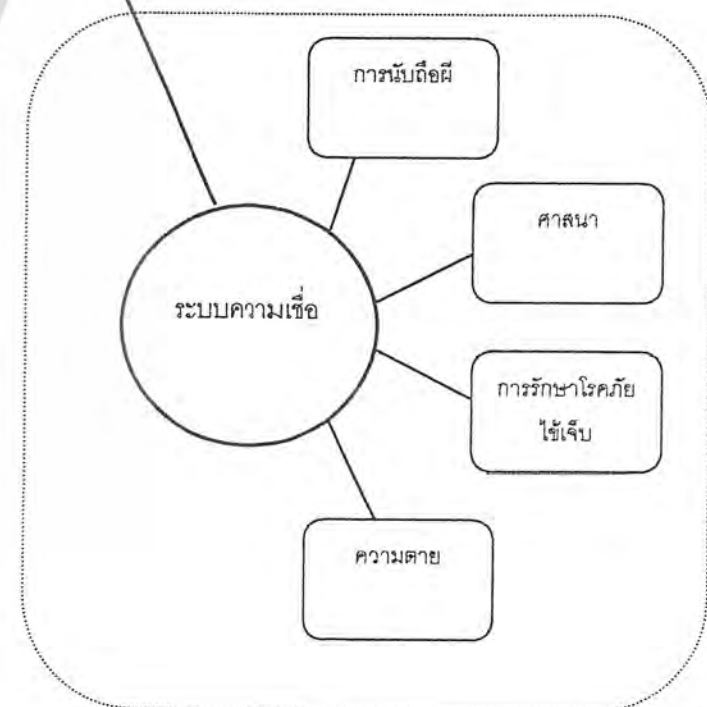
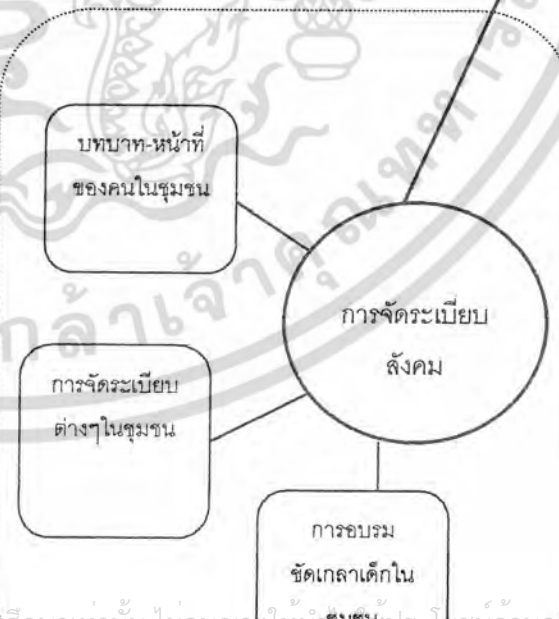
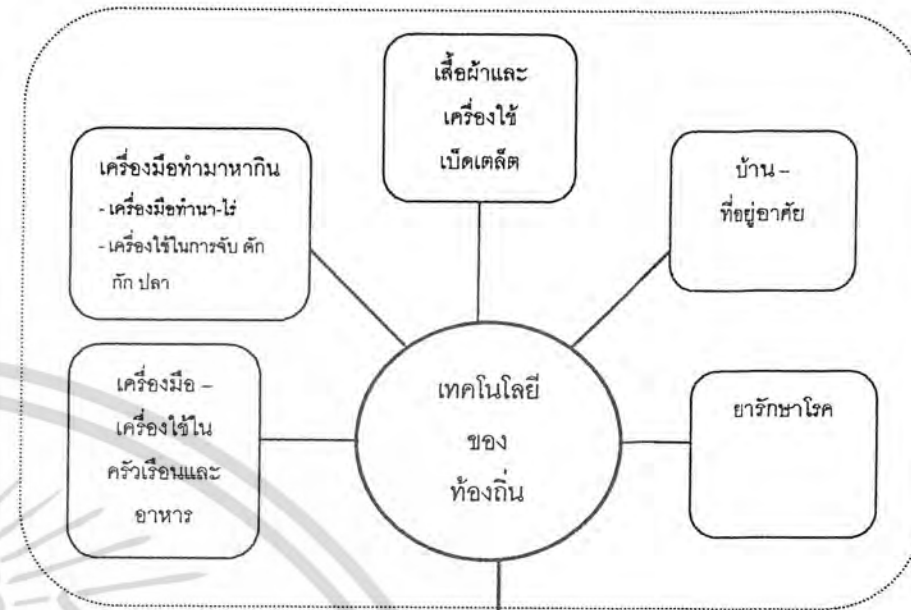
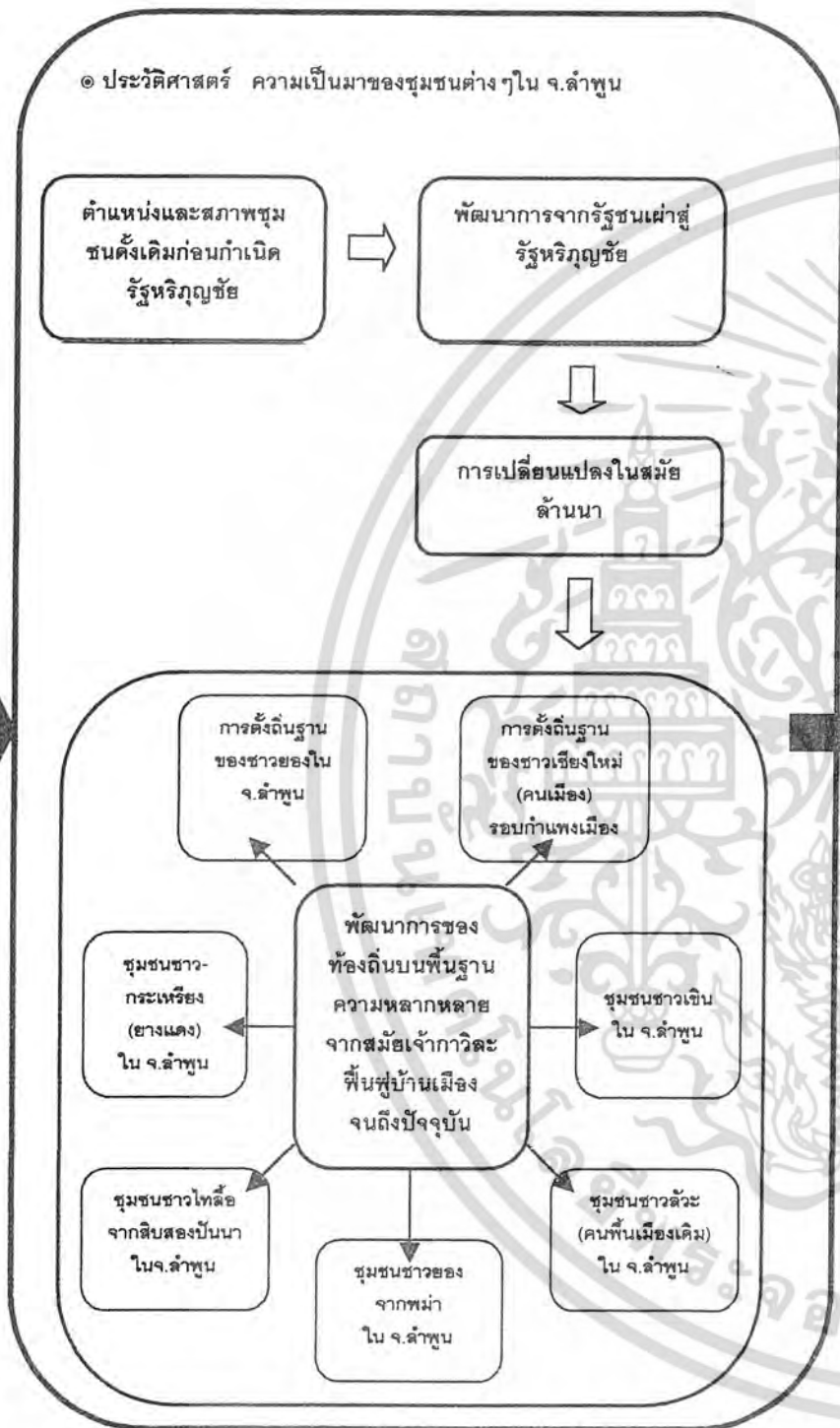
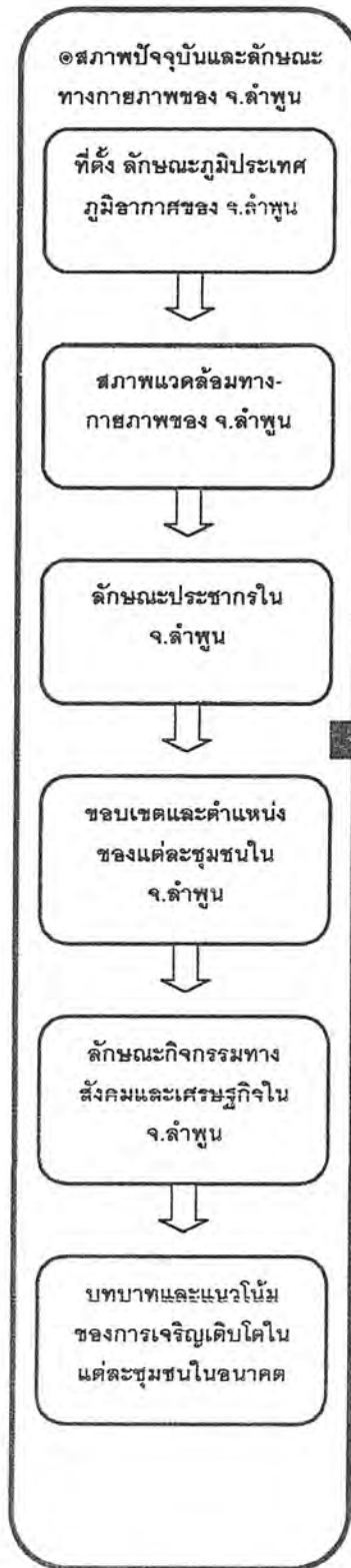
ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์ของชาวยองในเมืองลำพูน เป็นกรณีหนึ่งที่มีส่วนสำคัญ ในการทำความเข้าใจถึงพัฒนาความเป็นมาของท้องถิ่นในท่ามกลางความหลากหลายในการผสมผสานทางวัฒนธรรม ซึ่งทำให้มองเห็นและเข้าใจประวัติศาสตร์ของคนไทย จากแง่มุมของท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑ ลำดับเนื้อหาการจัดแสดงส่วนนิทรรศการถาวร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและข้อมูลอ้างอิงต้นฉบับของเอกสารทุกครั้งที่มีคนนำไปใช้

สถาปัตยกรรม

- วัดจามเทวี
- วัดพระธาตุนครวิบูลย์
- วัดพระยืน
- กำแพงเมือง - ประตูเมือง
- วัดบ้านหลวย
- หอไตรวัดทองงาม
- หอไตรวัดบ้านหลุก
- บ้านเรือนในลำพูน
- ยุ้งข้าวกำนันต้น
- คู่มเจ้าหลวงเมืองลำพูน
- ทุ่งช้างภูม้า
- วัดต้นก้อ
- หอไตรวัดประตูปา
- หอไตรวัดหมูเบิ่ง

**ศิลปกรรมท้องถิ่น
ในลำพูน**

จิตรกรรม

- ลวดลายประดับตู้พระธรรม
- ภาพประกอบคัมภีร์โบราณ
- ฯลฯ

ประติมากรรม

- งานแกะสลักไม้ต่างๆ
- งานปูนปั้น
- งานดินเผา
- ฯลฯ

หัตถกรรม

- การแกะสลัก
- เครื่องจักสานจาก หวาย ไม้ไผ่ ใบลาน แหียง
- น้าตั้ง
- คุ(เตี๊ี้ยว)
- ผ้าทอ - ผ้าไหมทอยกดอก
- เครื่องปั้นดินเผา

นิทาน

- นิทานตำนาน เช่น ตำนานจามเทวีวงศ์
- นิทานชาดก
- นิทานที่แทรกอยู่ในกฎหมาย
- นิทานชาวบ้าน
- นิทานก้อม/เจี้ยก้อม

ตำนาน/พงศาวดาร/สุภาษิต/คำเกี้ยวสาว

- ตำนานภาคีต
- คำอุปัฏฐาก - อุปัฏฐาก
- คำคว่ำคำเครือ

ปริศนาคำทาย

- เปตสนาคำควาย

เพลงพื้นบ้าน

- รอ
- จ้อย
- รำ / ฮั้ว

เพลงกล่อมเด็ก/เพลงประกอบการละเล่น

- เพลงกล่อมเด็ก
- เพลงประกอบการละเล่น

พ็อน

- พ็อนพื้นเมือง หรือ พ็อนเมือง
- พ็อนยอง
- พ็อนแห่ควัทาน/พ็อนเล็บ
- พ็อนคาบ
- พ็อนเจ็ง
- พ็อนผิมต
- พ็อนหางนกยูง
- ระบายขอ (กะเหรี่ยง)
- ระบายชาวเขา
- พ็อนเจี้ยว
- มอญเจ็ง
- พ็อนกำบ้อคง
- พ็อนโต / เต็นโต
- พ็อนตาบแบบแสนหวิ
- รำเจ็ง

ดนตรี

- ดนตรีพื้นเมือง
- ซิ่ง
- สะล้อ
- กลองโป่งโป่ง
- ปี่ (ปี่จุม)
- ร้อง
- ปาน หรือ หาน
- แส่ว หรือ สว่า
- ตะหลดปด
- กลองตั้งโอง หรือ กลองแหว (ก้องหลวง)
- กตขงปู่เจ้ (ปู่เจ้)
- กลองปู่จา
- ดนตรีเผ่ากระเหรี่ยงหรือยาง
- พิณ / เตะหน้า
- เขาควายเป็น / แกว
- ซลู่ย / เหนาะก้อง
- ซิ่ง / เตะหน้าโท
- กลอง / เดอ
- ร้อง / โม่
- ฉาบ / จกอจ-ก๊
- หรือ จกอจ จหวะ
- ไม้ไม้ตีค หรือ จ้องหนอง / รอกเม

วรรณกรรม

- ลักษณะคำประพันธ์ ที่ใช้ในงานวรรณกรรม
- โคลง
- คำ
- ว่าง/กลอนธรรม
- กาพย์
- คำร่ำ/คำ
- รอ
- วรรณกรรมมุขปาฐะ
- นิทาน
- ตำนาน/พงศาวดาร/สุภาษิต/คำเกี้ยวสาว
- ปริศนาคำทาย
- เพลงกล่อมเด็ก/เพลงประกอบการละเล่น
- เพลงพื้นบ้าน
- วรรณกรรมที่เป็นลายลักษณ์อักษร
- วรรณกรรมพุทธศาสนา(-จามเทวีวงศ์)
- วรรณกรรมนิเวศ (นิเวศวิบูลย์)
- วรรณกรรมประวัติศาสตร์/กฎหมายและตำนาน
- วรรณกรรมเพื่อสังคม (ตำรายาคาธา)
- วรรณกรรมประเพณีและพิธีกรรม
- คำสอน
- วรรณกรรมเพื่อความบันเทิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีนำไปใช้

บรรณานุกรม

1. เฉลียว ปิยะชน, นายแพทย์, เรือนกาแล. คณะแพทยศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2532
2. นิคม มุสิกคามะ, วิชาการพิพิธภัณฑ: ไทยวัฒนาพานิช, 2531
3. มณี พยอมยงค์, วัฒนธรรมล้านนาไทย: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, กรุงเทพฯ, 2529
4. สุรัสวดี อ่องสกุล, ประวัติศาสตร์ล้านนา. ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมล้านนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2529
5. รศ.อนุวิทย์ เจริญศุกกุล และ รศ. วิวัฒน์ เมียพันธ์, เรือนล้านนาไทยและประเพณีการปลูกเรือน. สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, 2539
6. ธีรยุทธ ยวงศรี, การดนตรี การขับ การฟ้อน: ล้านนา. สุริวงศ์บุ๊คเซนเตอร์, 2540
7. นิคม พรหมมาเทพย์, ผญาล้านนาเล่มหนึ่ง - สอง. สำนักพิมพ์มิ่งขวัญ, 2542
8. ชัชวาล ทองดีเลิศ, บรรณารักษ์, สืบสานล้านนา : สืบต่อลมหายใจของแผ่นดิน. คณะกรรมการสืบสาน-ล้านนา, 2542
9. เสนอ นิลเดช, ศิลปะสถาปัตยกรรมล้านนา. สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2526
10. สุรัสวดี อ่องสกุล, ชุมชนโบราณในแอ่งเชียงใหม่ - ลำพูน. มุลนิธิโตโยต้า, 2543
11. ศรีศักร วัลลิโภดม, ความหมายพระบรมธาตุในอารยธรรมสยามประเทศ. สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2539
12. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, มหาวิทยาลัยศิลปากร, เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ : พิพิธภัณฑท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, 2539
13. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรม.
14. นิคม มุสิกคามะ, คู่มือ : การปฏิบัติงานของภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. กรมศิลปากร, 2536
15. แสง มาละแซม, ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : คนของย้ายแผ่นดิน การเคลื่อนย้ายตั้งถิ่นฐานของชาวยองในเมืองลำพูน. สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2540
16. ผาสุข อินทราวุธ, สินชัย กระบวนแสง และเพียร นาคเวก, "การศึกษาร่องรอยอารยธรรมโบราณจากหลักฐานทางโบราณคดี ในจังหวัดลำพูน ก่อนพุทธศตวรรษที่ 19." รายงานการวิจัย ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2536
17. สุรัสวดี อ่องสกุล, "เวียงกุมกาม : การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณในล้านนา." รายงานผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของโครงการเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นจำเป็นต้องใช้ขอขานการดำเนินการ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

18. พีริยะ ไกรฤกษ์, ศิลปะวัตถุสำคัญในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญชัย. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2522
19. สันติ เล็กสุขุม, ศิลปะภาคเหนือ : หริภุญชัย-ล้านนา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ 2538
20. พรชัย สุตันชนนท์ , การศึกษาจินตภาพเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์ ,วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาโท ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
21. JOHN WILEY & SON INC. , ARCHITECT'S DATA: Halsted press, NY.
22. JOHN WILEY & SON INC. , BUILDING PLANNING AND DESIGN STANDARD: Halsted press, NY.
23. ROBERTO A LOT, THEATRES AND AUDITORIUMS. ITALY,1972.
FRANCISCO ASENSIO CERVER, THE ARCHITECTURE OF MUSEUM. HEARST BOOKS INTERNATIONAL, NEW YORK ,1997.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้